

TIBERIU VANCA

ANOTIMPURILE AGOREI

Editura Călăuza v.b.

TIBERIU VANCA

ANOTIMPURILE AGOREI

Coperta realizată de Liviu Şindrilaru

Imaginea de pe copertă reprezintă:

„Schimb de flori între Zeița Agriculturii „Demetra” și fiica sa Cora
(Persefona)”

Prezenta lucrare, finanțată de Consiliul municipal Brad, corespunde preocupării de salvare a memoriei orașului, temă aflată pe agenda de lucru a

ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

a municipiului Brad, reprezentată prin:

Florin Cazacu – primar

Aurel-Vasile Circo – viceprimar

Agnes Epure – secretar

consilieri locali:

*Bălău Nicolae, Ciur Gheorghe, Cobori Gabriela-Sorina,
Costina Ionel-Zeno, David Mihai, Dușan Gheorghe-Adrian,
Gligor Dorin-Oliviu, Hărăguș Ioan, Hărăguș Marin-Constantin,
Kiszely Fabius-Tiberiu, Lazăr Felician, Medrea Aron, Mureș Mihai, Oprinesc
Fabian, Radovici Teofil-Emilian, Savu Vasile, Sim Mihaela*

și delegați sătești:

Adam Nicolae, Căsălean Mircea și Tomesc Ioan

căreia autorul îi prezintă sentimente de grație.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VANCA, TIBERIU

Anotimpurile agorei / Tiberiu Vanca. - Deva :
Călăuza v.b., 2007

ISBN 978-973-8438-78-1

821.135.1-32

Tiberiu Vanca

Anotimpurile AGOREI

Soției Doina

*cu recunoștință pentru climatul
de liniște și încredere pe care mi
l-a insuflat, climat ce s-a vădit
definitiv pentru crearea
evenimentului numit „AGORA”*

Editura Călăuza v.b.

CUVÂNT ÎNAINTE

Cine seamănă, este dator să culeagă. Nu întotdeauna din motive achizitive, cât, uneori, din respect față de ceea ce a creat prin proprie osteneală. Și, cum semănatul din timp nu s-a făcut numai pentru satisfacerea unor nevoi personale, cât s-au vizat nevoile populației din urbea cu nume de arbore, ne vedem datori să restituim celor care au trăit emoții estetice în sălile arhipline ale „Agorei”, precum și urmașilor acestora, dimensiunile aceluși focar de cultură și înaltă simțire care a fost revista de cultură cu public, cu nume de piață. Folosim alegația și considerentele de mai sus pentru a ne legitima nevoia de a scrie. Autorul acestor rânduri, marcat de paternală grijă, se socoate obligat să ferească de uitare unul din cele mai marcante evenimente de cultură ce au punctat, în timp, în spiritualitatea brădeană. De aceea se simte dator să pună la dispoziția celor ce vor succede generației ce a făcut revista, vasta tematică abordată în cei patrusprezece ani de existență, referințe privind calitatea prestației autorilor precum și reverberația calității alocuțiunilor (cum au fost denumite articolele revistei vorbite) în presa română și internațională. Punem în mișcare acest demers, motivați de ceea ce s-ar putea lesne numi o stare de necesitate, motivată de faptul că în ultimul timp s-a scris despre Brad și despre brădeni, chiar și despre „Agora” însă informațiile n-au epuizat tema.

Viitorimii îi sunt datorate informații privind modul în care și-a construit revista prestigiul, cu dreptul de a compărea cu texte laudative în principalele cotidiene ale țării, în marea majoritate a revistelor de cultură, la radio și la televiziune. Realizatorii revistei sunt demni de a figura nominal în istoria localității, spre stima și bucuria urmașilor lor. Niciunui viitor locuitor al orașului nu-i va fi indiferentă informația că bunicul, străbunicul sau stră-străbunicii săi au fost coautori la construirea unui act de cultură, pentru prestigiul căruia granițele naționale au fost mult prea strâmte, iar informația s-a văzut diseminată chiar și de cele mai mari cotidiene ale țării, circulând, firește, nu numai pe continentul european, cât și în Asia și alte continente.

Oamenilor „Agorei” li se datorează intrarea în posteritate. Acest incurs nu este posibil a se face prin citări ocazionale în opere sau materiale disparate, ce nu epuizează subiectul, cât doar printr-un întreg ce transportă, în materialitatea sa, sumarele, în care este identificabilă osârduia fiecăruia dintre ei precum și modul în care marea lor întreprindere spirituală s-a identificat cu opinia publică, prin prezentarea, în întregul lor, a unor alocuțiuni din cele ce au scris istoria revistei, împrejurare ce, prin natura ei, nu poate fi oferită decât de presa acelei vremi și parțial, de textul prin care vom prezenta revista în prezentul volum. Nu excludem luarea de poziții pe marginea revistei și în legătură cu revista în redactarea altor autori. Iată de ce în volumul ce-l prefațăm vom aduce în fața cititorilor și a analiștilor sumarele „Agorei” (atâtea câte s-au păstrat), precum și presa scrisă, și audio-vizuală ce s-a ocupat de revistă (atâta cât ne-a fost cunoscută), pentru că prestigiul revistei, depășind chiar și previziunile noastre cele mai optimiste, s-a bucurat de o presă incomparabil mai extinsă față de cea care a ajuns și în mâinile noastre.

Nu vor fi lipsite de interes informațiile privind existența unei tribune spirituale de natura „Agorei”, într-un regim despotice, în care libertatea de expresie și de organizare era prohibită, regim în care revista s-a exprimat liber și nu de puține ori a atacat înseși structurile dictaturii.

Autorul

CONDAMNAȚI DE ISTORIE

La sfârșitul celui de al doilea război mondial România intră, de facto, sub ocupație sovietică, ocupație căreia i se dă o aură binefăcătoare, în ciuda faptului că nu era nimic altceva decât încătușarea unei țări, ce s-a vădit a dura 45 de ani. În epocă i se spunea, în mod cinic, „eliberarea de sub jugul fascist” și avea să fie sărbătorită cu onoruri pe data de 23 august al fiecărui an, dată ce avea să fie declarată, peste toate, „Zi Națională”. Ajunși sub talpă rusească, ocupanții au pus la cale un amplu sistem de spălare a creierelor, inducându-ne conștiința că suntem fericiți, că am fost „dezrobiți” de crâncena, cum spuneau ei, exploatare capitalistă (în condițiile în care aveam să trăim inimaginabila exploatare roșie, una fără pereche în istorie), că pășim spre o viață nouă din care va fi dispărut exploatarea omului de către om, că vom fi beneficiarii unei vieți edenice, odată cu construirea societății comuniste. În linii mari, prin ocupație, respectiv cotropirea unui teritoriu de către un subiect agresor, se înțelege o deținere samavolnică a unui teritoriu și a unei populații, nedorită de către statul victimă și populația acestuia și neagreată de către comunitatea internațională. Numai că ocuparea României și trecerea ei în zona de influență rusească aveau să fie legitimate de către comunitatea internațională. La Conferința de la Ialta din 4-11 februarie 1945, cele trei mari puteri ale lumii (America, Anglia și U.R.S.S.) au procedat la împărțirea Europei în zone de influență. La această întrunire s-a întocmit harta geopolitică a Europei, iar România, Bulgaria, Polonia, Ungaria, Cehoslovacia, Yugoslavia și Germania răsăriteană au rămas în zona de influență sovietică. Odată instituționalizată împărțirea continentului, țările numite mai sus, au ieșit din sfera lumii civilizate și au plonjat într-un fel de preistorie. Prin aceasta înțelegem o societate ce s-a împăunat cu legi și cu principii de conviețuire cu veritabil parfum democratic, care însă nu erau nimic altceva decât norme de fațadă, pentru că de respectare și apărare de către societatea care le-a edictat nici nu putea fi vorba. Activitatea represivă față de nerespectarea legalității se afla, teoretic, în mâna justiției, dar cum justiția era subordonată politic puterii, aceasta din urmă dispunea discreționar, cum, când și față de cine să se aplice legea. În aceste condiții, activitatea de împărțire a dreptății, de apărare a legalității, nu se mai afla în mâinile unui aparat specializat pe cunoașterea și aplicarea legalității, cât în

mâna torționarilor puterii comuniste, nimeni alții decât activiștii de partid, acești șobolani care au infestat destinul unui popor cu mîzga de incultură și disponibilitatea de obediență criminală pe care și-au asumat-o, persoane ce aveau abilitatea de a spune față de cine și în ce condiții să se aplice legea. În aceste condiții, justiția, din putere distinctă în stat, a devenit o anexă a puterii politice, iar, cum zisa putere politică ținea de nivelul apreciativ al pigmeilor lipsiți de orice orizont de cultură și, în cele din urmă, chiar și de cultură politică, actul de apărare și conservare a legalității a căpătat o turnură instinctuală, fiind arondat la instinctele primitive ale celor încăpuți între așa-numiții lucrători politici (a se înțelege activiștii de partid).

Cititorul de azi și cel de peste decenii își vor pune în mod legitim întrebarea privitoare la identitatea numiților activiști de partid. Pentru lămurirea acestui subiect este util să precizăm că, la momentul ocupației și căderii României în zona de influență comunistă, în țara noastră nu exista, venind din pretinsa ilegalitate, o structură de personal avizat în problematici de conducere a societății pe principii comuniste, care să fie diseminată pe întreg teritoriul și care să impună o anumită doctrină. Acest personal s-a format ad-hoc din, scursurile societății, persoane fără nici un fel de perspectivă, la momentul și pe daturile societății preluate de către comuniști, persoane aflate în fața unei nevisate perspective, aceea de a se situa în vârful piramidei, cu puteri discreționare în raport cu populația peste care au fost arondați. Acestora li s-a pus în față o singură condiție, să manifeste obediență fără limite față de directivele ce le vor primi, asigurându-li-se la schimb dreptul de a se manifesta discreționar, fără raportare la lege sau la morală, în teritoriul în care activau. Selectarea personalului de lucru de care aveau nevoie comuniștii nu se putea realiza din structurile instruite ale populației, din cele capabile să facă raționamente de valoare, motiv pentru care recrutarea viitorilor torționari s-a realizat din straturile neinstruite ale populației. Zona din care au fost recrutați a fost strict determinată, respectiv de la periferia micilor meserii, iar din acest univers nu au avut accesibilitate cei cu un oarecare orizont de cultură, de civilitate, cât cei din structurile de rebut ale profesiilor. Regăsim în rândul acestora, pantofari, croitori, măcelari și lista ar putea continua. Aceștia au fost printre primii care și-au vândut în mod iremediabil conștiința și au încăput în rândul primelor eșaloane de torționari. Am făcut precizarea că structurile instruite ale populației erau evitate și datorită unei experiențe pe care oligarhia comunistă n-a putut să o digere. Ne referim la cazuistica lui Lucrețiu Pătrășcanu, un intelectual de marcă, rățacit în zoaia comunistă. Așa după cum este bine știut, acesta nu și-a permis să devină un executant fără drept de a-și analiza comportamentul în raport cu legea și morală, cât, în naivitatea sa, a

crezut că va putea orienta doctrina comunistă spre zone în care să se evite încălcarea legii, a moralei, a tradițiilor etc., drept care, într-o adunare publică, pare-se la Cluj, a declarat că întâi este român și de abia pe urmă comunist. Ceea ce s-a dovedit a fi o greșeală fatală, care i-a atras dizgrația, și prăbușirea din vârful piramidei, urmată de condamnarea la moarte și executarea..

Comuniștii au procedat la o clasificare cinică a omului ca ființă biologică, prin aceea că, potrivit dezvățatei lor propagande, și-au propus să creeze un nou produs uman, „omul nou”. Acesta trebuia să distoneze calitativ, potrivit teoriei lor, de omul de tip vechi, respectiv individul crescut și educat după standarde europene, cu aderență, prin actele de comportament și educație civică, la lege, la morală și la o ținută civilizată. Abordarea unui comportament european supunea omul acelor vremi la represalii din cele mai dure. O întâmplare din anii 50, când autorul acestor rânduri ocupa funcția de procuror, merită să fie pusă în pagină. Spre deosebire de ținuta militantist-roșie, preluată de o bună parte a societății, de cele mai multe ori din spirit de conservare, am adoptat o ținută oarecum diferită de raporturi de salut. În loc de „Noroc bun!” și „Să trăiți!”, tânărul procuror uzita alte forme reverențiere de salut: „Salut! Am onoare!” sau „Am onoarea să vă salut!” La puțină vreme după ce monștrii vremii au luat act de această pretinsă rătăcire, n-a întârziat să vină și tragerea la răspundere. sub forma unei adrese semnată de procurorul șef al regiunii și procurorul, șef al serviciului de cadre, care și-au manifestat oprobriul, notând că salutul de referință vedește reminiscențe burgheze și că abordarea unui astfel de comportament nu cadrează cu ținuta „omului nou”. Etalon al ținutei de om nou, un soi de portret-robot al acestei urmărite ținute umane, a devenit activistul de partid, „strălucind” prin lipsă de educație, atrăgând atenția prin comportament bătăran. Lipsa de educație și obtuzitatea activistului nu-i permiteau decât analize raportate la propria bătăranie. Dacă subiectul cercetat nu vădea trăsăturile-robot ale activistului de partid, era catalogat ca persoană cu reminiscențe burgheze, iar în cazurile agravante, dușman al clasei muncitoare. Iată de ce printre elementele comportamentale de mare risc în acel timp se enumera: purtatul cravatei, al pălăriei, al mănușilor de piele, iar așezarea unei banale batiste la buzunarul de la piept vădea un adevărat scandal, pentru că „omul nou” nu prea folosea batista, cât prinderea nasului între degetul mare și cel arătător urmat de o puternică expirație și aruncarea reziduului nazal pe unde se apuca.

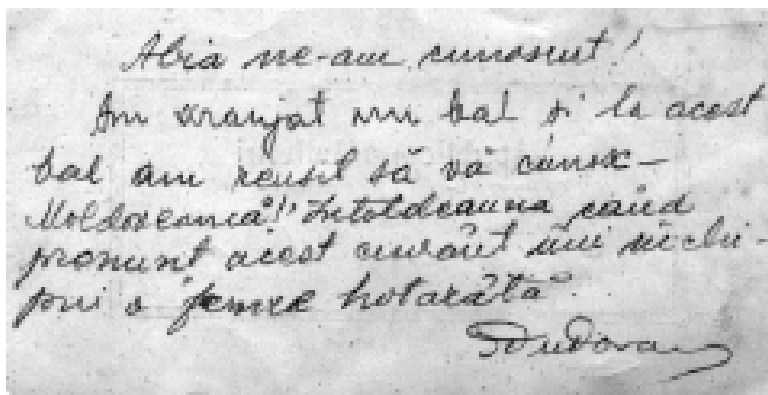
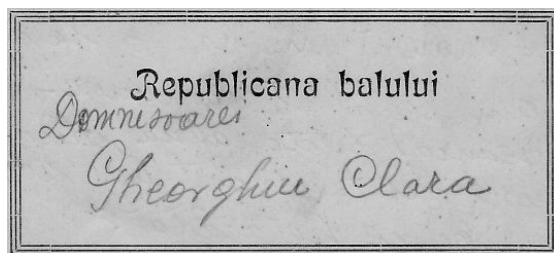
În anii 70-80, ani în care societatea comunistă avea să se cufunde într-o criză fără ieșire, conducerea superioară de partid, cum era denumit vârful piramidei comuniste, a mers atât de departe cu proletcultismul, încât s-a edictat o lege prin care s-au oficializat formulele de adresare, în care s-a stipulat că cel ce se

adresează unui bărbat este ținut să utilizeze formula „tovarășe”, iar față de o persoană de sex feminin „tovarășa”. Ceea ce a atras atenția la vremea aceea, a fost ridicolul situației: împrejurarea că legii de referință îi lipsea unul din elementele absolut obligatorii la un act normativ de acest rang, respectiv nu se prevedeau sancțiuni față de subiecții ce i-ar încălca prevederile, ca și pretenția că o astfel de enormitate să fie prevăzută de o lege, respectiv într-un corpus legislativ ce, obligatoriu, trebuie să cuprindă cel puțin două elemente: primul, dispoziția și al doilea, sancțiunea. Aflat în acei ani în biroul redactorului șef al cotidianului hunedorean „Drumul Socialismului” am uzitat de formula „Domnule Pavel” (numele de familie al celui în al cărui birou mă aflam). Acesta m-a privit intrigat și mi s-a adresat pe un ton sec: „Alta este formula de adresare la noi!”

În aceiași ani, aflându-se în turneu la Brad Teatrul Dramatic din Brașov, cu opereta „Vânzătorul de păsări”, urbea a fost agrementată de prezența unor personalități din lumea operetei, ce se bucurau de un înalt prestigiu. Înainte de spectacol, artiștii au bătut prăvăliile orașului, sub privirile nu lipsite de încântare ale localnicilor. În aceeași zi, la restaurantul din centrul orașului, se consuma masa festivă a nunții fiicei secretarului cu propaganda al Comitetului Orășenesc de Partid. Atmosfera sărbătorească atrăgea atenția trecătorilor. Într-un mic grup se afla primadona spectacolului, cântăreața Daniela Vlădescu, care n-a rezistat curiozității și a intrat în local. La puțină vreme, a ieșit cu față iradiind de bună dispoziție. Ce se întâmplă acolo? a venit întrebarea colegilor din grup. Abia stăpânindu-și hohotele aceasta a reușit într-un sfârșit să spună „O nuntă tovarășească!” Cât de bizar vor fi sunând adresările de acolo, dintre Tovarășa Mireasă și Tovarășul Mire pe de o parte, între Tovarășii Cuscri pe de altă parte! Iar exemplele pot continua.

O altă întâmplare locală petrecută în ultima sâmbătă a lunii februarie 1948 ne atrage atenția, de data aceasta însă nu prin lucrul puterii comuniste, cât prin adaptabilitatea populației la actele dictaturii. La 30 decembrie 1947, Maiestatea Sale Regelui Mihai I i se impune să abdice. Autorii actului silnic, Gheorghe Gheorghiu Dej, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și Dr. Petru Groza, prim-ministru al guvernului român începând din martie 1945. În anii aceia tineretul organiza baluri (n.n. seri de dans). La aceste manifestări se obișnuia să se aleagă cea mai frumoasă domnișoară a petrecerii, căreia i se făcea apoi un ceremonial prin care era declarată „Regina Balului”. În mare încurcătură s-au aflat, fie tinerii organizatori, fie tipografia ținută să tipărească cărți de vizită pe care să se scrie cuvântul „regina”, cuvânt pe care, dacă-l rosteai la acea vreme, intrai în atenția oamenilor cu ochi albaștri. Domnișoara Clara Gheorghiu a fost fericita

dobânditoare a mult râvnitului titlu de frumoasă a balului, primind de la admiratori peste o sută de cărți de vizită inscripționate „Republicana balului”. Intrând, printr-o întâmplare, în posesia cărților de vizită care i-au concedat Clarei Gheorghiu calitatea de cea mai frumoasă domnișoară, am avut a reflecta la semnificațiile semantice ale celor două cuvinte. Dacă cuvântul regină aduce în planul imaginației o personalitate feminină de o deosebită distincție și delicatețe, iar pe de altă parte foarte sus poziționată social, noțiunea de republicană duce la semnificații cu totul opuse. O prezență feminină încărcată de robustețe, cu o privire tranșantă, înveșmântată în haine de luptă, eventual flancată de un stindard, ca în „România revoluționară”, celebra pictură a lui Rosenthal, iar pe de altă parte, provenind din orice strat social. În ordine, pe lângă aceste reflecții, nu este posibil să nu se sesizeze ingeniozitatea prin care oamenii au reușit să-și continue bucuriile chiar și în condițiile asupritoare în care trăiau.

VIAȚA ÎN INFERNUL ROȘU

Cartea, în materialitatea sa, este vocea autorului, ce, de la masa de scris se adresează și posterității. Acest exercițiu ni-l propunem și noi prin rândurile de față. Suntem datori să arătăm urmașilor noștri experiența pe care am traversat-o, modul în care ne-a fost impusă și privațiunile la care am fost supuși. Nu facem acest gest pentru a șoca, în condițiile în care un atare gest nu ar fi deloc greu de realizat, cât gândim că, dacă atragem atenția asupra mecanismelor prin care ne-a fost furată viața, pentru că în ultimă analiză acesta a fost efectul distrugător al dictaturii, vom da posibilitatea celor ce ne vor succede să nu cadă în astfel de capcane, în situația că istoria va încerca să li le întindă. Prin paginile acestei cărți vom arăta că nu am fost niște simple victime, ci am fost și propriii noștri călăi și, plecând de la acest adevăr, cititorul va afla că, fără marea trădare pe care au comis-o un număr cuprins între patru și cinci milioane de români, instalarea dictaturii comuniste nu ar fi fost cu putință, iar poporul, cu descendență și de la „Râm”, ar fi putut să-și creeze un alt destin.

LAGĂRUL

Micul dicționar enciclopedic român, ediția 1978 definește cuvântul în limitele trebuitoare analizei noastre în următorii termeni: „*Lagăr (s.n.) Loc unde sunt închiși prizonierii de război. Lagăr de concentrare = loc izolat în care sunt închise persoane suspectate a duce o politică indezirabilă sau din considerente rasiale...*” iar în zilele noastre, pe baza experienței trăite în cei patruzeci și cinci de ani, definiția ar putea fi îmbunătățită și cu: „*spațiu de carantină pentru populații beneficiare ale culturii umanist-iluministe occidentale, populații ce trebuiau purgate de afecțele acestei civilizații iar prin efectul creării omului nou, să le fie inoculat spiritul marxist-leninist.*” Atunci când scrierea acestei cărți se afla în fază de proiect, am avut revelația că dictatura își enunța crimele fără prejudecată, spunând nereticent lucrurilor pe nume. Spunem acest lucru pentru că în terminologia vremii, comunitatea statelor aflate sub patronaj sovietic, ca efect al împărțirii Europei în zone de influență, astfel cum acestea au fost stabilite la Conferința de la Ialta din 4-11 februarie 1945, a fost titrată în termenii „Lagărul socialist”. Părerea noastră este că o atare autodefinire nu este nici greșită și nici exagerată. Am trăit patruzeci și cinci de ani în strâmtimea duhnindă a celui mai pestilencial lagăr. Iar pentru că trebuie să dăm credit acestei fruste recunoașteri, ne vom referi pentru început la limitele spațiului de reclusiune cu regim de lagăr. Referințe despre instituționalizarea lagărelor ne oferă civilizația americană, care în timpul războiului de secesiune dintre sud și nord a creat spații de reclusiune cu regim de lagăr, cu mențiunea că acestea erau destinate prizonierilor, iar, în ordine, puterea sovietică după 1917 și puterea nazistă în timpul celui de al doilea război mondial instituționalizează lagărele de concentrare, în scopul exterminării unor populații (evreii), unor categorii sociale (chiaburi, patroni, oameni politici, înalta intelectualitate). Dacă lagărul de concentrare și, mai blândul, lagărul de muncă, era îngrădit cu sârmă ghimpată și supervizat cu foioșoare de pază, „lagărul socialist” a fost delimitat, în exterior, de o împrejmuire mult mai rezistentă și anume de ceea ce s-a numit „cortina de fier” iar în interior, de un adevărat furnicar de specialiști în represiune (activiști, securiști și milițieni). Izolarea prin cortina de fier a urmărit deconectarea totală a unor întregi populații de la cultura și civilizația occidentală urmată de o intensă operație de

dezumanizare a trăitorilor din interior, cărora li s-au inoculat sentimente și practici agresive. În anumite spații, delimitarea s-a vrut extrem de tranșantă. Avem în vedere „Zidul Berlinului”, cel ce a separat Berlinul de est de cel occidental, o replică a zidului chinezesc, cu deosebirea că cel din urmă avea servituți de apărare, în timp ce zidul berlinez și-a propus scopuri agresive, ștergerea din memoria unei mulțimi a civilizației în care s-a născut, a crescut și s-a educat și infuzarea unei civilizații de import, cu afecte aflate în impact imund cu regulile universal acceptate ale moralei și ale limitelor de conviețuire. Referindu-ne la spațiul național român, este de amintit că spațiul de reclusiune în care era internat întregul popor era împrejmuț de spații de carantină, așa numitele zone de frontieră, în care se intra cu un document special, numit autorizație de frontieră. Documentul se elibera de secțiile locale de miliție la care era arondat domiciliul persoanei. Actul era menit să dea credință lanțului de milițieni și securiști ce formau un zid uman la limita din interiorul țării, a zonei de frontieră, că pe baza unei monitorizări punctuale de către miliția emitentă, subiectul ce intră în zonă prezintă garanții că nu intenționează să penetreze frontiera, că, în calitate de subiect al locului de domiciliu, n-a emis critici la adresa regimului și că, datorită anonimatului în care și-a durat existența, nu se poate așeza pe capul său intenția de a evada din lagăr.

Este îndeobște cunoscut că persoanele din reclusiune nu numai că nu sunt răsfățate alimentară și vestimentară, cât sunt victime, până la limita mizeriei, atât din punct de vedere alimentară, cât și privitor la deținerea celor mai elementare bunuri de consum. Analiza din acest punct de vedere aduce în lumină mizeria existențială în care s-a trăit în anii de lagăr. Vom începe discuția cu raționalizarea bunurilor de consum, care a operat zeci de ani. Torționarii comuniști au limitat consumurile alimentare la cantități derizorii, de cele mai multe ori sub nivelul unui consum nici măcar apropiat de limita normalului. În aceste categorii intra pâinea, zahărul, uleiul și alte alimente de bază, care se distribuiau pe așa-numitele puncte, respectiv cartele, ce menționau gramele de pâine, să zicem, ce se pot consuma într-o zi. Fără cartela din care să se decupeze pătrățelul pe care erau notate gramele zilei, nu puteai să cumperi o bucată de pâine, ori cât de mari eforturi ai fi depus. În orice țară cât de cât civilizată, fiecare persoană are libertatea de a se îmbrăca, de a deține atâtea articole de vestimentație cât cer pretențiile sale sociale și respectul față de propria persoană. În lagăr, opțiunile ținând de propriile gusturi și de nevoile potrivit aprecierii personale, nu operau, pentru că nu-ți era îngăduit să-ți gândești nevoile. Cele ce îți erau necesare erau gândite centralizat și erau stabilite cantitativ la limita unui derizoriu pe care nu-l puteai evita. În condițiile acestei mizerii existențiale, aparatul de propagandă comunistă exulta.

Mijloacele media existente în acea vreme (presă și radio) nu conțineau să verse cerneală sau să arunce sunete în eter, privitor la închipuita bunăstare a oamenilor muncii, la demnitatea de a trăi „liber”, în condițiile în care eram încătușați și aflați la limita celei mai negre mizerii și lista avantajelor existente, strictamente în mediile propagandistice curgeau, infectându-ne privirea și rănindu-ne auzul. Cinismul autorităților nu se limita la a spune că trăim bine, cât ne obligau să ne manifestăm exuberant pentru „traicul nou” pe care ni l-a adus partidul. Nu trecea o săptămână, iar uneori de mai multe ori pe săptămână eram încolonați și duși, după anotimp, în săli de spectacole sau stadioane, unde ni se rosteau cuvântări demagogice privind „viața nouă” obligându-ne să ovaționăm, să rostim slogane ce nici măcar nu le puteam gândi, să glorificăm tiranii din fruntea societății, să proslăvim ocupantul sovietic.

Ne-au fabricat și o constituție care era încărcată cu libertăți, libertatea cuvântului, libertatea de organizare, libertatea întrunirilor, cu drepturi, printre care dreptul de proprietate, valori ce nu puteau să fie practicate sau parțial au fost distruse, cum a fost bunăoară instituția proprietății. Dacă subiectul numit ca având libertatea cuvântului exprima în public câte ceva din mizeria existențială la care era supus, în prima noapte de după rostire, oamenii cu ochi albaștri și mașina neagră a securității îi făceau ultima vizită în calitate de om liber. Catholicilor le-au spus că trebuie să fie ortodocși, iar ortodocșilor s-o lase mai moale cu biserica, iar cât privește cultele neoprotestante, mare parte din ele nu se mai aflau pe lista cultelor recunoscute. Înalții ierarhi greco-catolici și preoții aparținători acestui cult care nu au acceptat nedemnitatea de a renunța la propria credință, au fost arestați și și-au pierdut viața în închisorile de la Sighet, Aiud, Gherla, și lista poate continua. Au interzis instruirea religioasă, tineretul școlar era prins duminică de duminică în activități, peste a căror zădărnicie se putea trece, doar pentru motivul de a-i împiedica să participe la vreun serviciu liturgic.

Cele de mai sus se petreceau în „Lagărul mare” cel ce avea ca prizonieră întreaga populație a țării. Nu avem pretenția că am epuizat viața de oroare caracteristică acestuia.

LAGĂRELE DE MUNCĂ – LAGĂRE CONCENTRAȚIONALE

Pentru a-i determina pe cei din lagărul mare, respectiv pe cele peste douăzeci de milioane de persoane rezidente ale acestui insolit loc de limitare a libertăților democratice, de practicare a unui mod de viață sub limita nevoilor subzistenței, să nu ridice cuvânt, să nu-și manifeste suferința, să nu lupte în vreun fel împotriva minciunii stridente care îi înconjură, s-au pus la punct lagărele mici, sau lagărele strâmte. Reziidenții acestora erau în totalitatea lor persoane ce nu au comis nici un fel de delict, persoane curate ca lacrima, care erau extrase din tihna, atâta câtă putea fi, a familiilor lor, fără nici o procedură (mandate de reținere sau arestare), iar după ridicare, nu se producea privitor la ei vreo procedură judiciară care să legitimeze ridicarea. Nu erau interogați și nu li se inventaria vreo încălcare. Erau niște cobai, niște martiri, cărora li se rezervau suferințe atroce prin mizeria existențială la care îi supunea lagărul, constituind un motiv de reflexie și intimidare pentru milioanele din lagărul mare, o atenționare că, dacă nu manifestă supunere totală, vor împărtăși aceeași soartă. Pentru a-și atinge scopul propus, respectiv intimidarea, era necesar ca fiecare comunitate de pe teritoriu să dea una sau mai multe victime. Îndeobște erau ridicate persoanele cu cea mai mare bătaie în stima populațiilor din care erau ridicați, fie pentru că erau lideri, fie fiindcă aveau capacitatea de a se ridica la acest rang. Prin martirajul acestora, prin faptul că i se lăsa comunității posibilitatea să reflecteze că oricine poate împărtăși aceeași soartă, fără judecată, se producea un fenomen de atenționare, se insufla o temere generalizată care reducea la tăcere întreaga populație a țării. Tatăl celui care scrie a fost ridicat în noaptea de 14 aprilie 1952, a fost deținut în lagărele Poarta Albă, Cernavodă și Onești, până în ziua de 14 aprilie 1954. Timp de doi ani, nimeni nu l-a întrebat, nici măcar, cum se numește. A trebuit să execute munca silnică, să suporte malnutriția și condițiile subumane de existență, dintre care amintea că erau cazați în barăci, că nu dispuneau de paturi, că dormeau pe paie așternute pe jos, că erau atât de mulți pe câte un șir, încât, dacă s-ar fi ridicat sau ar fi încercat să se întoarcă de pe o parte pe alta, rândul se comprima și nu mai aveau unde se întinde. Dimineața aveau surpriza să constate că unii

nu se mai scoală, erau cei care decedau peste noapte. Seară de seară, când se întindeau implorau divinitatea să le dea șansa să se poată ridica dimineața.

În aceste lagăre și-au pierdut viața zeci sau poate sute de mii din cei mai reprezentativi exponenți ai societății românești. A fost cea mai atroce campanie de ucidere în masă, campanie ce s-a susținut din motive propagandistice, pentru reducerea la tăcere a martorilor genocidului, iar martori ai genocidului eram noi, rezidenții lagărului mare. Ce trebuie reținut este faptul că, după ispășirea detenției, cei ce aveau norocul să supraviețuiască nu erau reintegrați cu drepturi depline în lagărul mare, cât li se conceda un regim marginal, trebuind să trăiască până la sfârșitul zilelor la periferia societății, în regim de condamnare civică. Înțelegem prin aceasta că nu erau repuși în activitățile avute la data ridicării, cât li se îngăduia să presteze doar activități necalificate, indiferent de specializarea profesională; cât despre pricepere și aptitudini nici nu putea fi vorba. Societatea înconjurătoare trebuia să-l asimileze ca pe un fel de paria, iar pentru fundamentarea acestui statut, trudeau cu osârdie ofițerii de securitate, care-i vizitau săptămânal iar uneori și cu o frecvență mai mare. Aceste vizite neavând alt scop decât acela de a fundamenta în conștiința populației din vecinătate ideea că fostul pensionar al lagărului de concentrare nu a încetat să se afle în evidența „organelor”, cum erau denumite generic instituțiile represive, că acesta continuă să fie monitorizat. Or, împrejurarea că nu se admitea reintegrarea socială la situația anterioară ridicării, fapt constatabil de întreaga populație pretins a fi liberă, și persistența monitorizării, se constituiau într-un discurs avertizator pentru populația a cărei intimidare trebuia continuată. Societatea națională a privit cu neputință comiterea acestor abominabile crime și a tăcut, fără să crâcnească. Dacă tăcerea noastră a fost una complice, va hotărî istoria. Este de crezut că generațiile ce vor urma vor inventaria pe seama noastră suficiente capete de acuzare. Parte din acestea ne vom permite să le punem în pagină în volumul de față. Faptul de a fi congeneri cu generația 1989 nu este de natură a ne acoperi tăcerea celor patruzeci și cinci de ani de dominație criminală. Acei ani sunt cei ce vor fi inventariați pentru fundamentarea a ceea ce credem a fi fost actul nostru de vinovăție.

CELULA¹

Comuniștii trebuie văzuți ca o structură a speciei umane foarte puțin sfielnică. Nu au căutat să ascundă apucăturile criminale care i-au adus în prim planul social, cât le-au dat pe față fără prejudecăți. Au procedat astfel pentru că era unicul mijloc prin care puteau să-și mențină autoritatea. În Micul dicționar enciclopedic, ediția 1978, noțiunea este definită în termenii: „2. *Celula de partid* = denumirea organizației de bază a Partidului Comunist Român până în anul 1948... 7. (Dr.) *Încăpere strâmtă într-o închisoare, folosită pentru izolarea unor arestați sau a unor condamnați la pedepse privative de libertate.*” După ce au avut cinismul să spună că structura largă în care își trăiește oprimarea o națiune întreagă este o parte a unui lagăr, îi surprindem analogând instituția primară de la baza sistemului ierarhic al dictaturii cu unitatea de bază a sistemelor de reclusiune penală. Este util să discutăm pe marginea acestei instituții, pentru că ea s-a constituit într-un veritabil laborator de spălare a creierelor celor care au contractat cu ei supunere fără condiții, iar în această categorie intră eșalonul lipsit de glorie al „membrilor de partid”. Ne referim la cele patru până la cinci milioane de persoane ce, potrivit statisticilor, își aveau în 1989 conștiința vândută oprimatorului roșu. Pe cei ce ne vor spune că noțiunea de celulă are și alte înțelesuri cum ar fi bunăoară, o componentă anatomică a unui organism viu, etc., îi asigurăm, pe baza analizei pe care o vom întreprinde, că doar înțelesul de loc de reclusiune se potrivește celulei de partid și peste toate, că fundamentatorii sistemului s-au referit la aceasta.

Faptul că sistemul comunist a fost un sistem oprimator, îl știau cu siguranță și fondatorii acestuia și acest lucru îl deducem din ceea ce și-au propus ei programatic. Este neîndoielnic că și-au propus să comunizeze proprietatea, iar pentru a realiza acest deziderat, trebuia să reducă până la dispariția totală proprietatea privată asupra mijloacelor de producție, ori, la intrarea lor pe scena politică, acestea erau în proporție de aproape sută la sută în mâini private, iar preluarea lor din sectorul privat și trecerea în mâinile societății presupunea producerea unor insatisfacții la nivel de mase. Și-au propus colectivizarea agriculturii, respectiv deposedarea de pământ a masei țărănești – pătură socială dominantă în societatea românească la momentul preluării puterii de către comuniști – iar prin această ultimă măsură programatică, un procent covârșitor al populației țării trebuia spoliată de bunuri, operație ce nu se putea realiza decât prin măsuri dure. Așa se explică utilizarea unei terminologii intimidante, cum este lagăr și celulă. După ce vom

¹ Celula sau organizația de bază trebuie văzute drept spații concentraționale

vedea care sunt grozăviile care se petreceau la nivelul celulei de partid, vom ști cu certitudine că denumirea acestui loc de spălare a creierelor i se datora și i s-a destinat o denumire redundantă, una care să bată dur în conștiința populației.

Preceptele morale existente la data instalării puterii comuniste erau de natură creștină și se rezumau la câteva cunoscute alegații, cum sunt „*iubește-ți aproapele!*” sau „*ce ție nu-ți place, altuia nu face!*” precepte idilice și fundamental respinse de către doctrina comunistă, tributară adagiului „*stăpânește și dezbină*”. Pentru a-și promova politica, pentru a-și menține puterea, aveau nevoie de acces nelimitat la conștiința fiecărui individ. Pentru a realiza această nevoie macabră a sistemului, puterea comunistă a procedat la cumpărarea conștiințelor individuale, prin mecanismul „*primirii în partid*”, cum spuneau ei operației reale de „*racolare în partid*”. Odată adus în această stare de dependență față de puterea comunistă, individul era ținut la ceea ce se numea „*disciplina de partid*”, prin care se înțelegea că trebuie să execute orbește „*sarcinile de partid*”, iar în această structură de îndatoriri intra obligația de a „*participa la viața de partid*”. Odată asumată această ultimă țintă a capcanei comuniste, individul aderent își încarcera pentru totdeauna, conștiința, devenind un fel de robot în mâna manipulatorului roșu, nimeni altul decât activistul de partid. Asistăm așadar la intrarea în celulă, locul în care se produc inimaginabile acte de deformare a unei conștiințe, deconectarea ei de la aspirația firească de a respira aerul libertății și al daturilor morale. Mijlocul prin care activistul penetrează conștiințele celor obligați să adaste cel puțin odată pe lună între pereții celulei este „*arma criticii*”, nimic altceva decât un sistem cinic de încâinare. Activistul, pretinzându-le participanților la întrunirea numită ședință, să fie „*combativi*”, pune în mișcare un proces încrucișat de delațiune, respectiv participanții sunt incitați să se pârască unii pe alții, să se denunțe fie pentru varii fapte comise, fie pentru incapacitatea de a face ceva, fie pentru relații „*neprincipiale*” – potrivit terminologiei comuniste. În modul acesta, activistul află și ce culoare a avut fasolea pe care comuniștii au mâncat-o la prânz. Critica aduce în agenda activistului lucrurile negative pe care le propun membrii de partid unii împotriva altora, realizând pe cale de consecință cele două daturi ale practicii comuniste: combativitatea și vigilența. Activistul are însă nevoie de informații ce nu pot fi decelate prin pârâatul reciproc, el este dator să sondeze și în intimitatea fiecărui membru de partid, drept care are la dispoziție cea de a doua armă, și anume „*autocritica*”, adică tehnica prin care individul se autodenunță, sau, în termeni mai vulgari, se auto-pârăște. Cititorul nostru se va întreba la ce îi folosesc activistului informațiile dobândite prin critică și autocritică. Ei bine, aceste informații îi sunt esențiale, cu cât este o persoană mai delaționistă, cu atât este mai demnă de încrederea eșalonului

superior, care va dispune promovarea acesteia, deci căftănirea în fruntea unei colectivități, instituții publice, unități economice, școli și enumerarea ar putea continua. Fără amplasarea în fruntea colectivităților a celor mai mari delatori, implementarea comunismului nu ar fi avut succes. Odată așezat în fruntea colectivității, delatorul este în situația de a avea acces la totalitatea atitudinilor ce se comit de către aparatul subordonat, pe care are datoria să le reprime, iar când este cazul, să informeze „organele” – înțelegem prin acestea ierarhia de partid și instituțiile specializate pe represiune, respectiv securitatea. Iată pentru ce, în marea majoritate a cazurilor, delatorul, promovat devine și informator al securității. Menținerea delatorului în funcția dobândită se jurizează de calitatea informațiilor culese și transmise. Dacă informațiile vor fi anodine, cariera i se va clătina, dacă sunt, să zicem, bogate în conținut, delatorul – director, președinte, șef de... – va fi așezat la mare cinste, va fi invitat în prezidii, alături de cei „mai buni tovarăși”, va fi cooptat în comitete și comisii.

În comunism nimeni nu a fost promovat sau ținut la mare cinste pentru că ar avea ochi frumoși. O poziție privilegiată se putea obține doar prin probarea credinței față de partid, prin care înțelegem disponibilitatea totală a persoanei sau persoanelor de a promova ceea ce se numea „*linia partidului*”. Însă comiterea structurii de acte și fapte ce erau cerute de către partid presupunea alierea la abuzurile sistemului, iar pentru că acestea se petreceau diurn și în universalitatea colectivităților țării, vor fi greu de decelat conducători de colective care să nu-și fi mânjit conștiința prin coautorat la abuzurile, ba uneori și mai mult, la crimele sistemului. Nu a existat colectiv, instituție, în raport cu care să nu se fi aplicat abuzul comunist, iar persoanele ce s-au aflat în fruntea unor atari instituții nu vor putea spune că nu au comis acte de complicitate cu sistemul.

Celula, sau organizația de bază, cum se numea în ultimul timp spațiul de lucru de la baza societății comuniste, a fost factorul motrice ce a determinat malformarea caracterelor a între patru și cinci milioane de români, care au absolvit la această școală a delațiunii cel mai intensiv curs de încâinire, fiind locul în care au suferit dresura urii și a actelor certate cu morala. Acolo s-au manifestat plenar afecte producătoare de mari prejudicii.

MUNCA SILNICĂ

Munca silnică n-a fost nici dorită, nici așteptată de către comuniști, dar a venit de la sine. Printr-un proces intelectual, ei au gândit himera comunistă care presupunea egalitarismul social. Pentru a se ajunge la acesta era necesar să se înlăture inegalitatea socială, determinată de accesibilitatea indivizilor la bunuri. Cum în societatea de consum de tip capitalist, pe care și-au propus să o desființeze, populația era diferențiată după accesibilitatea la un anumit patrimoniu, stare de lucruri ce determina frapante inegalități pe scara nivelului de trai, ei și-au propus să instaureze liniarismul comunist, pe principiul „*fiecăruia după nevoi*”. În acest mod ei și-au imaginat că vor pune bazele unei economii care va produce cu generozitate, astfel încât accesul fiecărui individ la bunurile și valorile necesare traiului să fie neîngrădit. Pentru aplicarea acestei himere, trebuia pentru început să fie demolată economia de piață existentă la preluarea puterii. Au procedat în consecință. Au naționalizat principalele mijloace de producție, prin care înțelegem fabrici și uzine, care au fost trecute în proprietatea statului. În economia de piață, o pondere însemnată o deținea sectorul prestărilor de servicii. Pe calea organizării cooperativelor meșteșugărești, au comunistat în întregul său și acest important sector producător de venituri. Meșteșugarii și prestatorii de servicii au fost determinați, prin intimidare și modalități specifice de spălare a creierelor, să adere la sistemul cooperatist. Pe această cale li s-au confiscat mijloacele fixe și cele circulante, care au intrat în patrimoniul cooperatist, iar ei, ca persoane, și-au modificat statutul, de la patroni sau prestatori, la cel de cooperatori, adică un soi de salariați ai unor entități economice numite cooperative. După ce în anii 48-49 au desăvârșit distrugerea din temelii a acestor importante ramuri ale economiei, s-au aflat față în față cu țărănimea. Lupta cu lumea satului a început cu naționalizarea fondului forestier și a continuat cu cooperativizarea agriculturii, prin înființarea în anul 1949 a primelor cinci unități de tip colhoznic (după memorie reținem că între acestea se aflau Gospodăriile Colective din Sântana, județul Arad și Berveni județul Sălaj – actual Satu Mare) și s-a încheiat prin anii 60, când s-au organizat de către propaganda comunistă festivități exultante. Se spunea că ne aflăm în fața unei mari victorii și că societății i s-a deschis pe această cale un viitor de aur. Numai că pământului i s-a furat dragostea și

căldura din privirea țăranului și a căzut sub mâna cinică a vechililor comuniști, dezmiertați cu denumirea de președinți de G.A.C.-uri (Gospodării Agricole Colective), care au reușit să înstăpânească cu titlu discreționar pământul și uneltele gospodărești ale foștilor deținători de terenuri, dar nu și forța de muncă a acestora. În aceste condiții, potențialul agricol național s-a transformat dintr-un capital viu, producător de venituri, în capital mort. Țăranii și-au cedat pământul și instrumentarul agricol, dar n-au crezut o iotă din vomitura propagandistică ce li s-a servit la colectivizare, și-au încrucișat brațele și au intrat, pe termen lung, în grevă. Dictatura n-a vrut să facă pasul înapoi și să-și recunoască înfrângerea. Cu fonduri de la alte sectoare ale economiei, au reușit să sprijine sectorul agricol în partea lucrărilor ce se pretau la mecanizare. Cum sectorul agricol este mare consumator de muncă manuală, iar lumea satului găsea suficiente motive să nu se implice, societății i-a revenit obligația să pompeze la sate forța de muncă necesară.

A fost momentul în care s-a instituționalizat munca silnică. Erau trimiși la munci agricole, elevii, studenții, militarii, muncitorii din fabrici și uzine, funcționarii din unități bugetare și lista cuprindea întreaga sferă de persoane active din mediul urban. Aparatul propagandistic și cel de represiune comunist avea la îndemână toate pârgھیile pentru a împiedica orice fel de opozabilitate – eliminări și exmatriculări în mediul școlar și studentesc, desfaceri de contracte de muncă și aruncarea pe drumuri al celor ocupați în munci salariale, precum și alte mizerii existențiale specifice dictaturii. S-au creat pe această cale eșaloane de șoc, ce puteau fi mișcate după nevoi în campaniile agricole.

Este bine știut că în societățile cu economie de piață, rezultatul muncii are o valoare, iar aceasta se calculează ca suma dintre prețul materiei prime și forța de muncă încorporată în producerea respectivului bun. Dacă luăm în calcul doar două aspecte, primul că în agricultură se obțineau produse ce încorporau muncă gratuită, pentru că efortul productiv al eșaloanelor mobile formate din elevi, studenți, militari, muncitori și funcționari nu era remunerat și ca o consecință nu intra în calculul prețului de cost, iar al doilea, că produsele industriei cumulau și partea de salariu al muncitorului deplasat pe ogoare pentru muncă agricolă, avem în față o societate ce nu a funcționat după legile de piață, cât după norme și obiceiuri de expedient, ce nu îngăduiau să se monitorizeze sănătatea de piață nici în agricultură și nici în industrie.

Nu această racilă dorim să o evidențiem prin rândurile de față, cât ne propunem să punem în pagină caracterul criminal al acestor moravuri. Este bine știut că subiecții diferitelor îndeletniciri, pentru a le putea exercita, trebuie să-și asigure în mod strict două componente, una de ordin volitiv-subiectiv, respectiv să-și apropie cunoștințele teoretice și de ordin practic, ce țin de

calificare, pentru a putea opera în domeniul propus, iar a doua, să-și prepare și să dețină condiția fizică necesară practicării și supunerii la condițiile de mediu pe care le incumbă respectiva ocupație. Este locul în care va trebui să spunem că practicantul muncilor agricole trebuie să fie acomodată și să aibă o condiție fizică care să-i confere rezistență la o paletă extrem de variată de condiții de mediu: diferențe de temperatură mari, arșiță, ger, furtuni, viscole, în timp ce omul de la fabrică și cel de la birou își desfășoară activitatea la condiții de mediu egale atât iarna cât și vara. Separat, dacă omul de fabrică are rezistență și la efort fizic, cel de birou nu dispune de o astfel de pregătire. Activitatea sedentară este, pe de altă parte, aleasă și de către cei marcați de varii afecțiuni ce nu sunt indicate la condiții de efort fizic. Dacă oamenii ogorului dispun și de echipamente adecvate muncilor pe care trebuie să le presteze raportat la condițiile de mediu, eșaloanele, smulse de la strung, de la planșeta de proiectare, din banca de studiu, nu dispuneau de atari echipamente și ca o consecință, erau ținute să suporte condițiile de mediu în echipamente nepotrivite cu condițiile de mediu. Luarea de poziție, de față, nu se dorește a fi o banală și doctă discuție teoretică, cât este susținută și de întâmplări nefericite. Avem în vedere destinul tragic al jurnalistului și omului de litere, Carol Drozd, de la fostul cotidian „Drumul socialismului”, prezent cu lucrări de susținere a „Agorei”, ce și-a pierdut viața într-un lan de porumb, cu ocazia unei silnice ieșiri la munci agricole a personalului ziarului. Credem că soarta lui C. D. este departe de a fi singulară, pentru că, dacă în condițiile de atunci cineva ar fi îndrăznit să invoce stări de sănătate incompatibile cu condițiile de muncă din agricultură, și nu ne îndoim că au fost mulți din aceștia, s-ar fi expus represiunii mercenarilor roșii, care trebuiau să execute sarcini și nu dispuneau și de timpul și voința necesare pentru a face analize de la caz la caz.

PRĂBUȘIREA ROMÂNIEI

Prăbușirea României nu s-a produs printr-o acțiune fizică de tipul demolării, în ciuda faptului că țara s-a împânzit de ruine. Ne referim la ruinele fostelor conace sau ferme agricole mari producătoare de resurse hrănitoare. Era suficient să te urci într-un mijloc de transport, tren sau autobuz și să consumi o sumă de kilometri, pentru a trece în revistă societatea care murea. Prăbușirea s-a realizat printr-o acțiune de anihilare a vârfurilor lanțului uman care compunea țara. Puterea comunistă a contractat individual complicitatea populației, alegându-și cu grijă partenerii de contractare. Pentru a te afla în atenția lor trebuia să prezinți aparențele unui subiect avid de notorietate, dispus la delațiune, ușor manipulabil și manifestând disponibilitatea de a te alia la comiterea sau acoperirea actelor criminale produse de putere. Înrolarea în rândurile Partidului Comunist consuma opțiunea de a deveni complicele sistemului. Contractul social ce pecetluia racolarea și respectiv intrarea în summum-ul de subiecți ai crimei comuniste o constituia carnetul de partid. Pentru a-i da putere, pentru a crea o aură de intangibilitate acestui nelegiuit obiect și scursorii scrise, așezată sub denumirea de „documente de partid”, puterea comunistă a procedat la o campanie de sacralizare. Odată prin propaganda orală pe care o prestau activiștii partidului, iar înseriat acesteia, prin comandă spirituală realizată pe calea teatrului, televiziunii, radioului și nu în ultimul rând a cinematografului. Ne-a atras atenția o întâmplare grefată pe un eveniment deosebit de trist. Este vorba de inundațiile din anii 70. Municipiul Alba Iulia a căzut sub ape. Un localnic, din suburbia Partoș, secretar al organizației de partid, a fost supramediatizat pentru „gestul eroic” de a salva prioritar din casa inundată caseta metalică cu documentele de partid pe care, pentru protecție, a urcat-o în podul casei. Propaganda în jurul importanței și grijii ce trebuia manifestată în legătură cu păstrarea carnetului de partid a luat dimensiuni greu de imaginat, întrecând peste măsură demersurile necesare a se face față de documente cu adevărat importante, să zicem, față de documentele declarate secret de stat. Dușmanii de clasă, dușmanii poporului, erau, potrivit propagandei comuniste, interesați să intre în posesia unui carnet de partid. Pentru a exacerba importanța carnetului de partid, înmânarea acestuia și introducerea posesorului în hoarda comunistă, avea caracterul unei manifestări

inițiatice. În lungul drum prin zloata comunistă aveam să culegem sentimentele celor ce se înrolau. Mare parte din ei își manifestau sentimentul că și-au asigurat un climat de liniște, iar acest lucru nu era deloc lipsit de un sâmbure de adevăr. Membrii de partid, de regulă, puteau fi trimiși în judecată penală, numai cu asentimentul organelor de partid, iar cum justiția era aservită dictaturii, cuvântul scăpat de către prepușii partidului asigura un soi de ocrotire și în alte specii de procese, cum sunt, spre exemplu, cauzele civile. O altă parte din viitorii membri de partid exultau la dobândirea acestei calități. Nu de puține ori am fost martori la manifestări de bucurie produse prin declarații precum „am avut cinstea să fiu primit în partid!” și lista unor astfel de forme de exteriorizare a satisfacției ar putea continua.

Este neîndoios că ne aflăm în fața unei relații contractuale. Prin contractul intervenit între individ și puterea comunistă, persoana renunța la atribute esențiale ale personalității. Se angaja să respecte disciplina de partid, ceea ce se traducea prin a-și consuma toate actele de viață fără să lezeze puterea partinică, respectiv să-i accepte toate demersurile, indiferent că acestea se înscriau sau nu în limitele legii sau ale moralei. Să nu crâcnească în raport cu actele și faptele partidului, chiar dacă acestea erau vizibil înafara legii și moralei. Se angaja să intre în familia comunistă, să fie un participant activ, respectiv să observe orice acțiune ce ar leza puterea și pe calea criticii, să o facă cunoscută în mod public. Să accepte orice limitare a cadrului de raporturi, atunci când partidul îi va cere. Pe aceste renunțări la atributele liberei mișcări în raporturi, comunistul accepta să fie încâinit, prin critică, și să participe la încâinirea altora, utilizând aceeași armă a criticii. Prin inocularea unor astfel de atitudini la întreaga masă a membrilor de partid, în societatea națională s-au produs mutații esențiale în raport cu normele morale tradiționale, climatul social a devenit nesigur, iar în condițiile extinderii colaboraționismului comunist, comunitățile s-au ermetizat, pierzându-și capacitatea de luptă colectivă, de angajare, în spiritul „*toți ca unul și unul ca toți*”. Dacă știm de acum că individul își pierdea iremediabil libertatea și capacitatea de replică împotriva abuzurilor, nedreptăților și actelor nelegale, va trebui să precizăm ce anume oferea beneficiara contractării, nimeni alta decât puterea comunistă. Cum am precizat mai sus, putea să-i confere regim de persoană aflată înafara legii. Îi satisfăcea foamea de parvenitism, în sensul că-i putea oferi un loc de conducere într-o anumită piramidă socială sau economică, conferindu-i drept de dispoziție peste o seamă de semeni.

În cei patruzeci și cinci de ani de dictatură, comunismul românesc și-a constituit o armată de complici, situată în momentul căderii comunismului la patru-cinci milioane de subiecți. Aceștia ar putea fi clasificați în două categorii

distincte: prima, mâna cu care a lovit și și-a asigurat dominarea, iar a doua, cea a obediențelor orânduirii. Cât privește prima categorie, a obținut demnități la vârf, funcții de execuție în domeniile social și economic. Prin ei s-au ocupat vârfurile piramidelor social-economice, destinându-li-se împuternicirea de a fi purtători de cuvânt ai orânduirii, prin ei s-au cules informațiile necesare din teritoriu, privind capacitatea de răbdare a națiunii, prin ei s-a adus o stare de lungă amortire și s-a pus sub control fără conținere conștiința malformată a întregului popor. Cei din prima categorie au constituit armata nesalariată a sistemului, armata de voluntari ai mâinii criminale, cei ce au participat la crimă din plăcerea de a se situa în avangardă, ei constituind grosul fripturismului național. Cât privește cea de a doua categorie, cea a obediențelor, pare să fie grupul extins al fraierilor, al celor care și-au contractat conștiința pentru a se înscrie în moda timpului, fără vreun profit special, ei sânt doar cei ce au îngroșat armata disciplinată a comunismului, sunt cei ce și-au manifestat opțiunea de a nu gândi și a nu lupta.

Scriem aceste rânduri la vremea în care România a condamnat în mod public comunismul, cu precizarea că a fost un regim criminal. Însă constatăm cu surprindere că mare parte din armata de vârfuri de lance și de obedienți ai orânduirii comuniste se află pe eșichierul vieții publice, mare parte din ei îndeplinind roluri de primă linie în lupta împotriva lustrației. Tot ei constituie și armata de vocali ce susțin și vor să acrediteze ideea că simplii membri ai partidului ale cărui crime se inventariază nu sunt culpabili istoricește. Nu împărtășim un atare punct de vedere. Fără armata numiților „*membri de partid*” comunismul nu ar fi fost posibil. Fără cei care s-au aflat în fruntea școlilor, a instituțiilor publice, a unităților economice, dictatura nu ar fi putut supraveghea populația, iar înlăuntrul acesteia s-ar fi dezvoltat liberă insuportabilitatea ce putea duce la schimbare. Cei cinci milioane de comuniști preluați la sfârșitul anului 1989 de la dictatură sunt cei care au contractat, răbdarea, tăcerea, neangajarea și proslăvirea mâinii criminale ce ne-a înrobit. Ei sunt cei care au semnat un contract prin care s-au obligat să nu gândească, să rabde și să colaboreze la crimă. Mare parte din ei vor exclama că nu se putea evita înrolarea. Punct de vedere pe care nu-l împărtășim, și căruia îi opunem minunatul exemplu de bărbăție și spirit eroic al țăranilor din satul Șteia, județul Hunedoara, pentru ceea ce au făcut în anii colectivizării și mai apoi în anii 70. Prin anii 60, campania de colectivizare a adăstat și în mica localitate hunedoreană. Nenumăratele comisii ce au trudit pentru lămurire aici au trebuit să se dea învinse, nimeni nu a vrut să stea de vorbă cu ei, nimeni nu au vrut să-i asculte, amenințările cu pierderea locurilor de muncă n-au operat pentru că nu se putea identifica vreun instigator, sau provocator, cum încercau comuniștii să

caute. Nu-l poți condamna sau pedepsi pe cel care tace, pentru că tăcerea n-a fost și nu este asimilată vreunui delict nici atunci și nici acum. Le-au luat pământul în integralitatea lui și l-au oferit unui I.A.S. Nici preluarea pământului și deținerea acestuia ani la rând de ferma de stat nu i-a scos din mușenie cât au continuat să-și ducă viața ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. A venit încălzirea determinată de „Primăvara de la Praga” și la puțin după aceea, revolta femeilor din Șteia. Într-o zi de primăvară femeile au încărcat în căruțe pluguri, grape și tot ce le era de trebuință și au ieșit toate la câmp. După ce și-au identificat ogoarele care le-au aparținut au pus plugurile în brazdă și au început să are. Localitatea devenise o așezare în care nu se mai putea vedea picior de bărbat, fie pentru că n-au ieșit din case stând în spatele ușilor zăvorâte, fie pentru că au părăsit, pur și simplu, așezarea. Știrea a ajuns cu repeziciune în urechile camarilei comuniste. În scurt timp, satul a fost sufocat de supervizori și anchetatori, activiști de partid de la județ și de la București, funcționari de la județ și de la ministerul de resort, securiști de la județ și de la centru etc., care doreau să-și pună la bătaie scenariile. Prima filă a planului lor de acțiune era să poarte discuții. Pentru realizarea acesteia au început să-și găsească subiecți de discuție. Erau dominați de prejudecata că trebuie să aibă ca parteneri bărbații satului, însă aceștia nu erau de găsit, iar cei care au fost găsiți, nu comunicau. Au fost zile întregi în care au socotit a fi sub demnitatea lor să poarte discuții cu femeile, nimeni altele decât autorii evenimentului. În ultimă instanță, au încercat să se întrețină cu ele, mare parte însă tăceau iar cele care vorbeau o luau razna. Efortul de a comunica a durat zile la rând, urmate de săptămâni. Când au văzut că nu au cu cine discuta, că este imposibil să se identifice autorii răzvrătirii, și că localnicii nu vor mai ataca ogoarele, s-au retras. Evenimentele nu s-au soldat cu stabilire de vinovați, cu arestări sau alte măsuri. Este adevărat că țăranilor din Șteia nu le-a rămas decât să aștepte anul 1989, moment pe care l-au așteptat cu răbdare, fiind apoi primii care și-au preluat pământul de care au fost despărțiți din 62 până la zi. Ceea ce a rămas însă aici a fost gestul eroic al sătenilor care, scoțându-și în față femeile, au demonstrat că rezistența anticomunistă era posibilă .

Revenind la subiectul nostru, suntem în situația să constatăm că în România comunistă nici o persoană nu a fost condamnată pentru neaderare la partidul comunist. Este adevărat că n-a fost ușor să trăiești între comuniști ca un paria. O astfel de existență a durat autorul rândurilor de față, care a prestat această rezistență. Momentele grele veneau atunci când primul născut se întorcea încărcat de revoltă de la școală, în zilele în care, urmare unor atitudini verticale deranjante pentru activiștii din organizațiile de tineret, nu i se inventaria propria acțiune, cât i se imputa „vrei să fii ca taică-tău!” Toți cei ce

ar fi încercat o atare rezistență, nu s-ar fi bucurat de bunăvoința autorității comuniste, dar ar fi trăit în demnitate, nu ar fi îngroșat rândul celor patru-cinci milioane de aderenți, prin care vocația de libertate, de liberă opțiune a unui popor, a fost complet anihilată. Fără ocuparea vârfurilor grupărilor socio-economice de către activismul voluntar comunist, dictatura nu și-ar fi putut realiza programul criminal pe care l-a prestat, sau ar fi avut o intensitate mult mai redusă. Prin activism voluntar înțelegem vocația fripturistă a semenilor noștri, înregimentați în hoarda criminală instituționalizată de către comuniști.

Acesta este tabloul succint al prăbușirii României, iar masa de aderenți la calitatea de membru de partid sunt coautori de netăgăduit la crimele comunismului; Consolidând comunismul, ei și-au pus semnătura pe efectele criminale ale prezenței acestuia în peisajul public românesc.

TERAPIA PRIN DELIR

Comuniștii au preluat puterea în câteva, bine cunoscute, etape. Între acestea: instaurarea guvernului de trădare națională al Dr. Petru Groza, pe 6 martie 1945, urmată de furtul alegerilor din noiembrie 1946 și încheiată cu abolirea monarhiei, pe 30 decembrie 1947. Odată ajunși aici, s-au aflat în fața celei de a patra și celei mai monstruoase etape de implementare a diabolicului lor program, respectiv spălarea memoriei celor peste douăzeci de milioane de oameni înscriși în recensământul național. Inventarul uman preluat de la ceea ce ei numeau „decadenta burghezie” era format din subiecți formați sub auspiciile unor libertăți esențiale (libertatea cuvântului, libertatea întrunirilor, libertatea de asociere) și acoperiți de drepturi inalienabile (dreptul de proprietate și enumerarea ar putea continua). Ei bine, toate acestea trebuiau aduse din condei în așa fel încât să fie complet neutralizate. Au procedat în consecință. Au introdus în constituție toate libertățile la care am făcut referire, cuvântului, întrunirilor, de asociere, fără a pune la dispoziție câmpul de exercitare a acestora. Prin libertatea cuvântului au înțeles și au infuzat în mod corespunzător în mase, că orice muritor dintre fruntariile țării este liber să laude partidul unic (comunist), prin libertatea de asociere, au înțeles că orice cetățean are dreptul și vocația de a se înregimenta în rândul comuniștilor, iar prin libertatea întrunirilor înțelegeau dreptul și vocația oricărui cetățean, înregimentat, de a participa la ședințele partidului comunist, ca și obligația tuturor cetățenilor, indiferent dacă sunt sau nu membri ai partidului unic, să participe la mitingurile și manifestările publice ce-și propuneau proslăvirea ocupației comuniste. Ieșirea din acest cadru standard de înțelegere a valorilor de referință expunea persoana la arestare și trimitere în lagărele concentraționale. Prin respectarea dreptului la proprietate au înțeles malformarea acestuia prin preluarea întregului potențial mobilier și imobiliar de la persoanele fizice (industriași, prestatori de servicii și țărani) și plasarea întregii avuții naționale în mâinile statului. În privința proprietății, asistăm, așadar, la o răsturnare spectaculoasă de valori, în sensul că s-a înlocuit conținutul dreptului, acela de a respecta și apăra, cu dreptul societății de a agresa fără limite această valoare instituțională, care, prin lăbărțata și imorala demagogie comunistă, se pretindea că este ocrotită și apărată.

După ce au golit de conținut în întregul lor valorile democratice la care am făcut referire, populația țării în întregul său s-a aflat la mila torționarilor roșii, pentru că nemaiavănd surse de câștig independente, trebuia să supraviețuiască din miezurile pe care societatea li le arunca sub formă de pretinse salarii. Iar, pentru că am ajuns aici, trebuie să spunem că acestea din urmă, salariile, nu acopereau efortul social sau productiv din muncă, după calitatea acesteia și după pregătirea profesională, cât reprezentau doar niște modice indemnizații de supraviețuire; dându-i-se fiecăruia nu mai mult decât era necesar să nu moară de foame. Funcția salariului, după muncă și calificare, a fost în totalitatea sa desființată și înlocuită cu arbitrariul. În acest context este potrivit să spunem că în anul 1968, printr-un act normativ (H.C.M. 914) au implementat un sistem de salarizare potrivit căruia diferența dintre cel mai mare și cel mai mic salariu din economie se afla într-un raport de 1 la 8. Cu ocazia punerii în practică a acestui sistem, s-a spus că societatea este orientată spre o politică salarială în cadrul căreia raportul dintre cel mai mare și cel mai mic salariu să se reducă în mod corespunzător, astfel încât în final să se ajungă la un raport de 1/1, afirmându-se că în momentul în care se va ajunge la un astfel de raport, între granițele României se va fi instituționalizat societatea comunistă. Și s-au ținut de cuvânt. În condițiile expunerii populației la cea mai cruntă mizerie, scoaterea bunurilor alimentare de pe piață și incitarea populației să consume mâncare de la cazane publice (bucătării de bloc) și înlocuirea materiei proteice din comerț cu așa-numitele „tacâmuri” (oase de pasăre de pe care s-a luat carnea și soia), după punerea în vânzare a pungilor cu gheare, gâturi, sau capete de pasăre, după scoaterea din comerț a cărnii de porc, de pasăre și de vită și desfacerea doar a unor subproduse din cele utilizate la hrana câinilor, s-a ajuns ca în decembrie 1989 raportul de referință să fie 1/3,40. Este momentul în care, din cauza crizei de gaz lichefiat la butelii, gospodinele erau nevoite să iasă cu oala pe câmp și să gătească la focuri improvizate. Pentru aprovizionarea cu o butelie cu gaz trebuia să stai la coadă săptămâni la rând și, cum acest lucru nu era posibil, în mijlocul orașului se alcătuiseră coadă formată din capace de butelii și bolovani, inscripționate cu numele celui ce aștepta de zile sau săptămâni gazul atât de necesar.

Expunerea la o astfel de mizerie existențială într-o societate în care libertatea cuvântului, a întrunirilor etc., sunt cu adevărat libertăți instituționalizate și respectate, ar fi determinat convulsii sociale din cele mai periculoase. La noi a fost însă liniște și calm. Nimeni n-a ridicat cuvânt împotriva faptului că, existențial, o populație întreagă a fost expusă la a se hrăni cu lături.

Cititorul de azi și cel de mâine se va întreba, desigur, cum a fost posibil acest lucru. Drept pentru care ne propunem să-l lămurim cu cele de mai jos. Întreaga populație a fost atent preparată pentru a observa că se află într-o capcană fără scăpare și că unicul mijloc de a supraviețui este acceptarea mizeriei sociale, oricât de crudă ar fi ea. S-a început cu adunările publice încă din anii 40. Întreaga masă de salariați, întreaga populație de școlari și studenți, sub sancțiunea pierderii locurilor de muncă, a exmatriculărilor și nu în ultimă instanță a arestării și internarea în lagărele concentraționale, era ținută să participe la aceste adunări. Încolonați, ca vitele, erau ținuți să mășăluiască cu steaguri și pancarte spre locul unde se vor oficia manifestările roșii. Nu faptul în sine, de a mășălui cu pancarte, constituia participarea turmei, cât acesteia i se pretindea să manifeste entuziasm. Erau ținuti să aclame, să strige slogane din care să transpară înalta lor satisfacție față de orânduirea în care trăiesc. Să condamne prin lozincile strigate viața pretins mizeră din societatea occidentală. La locul manifestării, fie el stadion, fie sală de spectacole, erau obligați să se manifeste euforic, să aplaude frenetic, să aclame și să epuizeze un repertoriu nerușinat de lozinci, dintre care amintim „Ana Pauker și cu Dej au băgat spaima în burghezi!” „Bastionul păcii e U.R.S.S.!” „Stalin și poporul rus libertate ne-au adus!” Evident că toate aceste slogane erau de o falsitate unanim acceptată, toți cei ce trebuiau să le aclame știau că acestea poartă cele mai incredibile neadevăruri, dar erau condamnați să le strige și, peste toate, de pe fizionomia lor trebuia să se desprindă o anume iluminare, din care să transpară sinceritatea și credința că poartă cele mai autentice adevăruri.

Este bine știut că generațiile de aclamatori ce au trăit și au perceput prin proprii simțuri realitatea din România antebelică știau că se proferează neadevăruri, aveau dimensiunea nerușinării propagandistice. Nu același lucru se petrecea însă în percepția generațiilor de înlocuire a celor dintâi, mare parte din aceștia începeau cu a prelua jumătăți de minciuni, iar cu trecerea anilor, minciuna, permanentizată decenii la rând, devenea credință. Nu numai intoxicarea delirantă a dus populația unei țări întregi la supunere fără crâcnire, cât asocierea delirului propagandistic de prezența oamenilor cu ochi albaștri, a mașinilor negre ale securității, a existenței canalului și a altor locuri concentraționale. Avem în memorie o manifestare ce a devenit anecdotică, privind nivelele de euforie pe care, în calitate de participant la mitinguri și adunări festive, erai dator să le afișezi. Într-o sală de spectacole ticsită până la refuz, pe scena învestmântată în pânză roșie, la masa prezidiului tronau „tovarășii buni” înfiți în fotolii confortabile. Un anume „tovarăș bun” sesizează că la stal, în primul rând de scaune, o persoană nu aplaudă și, peste toate, din fizionomia lui nu se desprind sentimente de fericire. Situația îl

alarmează, se ridică, coboară în sală, apucă brațele persoanei, începe să le izbească unul de celălalt și exclamă: „Tovarășe, dumneata nu vezi ce fac ceilalți tovarăși?!”

OMUL ROȘU

Formarea umanoidului roșu a constituit efortul de peste patru decenii al puterii comuniste. Omului roșu, respectiv membrului de partid, sau obedientului din afara partidului, i se pretindea supunere necondiționată. Lui nu-i era îngăduit să aibă personalitate, nu-i era îngăduită osteneala gândirii, pentru că acest atribut al personalității umane era preluat de către partid. Cu alte cuvinte, membrul de partid transfera partidului cea mai esențială latură a naturii sale existențiale, nivelele apreciative privind structura sa comportamentală. Se golea în mod voluntar de substanța esențială a rațiunii sale de a fi. Accepta să devină un instrument în mâna unei structuri instituționale, concedându-i dreptul de a-l manipula potrivit cu strategiile acesteia. Odată produs acest transfer, partidul îi spunea pe cine să iubească și, în mod cu totul special, pe cine să urască. Accentuăm preocuparea pentru ultima din cele două valori, pentru că iubirea nu corespunde manifestărilor de robot ale construcției umane urmărite de puterea roșie, în schimb ura era valoarea primordială a propagandei sale, era instrumentul său principal de non-educație. La preluarea puterii, mâna sa criminală s-a înstăpânit peste populații formate sub auspiciile moralei creștine, morală ce a instituționalizat cel puțin două valori, iubirea aproapei pe de o parte, iar pe de altă parte, să nu faci celui de lângă tine ceea ce nu ți-ar place să-ți fie făcut ție („ce ție nu-ți place, altuia nu face!”). Dacă ar fi îngăduit câmp liber de dezvoltare celor două principii ale moralei creștine, politica sa de încâinare a populației ar fi dat faliment. Pentru a scoate populația de sub influența celor două principii ale moralei creștine, a instituționalizat ateismul, purtând, prin mijloace ale propagandei comuniste, o puternică ofensivă împotriva bisericii. Omul cu respect față de aproapele său nu putea să dea randament în celula de partid, acolo unde era ținut prin disciplina de partid și arma criticii să-și muște aproapele, să-i producă rele inimaginabile, fără să roșească, acolo unde delatarea este transformată în virtute. Iată de ce desprinderea populației de morala creștină a devenit o prioritate a politicii comuniste, iar aceasta nu se putea realiza decât prin izolarea bisericii și a tradiției creștine. Așa se explică scoaterea religiei din programa școlară și încărcarea timp de 45 de ani a

duminicilor cu programe silnice de propagandă roșie, pentru a împiedica contactul populației cu biserica.

Tributară principiului „dezbină și stăpânește”, propaganda comunistă trebuia să-și creeze câmpul în care să-și realizeze această componentă criminală a politicii sale. Mediul în care producea dezbinarea îi era oferit de ședințele de partid, întruniri în cadrul cărora, prin mânăuirea armei criticii și autocriticii, se produceau mutații esențiale în raporturile interumane. Mulțimea ce popula încăperea ce adăpostea ședința, înarmată cu sentimente de toleranță la intrarea în încăperea, trebuia în mod necesar să fie încărcată cu astfel de adversități încât, la ieșirea din încăperea, fiecare persoană să fie înstăpânită de credința că este încolțită și că nu poate manifesta încredere în cei din jur. Prin critică și autocritică, activiștii de partid îi monitorizau pe membrii de partid, inventariind carențele lor temperamentale, deficiențele de caracter pe care să le poată folosi la nevoie împotriva lor. Se inventaria pe această cale un summum de date privind pe fiecare persoană în parte, informații necesare ca, pe calea șantajului existențial, persoana de referință să devină pentru întreaga viață prizonieră ai supunerii oarbe, cunoscută ca instituție sub denumirea de disciplină de partid. Acestui scop se subsumează voluptatea activismului de partid pentru delațiune.

Dacă morala creștină, prin infuzarea sentimentelor de iubire și toleranță, urmărea socializarea populației, crearea climatului de pace socială, de raporturi de constructivism social între membrii comunităților, propaganda comunistă și-a propus și a implementat o atmosferă de suspiciune generalizată. A semănat pretutindeni germenii discordiei, pentru că o astfel de ambianță îi garanta pe de o parte, dominarea în teritoriu, iar pe de altă parte, incapacitatea populației de a se organiza și a riposta împotriva dominației și asupririi. Mijlocul prin care a determinat amorțirea populației într-un îndelungat somn civic, care să împiedice trezirea, cu consecința implementării unui regim democratic, a fost unul din recuzita suburbanității sociale, respectiv prin ură și puseuri dezbinatoare a comunităților, realizate prin învrăjbirea unora împotriva celorlalți pe de o parte, iar pe de altă parte prin crearea convingerii că nimeni nu poate avea încredere în nimeni și că este util ca fiecare să se baricadeze în propria personalitate.

Au existat, însă, și persoane care nu și-au vândut personalitatea, sau care au refuzat să și-o vândă, pentru că trebuie spus fără ocoliș că membrii de partid și-au vândut personalitatea, acceptând să fie instrumente de menținere a unei ordini sociale nedrepte. În ce îi privește pe cei care au ales verticalitatea, respingând complicitatea, aceștia au fost izolați fără menajamente. În acest scop, nu li s-a permis accesul la munci performante, ci au fost menținuți la

periferia câmpului ocupațional. Au fost îndeaproape monitorizați de către organele securității și ori de câte ori se impunea, erau invitați la aceste organe pentru a li se dovedi că se află în evidența lor. Autorul rândurilor de față se afla în supravegherea ofițerului Mateș de la biroul de securitate Brad, care-l invita la probe de scris ori de câte ori vreunul din activiștii locali primea corespondențe, fie insultătoare, fie cu iz anticomunist. Invitațiile de referință nu erau motivate atât de determinarea vreunui autor al unui înscris, ci doar pentru a i se crea conștiința că este supravegheat. Marginalizarea continua prin etichetarea subiecților de referință, prin declararea acestora drept dușmani ai partidului, dușmani ai clasei muncitoare, persoane cu reminiscențe burgheze, și lista ar putea continua. Evident că persoana căreia i se crea un astfel de statut era evitată în relațiile sociale, dominate, evident, de oameni ai partidului.

RĂDĂCINI

Volumul de față își propune să ofere cititorului istoria unui eveniment, plecând de la concepere la realizare și terminând cu moartea lentă a acestuia. Cum, însă, evenimentul ce ne preocupă, „Agora”, revista de cultură cu public, ce a ființat în Brad între anii 76 și 90, este operă de autor, nu vom putea desăvârși punerea lui în pagină, dacă nu se va cunoaște autorul, dacă nu se vor face referiri la biografia acestuia, pentru că existența revistei se împletește în mod armonios cu întâmplările și faptele de viață ale autorului. Iată de ce vom oferi scurte date biografice.

S-a născut în comuna Bănișor, județul Sălaj, ca fiu al învățătorilor Valeriu și Leontina-Melania, la 1 august 1933. Este primul născut al familiei și este urmat de alți trei frați: Artemiu, Mircea și Georgeta. Cel de al treilea va pleca în eternitate la vârsta de doar 5 ani, fiind înmormântat în satul Micești, județul Alba, unde familia și-a avut reședința, motivată de refugiu, între anii 1941-1945. Și-a desăvârșit studiile primare: la Straja și Micești, județul Alba, cele gimnaziale la Alba Iulia, Șimleul Silvaniei, Zalău și Careii Mari. A absolvit Facultatea de Drept la Cluj-Napoca, în anul 1956. Se trage dintr-o „dinastie” de dascăli: străbunicul adoptiv, Mândruțiu, învățător, bunicul adoptiv, Șimon, învățător și părinții învățători, profesie ce va fi continuată în al patrulea strat familial de către sora Georgeta.

În substraturile familiale poate fi întâlnit spiritul justițiar, boema și efortul existențial țărănesc. Pe linie maternă: străbunicul, Ioan Bran, se numără printre semnatarii Memorandumului (mișcarea memorandistă dintre anii 1892 – 1894), bunicul biologic matern a fost moșier (posesor al unei mori mecanice și furnizor, din crescătoriile proprii, de cabaline și de porcine pentru armata austro-ungară), a practicat boema, datorită căreia la scurtă vreme și-a pierdut averea. Soția sa, Maria, rămasă văduvă și având de crescut două fete, de patru și respectiv șase ani, se va căsători cu învățătorul, văduv și el, Șimon Ioan, tată la rândul său a patru copii din altă căsătorie.

Ascendența paternă conduce la o familie de țărani din proximitatea Tășnadului și a Careiului, familie cu unsprezece copii, tatăl autorului de față fiind al nouălea născut al familiei. Un frate al bunicului patern, Țilică, a

practicat haiducia și a fost condamnat și executat prin spânzurare de către puterea austro-ungară. Fratele patern, Valentin, a fost membru marcant al Partidului Social-Democrat, iar din și pentru această doctrină, a participat pe lista nominală la scrutinele antebelice pentru parlamentul României. Onuț, unul din frații paterni, în perioada incipientă de dezvoltare capitalistă, intră nepregătit în jocuri financiare, pierde și rămâne pe drumuri.

Tatăl autorului este ridicat de către securitatea comunistă în noaptea de 14-15 aprilie 1952 și internat în lagărele de concentrare comuniste, unde va adăsta fără a fi condamnat, timp de doi ani. Puterea comunistă, în politica sa de reducere la tăcere a întregii populații, ridică una sau mai multe persoane, din cele cu cel mai mare prestigiu, din fiecare comunitate, persoane cărora nu li se putea aduce nici o acuzație care să motiveze o condamnare penală, iar pe această cale infuza temeri atât de puternice localnicilor, încât se supuneau fără crâcnire dominației roșii. Cum ridicarea părintelui s-a făcut în primăvara în care autorul și-a încheiat studiile liceale, familia nu-i mai putea asigura subzistența la studii superioare. Dorința de a merge până la capăt a fost atât de puternică, încât s-a prezentat la concurs și a intrat. Fiindcă de la familie nu putea primi nimic, mama salariată trebuind să întrețină la studiile gimnaziale frații mai mici, studiile avea să și le încheie ca student cerșetor*.

* Tiberiu Vanca – „Bănișorul mitic”, Ed. Călăuza v.b., pag. 267-270

FASCINAȚIA TRIBUNEI

Elev al cursurilor primare, ținut de educația părintească, și de obiceiul pământului să particip duminică de duminică la Sfânta Liturghie, priveam cu fascinație lumea din lăcașul sfânt. Atmosfera de ascultare înmărmurită a sacerdotiului ce se desfășura aici sub patronajul bărbatului investmântat în odăjdii, mi-a stârnit o anume dorință existențială. Atunci s-a instalat în planurile mele de viață credința că aș putea compărea în fața unei asistențe împietrită în ascultare, în fața căreia și pentru care, să comit exerciții retorice despre bine și despre rău. Îl invidiam pe preot pentru privilegiul de a se bucura de o astfel de asistență. Nu știam mare lucru despre togă ca obiect vestimentar, dar imaginația mă purta înspre o astfel de ținută, culeasă din pictorialul personajelor antice, astfel cum erau ele reprezentate în cărțile de povești ce îmi hrăneau cu lecturi copilăria și mă imaginam investmântat în alb, în fața unei anume mulțimi, în plin exercițiu retoric. Lucrurile se petreceau în prima parte a anilor 40, al căror eveniment de căpetenie era, ceea ce era denumit atunci, „Războiul Sfânt”, respectiv, lupta creștinătății împotriva păgânismului de sorginte rusă. Ni se spunea atunci că în Rusia și țările înrobite de aceasta, creștinismul a fost declarat drept dogmă decadentă, că bisericile au fost închise iar clerul arestat și trimis în lagărele din Siberia.

În afișele aruncate din avioane, „ceolovecul” (omul de etnie rusă, comunistizat) era înfățișat în uniformă militară având pe cap o caschetă a cărei cupolă îngustată se termina într-un vârf de con, adăstând lângă o frigare cu manivelă și rotind deasupra unui foc un corp uman. Populația era prevenită că expansiunea rusă, dacă s-ar produce, ar determina abolirea proprietății, hrănirea la cazan, exterminarea unei părți din populație prin extinse crime de genocid, uciderea bătrânilor prin inaniție și prin supunere la munci forțate și abolirea credinței. Ca unul din cei ce au traversat spațiul românesc în răstimpul 1944-1989, aveam să constat că fluturașii aruncați din avioane, nu numai că nu au prefigurat o falsă propagandă de război, cât ni s-au prezentat fapte, acte și evenimente, ce aveau să se îndeplinească punctual în spațiul nostru național, după ce marile puteri postbelice ne-au vândut, în februarie 1945, spațiului sovietic. Nu m-a surprins numai producerea acelor previziuni, cât mi-a atras atenția inventivitatea românească, pentru că punerea în circulație a doctrinei

roșii în spațiul nostru nu numai că s-a produs cu cumințenie, cât mâna criminală românească, luându-se parcă la întrecere cu celelalte state zis est-europene, le-a întrecut cu prisosință la capitolul accentuarea înrobirii. La noi, autorii desfrâului roșu au ținut parcă să-și întrecă profesorii, în acest context, instituția proprietății nu a fost numai desființată, cât i-au fost tăiate orice posibilități de a fi refăcută sau reconstituită. Odată pentru că s-au radiat din legislația națională toate instituțiile legate de proprietate, iar a doua oară pentru că s-a preparat un personal stigmatizat cu morbul crimei roșii, care să fie imun la orice încercare de revitalizare a acestei instituții, ce stă la baza tuturor societăților moderne. S-a gândit de atunci că, dacă, societatea multilateral dezvoltată, cum era numită în timp catastrofa economică pusă în circulație cu sprijinul armatei roșii, va sucomba, peisajul uman existent la ora decesului numitei comunități să aibă infuzate persoane preparate special la școala diversivării comuniste care să împiedice reconstituirea dreptului de proprietate. Așa s-a ajuns ca prin anii 2000, urmașul călăilor roșii, nimeni altul decât instigatorul la crimele minere, produse de bandele de mineri, din Valea Jiului, Brad și alte centre miniere, îl numim pe Ion Iliescu, să declare undeva prin Vrancea că „proprietatea este un mofft”, iar printr-o luare de cuvânt la Satu-Mare să curme elanul, absolut normal al justiției de a produce prin hotărâri judecătorești reconstituirea dreptului de proprietate pe cale judecătorească asupra imobilelor naționalizate de dictatură.

Anii aveau să se scurgă în condițiile imunde ale celei mai crâncene înrobiri, cunoscută istoricește de către poporul român. Copilul ce visa o tribună de la care să comunice unui auditoriu, a devenit adolescent, iar la deplină maturizare, student și apoi absolvent de învățământ superior. Se întâmpla în primăvara anului 1956. Am traversat anii prigoanei roșii, comițând *dal capo al fine* o formă unică de protest, ascunderea fotografiei Mareșalului Ion Antonescu în spatele fotografiei de pe legitimația mea de elev. În vara ce a urmat absolvirii aveam de tranșat două evenimente, căsătoria și cariera. Dacă prima din cele două problematice de viață avea să fie realizată fără vreo piedică din partea dictaturii, în decembrie 1956 cel de al doilea mi se prezenta acoperit de un fel de perdea de ceață. Mă gândeam, punându-mi, în mod legitim întrebarea: „Ce voi face cu viața mea?”. Atunci am surprins venind din subconștient una din aspirațiile ce mi-au colorat cu dorințe copilăria „nevoia unei tribune”. Eram în deplină putere, suficient de bine înarmat cu cunoștințe umaniste, dublate de o frumoasă specializare, cea care, pătrunzând în lumea dreptului mi-a dat o anume perspectivă asupra tainelor societății, ale socialului și ale implementării instituțiilor acestuia atât de grav avariate de malformarea

comunistă. Așa se face că în vara aceluia an am visat fără conținere tribuna. Mă socoteam făcut pentru aceasta și nutream convingerea că voi putea fi folositor.

Prin repartiziile guvernamentale, dobândeam calitatea de procuror și un loc de muncă în specialitate la Brad. Aici aveam să constat intruziunea politicului în justiție, dreptul activiștilor roșii de a spune față de cine și în ce condiții să se aplice sau să nu se aplice legea. A fost locul în care m-am izbit de veleitarismul profesional, de duhoarea imundă a corupției căpușată pe actul de justiție. Unul din procurorii locali avea să-mi ofere la vedere portretul robot al inculturii profesionale, pentru că de cea umanistă nici nu putea fi vorba, al apetenței până la profesionalism de a realiza venituri prin acte de mare corupție, cartofor și trișor, un veritabil vânzător de inocență. Mecanismul era din cele mai simple. Scotea de sub urmărire sau după caz nu dispunea începerea urmăririi penale afișând informația „din ordinul partidului”, „la indicația organelor”, „din dispoziția tovarășului ...”. În condițiile de atunci era deosebit de greu să verifici autenticitatea unei astfel de informații, atâta vreme cât în mod curent aceștia interveneau prin acte de dispoziție, evident, orale. Pentru a da culoare situației de atunci, un eveniment al vremii va oferi cititorului pe de o parte, nivelul la care se situa în acei ani corupția din justiție, iar pe de altă parte, abuzurile proletcultiste ale vremii. În primăvara anului 1958 s-a întrunit în ședință plenară Comitetul central al Partidului Muncitoresc Român (partidul comunist de mai târziu). Pe ordinea de zi a conferinței, pentru că astfel se intitulau întrunirile la acel nivel, s-a aflat constatarea că în teritoriu (în țară) se comit acte de încălcare gravă a legii pentru că cei numiți să pună în mișcare mecanismele de veghere asupra respectării legalității „manifestă atitudine de gură-cască”. Iar pentru ca dezbaterile să nu aibă un caracter pur teoretic, o seamă din membrii comitetului central au fost înfierăți ca având „atitudine de gură cască”. În adunare s-a hotărât începerea unei campanii descentralizate la toate nivelele, pentru depistarea persoanelor ce vădesc atitudini de gură-cască. Pe palierul doi s-au făcut astfel de adunări la nivelul organelor centrale, ministere, comitete de stat, agenții naționale etc., iar după desăvârșirea acestora, s-a trecut la palierul trei (organele de la nivelul regiunilor) și patru la nivelul raioanelor și orașelor. În una din zilele lunii mai s-a convocat o adunare la nivelul Procuraturii regiunii Hunedoara (n.n. regiunea ca entitate administrativă avea ca unități subordonate raionul și după caz, orașul – Regiunea Hunedoara având în subordine raioanele Brad; Hunedoara, Ilia, Orăștie, Petroșani și orașul Deva). Socoteam a fi o întrunire profesională obișnuită S-a dovedit a fi însă o adunare mamut. Dezbaterile au început la orele 9 și s-au terminat la orele 24. Primele trei ore ale întrunirii s-au dezvoltat sub tirul neiertător al unor critici din cele mai acide, comise de

reprezentantul Procuraturii Generale a R.P.R. (România de atunci se numea Republica Populară Română de unde abrevierea R.P.R.) procurorul general adjunct Râpeanu (persoana care a susținut acuzarea în procesul grupului Ion Antonescu) și „tovarăși” de la Comitetul regional de partid, conducătorul Procuraturii regionale (Suciu Coman), și un reprezentant al Miliției regionale. Duritatea aspectelor negative, nivelul redundant al cuvintelor folosite au fost de natură să creeze o atmosferă de temere generalizată. Ceea ce a atras atenția a fost împrejurarea că foarte puține din criticile aduse au fost personalizate. La încheierea runde de împoșcare cu critici și invective, asistența a fost invitată să se înscrie la cuvânt și s-a acordat o pauză cu acces la un bufet organizat în localul unității. Dacă marea majoritate a participanților erau marcați de temeri, unii mai socoteau în mod ușuratic că prin luări de cuvânt cameleonice gradul de încărcare a atmosferei ar putea fi destins. Persoana ce s-a vădit a fi cea mai de seamă victimă a întrunirii, ne-a declarat deschis că s-a înscris primul la cuvânt, că, după experiența pe care a dobândit-o la ședințele de partid de la raion și oraș, știe ce anume atitudine trebuie luată pentru a demonta în întregul ei atmosfera creată. După reluarea ședinței aveam să constatăm că nu i se oferă cuvântul în ordinea pe care și-a programat-o. Îl furam cu coada ochiului și-i observam neliniștea. Fremăta de nerăbdare, marcat de convingerea că experiența sa de lucru cu adunările comuniste va relaxa atmosfera. După ce prin fața microfonului s-au perindat nu mai puțin decât șase vorbitori, în capul cărora se spărgeau întrebări și procese de intenții din cele mai insolite, s-a rostit și numele celui ce-și propusese să calmeze ambianța. Acesta era posesor al unui spirit primitiv, având ca habitat un trup mătăhălos, pe care trona un cap oval a cărui mărunțime distona cu ansamblul anatomic pe care era cocoțat. Persoană înamorată de propria-i ființă, purta o oglindă în buzunarul de la piept pe care o cerceta de multe zeci de ori într-o singură zi pentru a-și contempla fizionomia. Auzindu-și numele, chipul i s-a destins după așteptarea îndelungată, marcată de neastâmpărul intențiilor ce-i bântuiau mintea, s-a ridicat și, punând în acțiune mersul lăbărțat ce-i purta trupul, mers pe care de astă dată l-a accentuat din dorința de spectacol, s-a direcționat la pupitrul de comunicare ce adăsta în stânga mesei prezidiului adunării. Ajuns aici, s-a înfipt în fața pupitrului, iar pentru a da aplomb comunicării, și-a sprijinit ambele brațe pe tăblia acestuia, a periat cu privirea din dreapta în stânga și invers întreaga asistență de cel puțin două trei ori, apoi a inspirat adânc și și-a consumat, întreg discursul prin:

- Tovarăși! Sunt mai negru ca cărbunile!... iar după rostire a încercat o scurtă pauză pentru a cerceta vizual efectul la asistență. Când să continue, a fost întrerupt de vocea deloc teatrală a procurorului general adjunct Râpeanu... care a ținut să-i confirme că discursul l-a convins.

- Știam asta, tovarășe! apoi a făcut o pauză pentru a-și ordona gândurile și ideile ce-l încercau. Remarca a întrecut în duritate tot ce s-a auzit ore la rând în ședința lui gură-cască. Pe cât de evidente erau orgoliile vorbitorului când se îndrepta spre pupitrul de desfășurare a discursului, pe cât de mare i se părea destinderea anatomică atunci când gândurile i se aflau în fază de proiect, pe atât de umilită îi arăta acum înfățișarea. Ne-a fost dat să vedem o persoană ce cade de la aura eroică ce i-a marcat ființa, atunci când defila plin de încredere prin fața privirilor noastre, la ținuta nevolnică pe care i-a conferit-o umilința și starea de neputință la care a fost redus.

A urmat în ordine un interogatoriu ce a durat ore la rând. Omului i se așeza în față oglinda propriilor sale fapte. Cum a dobândit terenul pe care și-a construit casa, dacă posedă acte pe el, de unde a luat cărămida, cimentul, nisipul, varul, lemnul de construcție, țigla și lista întrebărilor a curs. Dovedindu-se la sfârșitul interogatoriului că s-a practicat nedreaptă luare pe scară extinsă, că persoana dispunea de o astfel de stare de convingere în raporturile cu instituțiile publice și agenții economici, încât dacă ar fi intenționat să construiască nu o casă, ci un oraș, acestea, instituțiile și agenții economici n-ar fi ezitat să-i pună la dispoziție tot de ce avea nevoie.

După ore la rând în care virulența întrebărilor plesneau din toate gurile aflate la prezidiu, iar răspunsurile nu făceau nimic altceva decât să confirme o stare de mare corupție, au urmat și desfășurări urmate de măsuri proletcultiste. Dintre acestea au atras atenția cele ce l-au vizat pe T.I. procuror din personalul de specialitate al unității regionale. Acesta a avut a răspunde la două întrebări, scurte și concise. Dacă este adevărat că fratele său este avocat? Răspunsul a fost afirmativ. Dacă este adevărat că fratele său are în proprietate o trăsură și doi cai? Și acest răspuns a fost afirmativ.

La orele 24 s-a închis ședința, după ce s-au dat verdictele. Un număr de cinci procurori au fost demiși. Printre ei „Cel negru ca cărbunele” și T.I. deoarece calitatea sa de procuror era incompatibilă cu profesia și trăsura cu cabaline a fratelui său. (!!?)

Confruntat cu starea de prostituare în care se afla procuratura, obligată să emită certificate de inocență infractorilor cauționați de varii activiști de partid, observând că personalul de specialitate al instituției făcea jumi-juma cu activiștii, în sensul că, dacă aceștia le pretindeau să nu inculpe, să zicem, trei infractori, își permiteau și ei să vândă indulgențe la alți trei motivând că li s-a cerut de către partid, am socotit că locul meu nu este într-o astfel de instituție drept care am solicitat să mi se acorde transferul la o unitate economică.

EVADAREA

Au trecut ani de așteptare. În mine se instalase convingerea că dominația comunistă va avea un sfârșit. A fi prizonierul unui sistem, a-ți dura existența în compania altor prizonieri, a trăi în vecinatul unor oameni care nu comunică ceea ce gândesc de teama represaliilor; a face parte dintr-o societate căreia i s-a incumbat conștiința că delațiunea, departe de a fi un viciu, este o virtute, este o faptă militantă, un act de iubire față de patrie și față de glia străbună; a ști că persoana ce comunică cu tine nu gândește ceea ce spune cât îți comunică clișee ce i-au fost inoculate în cadrul operației de spălare a creierului la care a fost supusă, în același sistem în care ai fost supus și tu sunt doar premisele unor reflecții ce te duc la concluzia că ești izolat, că trăirea socială a fost abolită sau – după caz – abandonată de către cei din jur din considerente de conservare. Cu aceste gânduri m-am surprins când mi s-a instalat convingerea că nu sunt o ființă liberă, că sunt lipsit de exercițiul drepturilor fundamentale, libertatea cuvântului, libertatea întrunirilor, libertatea de asociere etc. Era vremea când, dincoace de cortina de fier, mai transpăreau de dincolo, din societatea liberă, doar ceva evenimente sportive, fotbal, atletism, handbal, rugby, box etc și nici acestea întotdeauna. Era vremea când, pentru a vedea un campionat mondial de fotbal, se instalau televizoare în corturi pe cele vârfuri de munți, pentru a se fura imagine video de la unguri, de la bulgari sau de la sârbi. Erau ocaziile în care cameramanii ne ofereau imagini din tribunele manifestărilor de referință. Mărturisesc, astăzi, că nu eram tentat de manifestarea sportivă, cât doream să văd tribunele, iar când camerele poposeau pe acestea tăcutele mele gânduri, exclamau „Iată! oamenii liberi!” sau „Așa arată oamenii liberi !”. A vedea o ființă sau mai multe care nu erau ținute să vieze în lătura comunistă era un privilegiu ce ni se oferea din când în când, pentru că în rest, dacă deschideam un aparat de radio sau un televizor, eram ținuți să urmărim limba de lemn producătoare de sunete și imagini de proslăvire a dictatorilor.

O stare de paradox s-a înstăpânit peste țară. Existam în social, sau mai limpede spus, trăiam în compania populației dintre fruntariile țării, dar respiram aerul celei mai accentuate singurătăți, și asta pentru că majoritatea coplesitoare a populației era disociată din punct de vedere afectiv, atât de

regimul comunist cât și de „geniul Carpaților” și marea lui consoartă, dar nu puteam exprima opoziția, pe de o parte, față de delirul mediatic ce, prin nerușinata proslăvire a familiei și regimului impus de tirani, iar pe de altă parte față de nonvaloarea ce se încerca să ne fie inoculată de utopica societate comunistă, pretenția nerușinată a acesteia că populația înfometată, căreia în loc de hrană i se aruncau subproduse proteice, istoricește s-ar afla într-o așa numită epocă de aur.

Dacă patru până la cinci milioane de compatrioți, prin faptul înrolării în clica criminală comunistă, numim partidul comunist, au scăpat de singurătate, erau încolonați în eșalonul ce reducea țara la tăcere, fie prin acte volitive (activiștii și tâmpiții care credeau că doctrina comunistă este realizabilă și că societatea este poziționată pe linia progresului) fie prin omisiunea de a gândi și prin acceptarea regimului de persoane dispuse să se hrănească cu gunoaie alimentare, pentru că astfel se puteau numi alimentele aruncate de către comuniști pe piața internă, celelalte milioane, formate, pe de o parte, din copii și adolescenți incapabili, datorită vârstei, să disocieze crima de virtute, penuria de belșug, libertatea de aspirare, iar pe de altă parte, cei ce fie nu s-au înmatriculat, fie au refuzat să se înscrie în partidul oprimator, reprezenta partea din patrie peste care s-a așternut și a viat timp de patruzeci și cinci de ani singurătatea.

Autorul acestor rânduri a făcut parte din ultima categorie, din rândul celor ce nu au făcut parte din partidul criminal. A fost unul din cei ce și-a pigmentat trecerea prin anii dictaturii cu varii acte de bravadă. A nu se înțelege acte de eroism, pentru că, deplin stăpân pe o gândire disociativă, a știut să dozeze cât anume din ceea ce se putea face poate crea camarilei mărunte dureri de cap, fără a le crea furii care să-l inculpe. Astăzi poate spune cu mândrie că, în condițiile în care politica de racolare a membrilor de partid a fost atât de susținută încât să se cuprindă cât mai mult din populația activă în partidul criminal, timp de patruzeci și cinci de ani nimeni nu i-a avansat nerușinata propunere de a se înregimenta în hoarda roșie, iar în ceea ce îl privește, a acceptat singurătatea și nu și-a dorit nici măcar o singură clipă să presteze gestul dezonorant de a-și vinde libertatea cauzei criminale pe care o practica camarila roșie.

Singur și izolat, a traversat anii de marginalizare. Conștiința unei minime valori i-a concedat-o publicistica profesională și cea de eseist, și prezența într-un cenaclu literar². A publicat articole de specialitate în revistele

² În 5 august 1976 pe programul național de radio la orele 12,50 am lecturat pe post tableta „Rod”: „M-au ademenit cuvintele, mi-au întins curse, mi-au făcut mășcări, scoțându-mă din

„Justiția Nouă”, „Revista Română de drept”, „Arbitrajul de stat”, eseuri în Revista „Astra” și „Orizont” precum și varii texte eseistice și literare în culegeri județene și interjudețene, bine primite de critica acelei vremi.

Mai tinerii noștri contemporani, pe informațiile culese din legislația din vremea opresiunii comuniste, pe tehnica de organizare socială, ne-ar putea opune reproșuri, în sensul că în acele vremuri libertățile civice ne erau reglementate și garantate prin constituție, că societatea ne-a pus la îndemână organisme de apărare a drepturilor și de instaurare a ordinii sociale, cum sunt Justiția și Sindicatele, ca să luăm în discuție doar aceste două structuri esențiale de asigurare a ordinii sociale și de apărare a climatului muncii în raport cu patronatul. Numai că ei, fie din cauza vârstei, ne referim la cei ce s-au născut în acei ani, fără a ajunge la maturitate, fie că s-au născut după expurgarea țării de comunism, n-au avut a observa că normele din constituție privind libertatea cuvântului, a întrunirilor și a organizării în grupuri sau partide, erau înțelese că cetățenii indiferent de sex și vârstă au dreptul să laude și să preamărească partidul unic, că cetățeanul avea dreptul să participe la ședințele de partid, cei ce aparțineau de numita organizație criminală, și toți încadrații în muncă la ședințe de sindicat, în cadrul cărora să asculte cuvântul partidului și să

grotele zădărnicii pe pajiști solare. Aici am cunoscut frumosul fără pereche: susur limpede și cald de limbă străbună, dreașă cu miresme de busuioc și flori de câmp. Mi-au picurat în inimă fiori de balsam, tihnă și fericire.

Atunci am aflat de ce istoria n-a învins-o, că loviturile au fortificat-o, turnându-i miere și cânt de privighetori în cupe. Că nu este trecătoare, că temeliiile-i sunt durate pentru veșnicie.

Când am deschis volierele sufletului, eliberând nenumărate stoluri de porumbei albi, vorbele au răs viclean, au schițat discrete bezele, topindu-se într-o ceață lăptoasă, nu înainte însă de a-mi striga să le caut. Am rămas singur și mic, pe întinderile cu rod perpetuu.

Pământul m-a hrănit cu sevă. Prin pori mi-au irumpt muguri de cuvinte. M-am întors cu fața spre ei așteptându-i să se desfacă. M-a cuprins atunci un dor pârjolitor, mare cât nemărginirea, să găsească starea de adevăr și frumos a graiului.”

La aceeași dată, la același post de radio, am fost interviewat:

Reporterul (Radu Felix): Stimate Tiberiu Vanca, am fost informat că sunteți jurist și că frecvențați cenaclul deși locuiți la Brad, la 37 de kilometri de Deva. Ce vă determină să faceți acest lucru?

Răspuns: Cred că prin tableta citită am dat un răspuns parțial, pentru că orice condeier atacă Parnasul cu un gând special, cultivarea limbii, exploatarea resurselor inepuizabile ale graiului.

Dar dacă cultivarea limbii este o datorie, ea este în același timp și prilej de emoții și nemărginite satisfacții. Ei bine, această stare de bucurie mi-am apropiat-o, i-am dat un contur mai precis în anul 1973, când, răspunzând invitației scriitorului Radu Ciobanu, am început să frecventez cenaclul literar „Ritmuri” din Deva. Aici am descoperit un adevărat laborator, un mediu propice creației, afinități spirituale, și oameni care scriind, iubesc limba, trudind la temeliiile literaturii.

manifeste adeziune și entuziasm față de acesta. Va trebui, pe de altă parte, să știe că în societățile cu democrație consolidată, pentru a accede la statut de magistrat, este nu numai necesar cât obligatoriu să fii un om liber, în sensul de a nu fi aliniat vreunui curent politic din cele ce funcționează în societate, să nu aparții vreunui partid sau altor asemenea grupări. În societatea comunistă puterii judecătorești i-a fost confiscată calitatea de putere separată și distinctă în stat, cum este Justiția în societățile moderne, judecătorii și procurorii au fost racolați în sânul partidului comuniștilor, iar acesta își permitea să-i cheme la raport în legătură cu soluțiile pronunțate, să le pretindă ca soluțiile pronunțate să fie în consonanță cu interesele partidului.

Cât privește sindicatele comuniste, va trebui să se observe că acestea erau grupuri organizate cărora li s-a deturnat caracterul și funcția socială. Pentru a ne face înțeleși, apelăm la definiția dată de „Micul Dicționar Enciclopedic”, Editura Științifică și enciclopedică, București, 1978, pag. 890: **Sindicat** (s.n.) „Organizație profesională de masă, având drept scop apărarea intereselor oamenilor muncii. În capitalism, sindicatele mobilizează masele muncitoare în lupta împotriva exploatării; în socialism, ca organizație de masă contribuie la soluționarea problemelor construcției socialiste, a celor care privesc condițiile de viață și de muncă a salariaților”.

Este ușor de observat din definiția de mai sus că sindicatele comuniste, nu mai au funcțiile celor din societățile cu democrație consolidată, cât sunt constituite ca anexe ale partidului unic și au rolul unui mecanism de spălare a creierelor. Facem această afirmație pentru că întreaga masă de salariați din societatea comunistă a fost obligată să facă parte din sindicat. Sindicatul avea menirea să organizeze ședințe lunare, prin lucrările cărora să se implementeze linia partidului. Au fost, pe întreaga durată a dictaturii, organisme anexe ale partidului unic. În adunările acestora se derulau activități menite să intoxice populația salariată cu realizările partidului unic, să le oblige ca prin luările de poziție (n.n. membrul de sindicat avea obligația și datoria să se înscrie la cuvânt), iar prin cuvântul prestat să realizeze dreptul la liberă exprimare, astfel cum era înțeleasă instituția în epocă „numai despre partid și numai de bine”. În aceste adunări trebuia să se desfășoare combativitatea comunistă prin exercitarea armelor criticii și autocriticii care, alături de gazetele de perete, erau cele trei arme principale de spălare a creierelor. Prin finalitatea acestor adunări întreaga populație a țării era ținută în stare de amorțire, i se crea conștiința că este prinsă fără scăpare în menghina unui mecanism din care nu se putea evada decât cu prețul sinuciderii civice, pentru că cel ce ar fi prestat opoziție, era marginalizat fără întârziere, i se desfăcea contractul de muncă, sau în cazurile cele mai fericite, era retrogradat la munci și poziții sociale

umilitoare. După ce au prins în structura partidului în calitate de membri de partid peste patru milioane de persoane, care trebuia să aibă dublă calitate, în principal membru de partid și să participe la viața de partid, prin care înțelegem ședințele lunare, iar pe de altă parte membrii de sindicat, ținută să ia parte și la ședințele de sindicat, au avut a observa că masa de salariați neîncadrată în partid este supusă doar la o singură rundă lunară de intoxicare propagandistică, drept care au instituit o nouă formă de prizonierat politic prin care să fie adusă la a doua rundă de terapie lunară de spălare a creierelor și populația fără de partid, respectiv cei care suportau această formă de subjugare doar pe latură sindicală. Au instituționalizat Organizația Democrației și Unității Socialiste cu abrevierea O.D.U.S. care avea același cadru organizatoric ca și organizația de partid, și grupa sindicală, cu deosebirea că era deschisă persoanelor neîncadrate în partidul unic. Au instituit măsuri propagandistice, prin care întreaga suflare de persoane încadrate în muncă, nesubjugate de către partid, să fie obligate să facă parte din acest apendice poluant al partidului. Refuzul sau orice formă de rezistență privind înscrierea în această structură organizatorică se lăsa cu represiuni din cele mai dure. Cum era taxată de propaganda comunistă atitudinea de rezistență privind înscrierea în O.D.U.S. și repercusiunile unei astfel de atitudini, vom oferi date cititorului când ne vom ocupa de evenimentele din 7 mai 1984. Prin instituționalizarea acestei forme asociative obligatorii, dictatura a reușit să supună și populația neînscrisă în partid la cea de a doua terapie lunară de intoxicare propagandistică.

Mă aflu în anii 70, nivelul de însingurare la care a fost adusă societatea românească era din ce în ce mai apăsător. M-am aflat printre cei care căutau soluții de ameliorare, cel puțin a propriei vieți. Mă îndreptam spre împlinirea celui de al doilea deceniu de la terminarea studiilor și privind retrospectiv anii scurși de la înscrierea mea în tumultul vieții, exceptând câteva acte de ușoară bravadă, fila pe care s-ar fi putut nota realizări îmi apărea imaculată. Era ca și cum aș fi lipsit din propria-mi viață. Momentul în care am văzut golul din propria-mi existență m-am alarmat. Îmi revenea tot mai des în memorie satul natal și „agoraua” locală, pentru că trebuie spus, m-am născut, am crescut și am trăit în vecinătatea acesteia. Duminică de duminică, în vecinătatea casei noastre se adunau bărbații satului, alcătuindu-se într-un veritabil parlament local. Am fost deseori participant la colocviile ce se desfășurau aici. Am simțit puterea și frumusețea cuvântului rostit, am urmărit traseul vorbei aruncate pe un itinerar ce putea începe cu premisa și se putea termina cu o soluție în situația deprinderilor sau activităților practice, sau cu o concluzie în sfera elaborărilor teoretice. A fost, ca să spun așa, un laborator de elaborare a ideii, de șlefuire a cuvântului, de transformare a acestuia într-un dat rațional.

Rememorând experiența de acolo, aveam să aflu secretul supraviețuirii țaranului român, puterea lui de a răzbate și a traversa smârcurile, nu întotdeauna prietenoase ale viețuirii sale istorice. Am trecut de zeci de ori prin filtrele memoriei sfatul sătesc, și pe această cale am dobândit conștiința că-mi lipsește societatea și că numai alături de alții voi putea ieși din climatul de singurătate l-a care am fost condamnat de către comuniști. Pentru că trebuie spus că starea de însingurare la care a ajuns întreaga populație a țării, desprinderea în lanț al indivizilor unul de celălalt, n-a fost o stare de fapt în care să se fi prăbușit membrii societății, independent de o voință concertată pentru a se produce acest statut de viețuire. Societarii comuniști au urmărit și au creat acest statut de viețuire prin spaimile și angoasele pe care le-au implementat poporului. A fost o boală spirituală ce a fost inoculată în mod deliberat populației. Ea își trage rațiunea de a fi din alegația „dezbină și stăpânește”. Această operație, această izolare a individului de propria societate, a cauzat persistența pe scena istorică națională a dictaturii comuniste.

Conștient că numai intrarea în social îmi va asigura o cale de ieșire din solitudinea la care am fost condamnat și pe care am durat-o preț de aproape douăzeci de ani din perioada mea de viață activă, am început să caut soluții. Un social în care să intru nu exista, pentru că întreaga societate națională era compusă de acum din indivizi disperați, condamnați să-și execute, ca o veritabilă penitență, singurătatea. Trebuia, cu alte cuvinte, să-mi creez un social propriu, să organizez o structură asociativă deosebită de cele impuse de societate comunistă, căruia să-i dau forță publică, care să opereze în plan social. Eram conștient de dificultatea unei astfel de întreprinderi cu toate că în condițiile represiunii comuniste orice fel de asociere, altele decât cele promovate de către dictatură, era socotită a se afla pe marginea penalului și asta în condițiile în care constituția garanta și apăra dreptul la asociere, cu amendamentul că în practica de zi cu zi dreptul de asociere îl socoteau epuizat prin dreptul de a te înscrie în partidul comunist, în sindicate și în O.D.U.S. Mi-am asumat riscurile și am purces la drum:

Pe calea unui anunț publicat în periodicul local „Muncitorul minier”, săptămânal editat de către Comitetul de partid Barza și Comitetul sindical al aceleiași unități, mi-am făcut publică intenția de a organiza un „Cerc de vorbit”, pe care l-am văzut ca pe o manifestare în care participanții să facă exerciții de oratorie pe teme dinainte fixate. Am ales această formă inedită de manifestare spirituală pe de o parte, pentru că în capacitatea mea de comunicare pe calea oralității, datorită lipsei de exercițiu au apărut serioase curențe. M-am surprins practicând o oralitate încâlcită, fără cursivitate și fără capacitatea de a transmite coerent un discurs cât de cât mai încărcat de idei.

Eram la vremea, și mă aflu de fapt și acum, când socoteam că în instruirea pentru durarea raporturilor de viață nu se acordă nici un fel de importanță comunicării prin grai viu. Am avut și am conștiința că omul a fost înzestrat cu minunatul dar al comunicării prin vorbe rostite, că planul social este încărcat de indivizi cu pretenția de a fi trecut printr-un proces de instruire, incapabili să lege două fraze coerente, am convingerea și acum ca și atunci că în intimitatea mentală a indivizilor se derulează, ca pe un ecran, de la idei generoase până la idei geniale o seamă de valori spirituale irepetabile pe care nu le pot valorifica datorită neputinței de a le încărca în haine vorbite. Asistăm cu prea mare regularitate la neputința de a rosti a unora din convivii noștri de unde clișee ca „Nu știi cum să spun!”, „N-am cuvinte!”, „Uite că-mi scapă!”, și lista ar putea continua. Doream atunci iar dorința nu-mi este străină nici astăzi, să atrag atenția că în instruirea școlară n-ar fi lipsit de interes să se predea o materie care să deprindă tineretul școlar cu oratoria, pentru că sunt o seamă de tehnici de rostire, există o seamă de expresii mecanice ce parazitează pe fluxul oral al persoanelor instruite, pentru că visam și visez să trăiesc într-o societate în care rostirea frumoasă, rostirea igienică să fie o regulă și după regulă, un factor de incantație. Pe măsură ce anunțul din ziar nu a fost îmbrățișat iar contactele mele cu persoane ce socoteam că ar putea cupla la un astfel de proiect n-au dat rezultate, am renunțat, dar nu am dezarmat.

Alături de Virgil Trufașu³, medic, fiu de preot din Sălajul natal, un mai vechi activist pe planul culturii locale, cel ce a încercat încropirea în localitate a unui teatru muncitoresc, am gândit o altă manifestare, un cerc de rostiri poetice în cadrul căruia în fața unei asistente să se recite sau după caz să se lectureze poezie. Inițiativa fost bine primită, am fost găzduiți de Casa de cultură, am avut public și câteva ședințe au decurs spre mulțumirea noastră a organizatorilor și spre satisfacția publicului asistent. În calitate de organizatori promovam poezia ce se va propune publicului, acceptând însă și participarea activă a acestuia, fie prin propunerea poemelor fie prin recitarea sau după caz lecturarea directă de către persoane din asistență.

Orașul anilor aceia, ca și întreaga țară, se afla sub puterea activismului roșu. Acesta consta din comitete orășenești de partid – să ne referim doar la acest nivel de localități – conduse de un prim secretar, ajutat de un secretar cu propaganda, altul cu probleme organizatorice, un așa numit cabinet de partid, sector ce se ocupa cu probleme ideologice și cartea de partid, încheindu-se cu

³ Virgil Trufașu – fost deținut politic. Este condamnat și execută un an închisoare pentru că având cunoștință de delictul unora de a discuta nereverențios despre partid și ocupația comunistă, a omis să toarne.

un depozitar al documentelor de partid. Acesta din urmă arhiva și conducea documentele privind aderarea la partidul comunist, datele privind identificarea prin referințe a fiecărui comunist, completa și pune în circulație „sacrosantele” carnete de partid. Atmosfera de viață și relativă liniște a populației unei localități urbane se afla în raport direct cu temperamentul și caracterul persoanei ce îndeplinea funcția de prim secretar. Acolo unde funcția de referință încăpea în mâinile unei persoane cu temperament coleric, viața socială era predominantă de convulsii, de un înalt grad de insecuritate. Într-o astfel de situație s-a aflat Bradul în anii 70-80, când funcția de prim secretar al comitetului orașenesc de partid a fost exercitată de către Vlad Ionel. Fiu al învățătorului din satul Tătăraști, subiectul nostru, un semidoct caracterizat prin aere de atoateștiutor, meteahnă caracteristică inculturii agresive, cu aparențe de jovialitate, a tratat problemele localității cu aer seniorial ca și cum actele sale de dispoziție și atitudinea față de unitățile descentralizate din subordinea primăriei orașenești ar privi propriul său patrimoniu, tratând treburile publice ca pe propria-i feudă. Marcat de megalomanie, a ras de sub soare orașul tradițional, în profitul unui plan urbanistic ce propunea construcții standard pe verticală. A șters de sub privirea localnicilor desenul arhitectonic, văzut ca îmbrăcăminte urbanistică specifică a urbei din prima jumătate a secolului XX, desfigurând și urâțând localitatea. Nu puține au fost situațiile în care proiectele sale frizau cu stări de gravă alienație. Le-a promis localnicilor că va transforma Crișul Alb într-un râu navigabil, drept care a dispus ridicarea unui baraj de beton la câțiva metri în amonte de podul liniei ferate industriale Brad-Gurabarza, iar după ce pilonii dreapta stânga între care trebuia montată ecluza regularizatoare a debitelor au fost ridicați la cca. trei metri, ori i-a venit mintea la cap, ori inițiativa megalomană i-a fost extrasă cu forcepsul unor dispoziții ierarhice. În timpul mandatului său, cu mâna obedientă a culturnicului în funcție, (Benea Aurel), statuia în bronz a lui Avram Iancu, operă a sculptorului Naum Corcescu, amplasată la acea vreme în parcul din fața gării, a fost smulsă de pe soclu prin tractare de o locomotivă, sub cuvânt că monumentul nu este pe gustul minerilor. În fapt, nu criteriile estetice provenite de la mineri au motivat gestul, cât propriile gusturi estetice ale purtătorilor de cuvânt, comuniști aflați la conducerea orașului. Lucrarea se bucură de o bună autoritate artistică, fiind beneficiară a unui premiu acordat de către Uniunea Artiștilor Plastici din România. Inițial a fost amplasată în parcul din Orașul Nou. După ce a stat ani la rând, în locația respectivă a fost strămutată la periferia orașului, în parcul din fața gării C.F.R. cu motivația la care ne-am referit. Activiștii roșii, autori ai acestui act de blasfemie (îi numim pe Vlad Ionel, prim secretar și Benea Aurel secretar cu propaganda) aveau o nămplinire derivată din spoiala culturală ce îi

caracteriza. Îi nedumirea reprezentarea artistică a eroului. Tributari lucrării lui Barbu Iscovescu care a reprezentat un Avram Iancu cu căciulă și pistoale la cingătoare au fost surprinși de lucrarea lui Naum Corcescu. Un Avram Iancu fără căciulă și fără cunoscutele pistoale era de neimaginat după ei.

Am pus în pagină figura sinistră a celui ce conducea orașul la vremea când socoteam că cercul de rostiri poetice ce funcționa în spațiile Casei de cultură orășenești este un succes, pentru că a considerat că evenimentul de cultură al căror autori eram poate fi adaptat concepțiilor sale „civilizatoare”. Am fost chemat la ordine și mi s-a spus că trebuie să cultivăm poezia militant comunistă, pretinzându-mi să programez „Balada U.T.C.-istului ce a murit împărțind ziarul Scânteia”. Efortul de a-l convinge că respectivul „poem (!)” a corespuns perioadei de pruncie a comunismului, că societatea s-a emancipat iar respectiva producție pretins poetică este cantonată de acum în limitele civilizației proletcultiste, că publicul ascultător a depășit, ca gusturi, „poetica (!)” unora din categoria lui Alexandru Toma a eșuat. Starea de fapt în fața căreia mă aflam mă obliga să iau o atitudine. Singura ce-mi conserva nepătată onoarea părea a fi retragerea, drept care după o matură chibzuință împreună cu Virgil Trufașu, am hotărât să nu mai programăm manifestarea.

Au urmat luni și ani de așteptare. Aveam o senzație de sufocare. Consideram că nu este cazul să mă blazez și că sunt dator să continuu. Anul 1976 era pe sfârșite. În răstimpul de după blocarea cercului de rostire poetică am reflectat fără conținere la punerea la punct a unei manifestări care să mă elibereze de strânsura comunistă, pentru că aveam convingerea că voi putea reuși numai printr-o conjunctură colectivă, iar aceasta din urmă nu se putea realiza decât prin activism, iar dintre toate formele de manifestare ale acestuia, l-am ales pe cel cultural, odată pentru că dictatura n-a împins împilarea atât de departe încât să interzică formele de manifestare spirituală, atâta doar că le-a direcționat spre propria ideologie și pe conceptul zis marxist-leninist de cunoaștere a lumii, iar pe de altă parte fiindcă era singurul domeniu în care se putea strecura și propaga subversiunea anticomunistă. Luna decembrie a anului 76 aduce o oarecare ameliorare climatului politic local. Responsabilitatea de secretar cu propaganda la Comitetul orășenesc de partid este deținută de o persoană de bun simț, diametral opusă activismului hobotnic comunist. Este vorba de Octavian Miriștean, persoană cultivată, cu largi posibilități de percepție al actului de cultură, și peste toate, dispus să înnoiască sub mandatul său conceptul de activitate politică și culturală. În vremea aceea eram abonat la principalele săptămânale de literatură între care: „România literară”, „Luceafărul”, „Orizont”, „Astra”, „Contemporanul”, „Cronica”, „Tribuna” și „Steaua”. Revista „Luceafărul” mi-a atras atenția cu o anumită punere în

pagină a unei suite de tablete. Dacă bine îmi amintesc, pe paginile 4-5 ale săptămânalului, în partea inferioară, în aproximativ șase până la opt chenare de aceeași formă și mărime, se prezentau tot atâtea tablete din domenii cum sunt: muzică, arte plastice, și alte rubrici de interes cultural. Prezența acestora m-a dus la gândul că s-ar putea organiza o manifestare culturală în cadrul căreia pe un scenariu de sunet și lumină s-ar putea prezenta publicului pe cale orală suite de eseuri din varii domenii spirituale. Convins că voi putea găsi colaboratori, am purtat discuții exploratorii cu o seamă de intelectuali privitor la care bănuiam o mare deschidere în domenii de care erau legați prin profesie. Am fost acoperit cu încredere de către: Felicia Neag, Ionel Golcea, Nestor Lupei, Aurel Holhoș, Augustin Fritea, Sorin Costina, Mihai David, Emil Mărgineanu și Ștefan Balasz. În ordine trebuia gândită locația în care să se desfășoare manifestarea. Casa de cultură orășenească, condusă atunci de către Ioan Chița a îmbrățișat fără rezerve propunerea, iar peste toate, s-a angajat să ne pună la dispoziție mijloace tehnice în raport cu cele de care dispune, iar pentru că ne duram existența în una din cele mai dure dictaturi, pe de o parte, iar pe de altă parte pentru că experiența cercului de rostire poetică era de dată recentă era necesar acordul partidului unic. În aceste condiții l-am contactat pe secretarul cu propaganda al comitetului orășenesc de partid, funcție deținută de către Octavian Mireștean. I-am prezentat proiectul, asigurându-l că manifestarea gândită poate face o carieră strălucită nu numai pe plan local sau județean, cât pe unul mult mai larg, dar că reușita pe care o aștept în calitate de inițiator și organizator este condiționată de neamestec în politica de alcătuire a sumarelor, de neimpunerea de subiecte și colaboratori. Am primit asigurări că nimeni nu se va amesteca în treburile revistei și că vom avea o libertate absolută să ne prezentăm numerele, fără vreun amestec din afară. O bună parte a timpului istoric al revistei această operațiune avea să fie respectată. După ce revista și-a impus autoritatea, odată prin marele aflux de auditori, iar a doua oară prin primirea în presa de specialitate, oamenii dictaturii, conștienți, pe de o parte, că sub ochii lor se desfășoară un eveniment cultural demn de a fi luat în seamă, iar pe de altă parte de teamă ca vreo ingerință, fie ea cât de mică, să nu ducă la vreun blocaj precum a fost cel ce a determinat scoaterea de pe calendarul manifestărilor culturale a cercului de rostire poetică, oamenii puterii și-au respectat promisiunea de la debut.

După peste treizeci de ani de lagăr, de încorsetare în limitele scabroase ale „dictaturii proletariatului” eram în pragul împlinirii celui mai vechi și mai mult dorit vis al vieții, să posed o tribună de la care să comunic semenilor sentimente, metafore, să fac o dovadă exemplară că încorsetarea comunistă poate fi străpunsă și că ne putem cuceri mult râvnita libertate de expresie, că

folosind sugestiv metafora putem comunica până și mesaje din cele tabuizate de către dictatură.

Ca orice creație, revista trebuia să poarte un nume. I s-a spus „Agora” și multă lume și-a îndreptat privirea spre Acropole și faimosul spațiu agoral de acolo, mai puțin creatorul ei, autorul rândurilor de față, dominat la acea vreme de spațiul analog celui atenian din satul său natal, cel în preajma căruia și-a clădit personalitatea și și-a edificat moralitatea, și asta pentru că acolo au oficiat milenii la rând „Sfatul bătrânilor satului”, „Ceata oamenilor zdraveni” și nu în ultimul rând „Ceata feciorilor”, cele trei instituții de căpetenie ale societății românești arhaice, prin care s-a zidit și păstrat identitatea poporului român, locul în care duminică de duminică își dădeau întâlnire bărbații satului pentru „a pune țara la cale”. Acolo a funcționat, așa cum am mai arătat, parlamentul sătesc, cel în care s-au rostuit strategiile de supraviețuire, cele de apărare, și locul în care s-au dăltuit obiceiurile, prejudecățile și peste toate au prins contur legitățile de comportament ce aveau să se alcătuiască într-un cod al moralității locale care odată însușit de întreaga comunitate și dobândind autoritate de lege, au circumscris libertatea de mișcare a localnicilor, au determinat structurile obligaționale și au impus un mod de gândire existențial unic.

La o astfel de funcționalitate trebuia să accedă revista, cu deosebirea că existând și funcționând într-un timp istoric prizonier, nu putea comunica prin mijloace, liniar, explicite, cât utilizând limbajul conspirațional trebuia să-și filtreze mesajele prin florilegii metaforice. În acest sens revista programa rubrici strict specializate, fără tentă conspirativă, între care se intercalau alocuțiuni cu bătaie la libertate, la nedreptatea socială, la nivelele de asuprire practicate de societatea comunistă.

REVISTA

După o minuțioasă pregătire, primul număr al revistei a fost prezentat publicului în ziua de 14 decembrie 1976. Numărul inaugural a avut în cuprins treisprezece alocuțiuni susținute de către: Tiberiu Vanca (2), Ionel Golcea, Felicia Neag, Nestor Lupei, Aurel Holhoș (2), Augustin Fritea, Sorin Costina, Mihai David (2), Emil Mărgineanu și Ștefan Balasz. Tehnica redacțională: fiecare redactor întocmește un material (scris) sau susține prin expunere liberă un material a cărui durată nu se îngăduie să depășească cinci minute. Așa se face că pe sumarul fiecărui număr se notează „În program, alocuțiuni a câte cinci minute”. Alocuțiunile nu sunt supuse vreunui sistem de cenzură, fiecare redactor își alege singur subiectul și îl prezintă în termenii în care l-a redactat. În perioada de la primul număr până la 23 februarie 1984 (consumarea numărului 87, plus 11 ediții speciale) redactorii s-au bucurat de libertate absolută în alegerea subiectelor, neexistând comandă redacțională și respectiv subiecte impuse. Titularii rubricilor și-au asumat prin mijloacele de comunicare proprii, înscrierea în disciplina redacțională în care s-a distribuit sau a fost distribuit, iar în funcție de corectitudinea și atractivitatea alocuțiunii prezentate, și-au atras și în termen lung și-au conservat autoritatea în fața publicului auditor. Singurul aspect urmărit și sancționat de redactorul coordonator, răspundere exercitată de autorul acestor rânduri, a constat în grija de a nu se depăși timpul de cinci minute alocat fiecărei alocuțiuni. Limitarea timpului de expunere la cinci minute s-a datorat unei suite de împrejurări dintre care amintim:

Revista își propunea să realizeze un spectacol din cuvântări rostite. Pentru a putea cuprinde un număr mare de cuvântări în haina unui spectacol, (numărul 37 din 27 decembrie 1979 a adus în fața asistenței un număr de 25 de expuneri), se impunea ca acestea să fie extrem de concise, să nu existe repetări, mesajul propus de autorul alocuțiunii să ajungă la auditor și firească, să nu plictisească. Ceea ce a determinat răsunătorul succes al revistei, pe lângă calitatea expunerilor, a fost grija privind încadrarea în fondul de timp alocat. Fără această preocupare, manifestarea nu se putea înscrie în ținuta de spectacol care să țină trează atenția spectatorului de la prima până la ultima intervenție. Prin gospodărirea cu exigență a timpului de expunere al fiecărui participant, s-a

evitat transformarea manifestării într-o întrunire ce ar fi putut antrena plictisul. Mai trebuie amintit că spectacolul oferit auditoriului se realiza prin voce. În cazul nostru, o suită de voci, iar, cum fiecare voce în parte are particularitățile sale, din unele transpare căldura, din altele aceasta lipsește cu desăvârșire, trebuia să manifestăm grijă în sensul de a nu expune publicul – să zicem – unor voci cu inflexiuni ce conduceau, spre stridentă iar exemplificarea altor caracteristici ale glasului uman ce nu-l fac potrivit pentru spectacol s-ar mai putea găsi. De aceea limitarea timpului de expunere la fracțiuni relativ scurte i-a permis omului din sală, pe de o parte să depășească cu o oarecare ușurință vocile neprietenoase iar pe de altă parte i-a conferit un spațiu temporal de ascultare de natură de a nu-i pune la încercare răbdarea. Nu trebuie omis din analiză nici faptul că egalitatea spațiilor de rostire i-a creat revistei o oarecare robustețe. Manifestarea a fost condusă de o bandă sonoră ce debuta cu o cortină muzicală (câteva acorduri din Quintetul Păstrăvului de Franz Schubert – tema cu variațiuni a lucrării), un cuvânt de bun venit în „Agora” rostit de crainica nevăzută a manifestației (Felicia Steavu) pe versurile autorului acestor rânduri⁴. După rostirea cuvântului introductiv, cortina sonoră intervenea iar crainica anunța numele redactorului ce va compărea la pupitru și alocuțiunea ce se va susține. Odată cu consumarea celor cinci minute marcată și de ultimele cuvinte ale alocuțiunii, banda sonoră intervenea cu succintele acorduri muzicale iar crainica anunța numele redactorului și subiectul alocuțiunii ce urmează.

Acest mod original de a conduce spectacolul ținea în priză auditoriul, nepermițându-i nici măcar să-și manifeste satisfacțiile estetice prin obișnuitele aplauze. Legat de acest insolit mod de desfășurare a spectacolului, Nicolae Stoican, președinte, în vreme, a Comitetului Județean de cultură Hunedoara, impresionat de atmosfera de pioasă ascultare, de liniștea fără egal pe care o manifesta asistența, avea să exclame: **„Instalat în scaunele ascultării, auditoriul uită că ia parte la o manifestare profană. Este într-atât de prins de succesiunea alocuțiunilor, încât se manifestă cu tăcerea și liniștea sfioasă pe care o întâlnim doar în biserică!”**

⁴ Fiți bineveniți!
„Agora” arborează
steagurile înalte ale ospetiei
oficiind pentru voi
riturile:
binelui,
adevărului,
cinstei
și frumosului!

Cât privește mesajele vizuale, pentru că trebuie spus că revista cultivă și rubrici în care componenta video este necesară, vom preciza că rubricile care impun o astfel de abordare, între care amintim: Carnet plastic, rubrică condusă de către medicul și colecționarul de artă Sorin Costina, Caseta cu caricaturi, rubrică condusă de talentatul caricaturist Ștefan Balasz precum și Argument pentru România pitorească, rubrică condusă de geologul și montaniardul Traian Bosdoc, s-au distribuit sau au fost proiectate pe ecran prin servituțile unor aparate de proiecție.

AUDITORIUL

Populației anului 1976, supraintoxicaată de adunările comuniste, ședințe de partid, de sindicat, mitinguri și varii alte forme de convocare silnică, era greu sau chiar imposibil să-i impui o manifestare ținută în locurile publice, în cazul nostru Casa de cultură, unde a fost târâtă, nu fără brutalitate, de nenumărate ori împotriva voinței sale și obligată să consume manifestări proletcultiste, din conținutul cărora nu se alegea decât cu plictisul. Unui astfel de public nu putea să i se trezească interesul prin modalitățile uzitate de propaganda roșie. Populației îmbolnăvite de propaganda comunistă trebuia să i se incite interesul prin cu totul alte mijloace. Trebuia să le spunem că sunt chemați pentru cu totul și cu totul altceva, că în spațiul nostru de ascultare nu vor consuma insipida propagandă roșie, cât încercăm să-i aducem aproape de cultura umanistă, de noile cuceriri ale progresului uman, că îi vom face să uite că trăiesc într-un spațiu confiscat de înrobirea roșie. Eram conștient că trebuie să consumăm un altfel de dialog cu publicul pe care doream să-l aducem în spațiul de ascultare. Am procedat la redactarea sumarelor fiecărui număr al revistei, pe care, prin mijloacele timpului, îl scoteam în sute de exemplare. Serviciile poștale ale vremii, deosebit de accesibile, ne îngăduiau să francăm o scrisoare cu valoarea modică de, doar, zece bani. Plicurile și hârtia o procuram din spațiul public în care lucram. Am realizat un fond de adrese, mare parte din cartea de telefon și pe calea aceasta, o mare parte din populația urbei primea la domiciliu programul „Agorei”. Chiar dacă nu s-au lăsat convinși de la prima invitație, prin repetabilitatea acesteia, au avut a observa că în spațiul public în care trăiesc se întâmplă ceva. Incitându-li-se curiozitatea, au venit și după ce au trăit măcar o singură dată emoțiile estetice, și de cultură pe care revista le propunea, au realizat că se muncește pentru ei și au devenit dependenți de aceasta. Așa s-a ajuns ca spațiul de ascultare al evenimentului să fie încărcat de o asistență, pentru nevoile căreia nu de puține ori sala Casei de cultură era neîncăpătoare. Între noi și publicul ce ne-a onorat cu prezența s-a creat o relație deosebit de caldă, faptul că odată pe lună în cutia sa poștală poposea „Agora” cu programul său îi crea convingerea că face parte din familia culturală a acesteia, avea sub priviri programul care-i dădea credința că i se vor supune auzului valori esențiale de cultură și că nu va fi victima culturnicilor roșii.

Atenția de care s-a bucurat revista în spațiul cultural al țării nu a rămas neobservată de către populația locală, care avea ocazia să culeagă din presa scrisă precum și din cea audio aceleași informații pe care el, locuitorul Bradului, o primea lunar în cutia sa poștală, manifestare la derularea căreia avea privilegiul să participe nemijlocit, i-a dat credință că ceea ce se propune ascultătorului local suscită interes pe aria întregului teritoriu național, i-a acreditat în mod plenar valoarea manifestării și că ceea ce se face pentru el nu este doar un eveniment de interes local.

După doar câteva numere, aveam să observăm că avem un public fidel, unul ce nu putea concepe ca în ultima joi a fiecărei luni să nu fie prezent în locul în care se săvârșește sacerdoțiul agoral. Afluența voluntară a publicului, sălile arhipline, atmosfera de ascultare și interesul pentru subiectele propuse aveau să surprindă eșaloanele de propagandă roșie, care observau în premieră că se pot crea evenimente cu largă participare a unor mase de iubitori de cultură ce nu trebuie să fie împinși de la spate. S-a întâmplat să aflăm că fidelitatea publicului nostru a fost observată la vârful puterii comuniste. Orașul a fost călcat, la o dată pe care n-o mai reținem, de un activist de la Secția de propagandă a Comitetului central al P.C.R. Acesta și-a manifestat dorința să participe la numărul anunțat al „Agorei” în perioada în care se afla în oraș, motivându-și dorința de împrejurarea că în discuțiile de la Comitetul Central li se ripostează „De ce se poate la Brad?”

PĂTRUNDEREA „AGOREI” ÎN ROMÂNIA CULTURALĂ ȘI PESTE HOTARE

Spiritul uman se află în permanentă încercare de a se impune, de a ieși la suprafață, de a câștiga din ce în ce mai mult spațiu. Un astfel de orgoliu nu i-a lipsit nici „Agorei”. Încă de la primul număr, aveam să ne dăm seama că am propus spațiului cultural o manifestare incitantă, ce nu presupune o prea mare investiție materială, cât , doar un strop de dăruire intelectuală colectivă. Am realizat că servituțile de propagandă culturală autentică sunt mai mari decât aceleași efecte propuse de o revistă tipărită, chiar dacă publicul revistei vorbite este mai restrâns decât cel al surorii sale tipărite. Aveam să observăm că „cititorul” nostru consumă integral numărul în timp ce consumatorul revistei tipărite preia selectiv doar ceea ce pare a-i atrage în mod deosebit atenția. Observând solidaritatea existentă între revistele de cultură scoase în tehnica tiparului care, prin rubrica „Revista revistelor”, se promovează reciproc, în sensul că își nominalizează titlurile ce ar trebui să atragă atenția, astfel că dacă am deschis „România literară”, pot afla ce anume articol sau suită de articole din „Luceafărul” le-a atras atenția celor de la R.L., ne-am spus că, având în vedere că suntem o revistă de cultură, suntem datori să ne facem cunoscute atât aparițiile cât și sumarul fiecărui număr, motiv pentru care lună de lună am expediat pe adresa revistelor literare, de cultură și principalelor cotidiene din țară sumarele revistei.

La început s-a ridicat din sprâncene și s-a zâmbit și cu un gest mecanic, sumarul nostru a plonjat la coșul de hârtii. Repetabilitatea lunară a sumarelor „Agorei” i-a determinat pe cei din redacții să-și aplece atenția la conținutul acestora. Cum informațiile ce proveneau din acestea nu păreau a cochetă cu amatorismul, revista a reușit să atragă atenția. Este drept că a durat destul de mult iar acest lucru ni-l spune reacția presei. După șase apariții, cotidianul județean „Drumul Socialismului” ne semnaleză apariția (7 iunie 1977), apoi în ordine, ni se semnaleză existența de către Radio România (emisiunea lui Radu

Felix „Ateneu – Așezăminte culturale” – 21 iunie 1977), iar pe 19 octombrie 1977 același cotidian județean, amintit mai sus.

Anul 1998 ne consacră în fața opiniei publice prin luări de poziție din cele mai onorante: în cotidianul județean „Drumul socialismului” patru articole elogioase pe spații tipografice extinse, revista timișoreană „Orizont” ne semnalează două apariții, revistele „Steaua”, „Contemporanul” și „Îndrumătorul Cultural” publică trei materiale în care abundă amănunte privind, pe de o parte structura revistei iar pe de altă parte entuziasmul publicului auditor. Aparițiile ne mai sunt semnalate de către cotidianul „România liberă” și revista „România literară”.

Anul 1979 pare să fie un an al răsfățului publicistic, pentru că semnalează 30 de articole și semnalări, după cum urmează: treisprezece articole și semnalări în cotidianul județean „Drumul socialismului”, patru articole și semnalări în revista timișană „Orizont”, în numărul 27 din 5 iulie revista dă publicității un număr de două proze și patru eseuri din cuprinsul revistei „Agora”, nr. 30 din mai al anului în discuție, respectiv prozele semnate de către Dumitru Hurubă și Ana Maria Stoica, și eseurile semnate de către Ionel Golcea, Kiss Imre, Felicia Neag și Tiberiu Vanca. Revista „Flacăra” face un enunț și publică un articol despre evenimentul de la Brad. Revista mai este semnalată de periodicele „Luceafărul”, „Contemporanul”, „Tribuna”, „Cronica” și „România literară”, un articol elogios apare în cotidianul „Scânteia tineretului”, iar cotidianul „România Liberă” ne consacră trei semnalări, între care un articol elogios. Mai este semnalată în cotidianul „Steagul roșu” și „Programul radio”.

Anul 1980 aduce 22 de semnalări în presă, după cum urmează: cotidianul „Drumul Socialismului” cu 10 apariții, revista „România literară” cu două apariții, revista „Orizont” cu două apariții, revista „România literară” cu două apariții, revista „Astra” o apariție, revista „Ritmuri” o apariție, cotidienele „Scânteia” și „Scânteia tineretului”, cu câte o singură apariție fiecare. Semnalăm pentru acest an două apariții în jurnalistică de peste hotare: printr-un articol extrem de elogios Revista cu public „Agora” este prezentată cititorilor din spațiul sovietic de către cotidianul „Pravda”, iar cititorilor de limbă maghiară le este prezentată de către cotidianul „Elöre”.

În 1981, aparițiile „Agorei” sunt semnalate în 18 instituții de mas-media, respectiv: în cotidianul Drumul socialismului cu 11 apariții, în Scânteia tineretului o apariție, și câte o apariție în revistele „Cântarea României”, „Tribuna”, „România literară”, „Contemporanul”, „Săptămâna culturală a capitalei” și „Flacăra”.

În 1982 avem șase apariții, din care cinci apariții în cotidianul „Drumul socialismului” și o apariție în „România literară”. În 1983, opt apariții, din care șase apariții în cotidianul „Drumul socialismului”, și câte o apariție în revista „Flacăra” și cotidianul „Scânteia”. În 1984 două apariții în cotidianul „Drumul socialismului”. În anul 1985 semnalăm trei apariții, din care o apariție în revista „Flacăra”, două apariții în cotidianul „Drumul Socialismului” și o semnalare în revista „Contemporanul”. În anul 1986 semnalăm o singură apariție, și aceasta în cotidianul „Drumul socialismului”.

Cuvintele autorului de față sunt prea sărace pentru a ilustra entuziasmul dublat de surprindere ce se desprinde din cronicile elogioase de care s-a bucurat „Agora” până la mijlocul deceniului 9 (1980 la 1985), motiv pentru care lăsăm cititorului bucuria de a descoperi primirea de excepție ce s-a făcut revistei în presa culturală și în cotidienele cu apariție în epocă. Iată de ce, alături de sumarele revistei, am inclus în prezentul volum presa „Agorei”, partea care a ajuns în posesia noastră, pentru că suntem convinși că despre evenimentul de la Brad s-a scris mai mult decât reușim noi să evidențiem.

La o privire mai atentă, cititorul nostru va avea bucuria să descopere că la realizarea numerelor „Agorei” au luat parte activă un număr de 59 de personalități ale vieții culturale românești care au acceptat să participe la realizarea numerelor revistei nu în calitate de privitori, ci și-au asumat responsabilitatea de redactori. Participarea acestora la realizarea revistei nu a fost conjuncturală. Împrejurarea că o serie de oameni de cultură au acceptat să participe în calitate de redactori ai revistei noastre de mai multe ori, dovedește că aceștia n-au considerat că ar avea de a face cu o manifestare cu iz provincial, ci dimpotrivă, cu o manifestare culturală aflată la perfectă egalitate cu orice altă revistă de cultură din peisajul național.

Propunem mai jos lista cu personalitățile ce nu s-au sfiit să-și așeze prestigiul alături de realizatorii brădeni ai revistei: Anghel Dumbrăveanu de la revista „Orizont” la numerele 13 și 37, Mircea Vaida de la „Tribuna” la numerele 13 și 42, Dumitru D. Ifrim din Consiliul legislativ al României la 17, Adrian Popescu și Petru Poantă de la „Steaua” la 18, Valentin Tașcu de la „Steaua” la 18 și 43, Radu Felix de la „Radio România” la 6, 27 și 72, Ion Itu de la „Astra” la 28 și 49, Nicolae Stoe de la „Astra” la 29, George Arion și Ady Cusin de la „Flacăra” la 31, Dumitru Nicu de la „Contemporanul” la 32, Dan Tărchilă dramaturg, secretar al Asociației scriitorilor Brașov, Valeriu Bârgău, poet la 33, 47, 36 și 78, A.I. Brumaru de la „Astra” la 35, Victor Atanasiu de la „Scânteia tineretului” la 35, Romulus Lal de la „Scânteia tineretului” la 36, Neculai Chirica poet și traducător la 36 și 47, Adrian Silvan Ionescu, etnograf, la 36, Mariana Pândaru, poet, la 36, Mircea Șerbănescu de la „Orizont” la 37,

Octavian Băncilă de la Universitatea București la 37, Iv Martinovici, poet, la nr. 37, Marin Negoită, poet și prozator, la 37 și 38, Tiberiu Istrate de la „Drumul socialismului” la 38, Ion Lungu de la „Tribuna” la 39, Gheorghe Sireteanu, scriitor, la 39, Eugen Evu, poet, la 40, Dumitru Dem Ionașcu, scriitor, la 42, Francisca Ionașcu, actor, la 42, Eugen Uricaru de la „Steaua” la 43, Aurel Sasu cercetător la Institutul de lingvistică, la 43, Adrian Babeți, critic de artă, la 44 și 100, Adriana Babeți de la „Orizont” la 44 și 100, Ion Istrate și Nicolae Mocanu, cercetători științifici la Institutul de Lingvistică, Ileana Mălăncioiu, poet, la 46, George Radu Chirovici de la „Contemporanul”, la 47, Daniel Drăgan de la „Astra” la 49, Stelian Vasilescu de la „Familia” la 54, Cantemir Rîșcuția antropolog la 55 și la 69 bis, Radu Bogdan, critic de artă la 69 bis și 70, Ion Adam de la Scânteia la 78, Victor Niță de la „Flacăra” la 80, Marcel Petrișor, scriitor, la 81, Augustin Guran, scriitor, la 84.

Manifestarea culturală poate fi considerată drept un prânz spiritual. Iar pentru că a venit vorba despre prânz, întrebarea, ce fel de prânz, cine-l pregătește și ce musafiri îți poți permite să inviți și dacă îți poate fi onorată invitația și la ce nivel. În acești termeni avem dreptul să așezăm ediția extraordinară a „Agorei” din 5 februarie 1980, număr programat pentru ospetirea la Brad a unui grup de 22 de oameni de înaltă cultură și mare prestigiu. S-au aflat în seara de referință în scaunele ascultării: Ana Blandiana de la „România literară”, Bologh Iozef, scriitor, Iohanes Bulhardt de la Neuer Literatur, Radu Ciobanu, scriitor, Dan Deșliu, scriitor, Anghel Dumbrăveanu, de la „Orizont”, Nicu Filip, scriitor, Petru Ghelmez, „Tribuna României”, Traian Iancu, director la Uniunea Scriitorilor, Ileana Mălăncioiu, scriitor, Mihai Minculescu, „România literară”, Constantin Nisipeanu, scriitor, Nicolae Prelipceanu „Tribuna”, Marius Robescu, scriitor, Romulus Rusan, scriitor, Dan Tărchilă, secretar al Asociației Scriitorilor Brașov, Mircea Tomuș, secretar al Asociației Scriitorilor Sibiu, Eugen Evu, scriitor, Dumitru Dem Ionașcu, scriitor, Iv Martinovici, scriitor, Constantin Bărbuceanu, scriitor.

Unul din musafirii noștri din 5 februarie 1980, scriitorul Petru Ghelmez va semna în România liberă nr. 1128 din 11 aprilie 1980, sub titrajul „Întâmplări frumoase”, înaltele emoții ce au încercat grupul de scriitori, urmare audierii numărului nostru. Din textul publicat reținem **„Am văzut și eu împreună cu colegii mei scriitori, în acea seară, sala arhiplină cu oameni veniți să asculte revista „Agora”. Am ascultat și noi, și ne-am bucurat de frumusețea gândurilor exprimate, de aleasa cultură a colaboratorilor, de limbajul lor firesc și substanțial, de căldura cu care sunt spuse lucrurile...”**

Am precizat care au fost modalitățile prin care ne-am făcut publică prezența. Este de necontestat că am cucerit spațiul cultural național în fața căruia ne-am impus. Că este astfel, o dovedește plenar presa de care ne-am bucurat. Bucureștiul cultural, prin care înțelegem revistele de cultură precum și cotidienele vremii, aveau informații despre existența noastră. Oameni de înaltă cultură din redacțiile bucureștene ne-au cunoscut nemijlocit, o dată pentru că au venit la Brad și ne-au ascultat, iar a doua oară, pentru că, incitați fiind să ni se alăture cu puterea lor spirituală, au comunicat în „Agora”, având a constata că mesajul nostru nu este cu nimic mai prejos decât cel transmis de ei. Bucureștiul cultural avea deplină cunoștință că existăm. În spațiul bucureștean își durau existența, ambasadele și respectiv consulatele statelor aflate în raporturi diplomatice cu România, pe lângă care funcționau și corespondenți de presă, a căror menire era să culeagă din spațiul în care sunt acreditați, evenimente, acte și fapte ce ar putea interesa cititorul din țara care l-a acreditat. În căutare de subiecte, Serghei Petuhov, corespondent de presă la Ambasada Uniunii Sovietice, a cerut informații jurnaliștilor români, privitor la evenimente culturale, originale sau după caz, ieșite din comun. I s-au furnizat date despre „Agora”. Fascinat de franchețea informațiilor primite, ziaristul rus scrie un articol în termeni elogioși, pe care-l propune spre publicare cotidianului „Pravda”. Așa se face că în numărul din 20 ianuarie 1980 apare în publicația amintită un articol prin care „Agora” este prezentată cititorului de limbă rusă în termeni extrem de laudativi. Întâmplarea dovedește că existența și activitatea „Agorei” circula în acei ani prin capitală la nivel de zvon public, cu efectele unor întâmplări cum este cea privind preluarea și publicarea în cotidiene ce deserveau populații de ordinul sutelor de milioane de cititori.

Бухарест: **Страницы устного журнала**

В тот день, когда зал дома культуры предоставлен организаторам устного журнала «Агора», сюда собираются, как говорится, и стар и млад со всех близлежащих кварталов. Рабочий и инженер, домохозяйка и школьник — все с интересом ждут момента, когда поднимется занавес и на сцену выйдет Тибериу Ванка, чтобы объявить разделы очередного выпуска «говорящего номера»...

Тибериу Ванка, юрист и литератор, патриот своего маленького шахтерского городка

Брад, затерявшегося в лесах и холмах Западных Карпат, еще три года назад предложила местному клубу организовать «Агору».

Тридцать шесть номеров «Агоры» — таков итог трехлетней работы сотен энтузиастов, для которых этот журнал стал общим детищем. Его страницы предлагают здешним жителям оперативный обзор того, что происходит в области искусства, в общественной жизни города, да и просто в быту. Стало

традицией приглашать на выпуски «Агоры» именитых гостей Брада — артистов, деятелей культуры и науки, лекторов.

Из бухарестского корпусикта мы позвонили в Брад и попросили познакомиться с содержанием только что вышедшего 36-го номера устного журнала. В нем оказались: передовая на тему «Духовная жизнь семьи», стихи поэта Валерия Быргэу «Человек XX века», выступление этнографа.

С. ПЕТУХОВ.

„AGORA” PE CALEA UNDELOR

Revista de cultură cu public „Agora” n-a scăpat nici atenției radioului și televiziunii. La 21 iunie 1977, Radio București, prin grija redactorului Radu Felix, pe programul 2 la ora 12:40, sub titrajul „Agora”, dă informații despre revistă, despre rubricile și oamenii care o realizează. La 17 martie 1978 Radio Timișoara, la ora 17, sub genericul „Agora” prezintă auditoriului revista, oamenii săi și tehnica de realizare. În 22 august 1978 ora 14:45, pe programul 1, Radio București oferă informații despre revistă și despre realizarea ultimului său număr. În 21 septembrie 1978, redactorul coordonator al revistei, autorul rândurilor de față, este invitat de Radio București pentru un cuvânt despre revistă la emisiunea „Consemnări” (ora 21,30). În 3 martie 1979 „Agora” este prezentată de Radio București pe programul 1 la ora 10:05, în emisiunea „Revista literară radio”. Aceeași emisiune, a aceluiași post de radio, în ziua de 4 martie 1979, pe programul 2, la ora 18:15. O altă prezentare are loc în emisiunea „Cenaclu radiofonic” sub denumirea – Cercurile literare, mijloc de stimulare a creației” de pe programul 2 al Radio București, cu reluare pe programul 1 al aceluiași post de radio, în ziua de 25 martie 1979, la ora 17. La data de 9 aprilie 1979, Radio București, pe programul 1, în rubrica „Consemnări”, prezintă în termeni foarte elogioși revista brădeană.

Nici televiziunea română nu putea trece cu vederea un eveniment de talia „Agorei”, pentru că trebuie spus, la această dată revista pătrunsese în forță în viața culturală a țării. La 25 octombrie 1978 orașul a fost călcat de televiziunea română. Conducătorul echipei de filmare și autorul reportajului, poetul George Țârnea. Numărul revistei, unul din cele mai bogate și cu subiecte de bună ținută, se desfășoară cu participarea unor mari personalități, printre care A.I. Brumaru de la revista „Astra” și Victor Atanasiu de la „Scânteia tineretului”. Se filmează și ni se împărtășesc cuvinte de laudă. Emisiunea avea să se dea pe post la 5 noiembrie 1978. Partea orală a constat din cuvântul de prezentare al realizatorului, cu aprecieri superlative. Partea vizuală a constituit o mare dezamăgire, nu a apărut aproape nimic din revistă, cât doar scurte interviuri cu o seamă de tineri ce nu aveau nici o legătură cu revista. Atunci aveam să înțelegem conceptul despre emisiune al realizatorilor, voiau pe ecran oameni tineri și îndeobște frumoși. Oamenii „Agorei”, la a doua

și către a treia vârstă, cu trăsături marcate de ani, nu intrau în calculul lor. Cât îl privește pe redactorul coordonator, acoperit de barbă și purtând plete, dacă ar fi fost dat pe post, în echipa de filmare s-ar fi operat destituiri, pentru că în acei ani barba și pletele țineau de decadentismul occidental.

Văzute prin prisma timpului, amănuntele privind aspectele video, altele decât cele ce priveau revista, par neimportante, pentru că „Agora” a realizat un mare câștig la capitolul notorietate, iar informațiile și elogiile ce s-au adus pe această cale au fost percepute de multe milioane de privitori. Imediat după emisiune am primit scrisori, parte purtătoare de sentimente de grațitudine, parte de întrebări privind mecanismele revistei și de propuneri de colaborare.

EMULAȚIA „AGOREI”

„Agora” a convins. Stăpânirea roșie a reușit să observe că există modalități de cultură ce pot convinge publicul să se îndrepte în mod benevol spre lăcașele de cultură. Priveau cu încântare publicul „Agorei” ce se înghesuia la spectacol, priveau cu surprindere la echipa de realizatori ce au preluat, motivați de dragoste pentru actul cultural și nu împinși din spate, de „sarcina de partid”, răspunderea construirii unei instituții culturale, necunoscută în peisajul cultural al țării, construcție ce se vădea a fi un mare succes. Asistând la acest miracol, au pus la bătaie moravul comunist. Au purces în orașele județului și au decretat „faceți reviste vorbite!”. Au pus în mișcare „sarcina de partid” potrivit căreia dacă nu faci cum îți se spune, devii „dușman al clasei muncitoare”, element indezirabil, supus marginalizării. Și revistele vorbite au luat naștere. Carol Drozd semnează în cotidianul Drumul socialismului nr. 6440 din 19 iulie 1978, articolul „Revistele vorbite”, manifestări culturale hunedorene de aleasă ținută” din care desprindem:

„Începutul poate fi localizat la Brad, unde revista vorbită a primit numele „Agora””, iar în continuare face precizarea că la data scrierii articolului, revista a ajuns la cea de a 18-a ediție. Apoi spune:

„O altă revistă vorbită este cea din Deva, inițiată cu aproape un an în urmă ... Ca și revista brădeană, revista vorbită din Deva intitulată „Amfiteatrul artelor”, este jalonată de câteva rubrici de larg interes ...” Iar pentru a da contur pluralului „Revistele vorbite” precizează:

„Cea mai tânără revistă vorbită este cea de la Orăștie ... a realizat până în prezent șase numere...”

Din același cotidian „Drumul socialismului” nr. 7334/7 iunie 1981, aflăm: „ Ultimul număr al revistei vorbite cu public „Sub arcuri de lumini” din Călan a fost dedicată literaturii militante.”

Din articolul lui Carol Drozd reținem un amănunt ce ne pare semnificativ. Referindu-se la revistele din Deva și Orăștie, ni se spune că acestea sunt conduse, prima de către scriitorul Radu Ciobanu, iar a doua de autorul editorialului. Cititorului nostru îi datorăm informația că „Agora” a fost condusă de o bandă magnetică, care avea o seamă de servituți: să confere

auditoriului o cortină muzicală care să-l deconecteze de la alocuțiunea ce tocmai a ascultat-o și să-l prepare pentru cea care urmează. A adus în auzul ascultătorului fraze limpede exprimate și într-un limbaj ireproșabil. Manifestările de la Deva și Orăștie, citate de ziar au pus în fața auditoriului două persoane care prin cuvinte rostite să anunțe trecerea de la un subiect la altul. Unei astfel de maniere îi lipsește deconectarea prin semnal muzical, pune în urechile auditoriului improvizațiile orale ale prezentatorilor, obligă auditoriul să-l privească pe prezentator, să-i judece costumul sau cravata, să-i asculte vocea, fie poticnită, fie în alcătuirii frazale marcate de mici confuzii și imperfecțiuni. În tehnica de punere în scenă a „Agorei”, totul conducea spre spectacol, spre armonie, în timp ce revistelor de la Orăștie și Deva nu numai că le lipsea atmosfera sărbătorească pe care trebuia să le-o confere scenariul, cât sunt marcate de improvizații, iar spectacolul lipsește cu desăvârșire. Nu mai avem în față o revistă spectacol, cât o umilă șezătoare. Dacă revista brădeană a adus la unele numere peste douăzeci de articole (chiar și douăzeci și cinci) manifestările titrate reviste vorbite din localitățile de care ne ocupăm au validat la un număr trei, patru sau cinci subiecte, când erau mai încărcate. Un alt handicap este marcat de timpul de expunere al unui subiect. Dacă la „Agora” nu se putea depăși cinci minute, la revistele de la Deva și Orăștie nu exista barem de timp de expunere. Cum nu poți realiza spectacol din cuvântări lungi și uneori plicticoase, cele două reviste, la care o putem adăuga și pe cea din Călan n-au avut posibilitatea să se impună în peisajul cultural al țării. La revista din Călan ne-a surprins informația că a promovat literatură militantă. În condițiile în care dictatura ne sufoca cu literatură militantă, cu poezie militantă, cu muzică militantă, a programa într-o manifestare culturală literatură de acest gen și a avea credința că publicul ar putea accede în scaunele ascultării de bună voie este, după părerea noastră, o reprezentare greșită.

Cele trei reviste n-au avut formatul unei reviste de cultură, cât, așa cum am arătat, s-au constituit în veritabile șezători literare. Revistele în discuție, pentru a convinge publicul, trebuia să transforme rostirea în spectacol iar pentru a izbuti un astfel de demers, era necesar să combine oralitatea cu artele vizuale și cele audio și nu în ultimul rând, să igienizeze partea discursivă, operație ce impunea să accesibilizezi textul, în sensul de a-l face suportabil pentru ascultător, iar acest lucru era posibil doar dacă se convenea și impunea o durată-cadru pentru expunere. Limitarea întinderii mesajului nu era benefică doar publicului spectator, cât folosea în mod nemijlocit autorului relatării, pe care-l obliga să-și comprime mesajul la o riguroasă economie de termeni, lucrare de natură a determina evitarea repetărilor, a frazelor lănoase, a varii paranteze explicite.

Creația spirituală este indisolubil legată de persoana autorului, de o seamă de daturi între care amintim, deschiderea acestuia spre cultură, voința și dorința de a transmite mesaje, și de dragostea prin care-i cultivă și gospodărește destinul. Dacă revista brădeană a avut un autor care i-a gândit apariția, i-a scenarizat forma de impact cu publicul, a promovat-o odată în fața publicului local, a vegheat la păstrarea originalei sale identități și apoi i-a facilitat întâlnirea cu marea cultură națională, determinând-o pe aceasta din urmă nu numai să-i recunoască servituțile, cât și să accepte că prin efortul brădean se derulează un mare act de cultură și civilizație, cu consecința firească a primirii „Agorei” în marea familie a mijloacelor de proliferare a actului cultural, revistele vorbite încropite la Deva, Orăștie și Călan s-au născut la ordin, fiind lipsite de protecție paternală, acest dat afectiv care să le gospodărească aparițiile, să le ajute să dobândească personalitate și să le consacre utilitatea.

Autorul rândurilor de față, autor nemijlocit al „Agorei”, a manifestat sentimente de satisfacție și de bucurie, observând că proiectul său cultural prezintă interes și este preluat și de alte comunități, pentru că nu-ți trebuie un mai mare act de cinstire decât onoarea de a impune climatului spiritual național un vehicul civilizator, o manifestare spirituală originală, ce se dovedea a trezi un uriaș interes și care prezintă un înalt grad de accesibilitate, ea putând fi lesne pusă pe picioare în orice localitate în care există o mână de intelectuali. O astfel de manifestare putând găzdui pe lângă actele de cultură sau înaltă cultură și o componentă civică de impunere sau de conservare a moralității locale. S-a avut în vedere satul arhaic românesc, „Cetele de feciori” și insolita manifestare a „Strigărilor peste sat”, care este germenul din „illo tempore” al jurnalisticii moderne. Cu titlu de paranteză, amintim că „Strigarea peste sat” exercitată de „Ceata de feciori” a constituit istoricește un act de propagandă preventivă a devierii de la daturile morale ale societății arhaice. Se consuma la momentele cruciale ale calendarului sătesc, la lăsatul posturilor de „Crăciun” sau de „Paști”, când tineretul se urca pe colinele sau dealurile ce străjuiau satul, aprindeau torțe și prăvăleau roțile de foc, iar pe cale orală, se făceau publice abaterile de la morală, numindu-se prin strigare: fetele ce nu și-au păstrat curătenia, cei ce au râvnit la bunurile altora, comițând furturi, cei ce au atentat în varii forme la demnitatea și onoarea altora și lista abaterilor ar putea lesne continua. Persoana sau familia ce era strigată peste sat era supusă unui climat de rușine ce atrăgea disprețul și completa izolare, motiv pentru care lumea satului se străduia din răspuț să nu încapă pe gura strigătorilor de peste sat. Cum revistele vorbite, ca instituții de cultură și impunere a spiritului de civilitate locală, puteau lesne prelua și funcția, căzută în desuetudine de acum,

a strigării peste sat, un astfel de nucleu civilizator și de păstrare a ordinii ni s-a părut incitant și am crezut că forma de manifestare spirituală ce am propus ar putea prelua și această componentă civică.

EDIȚII SPECIALE

„Agora” a punctat în spiritualitatea orașului cu o regularitate de ceasornic. Pentru a realiza scopul pe care și l-a propus, revista a programat aparițiile lunare stabilite în ultima zi de joi, în lunile I-VI și VIII-XII și prima joi a lunii iulie. S-a statornicit o anticipare pentru iulie, în scopul creării unei ferestre pentru concedii redactorilor revistei. Aparițiile s-au numerotat de la 1 la 160, pentru aparițiile lunare.

După derularea a peste douăzeci de numere, autoritatea comunistă realizează că manifestarea este una de succes și dorește să o folosească și pentru interesele sale. În capitolul anterior am vorbit despre apariția unor pretinse reviste vorbite și în alte localități hunedorene. Cititorului nu-i este străină afirmația că am privit cu bucurie perspectiva ca inițiativa noastră să se generalizeze, aveam mândria să știu că am pus în circulație o instituție de cultură absolut originală și deosebit de fructuoasă. Pe cale de consecință, în perioada în care ne-am aflat la cârma manifestației, s-au pus la punct un număr de douăsprezece ediții speciale. Pe data de 5 martie 1979 realizăm prima ediție specială. Echipa și întreg instrumentarul, magnetofone, boxe, epidiascop, ecrane, ș.a., s-a deplasat la Petroșani pentru o apariție demonstrativă (numărul 27 bis) în profitul activului din cultură de pe raza Văii Jiului (directorii de case de cultură, metodiștii salariați ai așezămintelor de cultură, personal ocupat cu munca de propagandă din comitetele de partid din întreaga zonă și comunele aparținătoare municipiului). Sala Casei de cultură din Petroșani a fost arhiplină iar demonstrația noastră a fost primită cu interes, după cum avea să mărturisească cotidianul local „Steagul roșu”. Seria acestora a continuat cu numărul 36 bis, derulat în ziua de 14 decembrie 1979, în localul Casei de cultură din Brad. Numărul a fost dedicat festivităților de aniversare a bimileniului mineritului local. Evenimentul a adus la Brad un mare număr de foști localnici, mari specialiști ai domeniului minier, foști salariați ai mineritului brădean dispersați la acea dată ca profesioniști de marcă în personalul Ministerului Minelor, al instituțiilor superioare de învățământ tehnic minier, sau dintre seniorii pensionari ai mineritului local, care erau prezenți cu îmbrățișările și nostalgia anilor în care au căutat și au ales aurul țării. La 7 februarie 1980, în calitate de invitați ai Casei de cultură din Călan, am susținut

un număr demonstrativ (38 bis) prin care am evidențiat facilitățile și modul de organizare a unei reviste vorbite. Și municipiul Deva ne-a permis să ne desfășurăm în localul Casei de cultură numărul 39 bis, în ziua de 13 martie 1980. În 12 aprilie 1980, la invitația Cenaclului „Ecoul Românesc” din București și în colaborare cu acesta, aveam să fim prezenți cu întreg instrumentarul în capitală, pentru a edita numărul 40 bis al revistei, în sala de festivități a Întreprinderii „Suveica”. În ziua în care trebuia să se desfășoare evenimentul, am întâlnit opoziția președintei de sindicat de la unitatea de referință, persoană fie marcată de pudibondism socialist (unul din participanți, autorul rândurilor de față, purta barbă și plete) fie din motive ce nu au fost împărtășite, a refuzat să ne pună la dispoziție sala. Echipa s-a întors la Brad și în condițiile în care deplasarea la București s-a făcut cu acordul și cu știința organelor județene de cultură și de partid de la nivelul județului, și pe avansuri de deplasare de la județ, după eșec nimeni n-a recunoscut că ar fi fost implicat, iar pe cale de consecință ni s-au cerut note explicative, din care rezulta că sunt direct implicați, au lăsat incidentul în coadă de pește. În ziua de 9 aprilie 1980 s-a desfășurat un număr omagial (40 bis 2) în cinstea elevilor „Olimpici” ce au participat la evenimentul de referință, la disciplina istorie. Am avut sala încărcată de copii frumoși, de chipuri pe care erau desenate candorile tinereții. A fost ziua în care ne-am bucurat de cel mai frumos auditoriu. La 5 august 1980 aveam să fim prezenți cu numărul nostru 44 bis la Sanatoriul din Brad, cu o manifestare pentru personalul unității și pentru pacienți. La data de 13 noiembrie 1980 (59 bis) și 18 noiembrie 1982 (71 bis) am organizat două ediții speciale în sprijinul unor active de cultură.

După consumarea ediției speciale nr. 59 bis, în numărul următor al revistei (60) prezentăm editorialul „Șantier „Agora””, al cărui conținut îl redăm în rândurile ce urmează:

Povestite în fața unui psihiatru, evenimentele „Agorei” l-au făcut pe acesta să tresară, iar sub puterea unui zâmbet lăuntric, l-a clasat pe narator în vesela și spectaculoasa specie a pacienților săi la vremea fabulării.

De curând, un mare număr al celor mai experimentați metodiști de cultură din țară: directori ai Centrelor județene de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă, însoțiți de specialiști din Ministerul Culturii și institute specializate pe cercetarea științifică în cultură s-au așezat neîncrezători în scaunele ascultării, la confruntarea cu ediția specială (59 bis) a revistei brădene, convinși că oamenii unei cetăți nu pot revendica fapte de cât pe măsura spațiului civic pe care-și desfășoară rosturile, și că, după experiența foarte multor localități, se poate paria pe viabilitatea acestei reguli. Derulându-și articolele și cronicile în fața înalților oaspeți, i-au făcut pe

aceștia să tresară, apoi, captivați de culoarea și capacitatea de comunicare a alocațiunilor, s-au dedicat unei ascultări fertile, care avea să-i convingă că în orașul cu nume de arbore, la prânzurile spirituale nu se evită risipa de efort și de frumos, și că oamenii locului și-au asumat o mare și grea răspundere, pe care o privesc cu toată seriozitatea. „Toată lauda pentru unitatea intelectualilor din Brad, întru spirit, întru iluminare reciprocă, aceasta atât de nobilă și dintotdeauna necesară lucrare. Am dori să colaborăm, Bihorul are nume importante și o revistă, „Familia”, care ar putea fi prezentă aici.” – sunt mărturisirile lui Crăciun Parasca, director al Centrului județean Bihor de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă. Reprezentanții unor județe cu vechi tradiții culturale, prezenți în sală, – Brașov și Argeș – vor să propună activelor culturale ale județelor respective experiența „Agorei”, astfel că au purtat discuții de principiu cu activiștii culturali ai județului Hunedoara, pentru un acord pentru deplasarea revistei la Brașov și Pitești.

Iată, așadar, un mod de a explica prin care revista se recomandă prin propriile-i puteri, pătrunzând în conștiința opiniei publice, firesc și fără stridențe, așa cum fac îndeobște doar evenimentele sortite a face carieră, sau a concura la deținerea unui moment, istoricește luat, la opera de formare și dezvoltare a însăși civilizației naționale. Dacă este să numim o singură și mare victorie a revistei brădene, aceasta ar putea fi lesne legată de faptul că grupul de intelectuali ce a dat viață celor 60 de numere lunare precum și celor 9 ediții speciale și extraordinare ale revistei, au spulberat prejudecata că orașele mici sunt destinate a trăi creația spirituală și conceptele de cultură făurite, neapărat în orașele mari, că ele n-ar putea să-și adauge puterile și propunând cultură și nu numai să o aplaude pe cea făurită de alții.

Timul și anii oamenilor pot curge anonim sau dimpotrivă, pot să aibă personalitate, atunci când evenimente fertile se aștern, cuibărind pe duratele lor de viață. Iată de ce cei cinci ani pe care-i marchează astăzi numărul jubiliar al revistei au devenit pentru întreaga istorie a „Țării Zarandului”, „Timul „Agora””, evenimentul de cea mai densă strălucire al acestor ani și plaiuri.”

În 26 septembrie 1982 am organizat o ediție specială (69 bis) în cinstea și cu concursul a două personalități de marcă ale culturii naționale și europene. Ne referim la Cantemir Rișcuția, antropolog de autoritate europeană, și Radu Bogdan, critic de artă, cel mai avizat exeget al vieții și artei lui Ion Andreescu. În 25 martie 1984 (87 bis) s-a organizat o ediție specială în cinstea cenaclurilor literare hunedorene, număr organizat de autorul rândurilor de față. Pe considerente motivate de nesupunerea la cenzura impusă de către secretarul cu propaganda al Comitetului orășenesc de partid, Benea Aurel, revista este

sechestrată de către culturnicul șef, redactorul coordonator este înlăturat de la conducerea revistei, mergându-se până la a i se ridica dreptul de a mai compărea la redactarea acesteia chiar și în calitate de simplu colaborator. Cu această dată, revista este confiscată de către autoritatea comunistă.

COLABORATORI

Sumarele revistei, publicate în acest volum, sunt de natură să evedențieze soliditatea revistei, deschiderea sa spre literatură (proză, poezie, critică literară, recenzii etc.) spre muzică, spre artele plastice (pictură, sculptură și caricatură), rubrici de știință, istorie, pedagogie, astronomie, revista revistelor și rubrici de civism. Eseul a reprezentat mijlocul prin care, pe calea oralității, s-a realizat comunicarea dintre redactori și publicul auditor, căruia i s-au adăugat mijlocele video la rubricile specializate, carnet plastic, caseta cu caricaturi, argument pentru România pitorească și diaporamă.

Revista a debutat cu un oarecare șoc, determinat de uimirea întâilor colaboratori față de pretenția autorului manifestării de a se aloca fiecărei rubrici un răgaz temporal de numai cinci minute. Încadrarea în minutele alocate era garantată, pe de o parte, de intervenția coloanei sonore care puncta în momentul în care timpul de expunere al redactorului se încheia, anunțând tema și redactorul ce urmează., iar pe de altă parte, de cronometrul ce urmărea stricta încadrare în barem. A fost necesară derularea a doar câteva numere ale revistei pentru a convinge colaboratorii că se află în fața unui eveniment serios, gustat de auditoriu și cu rezonanță în opinia publică. A fost momentul în care revista și-a câștigat colaboratorii. Foarte puțini din aceștia au obosit prematur, cea mai mare parte au colaborat la realizarea revistei, iar unii din ei la aproape toate numerele. Erau fascinați de afluența și entuziasmul publicului, de atmosfera de atentă ascultare. În această privință, nota definitorie a atmosferei din sală avea să o dea Nicolae Stoican, președinte la acea vreme a Comitetului județean de cultură, care a definit-o în termeni neagreați de dictatura comunistă, spunând: „Când mă aflu în „Agora”, uit că sunt privitor și ascultător al unui eveniment profan, cât coboară în mine un sentiment religios, pentru că atmosfera de aici este caracteristică celei din biserică.”

Astfel cum bine va observa cititorul, revista a funcționat sub două slogane, primul din acestea debutează cu numărul 14 din 19 ianuarie 1978, prin cuvintele: „Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine”. Acest slogan agrementează de unul singur sumarele revistei până la 22 iunie 1978, respectiv la numărul 19 al revistei, când publicației i se adaugă un al doilea, respectiv: „În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei”, subliniată de

invitația „Nu aplaudați! Le-ați putea strica liniștea!”. S-a ajuns la acest apel pentru că dinamica scenariului: cuvinte rostite, intervenția bandei sonore urmată de alte cuvinte rostite nu permitea intercalarea unui spațiu la îndemâna auditoriului. Așa se face că atmosfera din sălile de ascultare ale „Agorei” a devenit una caracteristică lăcașurilor de cult.

Redactorii revistei au fost convinși că merită să muncească în „Agora”, pe de o parte pentru că li se oferea o tribună de la nivelul căreia să comunice jurnalistic, iar pe de altă parte, pentru că nivelul de ascultare, suprasilențios, i-a convins că mesajul lor este absorbit de asistență, că este așteptat de aceasta și nu în ultimul rând, că acesta educă. Acesta a fost climatul care a convins redactorii, mai mult i-a entuziasmat, făcându-i conștienți că sunt utili.

Fără aportul și dăruirea lor, fără efortul de a se întrece pe ei, înșiși, revista nu se putea realiza. Acest entuziasm a contribuit în mod decisiv la succesul manifestării. Este de amintit că nivelul de atractivitate a fost într-atât de mare, încât la zeci de numere au trudit redactori domiciliați în Deva, (Dumitru Hurubă, Ana Maria Stoica, Ana Posa, Constantin Pascu), din Orăștie (Ioan VasIU) persoane ce au înțeles să colaboreze cu același entuziasm ca și participanții locali.

La realizarea celor 160 de numere au participat un număr de 109 colaboratori locali (n.n. - înțelegem din Brad, din Vața, din Criscior și din Deva). Dintre aceștia, 76 au muncit exclusiv în „Agora liberă” (A.L. – n.n. de la nr. 1 la 87 bis plus edițiile speciale) iar 30 la „Agora sechestrată” (A.S.). Aceștia li se adaugă un număr de 64 personalități (11 prozatori, 12 poeți, 18 redactori șefi și redactori șefi adjuncți ai celor mai prestigioase reviste literare și de cultură, precum și cotidiene centrale și locale, patru pictori, șase critici literari, trei cercetători științifici, doi profesori universitari, doi critici de artă și un savant). Revista a mai fost onorată prin participări cu rubrici de câte un: dramaturg, etnograf, redactor radio, traducător, și un actor dramatic. Participarea personalităților în revistă: 53 de persoane în A.L. și 11 persoane în A.S.

Participarea localnicilor: Ioan Almășan – o participare în A.L., Gheorghe Achim, o participare în A.L., Mariana Andrei - una participare în A.L., Romfeld Akos - două participări în A.L., Ștefan Balasz - 39 de participări, în șapte apariții ale revistei participă cu câte două rubrici, toate în A.L.; Ioan Buta o participare în A.L., Georgeta Bodiciu - 91 de participări în A.L. și 62 participări în A.S., Traian Bosdoc - 42 de participări în A.L. și o participare în A.S., Lucian Bumba - 46 de participări din care în 40 cu rubrici duble, toate în A.L. și patru participări în A.S., Adina Bendea - șase participări în A.L., Aurel Benea - opt participări în A.L. și o participare în A.S., Radu

Bărbulescu - o participare în A.L., Mircea Bele cu șapte participări în A.L., Florica Balasz - o participare în A.L., Eugen Burza - o participare în A.L., Ana Bălan - o participare în A.L., Paula Bulz - o participare în A.S., Ionel Bălescu - două participări în A.S., Minel Bodea - o participare în A.S., Florentina Bodiciu - o participare în A.S., Sorin Costina - 90 de participări în A.L. și 57 în A.S., Cristina Baianț - două participări în A.L., Cristina Chiș - o participare în A.L., Ionel Codrean - patru participări în A.L. și o participare în A.S., Dumitru Ciur - 70 participări în A.L. și 40 în A.S., Ionel Circo - 14 participări în A.S., Cornelia Circo - 18 participări în A.S., Dorin Crișan - 29 participări în A.S., Cosmin Chița - 10 participări în A.S., Iuliana Culda - o participare în A.S., Daniela Coroi - o participare în A.S., Mihai David - 22 participări plus trei numere cu rubrici duble în A.L. și 24 participări în A.S., Dubașii din Vălișoara - o participare în A.L., Sorin Dobra - o participare în A.S., Augustin Fritea - 10 participări în A.L., Ioan Făgădar - 20 participări în A.L. și trei participări în A.S., Silvia Faur - două participări în A.L., Livia Fumurescu - o participare în A.L., Nicolae Florea - 12 participări în A.L. și nouă în A.S., Ioan Frățilă - o participare în A.L., Marinela Feier - 14 participări în A.S., Ionel Golcea - 99 participări în A.L. și 58 participări în A.S., Ioan Grosu - o participare în A.L., Grupul vocal Pionieri - o participare în A.S., Grupul Canon - o participare în A.S., Grup Cameral - o participare în A.S., Aurel Holhoș - opt participări plus cinci rubrici duble în A.L., Dumitru Hârza - o participare în A.L., Nicolae Heinrich - 34 participări în A.L. și 49 în A.S., Dorel Huh - o participare în A.S., Mariana Hărăguș - o participare în A.S., Stejerel Ionescu - o participare în A.L., Gheorghe Împărat - o participare în A.S., Ioan Jorza - patru participări în A.S., Nestor Lupei - 20 de participări în A.L. și 32 în A.S., Constantin Lungu - o participare în A.L., Teodora Lung - 13 participări în A.L., Bianca Leucian - 29 de participări în A.L. și două în A.S., Ilie Leahu - o participare în A.L., Antoaneta Lucasciuc - o participare în A.L., Emil Mărginean - 10 participări în A.L., Vasile Molodeț - o participare în A.L., Nastasia Maniu - două participări în A.L., Bujor Marian - o participare în A.L., Vasile Morar - trei participări în A.L., Ioan Mihălțan - o participare în A.L., Mihai Marica - o participare în A.S., Felicia Neag - 86 participări în A.L. și cinci în A.S., Mircea Nedopaca - o participare în A.L. și trei în A.S., Rodica Nuțișoara - două participări în A.L., Lăcrămioara Onciu - cinci participări în A.L., Cornel Oprișa - două participări în A.L., Ely Oprișa - 32 participări în A.L. și una în A.S., Silviu Olosu - două participări în A.S., Viorel Poenar - două participări în A.L., Stratica Petrișor - 22 participări în A.L., Gheorghe Petcovschi - o participare în A.L., Valeriu Postăvaru - o participare în A.L., Ana Posa - trei participări în A.L., Constantin Pascu - două participări în A.L., Ștefan Popescu - 19 participări în A.S., Florin

Posteucă - o participare în A.S., Emilian Radovici - 68 participări în A.L. și 48 în A.S., Ionel Receanu - 14 participări în A.S., Georgina Rovența - 18 participări în A.S., Magdalena Ratz - o participare în A.S., Stela Stănescu - 30 participări în A.L., Mihaela Stoianovici - o participare în A.L., Sabin Selagea - 18 participări în A.L., Marin Stan - 22 participări în A.L. și opt în A.S., Rodica Supuran Tilianu - 15 participări în A.L. și 20 în A.S., Ioan Stănescu - o participare în A.L., Nicolae Stoica - patru participări în A.S., Minel Sbârcea - o participare în A.S., Dumitru Susan - o participare în A.S., Elena Știrbu - cinci participări în A.L., Virgil Trufașu - 87 participări în A.L. și șapte în A.S., Petru Toda - o participare în A.L., Aurelia Tatomir - o participare în A.L., Felicia Trifan - 15 participări în A.L., Stela Tomotaș - o participare în A.L., Florica Tod - 16 participări în A.L. și 58 în A.S., Tiberiu Vanca - 91 participări plus 35 rubrici duble în A.L., Grigore Verdeș - patru participări în A.L. și una în A.S., Nicolae Vârtan - o participare în A.L., Kiss Imre - 23 participări în A.L., Kiss Mariana Elena - o participare în A.S., Marcel Tiberiu Zavornic - nouă participări în A.L.

Personalități participante în „Agora”: Ioan Arieșanu (redactor șef la revista „Orizont” din Timișoara) o participare, George Arion (redactor la revista „Flacăra” București) o participare, Victor Atanasiu (redactor la cotidianul „Scânteia tineretului”) o participare, Ioan Adam (redactor la cotidianul „Scânteia”) o participare, Valeriu Bârgău, poet, cinci participări, A. I. Brumaru, redactor la revista „Astra” Brașov și critic literar o participare, Octavian Băncilă, conferențiar Universitatea București, Adriana Babeți, redactor la revista „Orizont”, critic literar, o participare, Coriolan Babeți, critic de artă, o participare, Mircea Bâtcă, pictor, o participare, Radu Bogdan, critic de artă, două participări, Radu Ciobanu scriitor, o participare, Neculai Chirica, poet și traducător, trei participări, Nicolae Crepcea, poet, patru participări, Adi Cusin redactor la revista „Flacăra”, o participare, Ion Cârjoi, pictor, o participare, Gheorghe Radu Chirovici, redactor șef la revista „Contemporanul”, o participare, Radu Constantinescu o participare, Petrișor Ciorobea, scriitor, o participare, Anghel Dumbrăveanu, redactor șef adjunct la revista „Orizont”, poet, două participări, Tiberiu Dăioni, 4 participări, Daniel Drăgan, redactor șef la revista „Astra”, o participare, Ioan Evu, poet, trei participări, Eugen Evu, poet, două participări, Radu Felix, redactor la Radio România, poet și prozator, trei participări, Traian Filimon, poet, o participare, Augustin Guran scriitor, o participare, Dumitru Hurubă, scriitor, 31 de participări, Dumitru Ifrim, membru în Comitetul Legislativ al M.A.N., o participare, Ion Itu redactor la revista „Astra”, critic literar o participare, Dumitru Dem Ionașcu, scriitor o participare, Francisca Ionașcu, actor dramatic, o participare, Adrian Silvan Ionescu

etnograf, o participare, Tiberiu Istrate, redactor șef la „Drumul Socialismului” o participare, Ioan Istrate, cercetător la Institutul de Lingvistică al Academiei Române, o participare, Romulus Lal redactor la cotidianul „Scânteia tineretului”, o participare, Ion Lungu redactor la revista „Tribuna”, o participare, Iv Martinovici, poet, o participare, Nicolae Mocanu, cercetător la Institutul de Lingvistică al Academiei Române, o participare, Ileana Mălăncioiu, poet, o participare, Dumitru Nicu redactor la revista „Contemporanul” o participare, Marin Negoită, scriitor, trei participări, Victor Niță redactor la revista „Flacăra”, o participare, Liviu Oros o participare, Marcel Olinescu, pictor, grafician, sculptor, scriitor, o participare, Ioanichie Olteanu, jurnalist, o participare, Adrian Popescu redactor la revista „Steaua”, critic literar, o participare, Petru Poantă, redactor la revista „Steaua”, o participare, Mariana Pândaru, poet, o participare, Marcel Petrișor, scriitor, o participare, Pia Paleologu, estetician, o participare, Alexandru Paleologu, estetician, o participare, Constantin Preda, scriitor, o participare, Cantemir Rîșcuția, antropolog, două participări, Ana Maria Stoica, scriitor, 45 de participări, Nicolae Stoe, redactor șef la revista „Astra” din Brașov, o participare, Gheorghe Sireteanu, scriitor, o participare, Aurel Sasu, cercetător științific la Institutul de Lingvistică al Academiei Române, Horia Stanca, Mircea Ștefănescu, scriitor, o participare, Valentin Tașcu redactor la revista „Steaua”, două participări, Dan Tărchilă, dramaturg și secretar al Asociației Scriitorilor din Brașov, George Timcu, scriitor, Emil Țegeanu, pictor, o participare, Eugen Uricaru, scriitor, o participare, Mircea Vaida, poet și scriitor, trei participări, Ioan Vasiu, poet, șase participări, Stelian Vasilescu, redactor la revista „Familia” o participare.

Presa „Agorei” publicată în acest volum probează nu numai disponibilitatea personalităților citate de a participa la realizarea numerelor „Agorei”, cât bucuria și entuziasmul acestora. Impresiile împărtășite de către oaspeții noștri, aprecierile privind calitatea manifestării, dovedesc că aceștia nu au întâlnit la Brad o manifestare cu iz provincial, cât un demers spiritual de cea mai bună calitate, una la derularea căreia au înțeles să-și aducă aportul fără teama că s-ar compromite. Mai mult, au socotit că materialele propuse de către noi auditoriului sunt demne de a apărea și în publicațiile culturale pe care cea mai mare parte din oaspeții noștri fie le conduceau, fie lucrau în cadrul acestora. Că este astfel, o dovedește numărul nostru din 31 mai 1979. Participând la realizarea acestuia, Ion Arieșanu, redactor șef al revistei „Orizont” și Aurel Turcuș, redactor la aceeași revistă, primul cu un eseu despre „Viorel Cristea, reprezentant al picturii naive din Banat”, iar al doilea cu „Miorița în Munții Apuseni”, musafirii noștri sunt impresionați de nivelul

comunicării din „Agora” și preiau din sumarul nostru un număr de șase materiale: „Tudor Arghezi – poet al omului” de Felicia Neag, „Momentul Don Quijote” de Tiberiu Vanca, „În văpaia lunii” de Ionel Golcea, „Privațiunea informațională” de Kiss Imre și două proze ale scriitorilor Ana Maria Stoica („Spațiul neuitării”) și Dumitru Hurubă („Anonima”). Cele șase materiale aveau să vadă lumina tiparului în „Orizont” nr. 27 (589) din 5 iulie 1979, alocându-li-se integral paginile 4 și 5 ale revistei.

„Agora” n-a fost numai un eveniment pentru public, cât a constituit și un atelier de creație pentru o bună parte din realizatorii acesteia. Ne referim la cei ce au realizat cât de încăpător este spațiul celor „cinci minute” pe care revista li-l punea cu generozitate la îndemână și spunem cei ce au realizat, pentru că o parte din colaboratorii noștri, din cei ce au continuat să lucreze în „Agora sechestrată” odată cu înlăturarea autorului și creatorului revistei, și-au lăbărtat expunerile pe durate îndoite și întreite, producând plictis și nervozitate în auditoriu. O discuție purtată cu scriitorul Dumitru Hurubă, după cele 31 de prezențe ale sale în revistă, avea să ne confirme că limitarea timpului de expunere la cinci minute nu a constituit un abuz, cât a fost un câștig, pe de o parte, pentru autorul comunicării, iar pe de altă parte, pentru auditoriu. „Destinul meu de scriitor a fost puternic influențat de disciplina impusă de „Agora”. Rigoarea restrângerii spațiului de comunicare la cele cinci minute m-a ajutat să spun mult pe spații restrânse. Mi-a educat condeiul, în sensul de a comunica esențe, de a evita bălăcăreala în cuvinte și termeni de umplutură. M-a obligat să-mi supraveghez subiectul, să evit repetările sau încărcarea lipsită de utilitate a textului.” Sorin Costina, participant la 90 din numerele „Agorei libere” și 57 din cele ale „Agorei sechestrate”, aprecia că: „Secretul succesului „Agorei” l-a constituit efortul de a concentra expunerile în limitele celor cinci minute, mărturisind: „am fost foarte întristat că după preluarea revistei de către dictatură chiar și colaboratorii vechii „Agora”, cei care ar fi trebuit să observe funcționalitatea limitării timpului de expunere, au desistat de la aceasta; la această stare de lucruri s-a adăugat apoi accesul la microfoanele revistei a o seamă de localnici ce în vremurile bune al revistei n-au fost nici măcar spectatori. Pe desistarea vechilor redactori de la disciplina revistei, noii veniți n-au fost nici măcar avizați că limitarea timpului de expunere folosește spectacolului.”

Depistăm în arhiva revistei un text de natură a completa și îmbogăți referirile la colaboratorii revistei. Textul de referință intitulat „Șantier „Agora” 2” este prezentat în rândurile ce urmează:

„Ajunsă la cel de al 60-lea număr, revista de cultură cu public „Agora” din Brad face eforturi nu atât pentru aflarea de drumuri, cât pentru

lărgirea și perfecționarea celor care au impus-o în fața publicului său, a opiniei publice, a spiritualității naționale. După o notabilă experiență și un îndelung rodaj la public, după funcționarea în paralel cu tradiționale mijloace de purtare a informației de cultură, se poate afirma că revista brădeană cu noutățile și serviciile sale de răspândire a actului de cultură, cu puterea ei de strângere a colectivității în jurul publiciștilor locali, cu capacitatea sa de incitare a publicului spre actul de creație literară și artistică, spre publicistică, probează atât realizatorilor cât și opiniei publice viabilitatea actului de cultură pe care l-au propus în rândul instrumentelor de realizare a climatului spiritual, precum și faptul esențial al capacității acestuia de a servi colectivitatea. Se pot inventaria de acum locurile în care revista vorbită este superioară față de celelalte mijloace de purtare a informației, și ele există, chiar dacă amintim numai câteva din acestea, faptul că ea se „citește” din scoarță în scoarță precum și împrejurarea, nu lipsită de importanță, că, fiind o revistă vie, dublează materialul publicistic cu sentimente, cu adausurile hotărâtoare ce iradiază din personalitatea celui ce l-a redactat și care-l prezintă, oferind „citorului” posibilitatea inedită de a se afla în mediul determinat de tezele expuse în articol și prezența nemijlocită a autorului, cu care poate lega un dialog atunci când dorește.

Confrunțați cu nevoia de a face publicistică pe un spațiu etalon de numai cinci minute, pentru că acesta este fondul de timp pus la îndemâna fiecăruia din cei 13-20 de colaboratori ce dau viață fiecăruia din numerele „Agorei”, redactorii acesteia aveau să descopere, în timp, ce generoasă disponibilitate, ce spațiu copios pot oferi acestea pe măsura exercițiului și-a numerelor lucrate. Puși față în față cu nevoia de a exprima, de a da culoare, de a se păstra în limitele unui mesaj caracterizat, în primul rând, de accesibilitate, fără a neglija ținuta artistică, absolut necesară într-un spectacol ce însumează nu mai puțin de două ore de discurs alternat cu imagine și sugestie muzicală, elemente ce, în finalitate, trebuie să convingă și în același timp, să cufunde spectatorul în scaunul ascultării, determinându-l să guste și să aștepte ca pe o împlinire numerele revistei, oamenii „Agorei” au devenit, abordând fiecare modalități stilistice cât mai apropiate de sensibilitatea lor, specialiști ai comunicării scurte. Faptul de a lucra timp de cinci ani în condițiile de sinteză pe care le presupune fondul de timp alocat, nu servește, cum s-ar crede, numai ideea pe care o slujești, în cazul de față revista și faptul de a convinge publicul spectator să revină, unii fac actul de credință de a nu fi lipsit de la nici unul din numerele revistei, de la data fondării și până la zi, iar prin exercițiu îndelungat, dobândesc și probează rigoare în comunicarea scurtă, fapt traductibil în conciziune și luminiscentă stilistică. Efortul de a

pune în evidență adevăruri, de a exprima o temă în numai câteva minute, conferă redactorului suplețe în materia esențializării fluxului de informații susceptibil de a fi comunicat, deschizându-l spre înțelegere, pentru că trebuie să admitem că umanitatea este puternic handicapată de ceea ce există și pierе în depozitele afective ale oamenilor, datorită lipsei puterii de a evidenția, de a le face cunoscute, convertindu-le în valori apte să satisfacă nevoile spirituale, să concure la realizarea progresului social.

S-a probat, la Brad, că așezările cu un număr restrâns de locuitori au un cuvânt de spus în concertul spiritualității naționale, că faptul de a locui într-un oraș mic nu justifică abandonarea efortului intelectual, renunțarea la creația spirituală. Nu locul de cantonare, ci spiritul, oriunde s-ar afla el, este cel ce determină ținuta atmosferei, de cuviință sau prinos spiritual, și astfel se explică de ce în cei cinci ani de existență a „Agorei”, orașul Brad s-a aflat mereu în actualitate în paginile revistelor de cultură și ale marilor cotidiene, în emisiunile radioului și televiziunii, iar acestui rezultat, oricum notabil, nu i s-a acordat decât importanța unui simplu gest de cinstire a vetrei pe care o generație de iubitori ai binelui și frumosului încearcă să depășească limitele suficienței, ale neputinței și blazării. S-au putut alcătui în echipă nu numai pentru că au dorit acest lucru, ci pentru că erau tributari unor grele și ardente pasiuni, iar acestea le-au alimentat voia cu puterea de a lucra ani la rând, mânați de dorința de a comunica adevărurile în care credeau, precum și de o nedomolită sete de autodepășire. Acesta este secretul care i-a sudat în echipă, făcând din „Agora” o unitate greu supusă oboselii sau rutinei.

Rubrica de artă plastică (Carnet plastic) este ținută de colecționarul de artă Sorin Costina, în colecția căruia se găsesc lucrări semnate de către: Horia Bernea, Paul Gherasim, Octav Grigorescu, Sorin Dumitrescu, Marin Gherasim, Mihai Horea, Ion Nicodim, Ion Grigorescu, Georgeta Năpăruș, Mircea Ionescu, H.H. Catargi, Corneliu Baba, Ioan Pacea ș.a. Existența colecției și colecționarului dovedește că pasiunile în orașul Brad, departe de a se păstra la rang de simple volițiuni, au devenit de acum instituții ce contribuie la alcătuirea și definirea civilizației noastre naționale. Cronică dramatică („Din lumea miraculoasă a Thalyei” și linia de teatru sunt conduse și realizate de Lucian Bumbea, pasionat animator de teatru și teatru de revistă, cel care sub mâna regizorală a lui Virgil Trufașu (prezent în revistă cu rubrica „Agendă medicală”) au pus pe scena teatrului de amatori din localitate douăzeci de piese de teatru, aflându-se la un pas de a înjgheba un „Teatru popular”, idee ce n-a fost abandonată. Recenziile și discuțiile critice aferente aparițiilor editoriale curente le realizează Ionel Golcea cu a sa rubrică „Cartea de proză”, iar Felicia Neag cu rubrica „Pe un picior de plai”

prezintă și comentează cu aplomb cartea de poezie, realizate în lucrări eseistice de bună calitate, din care un eseu a fost preluat și publicat în revista „Orizont”. Graficianul revistei precum și titular al rubricii „Din tainele casei cu caricaturi”, Ștefan Balazs un harnic și talentat caricaturist, cel ce încălzește serile „Agorei” prin buna dispoziție ce se degajă din lucrările sale. Revista brădeană propune publicului și creație literară originală. Proza scurtă, cu mare încărcătură umoristică, propusă audienței de către Dumitru Hurubă, al cărui debut literar a fost promovat de către revista România literară, completează în mod fericit aparițiile „Agorei”.

„Agora” brădeană nu semnifică numai o echipă de publiciști ce a pulsat cu regularitate în viața spirituală a unei vetre ce este intim legată de istoria „Apusenilor”, cât un semn de cuviință spirituală, un act de demnitate pe care o mână de oameni reprezentând o generație de intelectuali din intelectualii celui mai frământat ev al duratei românești, îl oferă obștei și în special tineretului, cu semnificația că se poate, este necesar, este frumos și în sfârșit este singurul mod în care intelectualul își justifică trecerea și datoria față de societatea ce i-a acordat încrederea, așteptând de la el prestații de luminător, de deschizător de drumuri și nu simplu statut de consumator.

Prioritar în programul de viitor al „Agorei” se află punerea revistei la dispoziția grupărilor spirituale din oraș și împrejurimi (cenacluri, cercuri filatelice, cercuri științifice, clubul speo-sport, comisia inginerilor, cercurile metodice și de specialitate ale cadrelor didactice, cercurile de specialitate ale medicilor, ale asociației juriștilor) cunoscând că numai dispunând de un mediu de comunicare, entitățile și grupurile profesionale enumerate vor putea comunica cu societatea locală.”

ATACURI LA MORAVURILE LOCALE

Începând cu 30 aprilie 1981 (numărul 53), revista dobândește și un pregnant caracter civic, odată cu introducerea rubricii „Tribuna opiniei publice” iar începând cu numărul 75 (24 februarie 1983) se declanșează în mod efectiv atacuri la adresa dictaturii. Această nouă fațetă a revistei nu este distribuită redactorilor revistei, care au libertatea absolută să-și aleagă subiectele. În cele 87 de numere, plus edițiile speciale ale „Agorei libere” nu s-a făcut nici un fel de ingerință prin impunerea de teme, sau tematici, fiecare avea dreptul să-și asume atâta cât putea duce. Dacă în calitate de autor al manifestării, de redactor coordonator al acesteia le-aș fi cerut sau impus colaboratorilor anumite subiecte și atitudini pe spiritul de prudență necesar a se asuma în acele vremi, aș fi creat nedumiriri și, în cel mai fericit caz, redactorii m-ar fi părăsit, iar în situații nefericite, m-ar fi reclamat. În condițiile în care mi-am umplut de glorie colaboratorii, la 7 mai 1984, avea să se facă dovada că nu toți îmi sunt prieteni și că m-au abandonat fără crâcnire. Am avut, deci, în vedere toate aceste împrejurări, motiv pentru care am preluat asupra-mi răspunderea derulării rubricilor de civism și respectiv de atacuri la vârful piramidei. Dispuneam de o oarecare experiență în raporturile cu puterea roșie și aveam convingerea că, dacă voi doza în mod corespunzător materialele aferente ale acestei rubrici, nu voi ajunge la efecte ce ar putea depăși indignarea și disprețul autorităților, atitudini ce, prin repetare de ani buni, au reușit să-mi creeze o oarecare rezistență. Oricum, știam de la bun început, că rubrica nu va fi văzută cu ochi buni, dar găseam că experiența merită să fie dusă până la sfârșit.

Am imaginat rubrica „Tribunei opiniei publice”, în sensul că aceasta promovează o critică a anumitor încălcări de ordine civică. Întocmeam alocațiunea, o expediam instituției ce trebuia să răspundă, oferind un drept de replică, în numărul imediat următor al revistei. Debutul s-a făcut în numărul 53, în care prin alocațiunea intitulată „Monumente! Monumente!” am făcut referiri acide la profanarea mormântului lui Avram Iancu din cimitirul de la Țebea. Conducerea batalionului din Brad, manifestând obrăznicia tipic plutonierească ce caracterizează în bună parte profesia militară, s-a insinuat în cimitirul din Țebea și au vopsit în culorile naționale mormântul lui Avram

Iancu, scările de acces spre cimitir, mormintele tribunilor, transformând cimitirul într-un fel de sorcovă în care prostul gust era la el acasă. În scrisoarea deschisă, destinată și expediată Consiliului Popular al Comunei Baia de Criș și Consiliului Popular al Orașului Brad am reținut:

„Muncim pe plaiul pe care s-au pregătit și desăvârșit evenimente de referință ale istoriei naționale. Avem în grijă monumente istorice, adevărate sanctuare ale spiritualității noastre, locuri bătute zilnic de vizitatori din cel mai îndepărtate colțuri ale țării, spații de înălțare, de meditație, de filtrare și purificare a iubirii de patrie. Prin naștere sau prin voluntară statornicire, am devenit preoți al unuia din cele mai prețioase sanctuare ale patriei, locul unde și-a purtat durerea și și-a sfârșit drumul Avram Iancu. Suntem cu mic, cu mare, tot ce este bărbat și femeie în „Țara Zarandului”, custozi și astfel responsabili de modul în care se realizează cinstirea memoriei eroului. Suntem chemați să dăm ținută, să întreținem constant în spiritul contemporanilor chipurile luminate de dragoste și dreptate ale oamenilor anului 1848 în Transilvania, Brad, Baia de Criș, Hălmagiu, fruntarii ale unui singur altar, locul în care se oficiază în numele unei țări, numele de vis și jertfă al lui Avram Iancu. Răspunzând de destinul monumentelor ce veșnicesc memoria eroului, avem a ne bucura sau, după caz, a roși pentru starea de lucruri privind cinstirea acestuia.

Am tresărit și ne-am retras cu spaimă descoperind că gustul îndoielnic a coborât, fixându-se pe mormântul de la Țebea. ... Se știe câte ceva despre modul de purtare a culorilor naționale, iar acest ceva este discreția și lipsa de ostentație... Un mormânt roșu este un loc bizar și pentru că s-a întâmplat la Țebea, ridică semne de întrebare în ochii întregii țări...”

În scrisoare s-a atacat și destinul statuii din bronz a lui Avram Iancu, lucrare semnată de sculptorul Naum Corcescu, din Parcul Orașului Nou, modul în care a fost amplasată și faptul că este acoperită de o salcie, panouri publicitare și un pretins panou al fruntașilor dintr-o uzină brădeană.

În numărul 54 al revistei s-au pronunțat în replică prepușii celor două consilii populare, dar nu în termenii din care să rezulte că le pasă de eroul național, cât, mai mult, s-a semnalat iritarea de a fi chemați să dea seama de deficiențe privind răspunderile lor.

În seria rubricilor de civism sunt demne de luat în seamă numerele 78 și 80, primul cu „Blândul Ioan Dudaș sau recurs la legea junglei” iar al doilea cu „Felicități, Maricela”.

Dudaș Ioan, șef al Secției de Drumuri județene cu sediul în Brad, era un personaj pitoresc. Mai mare peste o unitate în care se mișcau bani publici, fie

cu aceștia, fie cu alte mijloace, s-a făcut iubit de organele, cum se spunea atunci „de partid și de stat”. Mai mult, circulau și zvonuri privind ceva afinități cu prim-secretarul în funcție. În stare de trezie sau sub influența unor lichide, circulând pe un autoturism ARO de cea mai bună condiție, se socotea autorizat să-și impună propria lege. Pentru a ajunge din oraș la locul său de muncă, nu este cert dacă acolo nu dispunea și de un domiciliu tranzitoriu, trebuia să traverseze un pasaj de linie ferată industrială. Când lichidele consumate, își cereau rația de irațional, se înfuria pe lucrătorii de cale ferată industrială când făceau manevre pe pasaj, pretinzând că este drumul lui și că nu au nici un drept să-l traverseze. În „noiembrie 1982 s-a năpustit cu autoturismul 1-HD-8572 asupra frânarului O.L. care conducea manevra traversării drumului...”

Feroviarul a apelat la fugă și pentru că nici aceasta nu promitea să rezolve situația, mecanicul de locomotivă C.I. i-a sărit în ajutor, introducând locomotiva în pasaj, interpunându-se între agresor și victimă.”

„În ziua de 11 martie 83, la ora 10:15, conducerea manevrei în pasaj se efectua de către frânarul I.R., dar traversarea avea loc în timp ce autoturismul patrulea condus de „Blândul Ioan Dudaș” se afla în zonă. Acesta l-a prins pe frânar de piept, proferând ... o foarte colorată serie de injurii. A încercat să-l lovească, dar pentru că feroviarul avea o privire neguroasă s-a răzgândit, nu înainte de a-l asigura că dacă-l mai prinde cu trenul în pasaj, trece cu mașina peste el și-l omoară.”

„La 1 aprilie 1983, orele 17 și 15, un automobil a luat trenul în bot. La fața locului a sosit Ioan Dudaș. N-a pierdut vremea. L-a luat la pumni pe frânarul V.I., umplându-l de sânge. I-a rupt dantura și nici cu urechea n-a mai auzit câteva săptămâni. Apoi în fața unei asistențe ca cele ce gustă spectacolele de circ: „Dacă vreun frânar îndrăznește să mai oprească în pasaj, voi trece cu mașina peste el.”

Alocuțiunea precum și răspunsurile Direcției Județene de drumuri și Poduri și ale Miliției Județului Hunedoara, invitați pe 26 mai 1983 în „Agora”, au fost interzise de către Comitetul Orășenesc de Partid.

În numărul 80 din 7 iulie 1983 „Tribuna opiniei publice” a programat alocuțiunea „Felicitări, Maricela”, pe care o redăm în extenso:

„După depășirea a două situații critice, moartea prin inaniție în sezonul de păscut 1982 și sucombarea sub dărâmurile sălașului în care a fost adăpostită în toamna aceluiași an, Maricela, bovina înmatriculată în gospodăria anexă a liceului din Brad, și-a luat măsuri de precauție, supraveghind nemijlocit modul în care îi este administrat contul. Consumând această măsură de prevedere, Maricela intră cu regularitate în clădirea școlii,

urcatul scărilor nu-i mai produce de acum greutate, poposind cu regularitate la contabilitate, de unde, pe căi pe care nu ni le-a trădat, culege informațiile ce se dovedesc a-i fi necesare pentru a-și dura siguranța că un al treilea eveniment ce i-ar putea curma firul vieții nu se va mai produce. Drumurile la contabilitate au deprins-o cu mediul și au pus-o în situația să-și potolească și nevoia de cunoaștere și vizitând cabinetele de muzică și educație fizică, cum pretențios numesc azi organizatorii educației publice încăperile destinate procesului de învățământ, și-a exprimat nedumerirea că n-a apucat nici un concert de Bach, pentru că în ceea ce privește spațiile destinate întăririi sănătății prin mișcare, i-au oferit lucruri într-atât de surii, încât nu s-a entuziasmat. Pe director nu-l iubește și nu-l stimează și asta nu pentru că grinzile de plop verde, pe care le-a impus la construirea grajdului, au înfrunzit în atmosfera călduță și umedă a suflului animal și apoi s-au prăbușit cu scrâșnete, căzându-i toată șandramaua în spate, nu, Doamne ferește, nu pentru asta, ci din cu totul și cu totul alte motive, a căror enumerare, chiar dacă s-ar face n-ar scuza-o pe Maricela și n-ar scuti-o de povara grea a lipsei de recunoștință, pentru că ea nu vrea să accepte în ruptul capului, că omul pe care nu-l stimează, a transformat peluzele cu iarbă tunsă din incinta liceului în teren de pășunat, că el i-a pus la dispoziție, pentru scărpinat, sochurile aspre ale monumentelor lui Avram Iancu, Crișan și ale celorlalți eroi ai neamului. El a impus, în premieră, în instituția pe care o conduce, înlocuirea clopoșelului cu mugetul bovin, pe culoarele ce cu puțină vreme în urmă adăposteau un veritabil muzeu, prilej de rememorări legate de cea mai veche instituție de învățământ din Zarand. Și tot el a plâns de emoție față în față cu tribulațiile unui colaborator al său, care, sâmbătă, 26 iunie, a încunoștințat opinia publică că patruzeci și șase din nouăzeci de absolvenți de liceu sunt „tabula rasa”, iar marți, 28 iunie, la numai trei zile, i-a declarat cu acte „eminențe cenușii”. Și Făt-Frumos a crescut în trei zile cât ceilalți în doisprezece ani. Parcă așa spune povestea. Dar coborând din incredibil în realitate, glumețul dascăl nu a convins nici marți, când, probabil, a dat de frică, iar frica continuă să fie, orice s-ar zice, un sentiment rudimentar, ca să nu-i spunem inferior, nu a convins nici sâmbătă, când apelul la ură, l-a consumat pe sensibilitatea și destinul a nu mai puțin de patruzeci și șase de adolescenți, pentru că se pare că în privința modului de apreciere a lucrărilor în discuție s-au exprimat serioase îndoieli și rezerve, iar reproșul colectivului didactic a fost neiertător.”

* * *

Notă: Această alocuțiune s-a scris la vremea când partidul pretindea instituțiilor de învățământ să organizeze ferme agricole și să crească animale. Povestea Maricelei nu este fabulată, plimbările ei pe culoarele școlii au fost reale.

* * *

În dorința de a puncta cu merite în ochii tovarășilor de la Comitetul Județean de Partid și mai sus, tovarășii Vlad Ionel, prim secretar, și Benea Aurel, secretar cu propaganda al Comitetului Orășenesc de partid, au tras un loz câștigător, au instituționalizat „Ziua recoltei”, o zi care să facă orașul să respire o unică zi de opulență, în raport cu 364 zile de mizerie existențială. La vremea aceea, pământul fiind rechiziționat de stat sub cuvânt că țărănimea a adoptat liberă și nesilită de nimeni colectivizarea, nu exista piață privată de legume, aceste din urmă se desfăceau prin unitățile comerciale numite „Aprozar”. Ei bine, vrednicii activiști numiți mai sus au prohibit desfacerea de legume pe un traiect de vreo două săptămâni anterior zilei opulenței, au stocat legumele iar la debutul manifestării în piață au apărut munți de legume: unul de vinete, altul de gogoșari și ardei, altul de ceapă, de cartofi etc. După consumarea festivităților, în numărul 83 din 27 octombrie 1983 s-a prezentat alocuțiunea:

APOCALIPSA LEGUMELOR

Ilie Văraru, administratorul pieții, se plimba iritat de la un capăt al altuia al biroului, erau ceasuri bune de când colaboratorii săi nu îndrăzneau să între în încăpere. Când a pornit difuzorul, fața i s-a destins: „Sâmbătă la orele 13, spunea crainicul, se deschide tradiționalul târg al legumelor. Gospodine! Standurile târgului vă așteaptă! Gospodine! Toamna se pregătesc rezervele pentru iarnă! Dacă fondul de marfă va fi îndestulător, târgul va fi deschis și duminică. Nu scăpați ocazia!” Vestea i-a sufocat pe delureni, de trei săptămâni aprozarele erau goale, cereai vinete iar oltenii te încunoștințau confidențial că mâine-poimâine se termină seceta și vor veni ploile, Doamnă! Și vor crește apele Doamnă! Și atunci rațele se vor freca cu spatele de cer, și nu-i exclus, anunțau ei, să se rezolve într-un fel și criza de electricitate.”

Dis-de- dimineată liniștea orașului s-a spart, fanfara militară instalată pe un podium ce domina piața a deschis programul cu „Marșul partizanilor” (n.n. Înfruntând furtuni / Spargem munții în pumni /... etc), iar până la ora prânzului și-au epuizat în întregime repertoriul, iar dacă n-ar fi participat și recitatori de la Casa de cultură, dansatorii și brigăzile de agitație de la Intreprinderea de preșuri, plămâni instrumentiștilor n-ar fi făcut față efortului, pentru că Ilie Văraru era convins că desfacerea legumelor nu trebuie să se subsumeze unui simplu act de rutină comercială, cât trebuie să se constituie într-un act politic, că traiectul acestora de la comerț la cumpărător poate prefigura și un necesar act de propagandă, să consolideze atmosfera educativă înlăuntrul căreia să-și dureze consumatorii tonusul, necesarul tonus de viață.

Piața oferea un spectacol de opulență și bunăstare. Se deschidea ochilor o panoramă ce nu i-a răsfățat prea des pe delureni. Un munte de cartofi, altul de vinete, de ardei, de ceapă, nu așteptau, așa cum s-ar crede, cumpărătorii, pentru că aceștia stăteau la coadă de la ivirea zorilor și nu oricum, ci specializați, soțul la ardei, pentru că îndeobște aici e bătaia mai mare, soția la vinete, mama mare la ceapă și bunicul la cartofi. S-a dovedit a fi limpede că familiile fără cel puțin trei membri nu vor putea face în toamna asta zacuscă, de aceea, pe la orele zece țiganii din Strâmtoarați, pitoresc cartier

Anotimpurile Agorei

al oraşului, au început să-şi ofere serviciile: contra unui bilet de bancă, neapărat albastru, asigurau un loc la rând la leguma dorită.

ATACURI LA DICTATURĂ

Pentru cei ce nu au trăit în insalubra „epocă de aur”, câteva explicații se dovedesc a fi necesare. Populația sufocată de un bombardament informațional, menit să le spele creierele, respectiv să-i convingă că, livrându-li-se în loc de carne de pasăre, găhuri, gheare și căpățâni de galinacee și că pentru a dobândi prin cumpărare un petic de slănină asociată cu un jumătate de centimetru de carne, este necesar să se așeze la orele 12 din noapte la coadă și să adate acolo până dimineața, când s-ar putea obține deșeul alimentar ce li se arunca cu titlu de hrană, afla din mijloacele media, tributare dictaturii, că duce un trai edenic, dar nu mai acorda nici un fel de credit acestor informații, în condițiile în care, dacă ar fi îndrăznit să spună că nu crede o iotă, știa că ar intra în acțiune oamenii cu ochi albaștri, iată de ce căuta locurile în care să i se spună că ceea ce cred ei este adevărat și nu ceea ce li se spune. Locurile în care puteau primi încredințarea că este precum gândesc ei și nu cum sunt intoxicați de propaganda roșie, erau teatrele, bibliotecile și librăriile. Regizorii căutau cu febrilitate texte exotice, să zicem, a căror intrigă să semene cu realitățile din România de sub dictatură. Traducătorii se aplecau asupra unor texte în care sunt puse în pagină acte și fapte ce aduc mai pe departe sau mai de aproape, lumi care să semene cu suferința noastră. De altfel, în cel de al treilea text ce vom publica în paginile ce urmează, dictatorul Nicanor Alvarado decretează întoarcerea tuturor exilaților, înafara oamenilor de litere, pentru că au sângele prea fierbinte, ca niște cocoși când le cresc penele și nu sunt buni de nimic, iar când sunt buni de ceva, sunt mai răi decât politicienii.

Așa se face că, la vremea aceluși timp absolut disperat, avea să-mi cadă în mână Gabriel Garcia Marquez cu a sa „Toamna patriarhului”. Revelația a fost de proporții, autorul face o documentare prin raporturi directe cu peste douăzeci de dictatori sud-americani și narează un text prin care pune în pagină viața și evenimentele de la curtea unui dictator. Aveam să observ că, dacă s-ar fi schimbat numele personajelor din carte cu numele dictatorilor de la noi, dictatura românească, dictatura clanului Ceaușescu, ar fi pusă în pagină cu o oarecare fidelitate. Constatarea avea să mă mobilizeze, astfel că am prezentat în „Agora” o suită de recenzii ale romanului, pe care le voi pune în pagină în rândurile ce urmează. Pentru atacul la dictatură am ales recenzia unei opere

literare, pentru că înșiși dictatorii au fost nevoiți să recunoască că pot opri orice, mai puțin opera literară.

TIRANUL ȘI MASELE

Agora 75/24 II 1983

În romanul „Toamna Patriarhului”, Gabriel Garcia Marquez își propune o radiografie a societăților naționale sud-americane, conduse de către tirani. Nu liniile temperamentale și de caracter ale unui tiran vom întâlni în carte, cât un personaj, dictatorul Nicanor Alvarado, construit după clișeele cele mai reprezentative ale tuturor dictatorilor ce au strecurat oroarea și domnia bunului plac în viața de zi cu zi a generațiilor ultimelor veacuri sud-americane. Nu toți dictatorii, ne asigură Darie Novăceanu în prefața cărții, au fost militari sau printre cei care au luat puterea prin lovituri militare. Mulți au folosit instrumentele democrației burgheze, vot, referendumuri, constituție, parlament și s-au afirmat în viața publică prin oratorie demagogică. Au vorbit de „respectul față de legile patriei”, de „sacra îndatorire a apărării independenței”, de „restaurarea dreptății, legii și ordinii”. Că astfel au concentrat în mod absolut și individual puterea, creând între ei și societate un gol, un vid istoric prin care vocea colectivității nu mai putea trece. Tiranul se umple încet, încet, și fără scăpare de un monstruos egocentrism, din ale cărei linii este suficient să reținem că, printre altele, i se editează un ziar care apare numai pentru el, într-un singur exemplar, beneficiază și de un post de radio individual, unde radio-romanele sunt modificate după sugestiile lui și de un post de televiziune cu circuit închis, unde se poate admira pe sine ca într-o oglindă care-l întinerește mereu.

Acest proces nu este posibil, ne asigură același Darie Novăceanu, fără aportul unei clase, al unor pături sociale care-l ajută pe dictator în acest proces, fie din lașitate, fie din dorința de a parveni, de a trăi ușor, izolându-l treptat de societate și de realitatea diurnă a societății pe care o conduce.

Statutul de izolare și dominare astfel construit, nu este ușor de menținut; din modalitățile utilizate de acesta, fruste și nu lipsite de interes ne-au apărut cele ce rezultă nemijlocit din materia epică a cărții. Dictatorul are nevoie de o populație flască, depersonalizată, ușor de manevrat, iar această stare trebuie construită. Să vedem mai jos cum a realizat Nicanor Alvarado

această stare de amorțire a conștiinței supușilor săi. Autorul notează că Nicanor Alvarado: „făcând magica descoperire că ceea ce duce la atâta harababură în țară, era faptul că lumea avea prea mult timp să gândească...” De aceea în ordinea lui de preocupări intră lichidarea acestei stări de lucruri, asigurându-ne că dictatorul a „descoperit tot felul de mijloace pentru a-i ocupa acest timp...” și că în ordinea acestui efort ar intra reinstaurarea „Jocurilor florale din martie” și „Concursurile anuale pentru reginele frumuseții”, a construit cel mai mare stadion de basseball din Caraibe, fericind echipa cu lozinca „Victoria sau moartea” și a poruncit să se deschidă în fiecare provincie o școală gratuită pentru măturat, ale căror eleve fanatizate de stimulul prezidențial, după ce au măturat casele, au continuat să măture străzile apoi șoselele și drumurile vicinale, astfel că uriașele grămezi de gunoi erau purtate dintr-o provincie în alta, neștiindu-se ce trebuie făcut cu ele, în lungi procesiuni oficiale cu drapelul patriei în frunte și cu pancarte pe care să scrie cu litere mari, Dumnezeu să-l aibă în pază pe neprihănitul care veghează la curățenia națiunii, timp în care el își târa picioarele greoaie de animal meditativ, în căutarea de noi formule pentru a distra populația civilă, croindu-și drum printre leproși, orbi și paralitici, care cereau din mâna lui sarea tămăduirii botezând cu numele său fântâna din curte, pe copiii celor botezați de el, adulatori nerușinați, care-l proclamau unic în lume...”

În practica de lucru a tiranului, teama că populația ar putea gândi mergea până acolo, încât li se refuza acestora însăși posibilitatea de a face aprecierile estetice de rigoare legate de realitatea înconjurătoare, de obiceiuri etc, de aceea Don Nicanor Alvarado stabilește prin decrete ce este frumos și ce nu este frumos, stabilind, potrivit acestei practici, prin emiterea unui decret, cea mai frumoasă catedrală din lume”.

TOAMNA PATRIARHULUI (2)

Agora nr. 76/31 III 1983

Grea, extrem de grea, profesia de dictator, pentru că așa cum veți vedea, el se substituie totului și tuturor, dorind să stabilească și gusturile, dar mai ales sentimentele. Și cum s-ar putea impune un gust, să zicem frumosul, atâta vreme cât este de notorietate că oamenii percep diferit această categorie. Dar el, dictatorul, a găsit calea directă și lesnicioasă a legii și astfel a edictat un decret prin care a declarat catedrala semeață construită din piatră galbenă ca fiind cea mai frumoasă din lume. Lucrul cu legea i s-a părut atât de sigur, încât n-a ezitat să-și canonizeze mama prin decret și pentru că aceasta părea singura ființă ce se mișca normal în angrenajul puterii dictatorului, canonizarea nu i s-a părut a da măsură dragostei sale față de ființa care l-a adus pe lume, de aceea, prin decret prezidențial, de data aceasta, a declarat-o mama întregii țări, cu motivația nu lipsită de aroganță „mama e una singură, mama mea.”

Dincolo de cortina de adulatori nerușinați, cum îi numește Gabriel Garcia Marquez pe cei ce, printr-o prestație a cărei lașitate nu mai trebuie demonstrată, cei prin care însăși instituția dictaturii a devenit posibilă, în ciuda imperfecțiunilor sale, apare ca un licăr conștiința celor mulți „căci în toate cerurile patriei se auzea la căderea serii vocea unanimă a mulțimilor fugare, cântând că vine generalul Jale îndrăgostit peste măsură, scoțând numai rahat pe gură și legile pe altă parte.”

Cine este cel care hotărăște totul, cel ce are pretenția de a intra în sferele cele mai intime ale supușilor și a-i converti gusturilor și sentimentelor sale, ne-o spune fără umor cea mai autorizată voce, cea a propriei sale mame: „Când Benedicion Alvarado, văzându-și băiatul în uniforma de sărbătoare, cu medalii de aur și mănuși de atlas, ..., nu și-a putut înfrânge orgoliul matern și a exclamat cu voce tare în fața întregului corp diplomatic, că, „Dacă aș fi știut că fiul meu o să ajungă președintele republicii, l-aș fi dat la școală domnilor, ca să învețe carte, ...”

Proclamat de către adulatorii săi drept „făuritor al dimineții”, „comandant al timpului”, „proprietar absolut al luminii”, „primul bărbat al țării” și exemplele pot continua, se dovedea a fi ros de dorința de a domina, de a impune cu orice preț; „un ofițer din comandamentul suprem a îndrăznit să-l oprească în vestibul pentru ca, bătându-și călcâile, să i se adreseze: „Să trăiți! domnule general, vă raportez că ceasul arată două și cinci minute ...”, iar el l-a lovit peste față cu dosul feroce al mâinilor sale și a urlat cu tot plămânul, „E ceasul opt, tâmpitul, opt am spus, ordin de la Dumnezeu.” După o astfel de întâmplare: „într-o bună zi când a întrebat cât e ceasul, îi răspunseră cât porunciți Dumneavoastră, domnule General și era adevărat, pentru că nu numai că schimba mersul orelor de peste zi, după cum îi convenea mai bine în afacerile lui, ci modifica până și sărbătorile conform planurilor lui de călătorie, pentru a străbate țara din carnaval în carnaval.”

Iar pentru că totul, și abuzul și dictatul și lașitatea trebuie așezate pe baze teoretice cât mai bine fundamentate, s-a lansat zvonul că orarul vieții dictatorului nu este supus normelor timpului cât ciclurilor cometei, „organele oficiale au declarat trecerea cometei drept o victorie a regimului împotriva forțelor duhului rău, folosindu-se prilejul pentru a fi dezmințite toate bolile necunoscute ale primului bărbat al țării, ... și dându-se un mesaj solemn prin care el își exprima hotărârea fermă de a rămâne în slujba patriei până la o nouă trecere a cometei, ... neînfiorat de strigătele mulțimii adunată în Piața Armelor cu pancarte în brațe pe care scria cu litere mari „Glorie eternă binefăcătorului!”

GABRIEL GARCIA MARQUEZ

Toamna Patriarhului (3)

Puțini au fost cei care au reușit să pună, atât de izbutit, în pagină, ridiculizând instrumentele puterii, precum Gabriel Garcia Marquez în Toamna Patriarhului.

Ovaționat și idolatrizat, dictatorul, nu realizează nici pe de parte starea de euforie, de incantație, de certitudine cât se lasă cuprins de îndoieli, încercând să ghicească adevăratele sentimente ale mulțimii: „dați-vă la o parte, nenorociților, că trece stăpânul fără a putea deosebi în pădurea aceea de brațe și aplauze cine erau adevărații iubitori ai patriei și cine ar fi putut fi ucigașii, pentru că încă nu descoperiserăm că ăștia erau tocmai cei ce strigau mai tare trăiască stăpânul...” Iar pentru că a venit vorba, dictatul și dictatorul, ne spune autorul, se află înafara principiilor și a oricăror valori. În fața dictatorului se prezintă un individ căzut într-un fel de transă patriotică, asigurându-l pe acesta de credință, de atașament față de sloganele regimului. „... el a fost atât de tulburat de o astfel de vehemență încât a întrebat de ce dracului te bagi în rahatul acesta, de ce vrei să mori, dar străinul i-a răspuns fără urmă de pudoare că nu există glorie mai mare decât aceea de a muri pentru patrie, excelență, și el i-a spus surâzând din milă, nu fi tâmpit băiete, patria e locul unde poți să-ți trăiești viața, pentru că patria este asta, i-a zis el și a deschis pumnul care și-l odihnea pe masă, ... arătându-i o bilă de sticlă, patria este ceva pe care-l ai sau nu-l ai, ... asta-i patria ..., poruncindu-i slujitorului care a închis ușa în spatele lui să nu-l mai sâcâie nimeni pe omul care a ieșit , nici măcar să nu-l mai supravegheze careva, că nu-i bun de nimic.”

Iar pentru că menținerea puterii presupune un vast aparat de lucru care să răspundă prompt impulsurilor dictatorului, autorul ne oferă câteva clișee din analiza cărora ne convingem nemijlocit de simplitatea și suplețea posibilităților de alcătuire a acestui mecanism: „... nu se îndoie niciodată că exact oamenii ... pe care-i înarma și ridica în grad pentru a-i sprijini regimul, ... aveau să sfârșească prin a scuipa mâna care le dăduse să mănânce și de

aceea îi anihila dintr-o singură lovitură și scotea alții în loc, ca din căciulă, le acorda gradele cele mai înalte ... după cum avea chef, ... până când o întâmplare ... îi îngăduia să afle că nu-l trădase un singur om, ci întreaga conducere supremă a forțelor armate, astfel că pe cei mai periculoși îi ținea cât mai aproape ca să-i poată supraveghea..., pe cei întreprizi și mai vicleni îi trimitea departe, în garnizoanele de pe graniță ...” Un atentat ai cărui autori aveau să rămână necunoscuți ne dă posibilitatea să cunoaștem una din modalitățile de lichidare a oricărei opoziții: „...s-a folosit de acest prilej pentru a lichida aparatul legislativ și judiciar... uimindu-i cu daruri neobișnuite pe senatori, pe deputați și magistrații curții de care nu mai avea nevoie, pentru a dovedi tuturor că regimul nu s-a schimbat în nici un fel, exilându-i în ambasade tihnite și îndepărtate și rămânând fără nici un fel de suită ...”.

Mecanismul puterii macină implacabil orice împotrivire, anihilând de regulă rezistența și perpetuând practicile dictaturii, aparent fără împotrivire. O singură categorie pare a scăpa cu regularitate de această implacabilă închidere. Care sunt aceștia, ne vor mărturisi rândurile ce urmează: „... după cyclon ... a proclamat o nouă amnistie pentru deținuții politici și a autorizat întoarcerea tuturor exilaților înafara oamenilor de litere, bineînțeles ăștia să nu vină în vecii vecilor, pentru că au sângele prea fierbinte, ca niște cocoși când le cresc penele și nu sunt buni de nimic, iar când sunt buni de ceva, sunt mai răi decât politicienii, închipuiți-vă, mai răi decât preoții, a zis el, dar să vină toți ceilalți, fără deosebire de culoare...”

* * *

Cititorul, cât de cât cunoscător al dictaturii caracteristice plaiurilor mioritice, va putea lesne descoperi o seamă de similitudini între instrumentele de lucru ale eroului literar și cele ale dictatorilor roșii din România. Dacă Nicanor Alvarado și-a redus la tăcere masele ocupându-le cu festinul „Jocurile florale din martie”, ultimul dictator român a folosit același instrument de amortire a conștiințelor, respectiv „Festivalul Național „Cântarea României”. Dacă dictatorul caraibian, pentru a sustrage atenția populației de la lipsurile și mizeriile impuse de dictatură, a înființat școlile gratuite de măturat, populația română ce a durat vicisitudinile primilor ani de dictatură își va aminti de decembrie 1949, când dictatura dejistă a obligat pe fiecare cetățean și copil al țării să scrie scrisori adorative la adresa celui care a fost I.V. Stalin, cel mai calificat criminal pe care l-a cunoscut istoria. Scrisorile respective trebuiau să îndeplinească două funcții distincte. Prima să dea întregului popor o ocupație liniar comandată, iar a doua să le inoculeze conștiința că sunt într-atât de dependenți de dictatură, încât pot fi cu ușurință determinați să presteze acte în

contradicție cu propria lor conștiință. Dacă dictatorul plâsmuit de Gabriel Garcia Marquez a semnat decrete prin care după bunul său plac a stabilit catedra cea mai frumoasă din lume, ultimul dictator român a semnat un decret prin care ne-a spus care sunt formulele de adresare agreate de el și care devin obligatorii prin lege. Dacă mama dictatorului Bendicion Alvarado are revelația lipsei de educație a fiului său, afirmând că dacă ar fi știut că va ajunge președinte, l-ar fi dat la școală ca să învețe carte, planul acesta al conștiinței proprii lor ignoranțe îl regăsim și la dictatorii români, ultimul dictator era flămând de titluri universitare și devine doctor honoris causa la varii universități de pe terra. Dacă eroul literar își declară prin decret prezidențial mama drept „mamă a întregii națiuni”, dictatorul român își declară consoarta savant de renume mondial. Dictatorul plâsmuit de autor este acoperit de noțiuni proslăvitoare, cum sunt „făuritor al dimineții”, „comandant al timpului”, „proprietar absolut al luminii”, și „primul bărbat al țării”, dictatorul român nu s-a lăsat mai prejos și a devenit „geniul Carpaților”, „primul bărbat al țării”, „cel mai iubit fiu al patriei”, „cârmaciul” și credem că nu am epuizat determinările prin superlative prin care adulatorii și-au consumat vocația pupincuristă. După ce am văzut tehnica de năimire și descotorosire din funcții a personalului din jurul dictatorului, să-i zicem literar, avem a observa că aceleași tehnici erau utilizate și de către ultimul dictator român.

La vremea când s-au rostit în public alocuțiunile privind cartea lui Gabriel Garcia Marquez, a face o discuție despre dictatura și tirania instaurată în România însemna dizidență care atrăgea cele mai dure represalii. Cum despre imunda tiranie instaurată de către comuniști trebuia vorbit, s-a vorbit mult în România comunistă, dar nu în termeni expliciți, cât prin metafore și mai ales din spatele unor alți subiecți decât cei ce făceau obiectul disprețului și oprobriului public. Așa a fost descoperită cartea autorului și odată descoperit, s-a tradus și editat în grabă și toți cei ce doreau să cunoască și să vorbească despre dictatura comunistă făceau fără nici un pericol trimitere la roman.

ÎNTOARCEREA ÎN SOCIALISM

Pretenția noastră de a fi dobândit regim de persoană liberă anunțată în capitolul „Evadarea” și a practica alături de o echipă de oameni frumoși un nesperat regim de oameni liberi timp de 81 de luni avea să se curme în răgazul dintre 25 august 1983 când s-a consumat a optzeci și una apariție lunară a revistei și 25 septembrie al aceluiași an, în perioada în care se pregătea apariția celui de al 82-lea număr. *Culturnicul roșu*, îl numim pe Benea Aurel, secretar cu propaganda al Comitetului orașenesc al P.C.R. Brad, dorește să preia destinele revistei prin practicarea unor acte de dispoziție privind destinul manifestării, iar primul pas pe care-l consumă este dispoziția instituirii unui colectiv redacțional. Este locul să amintim aici că până la această dată, pe sumarele revistei se nominaliza doar redactorul coordonator în prezența celui care scrie, nu din vreun orgoliu, cât pentru faptul că de la debutul manifestării și până la zi, a întocmit sumarele, a preparat banda sonoră, a realizat activitatea de acreditare a revistei în planul culturii naționale prin aceea că a avizat întreaga presă literar-culturală a țării că la Brad există o revistă de cultură și a uimit redacțiile acestora cu politica editorială a revistei brădene, în așa fel încât oamenii de cultură din redacțiile revistelor și cotidienele țării nu au rezistat tentației de a vedea „Agora”, de a comunica în „Agora” și astfel cum se poate vedea, impresiile acestora s-au cantonat la superlativ. Ni s-a pretins ca pe sumarele revistei să se noteze un colectiv de redacție. Așa se întâmplă că sumarul numărului 82 al revistei aduce informația : „Colectivul de redacție: colaboratorii de la rubricile 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 17, Sorin Costina și Bianca Leucian, redactori coordonatori adjuncți. Redactor coordonator Tiberiu Vanca. În traducere pentru cititorii noștri redactori la rubricile de referință sunt: Sebastian Dina, Ionel Golcea, Felicia Neag, Dumitru Ciur, Ely Oprișa, Virgil Trufașu, Nicolae Florea, Emilian Radovici, Nicolae Heinrich, Florica Tod și Georgeta Bodiciu. Au rămas înafara desemnării numerice redactorii din Deva și Orăștie, respectiv Ana Posa, Dumitru Hurubă și Ioan Vasiu precum și Sorin Costina, Bianca Leucian și Vanca Tiberiu, ultimii trei notați nominal pentru funcțiile de conducere. Cu alte cuvinte, am arătat *culturnicului* că revista este condusă de suma redactorilor, iar această stare de lucruri era cum nu se poate mai reală. Evident că replica noastră l-a deconcentrat și nu i-a dat posibilitatea

vreunei alte atitudini imediate. Ne-a cerut colectiv redacțional, i-am dat ceea ce a cerut, iar în destinele revistei nu s-a produs absolut nici o schimbare. În speranțele lor exista calculul preluării revistei de oamenii roșii, infiltrați în rândul redactorilor, este vorba de Sebastian Dina, funcționar la Cabinetul orașenesc al P.C.R., persoană responsabilă cu redactarea cuvântărilor militant comuniste, însăilări în negrăitoarea limbă de lemn, Benea Aurel se dorea personal nominalizat în respectivul colectiv redacțional, după cum nu dorea să lipsească Stan Marin, cel ce încă din anii 60 a îndeplinit în mai multe rânduri funcția de președinte al Consiliului de educație politică al raionului și, după desființarea acestuia, al orașului.

Au suportat greu modul de rezolvare propus de noi, și cum în vremile acelea funcționa legitatea „partidul are întotdeauna dreptate” au purces la mișcarea următoare. Au instituit cenzură asupra rubricilor semnate Tiberiu Vanca, prin aceea că au instituit obligația ca alocuțiunile semnate cu acest nume să fie prezentate în revistă numai după o prealabilă aprobare de către culturnic. În noua situație, alocuțiunile acestuia trebuiau prezentate cenzurii de partid. Ne-ar fi plăcut să asistăm la o astfel de jurizare, pentru a cunoaște persoanele ce dădeau o mână de ajutor culturnicului pentru înțelegerea textelor supuse cenzurii, pentru că activiștii de partid, în simplitatea lor intelectuală, nu aveau în toate cazurile accesibilitate la mesajele transmise printr-un limbaj îngrijit iar peste toate nu erau special avizați de capcanele ce le-ar putea fi întinse de mesajele prin cuvânt rostit.

Au fost momentele în care asupra revistei s-a insinuat controlul de partid. La această stare de lucruri s-a ajuns exclusiv din vina celui care scrie, pentru faptul că a acceptat propunerea unuia din colaboratori de a introduce în revistă activiști de partid. Așa au ajuns să comunice în revistă Benea Aurel, Dina Sebastian și alții. Odată ajunși în fața publicului „Agorei”, aveau să constate că mesajele, în limbă de lemn, pe care le profesau erau ascultate cu religiozitate de publicul din sală. N-au avut a înțelege că se aflau în capcana celor cinci minute, înlăuntrul cărora publicul nu dispunea de timpul necesar pentru a manifesta nedumerirea, cât era concentrat în așteptarea mesajului, iar dacă acesta nu venea, și nu venea, era deconectat de la starea de insatisfacție adusă de activist în manifestare, de încărcătura spirituală a rubricii ce avea să urmeze. Faptul că s-au văzut ascultați de o asistență ajunsă pe scaunele manifestării prin liberă opțiune și nu prin convocator, le-a infuzat încredere. Cum liniștea penitentă a asistenței ce-i asculta i-a determinat să creadă că sunt valoroși, iar odată ajunși la o astfel de concluzie, au socotit că nu mai este oportun să lase manifestarea sub conducerea unuia care nu seamănă cu ei, care nu făcea parte din structura de persoane ale căror creiere au fost spălate cu

osârdie prin libera opțiune a înscrierii în criminalul partid roșu și prin participarea la adunările special instituite în vederea încâinirii prin obligarea la critică și autocritică. Datorăm cititorului nostru o mostră de atitudine autocritică. Avem la îndemână agenda fostului prim secretar al Comitetului Orășenesc P.C.R. Brad, din care redăm. În plenara Comitetului județean Hunedoara a P.C.R. din 15 octombrie 1988, Vlad Ionel, prim-secretar la Brad, este criticat și sancționat. În stilul fariseic al epocii, acesta a luat cuvântul în plenară și a spus: „Sunt de acord cu problemele cuprinse în referat privind activitatea mea și așa cum am arătat și în fața secretariatului (n.n. sancțiunea i-a fost dată anterior, în secretariatul Comitetului Județean al P.C.R., iar citarea în referatul din 15 octombrie 1988 s-a făcut pentru exemplificare), regret din toată inima cele întâmplate, am tras concluziile corespunzătoare. Rezultatele obținute până în prezent de orașul Brad, rezervele de care dispunem, precum și hotărârea mea de a-mi îmbunătăți stilul și metodele de muncă în scopul respectării întocmai a hotărârilor de partid și legilor țării, îmi oferă posibilitatea de-a mă angaja în fața plenarei Comitetului Județean de a face totul pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan pe acest an. Doresc ca prin munca și rezultatele obținute să mă reabilitez cât mai urgent. Adresez rugămintea Plenarei Comitetului Județean de partid să fie de acord cu sancțiunea propusă.”

După cum sună mesajul autocritic, sancțiunea dată de către secretariatul comitetului județean trebuia să fie ratificată de către plenară. Așa după cum se poate vedea, fariseismul celui sancționat a mers atât de departe, încât prin intervenția din ședință roagă pe cei ce trebuiau să valideze sancționarea sa să împărtășească punctul de vedere al secretariatului și să mențină sancțiunea.

SECHESTRAREA „AGOREI”

În ziua de 25 martie 1984 am fost invitați să organizăm o ediție specială în vederea ospetirii de către oraș a unei vizite a cenaclurilor literare din județ. Manifestarea urma să aibă loc la cererea Comitetului județean de cultură, care înțelegea să familiarizeze pe viitorii scriitori hunedoreni cu modul nostru particular de a presta ineditul act de cultură care era revista „Agora”. În programul special al manifestării eram programat cu a patra alocuțiune, intitulată „Recenzie - I. Pârva - Drumuri în Țara Zarandului”. Autorul, localnic a scos cartea intitulată ca mai sus, privitor la care aveam o atitudine critică. Că atitudinea ce doream să împărtășesc era sau nu întemeiată, va hotărâ cititorul volumului de față pentru că în rândurile ce urmează redăm textul alocuțiunii:

„Prin analiza de astăzi ne propunem să elucidăm cheștiunea calității actelor prin care amatorii propun soluții în materii de specialitate. Cartea lui I. Pârva „Drumuri în Țara Zarandului” ne incită la o astfel de discuție. La pagina 142, autorul afirmă că la evenimentele revoluționare ale anului 1848 în Transilvania, o contribuție și-au adus lotrii, care și-au pus la dispoziție brațul ferm și neînfricat. Datorită unor grave erori formative, autorul a socotit că operează sinonimia între lotru și haiduc, ceea ce este o greșeală gravă și de neremediat. Am condamnat această propunere, afirmând că un act revoluționar cum a fost anul 1848 s-a realizat prin conștiințele cele mai înaintate ale epocii, ori raportat la aceștia, lotrii și lotrișagul reprezintă o manifestare fără prea mare importanță pentru analistul evenimentelor istorice din epocă, neinteresând planurile de efervescență socială caracteristice timpului și locului. Este adevărat că în actele acelei vremi, înscrisuri de cancelarie, manifestări literare și alt material documentar se vorbește despre lotrie dar aceste izvoare nu trebuie valorificate oricum, ci cu știința analistului de profesie, care va avea de constatat că termenul lotrie al documentelor oficiale de epocă, văzut din prisma contemporaneității, apare ca o manifestare caracteristică a decadentismului, a fenomenelor de destrămare a puterii habsburgice, iar semnalarea creșterii în amploare a acestui fenomen în Țara Zarandului trebuia primit cu circumspecția necesară. Analistul de profesie va observa că din punct de vedere al autorilor documentelor oficiale la care ne-am referit nu vor exista diferențieri de nuanță între lotri și haiduci. În

măsura în care fenomenele de haiducie se semnalează în teritoriu, reprezentanții puterii nu-i vor diferenția de lotri, considerându-l pe haiduc, prin finalitatea actului de nerespectare a disciplinei sociale, deposedarea de bunuri a unor membri ai colectivității drept lotru, hoț sau tâlhar, în funcție de termenul de uzanță al cancelariei respective. Departajarea haiducilor de sfera puțin onorantă a lotrilor revenindu-i analistului, care va trebui să aducă în sprijinul propunerii sale, fie documente ale vremii, acte de justiție, fie manifestări ale folclorului etc. care să probeze cu fermitate că o persoană sau un grup de persoane practicau deposedarea organizată de bunuri a celor avuți, ca o formă de luptă în scopul ajutorării celor săraci. Ne considerăm autorizați să afirmăm că în Zarand, și în general în Munții Apuseni haiducia n-a operat organizat, nu sunt cunoscute cete de haiduci, această formă de luptă, în măsura în care au existat câteva încercări modeste trebuie valorificată prin cercetare, iar până atunci acoperirea celor care au comis hoții și tâlhării în Zarand, în epoca de decadență a Imperiului Habsburgic, cu onoranta hlamidă de haiduci ni se pare o impietate.

Haiducul este un braț înarmat ce își duce viața luptând, iar evenimentele revoluționare la care face referire în cartea sa I. Pârva, anul revoluționar 1848 în Transilvania a cunoscut desfășurări armate, înlăuntrul cărora se resimțea acut nevoia conducătorilor militari, iar în acest cadru, activitatea unor luptători cu experiență de luptă a haiducilor ar fi marcat evenimentul, scoțând în evidență personalitatea unor astfel de participanți. Așa cum se cunoaște, nici documentele oficiale, nici tradiția orală, folclorul sau orice alte izvoare nu atestă o astfel de participare la evenimentele revoluționare din 1848 și asta numai dacă l-am completa noi pe autor, pentru că așa cum se poate vedea de la pagina citată (142) potrivit științei acestuia, este vorba de lotri și lotrie și nicidecum de haiduci.”

Alocuțiunea era prezentată în reluare, rostirea în premieră s-a consumat în numărul 85 al revistei, la data de 29 decembrie 1983, astfel faptul că volumul său va avea o prezentare critică în fața cenaclurilor literare din județ l-a avizat pe I. Pârva, care, pentru a-și apăra cartea, cere protecție la partid. Evident că cei din comitetul orășenesc, marcați de alocuțiuni anterioare prin care au fost atacate moravurile lor și ale unor instituții din oraș s-au socotit legitimați să intervină. Facem mențiunea că sub dictatură, opinia publică reprezenta un act de dizidență, în societate funcționând doar opinia partidului, maselor populare revenindu-le doar rolul decorativ de aplaudaci, iar cei ce nu se manifestau corespunzător, intrau pe listele de persoane necesare a fi monitorizate. Cu o oră înainte de începerea manifestării, la Casa de cultură apare secretarul cu propaganda, Benea Aurel, care pretinde ca alocuțiunea

privind cartea lui I. Pârva să nu fie prezentată în revistă. Ne-am opus, explicând că alocuțiunea nu poartă informații ce ar putea leza nici societatea, precum nici instituțiile publice ale orașului, că nu este decât un exercițiu de critică, la o apariție editorială, care sub nici o formă nu poate face obiectul vreunei cenzuri. A insistat, iar noi ne-am opus. Ceea ce era previzibil încă de la introducerea în revistă a rubricii „Tribuna opiniei publice” (apariția cu nr. 54), se întâmpla acum. Culturnicul, secretar cu propaganda, a comunicat că lui Tiberiu Vanca i se ridică calitatea de redactor coordonator și participant la manifestările revistei începând cu acel număr, comunicare urmată de invitația de a părăsi localul în care urma să înceapă ediția specială cu nr. 87 bis.

A fost momentul în care autorul manifestării s-a despărțit de propria creație, inventatorul, cum l-au titrat revistele și cotidienele vremii, de propria invenție. A fost ziua în care „Agora” liberă a sucombat, fiind înlocuită cu altceva, un ceva pe care l-am denumit „Agora” sechestrată. În ziua de referință s-a desfășurat ediția specială dedicată cenaclurilor literare din județ, iar patru zile mai târziu (29 martie 1984) se va desfășura ediția cu numărul 88, număr pregătit de către vechiul redactor coordonator, al cărui nume mai compare pe sumare, doar pentru faptul că întreaga manifestație era pregătită de dinainte de sechestrarea revistei iar autorul sechestrului a pierdut din vedere pe de o parte, că numai la patru zile trebuie organizată apariția ordinară, iar pe de altă parte pentru că celor care au rămas cu revista în brațe nu li s-au dat ordinele roșii de rigoare.

DEMASCAREA

Personalul Casei de cultură, cei ce trebuiau să preia destinele revistei, intelectuali ce aveau temeinice cunoștințe despre ceea ce înseamnă proprietatea intelectuală, drepturile de autor și nivelele de moralitate în raporturi, după consumarea numărului din 29 martie 1984 au pregătit apariția cu numărul 89, programată pentru ziua de 26 aprilie 1984. Sumarul revistei a fost redactat fără mari abateri de la cele anterioare. Nemaexistând un redactor coordonator și nici colectiv de redacție, pentru că acesta din urmă a fost instituit cu gândul de a limita, doar, dreptul de mișcare al autorului manifestării, care, odată înlăturat, nu mai crea probleme, organizatorii manifestației au realizat că sunt puși să lucreze pe proprietatea intelectuală a unei persoane, unde nu se pot intruziona oricum, drept care, sub cea de a patrusprezecea rubrică a sumarului, au notat „Redactor fondator Tiberiu Vanca”. Luată prin surprindere, camarila comunistă a spumegat, în special pentru faptul că observarea avea să se facă după punerea documentului în circulație, astfel că, scăpându-le prezentul, au hotărât să ia măsuri pentru viitor.

După ce într-o ședință consumată pe 31 martie 1984, culturnicul B.A. și-a motivat într-un fel sechestrarea revistei, spunând că o anumită parte a „Agorei”, referirile erau la participarea redactorului coordonator, a deviat de la limitele admise în societatea socialistă, că a avut sub priviri programul manifestației dedicată cenaclurilor în ultimul moment și că a avut a constata că există tentația ca manifestațiile revistei să fie transformate în răfuieli personale. Că redactorul coordonator ar avea pretenția să nu fie controlat. În 14 aprilie 1984 același culturnic fixează o analiză a „Agorei” miercuri. Opinăm că prin miercuri s-a înțeles ca ziua de referință să fie în aceeași săptămână, fie o săptămână mai târziu, după cum era poziționată în calendar ziua de 14 aprilie. S-a amintit în ordine că trebuie pregătit numărul pe aprilie. Nu dispunem de informații dacă analiza anunțată a avut loc sau a fost amânată. După dinamica evenimentelor, credem că analiza a fost amânată și s-a ținut în ziua de 7 mai 1984, dată la care este convocat Consiliul de educație politică și cultură socialistă al orașului și redactorii „Agorei”. Autorul revistei, Tiberiu Vanca, nu este invitat, nu este încunoștințat și nu participă. În marea sa lașitate, culturnicul organizator al manifestației pregătea un eveniment în cadrul căruia

își propunea să împrăște cu noroi o persoană căruia nu-i acorda dreptul de a se apăra. Adunarea este pregătită în buna tradiție a adunărilor comuniste, în cadrul cărora actul incriminator trebuia prezentat de un „om al muncii”, sau de un „tovarăș bun”, alți „oameni ai muncii” erau împinși din spate să ia cuvântul și să susțină cazuistica pusă în discuție, iar la sfârșitul execuției, prin luări de poziții încrucișate, activistul de partid, cel ce a pus la punct scenariul, va lua cuvântul, nu ca autor al punerii la cale, cât ca unul ce s-a nimerit, din întâmplare, în atmosfera combativă din respectivul colectiv și care constată cu satisfacție că acolo se promovează linia partidului, se manifestă mânia revoluționară, se demască elementele declasate moral, se construiește viața nouă.

Sarcina de „tovarăș bun” în adunarea respectivă i-a revenit lui Marin Stan, fost ani la rând președinte al Consiliului orașenesc de cultură, colaborator infiltrat în revistă, persoană cu percepții intelectuale, ce avea sarcina să raporteze „organului” ce se întâmplă în „Agora”, pentru că activiștii de carieră nu aveau capacitate de percepție a capcanelor construite prin metafore și alte asemenea mijloace din arsenalul de expresie al limbii.

Cazuistica acuzatoare prezentată de Stan Marin (după agenda unui participant la adunare):

Poticneli și diferende de opinie între colaboratori și redactorul coordonator. Că acceptarea în „Agora” nu ar fi fost simplă, întrucât cel ce hotăra era unul singur. Că „Agora” a fost considerată un bun personal, o proprietate privată, că unii au fost obligați să se retragă singuri sau au fost îndepărtați de Tiberiu Vanca. Că nu s-au acceptat ideile altora. Că editorialele semnate de către cel acuzat, au cuprins răstălmăciri și idei periculoase. Că revista a fost transformată în instanță judecătorească și că cel mai bun exemplu este alocuțiunea ce dorea să-l încrimineze pe Dudaș, alocuțiune ce a fost scoasă din sumar la intervenția energică a partidului.

S-a subestimat colectivul de conducere și s-a manifestat sustragere de sub control, că T.V. avea pretenția că acționează în calitate de cetățean. Că i-a calificat pe opozanții săi drept „clopotari ai unor cauze pierdute”.

Că se impune redirecționarea mesajului revistei, în sensul de a răspunde unor comandamente sociale. Că prin programarea în trei numere ale revistei a unor discuții pe marginea cărții semnată de I. Pârva s-a manifestat răutate și afecte de distrugere, că partidul a hotărât stoparea acestor alocuțiuni și, în pofida acestei măsuri, autorul și-a permis să programeze recenzia din ediția specială din 25 martie 1984.

În continuare „tovarășul bun” – raportor – a precizat că se impun măsuri pentru viitor pe care le-a circumscris în:

- Convocarea unei plenare extraordinare a Consiliului de educație politică și cultură socialistă, în cadrul căreia să se analizeze activitatea „Agorei”.
- Să se reorganizeze activitatea revistei, să se instituie un colectiv de coordonare și un redactor coordonator.
- Să se limiteze programul la maximum 15 alocuțiuni a câte cinci minute fiecare.
- Să se realizeze numerele revistei cu participarea activiștilor P.C.R. și de stat.
- Editorialele și rubricile revistei să sublinieze cele mai importante evenimente politice.
- Activitatea „Agorei” să nu se mai desfășoare la sediul Casei de cultură, ci în principal, prin rotație, în unitățile economice în rândul muncitorilor.

Au luat cuvântul și alți „tovarăși buni”: Ionel Golcea crede că este nepotrivită cortina muzicală (n.n. - Franz Schubert – tema cu variațiuni din quintetul păstrăvului) și că Domnia Sa socotește că ar trebui înlocuită cu pasaje muzicale care să valorifice Munții Apuseni.

S-au înscris la cuvânt Emilian Radovici și Lucian Bumbea, care au atacat în termeni duri practica celor cinci minute alocate unei alocuțiuni, susținând că prin alocarea unui fond de timp limitat, colaboratorii sunt supuși atitudinii tiranice a fondatorului revistei, că o astfel de practică trebuie curmată, întrucât prin menținerea ei, le este afectat dreptul la expresie, la cuvânt ori un astfel de drept este recunoscut prin legile oricărei societăți civilizate.

Puciul „tovarășilor buni” avea să fie spart de intervențiile lui Sorin Costina și Mihai David. Primul a punctat cu o luare de poziție nu lipsită de sarcasm. „Ședința de față este un spectacol pe care nu credeam că am să-l mai apuc vreodată, o demascare în stilul și maniera celor ce se puneau în scenă pe vremea lui Gheorghe Gheorghiu Dej. Nu știu dacă cei care au luat cuvântul anterior își pot imagina cam cum ar fi putut arăta o „Agoră” lălăită pe zeci de minute de către un singur vorbitor, cine ar fi fost dispus să asculte astfel de cuvântări, și dacă din o suită de astfel de luări de poziții orale s-ar fi putut realiza un spectacol, ori este cert că „Agora” a fost un spectacol și nu unul oarecare, cât unul gustat de un public credincios, unul ce nu a scăpat multe din numerele revistei”. Mihai David, unul din redactorii care au furnizat colaborări

de mare sobrietate, a respins ideea de tiranie, și a precizat că exprimarea pe un fond de timp strict limitat (redactorii sunt obligați să comunice esențe), îi ferește de pericolul repetărilor, și nu se abuzează de disponibilitatea pentru ascultare a asistenței. A mai precizat că fără limitarea rubricilor la cele cinci minute, revista nu ar fi putut deveni spectacol, nu ar fi legat în jurul ei un public ce nu înțelege să-i piardă vreuna din apariții. Culturnicul scenarist al demascării a fost incomodat de cei doi vorbitori, iar, potrivit informațiilor ce avem, i s-au aprins fălcile înroșindu-se, de parcă i s-ar fi înfipt pe față stindardul comunist.

Este locul aici să precizăm că în dictatură, prezența activiștilor de partid timora până la spaimă pe cei slabi de înger, încât aceștia socoteau că în adunările demascatoare, cum este cea despre care vorbim, trebuie să-și facă prezența ca vocali, indiferent ce prostii aveau să rostească, socoteau că „tovarășul bun” de la oraș, raion, regiune sau în ultima vreme de la județ, prezent în adunare, trebuie să observe că el, participantul la ședință, nu este deconectat de problemele ridicate și că are disponibilitatea să contribuie la desăvârșirea mesajului urmărit de partid. Suma tuturor acestor atitudini localizate la zeci sau sute de mii de subiecți au dat ocupantului roșu certitudinea că este stăpân pe situație și că sub puterea lui se află o societate flască.

Potrivit notițelor luate în adunare de către Rodica Supuran Tilianu, dezbaterile au fost închise de cuvântul activistului, culturnic, Benea Aurel, care a practicat un discurs acuzator la adresa fostului, de acum, redactor coordonator, în următorii termeni:

- A încercat să se sustragă controlului de partid; s-a rupt de colectiv.
- Câteodată a depășit orice limită și și-a stopat acțiunile numai când a fost foarte serios atenționat, cum a fost spre exemplu în cazul Dudaș.
- A refuzat colectivul de sprijin.
- Nu este membru P.C.R. și cu mare greutate a acceptat să se înscrie în F.D.P. (O.D.U.S.)
- Nu se supune organului P.C.R. din propria instituție.
- A folosit aprobarea scrisă a programului, dată anterior pentru ediția specială din 25 martie 1984.

Am prezentat cititorului de față, nu atât întâmplările subiectului care semnează cartea, cât o mostră a ceea ce, în termenii anilor 49-50, teleportați

prin grija culturnicului B.A. în anul de grație 1984, se numea demascarea stalinistă, condamnarea prin alte mijloace decât cele legale la aruncarea unei persoane înafara socialului, semnându-i de facto moartea civică, văzută ca una din practicile de zi cu zi ale dictaturii, pentru a reduce la tăcere societatea civilă.

Că s-a urmărit scoaterea înafara socialului a autorului manifestării vom propune dovezi în rândurile ce urmează:

La 26 aprilie 1984 lui V.T. i se acordă ceea ce i se cuvenea de drept, calitatea de fondator al revistei „Agora”. Prepușii dictaturii interzic și impun curmarea unei astfel de recunoașteri (sumar Agora 89).

La aniversarea apariției celui de al 100-lea număr al revistei sechestrare, (28 martie 1985) în invitația jubiliară a apariției, numele autorului manifestării este prezent printre colaboratori fără vreun cuvânt că a inițiat-o că este autorul ei nemijlocit (a se vedea facsimilul).

COLABORATORI:

Ioan Adam, Paula Bulz, Radu Bogdan, Valeriu Bărgău, Dumitru Ciur, Cornelia Circo, Cosmin Chița, Nicolae Crepcea, Mihai David, Ioan Evu, Eugen Evu, Ioan Făgădaru, Ioan Frățilă, Radu Felix, Dumitru Hurubă, Nicolae Heinrich, Teodora Lung,

Emil Mărgineanu, Felicia Neag, Eli Oprișa, Silviu Olosu, Ștefan Popescu, Marcel Petrișor, Stratica Petrișor, Cantemir Rîșcuția, Ionel Receanu, Stela Stănescu, Sabin Selagea, Ana Maria Stoica, Florica Tod, Felicia Trifan, Stela Tamataș, Ioan VasIU, Tiberiu Vanca, Tiberiu Zavornic.

La jubileul celor zece ani de la apariție numele autorului manifestării nu mai este nominalizat nici măcar în rândul colaboratorilor (a se vedea facsimilul).

COLABORATORI:

GEORGETA BODICIU; AUREL BENEĂ; TRAIAN BOSDOC; LUCIAN BUMBEA; ȘTEFAN BALASZ; SORIN COSTINA; DORIN CRIȘAN; DUMITRU CIUR; CORNELIA CIRCO; MIHAI DAVID; SEBASTIAN DINA; AUGUSTIN FRITEA; IOAN FAGĂDARU; NICOLAE FLOREA; IONEL GOLCEA;

AUREL HOLDȘ; DUMITRU HURUBĂ; NICOLAE HENRICH; GHEORGHE ÎMPĂRAT; NESTOR LUPEI; BIANCA LEUCIAN; FELICIA NEAG; STRĂTICĂ PETRIȘOR; EMILIAN RADOVICI; ANAMARIA STOICA; STELA STĂNESCU; NICOLAE STOICA; MARIN STAN; SABIN SELAGEA; VIRGIL TRUFAȘU; RODICA TILLEANU; FLORICA TOD; IOAN VASIU; IONEL VLAD.

Tehnica morții civice a constituit una din cele mai uzitate mijloace ale dictaturii de a înlătura, de a pune înafara socialului pe toți cei ce erau ancorați, pe de o parte în principii solide, cei ce nu erau dispuși la compromisurile cerute de către dominatorul comunist. Cel condamnat la moarte civică devenea un fel

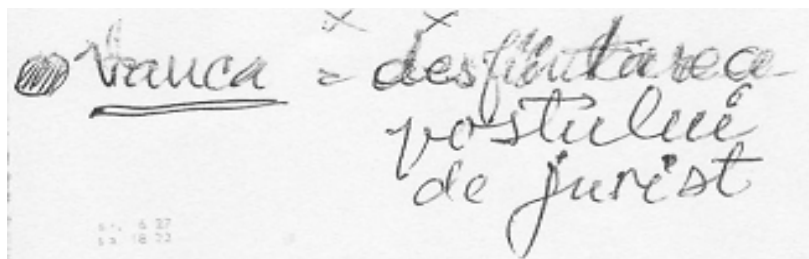
de paria social, era împiedicat să compare cu vreun fel de comunicare în fața publicului, i se ridica dreptul să opereze profesional în funcția sau profesia pentru care era pregătit, îi era curmat drumul spre orice fel de avansări profesionale, indiferent de merit, îi era desființat postul ocupat, după ce a dobândit regim de persoană incomodă sau indezirabilă.

Este interesant de urmărit drumul autorului „Agorei” după condamnarea la moarte civică:

În 27 martie 1987, statuia în bronz a lui Avram Iancu, lucrare executată de sculptorul Naum Corcescu, premiată de Uniunea Artisticilor Plastici, expusă pe un soclu în parcul gării locale, după strămutarea din parcul orașului nou sub cuvânt că lucrarea nu este pe gustul minerilor, este remorcată de o locomotivă și smulsă de pe soclu, în același stil în care statuia lui Sadam Husein din Bagdad avea să fie scoasă de pe soclu de un tanc, V.T. face o întrebare la șeful stației C.F.R. Brad privind producerea evenimentului. Contactul telefonic cu șeful stației este raportat primului secretar al Comitetului Orășenesc P.C.R., Brad, care-l sună pe locuitorul curios și-l amenință.

În iulie 87 V.T. este invitat în biroul directorului Uzinei de Utilaj Minier și Reparații Criscior, al cărei salariat era, în birou se afla directorul și secretarul Comitetului de partid (Almășan Victor), acesta din urmă îi aruncă o scrumieră la cap, producându-i leziuni craniene, și în continuare, apucă un scaun pe care-l ridică, proiectându-l spre capul victimei. Parând lovitura cu brațul stâng, celui agresat i se va produce o dublă fractură de antebraț.

Pe agenda primului secretar, Vlad Ionel, aflată în păstrarea noastră după evenimentele din decembrie 1989, pe data de 16 martie 1989 se găsește notația (a se vedea facsimil) „Vanca = desființarea postului de jurist”.

În seara zilei de 17 iunie 1989, ierarhul nostru profesional, Vușcan Ioan, șeful Oficiului Juridic la Centrala Minereurilor Deva, face cunoscut că, printr-o hotărâre a Biroului Comitetului județean s-a dispus expulzarea din județ a lui Vanca Tiberiu și acordarea unui loc de muncă la Baia de Aramă județul Mehedinți. Datorită unei inițiative care a surprins camarila comunistă a

județului Hunedoara (Biroul Județean al P.C.R. Hunedoara) cel năpăstuit avea să prindă revoluția la Brad.

În 27 martie 1989 în agenda aceluiași prim secretar (vezi f:acsimil) aveam să depistăm două notații:

→ Vanca = acasă

Prima: „Vanca = acasă.” Este data la care o echipă a serviciului de telefoane s-a prezentat la domiciliul acestuia, sub pretextul unei verificări de uzură a liniei telefonice. I s-a montat în telefon un aparat de ascultare. N-a realizat cele întâmplate. Dar pentru că nu-l satisfăcea aparatul, l-a decuplat, l-a pus într-o sacoșă, și l-a dus la locul său de muncă din Criscior. A demontat telefonul din birou, l-a montat pe cel adus de acasă iar la domiciliu a montat telefonul de la birou. La câteva zile primește un apel telefonic de la centrală prin care i se pretindea să comunice numărul și seria telefonului aflat la domiciliu. A fost momentul în care a realizat deruta oamenilor securității ce-și propuseseră să-i asculte telefonul. De altminteri, ascultarea telefonului nu-l surprindea, pentru că și anterior acelei întâmplări, ori de câte ori era apelat, sau când apela, îi aviza pe cei de la capătul firului cu informația „acest telefon este ascultat”.

La aceeași dată, 27 martie 1989, în agenda primului secretar al orașului Brad se află notația „Balint = chemat pe Vanca, miei”. Este vorba de faptul că în acel an s-a prohibit tăierea mieilor. În condițiile în care, pentru populație tăierea mieilor era un delict, zvonul public inventaria mieii tăiați în folosul activiștilor de partid. Întâmplarea a făcut ca V.T. să exprime într-un cerc de „tovarăși” discriminarea între activiști și populație. Monitorizat îndeaproape, nedumerirea exprimată a ajuns la urechile primului bărbat al urbei. Temător că faptele ajunse pe limba unuia ce nu inspira încredere ar putea ajunge la nivelul organelor județene (firește de partid), primul secretar i-a trasat sarcină șefului poliției locale „Balint = chemat Vanca – miei”.

● Balint = chemat pe Vanca
miei

Evident că invitarea la poliție pentru intimidare nu s-a mai produs, întrucât timpului în care urma să fie chemat i s-au suprapus evenimentele din primăvara lui 89 de la Petroșani. Este vorba de vizita de lucru a lui Nicolae și Elena Ceaușescu în Municipiul Petroșani. Așa cum este cunoscut, mitingul cu mobilizare din toate orașele și comunele județului s-a transformat într-un fiasco. În timp ce dictatorul își perora tâmpeniile, asistența de pe stadion a abandonat materialul propagandistic, lozinci inscripționate cu dezvățul sloganard al propagandei comuniste, portrete, drapele, și călcându-le în picioare, au părăsit stadionul, lăsându-i pe dictatori pentru prima oară singuri și nedumeriți pe un stadion gol. În aceste condiții din martie aprilie 1989, căderea comunismului și înlăturarea dictaturii nu mai era un secret decât pentru două persoane, îi numim pe Nicolae și Elena Ceaușescu. Cutremurul de la Petroșani a fost de natură a aviza fisurile create în sistem, fisuri ce au creat circumspecție la nivelul aparatelor de execuție, astfel că ordinul primului secretar n-a mai fost luat în seamă.

Referindu-ne la cazuistica incriminatoare lansată în adunarea din 7 mai 1984, trebuie precizat:

Societatea comunistă nu putea să se manifeste sfielnic în raport cu instituția proprietății, când aceasta privea o valoare intelectuală, cum este cea care privea revista de cultură cu public „Agora”, după ce pe parcursul deceniilor în care țara s-a aflat sub talpa roșie au devalizat tot ce ținea de proprietate. În 1947 au naționalizat fondul forestier, în 11 iunie 1948 au naționalizat principalele mijloace de producție (înțelegem prin acestea uzine, fabrici, până la cele mai ne semnificative ateliere ale unor modești meseriași), au obligat în integralitatea lor pe prestatorii de servicii să se înscrie în cooperative, aducând în patrimoniul acestora mijloacele de producție de care se serveau, fie la domiciliu, fie în mici ateliere, au spoliat țărănimea de pământ și de inventarul agricol și zootehnic pe care-l deținea, aducându-i pentru zeci de ani la rând la sapă de lemn. În aceste condiții, cum se putea avea pretenția ca un activist la nivelul lui Benea Aurel să manifeste circumspecție, pentru că de respect nu se poate vorbi, față de dreptul de proprietate intelectuală, față de dreptul de autor. Disprețul față de proprietate, luată în general, avea să fie într-atât de grosier infiltrat în mintea oamenilor regimului spoliator, încât aveau să-l transporte și să-l impună peste linia de demarcație a societății comuniste și societatea pretins democratică de după 1989, puternic infuzată de prezența foștilor activiști comuniști, încât au devenit posibile discursurile președintelui Ion Iliescu care a condamnat în termeni duri retrocedările de proprietăți prin justiție, la Satu Mare și a declarat proprietatea drept un moft la Focșani.

Pentru a nu fi acuzați că revendicăm drepturi de proprietate, ce nu ne aparțin, asupra revistei brădene, ne este la îndemână articolul semnat de către Vlad Andrei la 12 aprilie 1985 în revista „Contemporanul” la un an după izgonirea noastră din propria creație.

„Respect mult oamenii care au idei. Oamenii cu inițiative. Oamenii care caută mereu altceva, noutatea. Oamenii care n-au astâmpăr, efortul de a gândi, de a concepe și de a realiza, în perimetre tematice cuprinzătoare și-n straie noi, manifestări cultural-artistice cu sensuri profunde, circumscrise sigur în sfera activismului și coparticipării, a noii calități.

Asemenea oameni energici, novatori, entuziaști, dornici de permanente competiții în domeniul creativității, într-un continuu și dinamic dialog cultural-artistic cu masele, stimulându-le pe acestea, stârnind orgolii celorlalți educatori, am întâlnit în județul Hunedoara. Nu întâmplător agenda culturală hunedoreană a căpătat în ultimul timp virtuți multiple, diversitate, valoare, eficiență.

Un exemplu convingător de neobosit și competent animator cultural este juristul Tiberiu Vanca. Punându-se în slujba unui scop generos – educația multilaterală a oamenilor muncii din orașul Brad – și colaborând creator cu colectivul Casei de cultură din localitate, a „inventat” o manifestare unică în peisajul cultural al țării (și despre care, pe drept, s-a mai vorbit în „Contemporanul”): revista vorbită „Agora”, cu periodicitate lunară, în care oralitatea se îmbină armonios cu imaginea și exemplificarea artistică. Totul se desfășoară sub forma unor spectacole sincretice originale, „sumarul” rubricilor fiind în general următorul: editorial, personalități în „Agora”, carnet plastic, cronică, omul secolului XX, schițe monografice, medalioane de creatori, revista revistelor, etc. Sala Casei de cultură a devenit neîncăpătoare pentru marele public, avid să „citească” revista brădeană. Este un mare privilegiu pentru oricine să poată spune: „Am văzut și eu ... „Agora””

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

Cu numărul 87 al revistei (23 februarie 1984) participarea autorului în propria creație a luat sfârșit. Numărul 87/bis, a douăsprezecea ediție specială dedicată cenaclurilor hunedorene, este momentul în care aparatnicul roșu îi spune autorului că nu mai are loc în propria operă. I se arată ușa, iar autorul onorează ieșirea în tăcerea flască a celor pe care în una din cele mai dure dictaturi pe care le-a cunoscut istoria, le-a propulsat numele într-o presă națională și internațională dintr-o localitate în care, până la el, nu se întâmpla nimic. În fața publicului local se desfășoară cel de al 88-lea număr al revistei, ultimul pregătit de autor, dar a cărui desfășurare, din cauza surghiunului, nu a putut-o urmări, dar pentru că l-a pregătit, cu toate că nu a participat, îi aparține. Cu numărul 89 din 26 aprilie 1984 își deapănă destinul „Agora” sechestrată. La ultima participare în „Agora”, autorul va susține eseul, despre care atunci nu știa că este cel de rămas bun, „Comentariu pe tema „Homo homini lupus”. Redăm textul acestuia în rândurile ce urmează:

„Domnul Hobbes n-a fost nici original și nu a avut nici dreptate atunci când reluându-i pe iluștrii săi înaintași, Bacon și Plaut, a reasigurat omenirea prin „Homo homini lupus” (omul e lup pentru om) că între patrupedul silvestru și bipedul de salon, angajat în turnire, când ține să epateze, pentru aură de erou, și în trubadur când îi dau ghes aplecările romantice, n-ar exista diferențe, ba mai mult, s-ar putea stabili, o perfectă liniaritate în privința modului de comportament, a mijloacelor prin care realizează caracterul social al viețuirii lor. Acest dicton a fost câștigat cercetării filozofice, cunoscând apelul la violență a celor două viețuitoare, și este departe de noi gândul că cei trei mari gânditori, prinzând în haina sumară a dictonului analogia dintre cei doi subiecți, lup și om, n-ar fi realizat diferențele ce subzistă între ei, unul condus de instinct iar al doilea de rațiune și că, prin comparație, n-au fost tentați de coborârea omului în peiorativ, ca un hohot, ca un definitoriu accent tocmai pe surpriza ce o oferă unitatea de mijloace în ciuda diferenței de reprezentare. Va fi câștigat demonstrației că registrul pe care proliferează violența la lup este incomparabil restrâns față de celalalt subiect al comparației, pentru că, dacă agresivitatea acestuia se produce doar pe două sau trei canale: foame, apărare, și lăcomie, agresivitatea la om este prezentă

pe o multitudine de canale și nu de puține ori numărul acestora este proporțional cu inteligența, cu capacitatea de reprezentare, cu fantezia, care - trebuie să recunoaștem -, sunt caracteristice numai omului și credem că, dacă și la restul lumii animale i-ar fi caracteristic acest minunat adaos, cu care omul se mândrește, conștiința, registrul pe care ar prolifera la acestea violența s-ar instala pe incomparabil mai multe canale, iar ținta indiscutabilă a acestora ar fi, de bună seamă, cel mai caraghios reprezentant al regnului animal, cel pentru care la geneză a mai rămas foarte puțin păr, iar pene de loc, cel ce domină lumea animală în pielea goală dar împăunat de orgolii.

* * *

Într-un moment de răgaz, câinele Nor și cățeaua Rouă s-au întins la taclale.

- Teamă-mi este, spunea Rouă, că turbarea de la oameni vine, că, dacă te uiți bine totul este abracadabrant în viața lor, ai observat, cred, că ei nu pot umbla dacă nu scot sunete, iar, după câte văd, numai porcul și găina se aseamănă cu ei, că restul animalelor se poartă normal.

- Ce să-i faci! completă Nor, situația lor este destul de tristă, ei trebuie să mai trudească mult, cât despre demnitatea câinească, trebuie să fii de acord cu mine că nu poate fi dobândită atât de ușor, iar ei știu bine chestia asta și cred că se resemnează.”

* * *

AGORA SECHESTRATĂ

Și-a început drumetia la 26 aprilie 1984, prin editarea numărului 89 al revistei și avea să și-o încheie la 30 martie 1990, cu numărul 160 (Anul I, Nr. 3 (160) – Serie nouă. Autorul rândurilor de față dispune de informațiile rezultate din sumarele care s-au păstrat, precum și din amintirile unora din colaboratori, întrucât odată cu declararea sa ca persoană „non grata” și alungarea din clădirea Casei de cultură i-a urmărit destinul doar din presă, socotind că orice fel de altă angajare, odată, nu ar fi fost primită, iar o doua oară ar fi fost dezonorantă. Sorin Costina ne împărtășește impresia sa privitor la ținuta manifestării post sechestrare, în termeni: „prin desistarea de la disciplina celor cinci minute, revista s-a „lălăit”, pierzându-și sobrietatea de altădată. Printre cei care au răsuflat ușurați de eliberarea de disciplina timpului etalonat de exprimare s-au numărat Ionel Golcea, Lucian Bumbea și respectiv Emilian Radovici, care și-au întins expunerile pe 15, 20 sau chiar mai multe minute, astfel că publicul a fost supus presiunii prin plictis, răbindu-se până la dispariție.” Credem că această atitudine a fost de natură să afecteze autoritatea artistică a manifestării, și iată care ar putea fi motivația: „Agora” s-a dorit și a fost în mod efectiv, până la numărul său 88, un spectacol realizat prin voce, prin sănătatea unui text circumscris în termeni extrem de economici, prin carisma autorilor, prin calitatea cortinei muzicale și a șpicherului de pe bandă, prin imaginile proiectate. Luată pe rând:

Nu toți colaboratorii revistei au dispus de o oralitate impecabilă, voci pe care să-ți faci plăcere să le ascuți, dar aveau în spate mesaje intelectuale ce prin comunicare scurtă suscitau interesul auditoriului. Luați la întâmplare Ioan Făgădar dispunea de o comunicare cu puternice caracteristici rurale, Ionel Golcea dispunea de o oralitate liniar-flască, necapabilă de nuanțarea absolut necesară pentru a transforma publicul în prizonierul mesajului pe care-l propunea, Lucian Bumbea, persoană ce a durat un efort exemplar la realizarea revistei, era tarat de oarecari stridente ale exprimării, defecte ce, în situația lui, ieșeau ușor în evidență, întrucât și-a propus și a înnobilat cu succes revista cu secvențe dramatice fie prin monolog, fie prin cooperare cu alți artiști amatori, Nicolae Heinrich, autor al unor dizertații de pedagogie extrem de luminate venea în revistă cu o voce molcom-tubată , și exemplele ar putea

continua. Și totuși cu aceste voci constrânse la exprimări pe o durată strict etalonată, s-a realizat marele spectacol al „Agorei”, pentru că au putut fi încălzite de vocile cu ținută impecabilă cum ar fi cele ale Feliciei Neag, Georgeta Bodiciu, Bianca Leucian, Dumitru Ciur, Mihai David, Virgil Trufașu. Cei care au desistat de la disciplina timpului de expunere etalonat nu au avut în vedere publicul credincios „Agorei”, cei ce au populat spațiul de ascultare număr de număr, care a intrat în capcanele revistei, urechea și disponibilitatea lor de ascultare privind un redactor formându-se pe cele cinci minute. Orice depășire a spațiului de expunere bătând în mod violent în disponibilitatea lor de ascultare. Ei au uitat că omul care a dorit să citească „Agora” a venit în spațiul de apariție a acesteia cu obișnuința de a răsfoi niște pagini orale strict etalonate, și că atunci când se produceau abateri de la ritm i se producea o suferință, iar când repetările, parantezele și încărcarea nejustificată a textului îi apăreau în senzori, îl propulsau într-o nemeritată stare de plictis. Iată unul din factorii care au determinat alungarea publicului și respectiv dezintegrarea revistei.

„Agora” liberă, manifestarea de până la numărul 88, a evitat încărcarea programelor cu subiecte militant comuniste. „Agorei” sechestrată i se destină, însă, prin planul de măsuri din 7 mai 1984 o fațetă militant comunistă, în acest sens directiva ca revista să fie realizată cu activiști P.C.R. și de stat din țară în calitate de invitați, prin care înțelegem colaboratori. Așa se face că editorialele revistei încep să respire militantismul ceaușist. Această măsură a constituit unul din principalele atentate la apetența pentru spectacolul „Agora” a publicului ascultător. Dacă înainte vreme s-au evitat atari subiecte, după sechestrare, acestea încep să devină ostentative, ori publicul agresat de deșănțata propagandă comunistă, a se înțelege umplerea spațiului public cu slogane de preamărire a conducătorului și a partidului, de programe de televiziunea de doar două ore zilnic, și acelea încărcate până la refuz de omagierea dictatorului și de imagini cu sudori ce prin flamă incandescentă cârpesc pe conștiința privitorului macabrele concepte roșii; formatul editorial al revistei de după mai 1984 nu mai îmbia la ascultare publicul format în timp al revistei, astfel că acesta devine circumspect și nu mai participă.

La 11 decembrie 1986 (nr. 121), la zece ani de la apariție, culturnicul local susține editorialul apariției, titrându-l „Agora – Tribună a educației patriotice”. Nimic mai nemeritat pentru o manifestare ce de la apariție și-a propus să scoată pe cei dispuși să o asculte din zoaia propagandei comuniste. A susține un alt conținut, acum, după ce revista și-a creat un anume profil în conștiința publică, înseamnă o întoarcere către propaganda roșie, înseamnă să anulezi tot ceea ce s-a acreditat cu trudă ani la rând. Este evident că un atare mesaj n-a fost de natură să păstreze, sau să acapareze publicul manifestării. Dar

într-un moment ce se dorea a fi jubiliar, nu este unica lovitură ce i se aplica. Pentru cei ce vor avea curiozitatea să lectureze presa „Agorei”, integral prezentată în acest volum, vor observa ce impresie bună au creat mijloacelor mas-media din țară cele două slogane ale revistei, cele ce titrau fiecare apariție, și anume „Agora slujește frumosul prin cuvânt și imagine” și „În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei”. Ei bine, începând cu acest număr, cele două slogane sunt înlocuite. Primul cu „Agora” – tribună a educației patriotice, revoluționare” iar al doilea cu „Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta”. Cele două făcături nu au fost de natură să îmbunătățească prestigiul revistei, cât l-au coborât la nivelul a ceea ce devenise intolerant pentru viețuitorul din interiorul „lagărului” zis socialist, persoană suprasaturată de falsitatea propagandei ce-i otrăvea viața, făcând ca aerul ce-l înconjoară să devină irespirabil, pentru că la această vârstă a dictaturii eram încărcăți cu conștiința că viem într-un mediu utopic, pe care-l uram cu toată puterea..

Pierzându-și publicul și atractivitatea, revista apare în virtutea a ceea ce se numea atunci „sarcina de partid”. Nu mai era făcută din imboldul puternic pe care ți-l dă conștiința că te afli pe un trend productiv, cât dintr-o obligație care era impusă sub amenințarea sancțiunilor vremii. Dacă până în martie 1984 personalul salariat al Casei de cultură era ținut doar să găzduiască și să asigure o modestă contribuție materială necesară funcționării revistei, neavând nici un fel de implicare în chestiunile manageriale și de acreditare, de acum sunt ținuți să facă totul, și cum nu aveau o implicare emoțională caracteristică înaltelor satisfacții ale autorului, care a asistat cu uimire la modul în care manifestarea s-a impus și cu ce autoritate în mediul de cultură națională, au tratat cu superficialitate editarea și destinul revistei. După prima mare greșală, cea care a constat în bolșevizarea aparițiilor, se comite o a doua, care constă în lipsa preocupării de a-i menține prestigiul în mas-media culturală. Anterior sechestrului, fiecare apariție era semnalată principalelor cotidiene ale vremii și tuturor revistelor literare și culturale ale țării, operație ce, prin natura ei, a atras atenția redacțiilor respective, mai mult le-au incitat curiozitatea, punându-i în situația să-și manifeste interesul participării la o astfel de manifestare. Au venit, au văzut și încărcăți de uimire, au scris elogios despre Brad și despre mâna de oameni ce au transformat un târg prăfuit într-un veritabil focar de cultură. Rupându-se legăturile cu revistele și respectiv cotidienele din media românească, Bradul ca localitate a revenit la liniștea colbuită în care s-a aflat anterior înființării revistei. Orașul a fost scutit de glorie, ca și cum s-ar fi plictisit de notorietate. Localitatea a renunțat la prestigiul pe care i l-a conferit cea mai frustă apariție literar-culturală din peisajul publicistic național, așa cum ai renunța la o haină veche, în condițiile în care lucrul ce s-a abandonat era o

noutate nu numai în planul culturii naționale, cât și peste fruntariile țării. Efectul imediat al acestei neglijențe a constat în amuțirea presei.

Câteva cifre: „Agora” liberă editează 100 de numere (88 ediții lunare plus 12 ediții speciale), este deservită de 79 de colaboratori. La aparițiile sale își dau concursul 61 de personalități.

„Agora” sechestrată editează 75 de apariții (72 ediții lunare și trei ediții speciale) este deservită de un număr de 30 de colaboratori. La aparițiile sale își dau concursul un număr de 11 personalități.

Separat este de notat că o seamă de colaboratori ai revistei de dinaintea sechestrului, constatând direcția dată manifestării încetează să mai colaboreze.

Una din cele mai notabile pierderi se produce prin renunțarea la colaborarea cu revista a Feliciei Neag, privitor la care am precizat că a colaborat la 86 din numerele „Agorei” libere, retrăgându-se după doar cinci numere ale revistei sechestrate.

Bianca Leucian după o fructuoasă colaborare în 29 de apariții ale „Agorei” libere, se retrage din rândul colaboratorilor după doar două participări în revista sechestrată. Ștefan Balasz, cu 39 de colaborări la „Agora” liberă, îl mai regăsim cu o singură participare. Între marii absenți se numără și Stela Stănescu.

Pentru cititorul ce ar dori să judece aceste absențe este suficientă o sumară răsfoire a sumarelor după jurizarea cărora va avea posibilitatea să constate nivelul pierderilor, este evident că luminiscenta temelor dezvoltate de colaboratorii numiți în revistă va da dimensiunea pierderilor. Credem că se impune și o prelevare statistică privitor la materialul literar, științific și de artă ce s-a propus ascultării publicului participat la edițiile manifestării în cei 14 ani de activitate ai revistei.:

S-au prezentat publicului un număr de 2376 alocuțiuni din care 1646 de către „Agora” liberă și 730 alocuțiuni de către „Agora” sechestrată. Mai adăugăm că sumarele „Agorei libere s-au păstrat în întregime. În ce privesc cele ale „Agorei” sechestrate facem mențiunea că nu s-au păstrat un număr de cinci sumare, respectiv cele corespunzătoare manifestărilor cu nr: 94; 111; 113; 114 și 148.

**CUVINTELE DE CREDINȚĂ ALE „AGOREI”
CĂTRE ARTE ȘI OASPEȚII SĂI**

1. La deschiderea porților:

Fiți bineveniți!

„Agora” arborează
steagurile înalte ale ospetiei

oficiind pentru voi

riturile:

binelui,

adevărului,

cinstei

și frumosului!

* * *

2. Sculptura și pictura:

Când au hotărât să împiedice

uitarea,

oamenii cetății au dăltuit

busturi și monumente,

desfășurând

și nemuritoarea frescă.

Atunci s-au rupt zăgazurile

artei

și tot de atunci curge frumosul.

* * *

3. Muzica:

La început urale,
apoi alămuri,
iar la sfârșit de tot
„Agora” uimită a descoperit
 florile
și ritmul divin al muzicii.

* * *

4. Thalia:

Unul căruia
 râsul și plânsul
I s-au așezat pe față
 în același timp,
a descoperit măștile.
Apoi a ridicat în mijlocul
 „Agorei”
un podium
care n-a fost nici loc
de spânzurătoare
nici eșafod,
nici rug.
Ce a urmat a fost teatrul.

* * *

5. Politica:

Când nori potrivnici,
 furtuni
și păsări de pradă
au învăluit cetatea,

oamenii și-au îndreptat privirile
spre izbăvitoarea „Agoră”

* * *

6. Știința:

În „Agora” s-au statornicit
reguli esențiale pentru:

desăvârșirea ocupațiilor,
frumoasei rostiri,
respectul datorat părinților,
diverse și înălțătoare iubiri
și dezmiardarea pruncilor.

* * *

7. Înțelepciunea:

Când bătrânii „Agorei”

pritoceau tainele
pentru a le smulge adevărul,
flăcăii și fetele
cetății
cu ale lor anatomii solare,
afânau aerul tare
al înțelepților,
adăugându-i miresme
de busuioc și flori de tei.

* * *

8. Justiția:

Pentru că între obiectele
lor
se găsea o balanță
fără întrebuintare,
au pus-o în mâinile
unei fecioare
legată la ochi.
Și fiindcă fecioara nu-i vedea,
unii au furat la cântar
iar câțiva
ce n-au fost întotdeauna iubiți
au îndreptat lucrurile.

* * *

9. Sportul:

Și pentru că știau
Aforismul
„Mens sana in corpore
sano”
au început să practice
organizat
mișcarea
căreia i-au spus
când jocuri,
când educație fizică,
când sport.

* * *

PRESA AGOREI

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” -
nr. 5522 din 11 octombrie 1972**

Au cuvântul cititorii

CE AȘTEPTĂM ȘI CE NE OFERĂ AȘEZĂMÂNTUL DE CULTURĂ

Este nesatisfăcătoare activitatea culturală care se desfășoară în prezent în orașele mici – ne scrie Tiberiu Vanca din Brad. Și continuă: „Spun nesatisfăcătoare pentru că spectacolul cu public nu este dirijat, el se desfășoară în cele mai multe cazuri la voia întâmplării, pentru că pe plan local nu există preocuparea răspândirii raționale a culturii ... În privința consumului bunurilor materiale, între orașele mici și mari nu există deosebiri esențiale, în timp ce în privința consumului de valori spirituale, deosebirea este evidentă. Această situație poate fi și trebuie înlăturată.”

Semnatarul scrisorii, după ce arată la cât de puțin se rezumă activitatea culturală în orașul Brad, linia minimei existențe în conceperea ei, încheie cu câteva propuneri demne de atenție, din care spicuim: relații permanente cu formații profesionale și desfacerea prin comitetele sindicale a unor abonamente pentru stagiuni anuale la spectacole de teatru, operă, concerte simfonice, organizarea, prin Uniunea Artiștilor Plastici, a unor expoziții, popularizarea largă a conferințelor și conferențiarilor, ș.a. Într-un cuvânt, afiș cultural bogat și consistent.

Suntem siguri, tovarășe Vanca, de faptul că demersul dumneavoastră va fi auzit de forurile locale care se ocupă de aceste probleme și care în mod firesc trebuie să fie receptive la cerințele cititorilor. Totodată bănuim că nici un lucrător al Casei de cultură din orașul Brad nu se va supăra dacă veți colabora, fie și numai prin propuneri, cu acest așezământ cultural. Participarea cetățenilor

la viața culturală a localității nu se poate rezuma numai la calitatea de spectatori.

* * *

Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –

nr. 6173 din 7 iunie 1977

„AGORA”

Revista de cultură „Agora”, aflată înaintea celui de al șaptelea număr, a devenit un fapt obișnuit în viața spirituală a orașului Brad. Cele 14 cronici (realizate cu mijloace orale și proiecție de imagini), conținând dezbateri pe teme de politică, proză, poezie, biologie, minerit, medicină, pictură, muzică, teatru, drept, sport, ș.a., se bucură de o largă audiență din partea publicului brădean.

Meritul realizării acestei interesante reviste vorbite aparține unei echipe entuziaste formată din redactorii: Felicia Neg, Ionel Golcea, Augustin Fritea, Sorin Costina, Ștefan Balasz, Virgil Trufașu, Nestor Lupei, Emil Mărgineanu, Mihai David, Dumitru Hârza și colaboratorilor Mircea Golcea, Viorel Tătaru, Emanoil Radovici, Adina Manta, Felicia Steavu, Cristina Baiant, Maricica Macovei și Nicolae Vârtan.

Tiberiu Vanca, redactor coordonator

* * *

Revista „STEAUA” –

nr. 6 din iunie 1978

AGORA – O EXPERIENȚĂ CONCLUDENTĂ

O interesată inițiativă a orașului Brad ne atrage în mod deosebit atenția. Despre ce este vorba? Intelectualii din Brad au fericita idee de a organiza, lunar o întâlnire cu publicul, prin intermediul unei „reviste sonore de cultură”, Agora, formulă inedită și de mare efect, unde, într-un interval de timp scurt sunt abordate probleme de interes general: literatură, plastică, medicină, umor, geografie, ș.a. Organizatorul principal al acestei incitante reviste vorbite,

juristul Tiberiu Vanca, a reușit să dinamiteze energiile intelectuale din orașul Brad, și nu numai de aici, Agora având și invitați din județul Hunedoara, să imprime un ritm alert, antrenant secvențelor sonore, să structureze cu pricepere conținutul dens și variat al „paginilor” sonore. Sprijinite de Comitetul orașenesc al P.C.R. și de activul Casei de cultură, sub egida Consiliului de educație politică și cultură socialistă din Brad, manifestările Agorei atrag un public numeros, receptiv, polarizând interesul unor categorii diverse de spectatori, participanți atenți la un veritabil act de cultură. Așa cum aflăm dintr-un succint cuvânt introductiv, realizatorii Agorei au urmărit să releveze că „spațiul civic al micilor orașe are rezerve de inteligență, ce cu ușurință pot urni mari și suave întreprinderi spirituale”, și în consens cu această idee, faptul că „evenimentul cultural, dacă este lucrat cu mîgală și responsabilitate, strînge comunitatea în jurul său, pregătind-o pentru nevoile patriei”. Iată două deziderate majore care au stat permanent printre preocupările colectivului de organizare al revistei vorbite, din orașul altfel bogat în tradiții și disponibilități spirituale, cu un nucleu puternic de oameni nu numai entuziaști, dar și de o mare seriozitate profesională. Pentru că trebuie subliniat, neapărat, un lucru de mare importanță: revista vorbită nu este o manifestare întâmplătoare a unor diletanți, o serată pseudo literar-științifică, o întâlnire oarecare între diverse profesii și interese, ci altceva, un bun spectacol-dezbatere, complex, unitar, minuțios lucrat, unde nimeni nu se simte străin sau plictisit. Ea și-a cucerit deja, în decursul unui an și jumătate (primul număr este datat 16 decembrie 1976) o coeziune internă, și-a format un public, a dovedit că știe să capteze și să educe, să informeze și să formeze spectatorii prezenți, cu consecvență, în sala de spectacole a Casei de cultură. Din sumarul numerelor vom aminti, selectiv, câteva titluri și câțiva autori pentru a sugera generoasa arie culturală abordată și dorința continuă a realizatorilor de a se înscrie firesc și matur în contemporaneitate. Astfel „editorialele” și „poemele” lui Tiberiu Vanca, nelipsite din fiecare număr, comentariile literare ale lui Ionel Golcea (La moartea lui André Malraux, Recitind pe Geo Bogza etc.), Felicia Neag (Emil Botta, Al. Philippide, Ana Blandiana, Ioan Alexandru), Mihai David (Cehov, Sofocle etc.), revista revistelor, „medalioanele” științifice (Pasteur, V. Babeș, Robert Koch), incursiunile în geologie ale lui Nestor Lupei, noutățile din industrie, proiecțiile de diapozitive însoțite de scurte exegeze plastice datorate lui Sorin Costina, oferă o panoramă atrăgătoare, într-un limbaj adecvat, suplu, fără a uita rigoarea necesară, a ideilor actualității. Montajul bine gândit, comentariile muzicale, versurile intercalate, deschid un spațiu meditației și vibrației afective.

Invitați de Agora, redactori ai revistei noastre au colaborat la „numărul” din mai, surprinși plăcut de sobrietatea și calitatea textelor citite aici, ca și de atenția publicului aflat în mare număr în sală. Din programul celui de al 18-lea număr, remarcăm poemele lui Tiberiu Vanca, un text critic promițător al foarte tânărului Tiberiu Dăioni despre poezia lui A.E. Baconsky, considerațiile lui Virgil Trufașu, Ștefan Balasz, Ionel Golcea vizând o problematică a prezentului, schița unei reconsiderări a teatrului medieval de Mihai David; inspiratele diapozitive ale lui Traian Bozdoc, elogiu al naturii românești surprinse de un ochi sensibil, o interpretare la obiect a picturii lui Ion Țuculescu de Sorin Costina, în sfârșit, câteva momente de umor de bună calitate datorate caricaturilor lui Ștefan Balasz. Totodată, în cadrul revistei din 25 mai, au fost lansate volumele Floarea Soarelui, al hunedoreanului Valeriu Bârgău și Bărbații, de Dumitru Dem. Ionașcu, în prezentarea lui Neculai Chirica. La sfârșitul întâlnirii, invitații, printre care factori de răspundere ai Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă Hunedoara, și-au exprimat satisfacția pentru reușita serii ce se datorează unor oameni ce au de pe acum o bună experiență editorială.

Adrian Popescu

* * *

**Revista „ORIZONT” –
nr. 28 din 13 iulie 1978**

PANORAMIC

Din bogatul sumar al revistei de cultură cu public a orașului Brad, prezentată în ziua de 6 iulie, am reținut comentariile consacrate poeziei lui Anghel Dumbrăveanu, poeziei pașoptiste, dramei istorice ibseniene, volumului de poezie „Curcubeu în decembrie” semnat de Traian Filimon.

Observator

* * *

Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –

nr. 6440 din 19 iulie 1978

„REVISTELE VORBITE”, MANIFESTĂRI CULTURALE

HUNEDORENE DE ALEASĂ ȚINUTĂ

Festivalul național „Cântarea României” a determinat în județul nostru, ca și în întreaga țară de altfel, nu numai o amplificare fără precedent a cantității și calității actului cultural artistic, dar și căutări ale unor noi modalități de exprimare, conforme cu spiritul novator al acestei întreceri a muncii și creației...

În acest cadru se impune consemnarea inițiativelor de organizare a unor „reviste vorbite” în câteva localități ale județului nostru, inițiative care s-au bucurat, încă de la debutul lor, de o bună primire din partea publicului.

Începutul poate fi localizat la Brad, unde revista vorbită a primit numele de „Agora”. În ce constă manifestarea:

Imaginați-vă că aveți în față o revistă tipărită ce conține o suită de rubrici, obișnuite unei publicații culturale – plastică, muzică, film, poezie, teatru, proză, istorie, drept, medicină, sport, ș.a. – dar în loc să lecturați singuri articolele, vi le prezintă, prin viu grai, chiar autorii lor. Astfel, „Agora” conține zece până la șaptesprezece asemenea rubrici, durata lor ocupând maximum două ore. Fiecare rubrică se desfășoară pe distanța a cinci minute și trebuie să îndeplinească trei condiții esențiale: capacitate de sinteză, câmpuri metaforice și calități stilistice.

Ajunsă la a 18-a ediție, revista a adunat în jurul ei un grup de colaboratori statornici, printre care notăm pe: Ștefan Balasz, Georgeta Bodiciu, Mihai David, Traian Bozdoc, Sorin Costina, Ionel Golcea, Dumitru Hârza, Nestor Lupei, Emil Mărginean, Aurel Holhoș, Mircea Nedopaca, Virgil Trufașu, Augustin Fritea, și, bineînțeles, redactorul coordonator Tiberiu Vanca.

O altă revistă vorbită este cea de la Deva, inițiată cu aproape un an în urmă de Casa municipală de cultură. Ca și revista brădeană „revista vorbită” de la Deva este intitulată „Amfiteatrul artelor”...

Cea mai tânără revistă vorbită este cea de la Orăștie... Asemănătoare celei de la Deva și aceasta și-a creat un nucleu de colaboratori...

În afară de colaboratorii proprii cele trei reviste vorbite apelează și la colaboratori din alte județe, redactori ai unor reviste, scriitori, oameni de știință și artă.

Audiența la public, temele interesante, de multe ori inedite, fac din revistele vorbite manifestări de aleasă ținută culturală....

Carol Drozd

* * *

**Cotidianul „ROMÂNIA LIBERĂ” –
nr. 10494 din 22 iulie 1978**

La Brad, în județul Hunedoara, revista vorbită „Agora” a ajuns la cea de a 18-a ediție. Alte asemenea „reviste vorbite” se desfășoară la Deva, sub numele de „Amfiteatrul artelor” și la Orăștie.

* * *

**Revista „CONTEMPORANUL” –
nr. 32 (1657) din 11 august 1978.**

„AGORA” – O REVISTĂ CULTURAL-ȘTIINȚIFICĂ VORBITĂ

Să ne imaginăm o sală întotdeauna ocupată de un public atent și receptiv, o sală în care pe rând, pe podium urcă cel puțin zece persoane de o vădită competență, fiecare având la dispoziție cinci minute pentru a vorbi despre un subiect dinainte stabilit. Un subiect de interes general, ales din varii domenii științifice și culturale – industrie și biologie, literatură și plastică, geografie și medicină, muzică și istorie. În răstimpul destul de scurt, invitații trebuie să sintetizeze așadar datele unei teme, să incite audiența, să-i transmită un mesaj persuasiv, utilizând un limbaj, după caz, precis, riguros sau liric.

Această inițiativă, de a realiza o revistă cultural-științifică vorbită, cu rubrici răspunzând dorinței oamenilor de a cunoaște cât mai multe lucruri, s-a născut la Brad, un oraș muncitoresc. Formula, să recunoaștem, este inedită și, în trei ani de când a prins viață, și-a dovedit cu prisosință eficiența. Lună de lună la Casa de cultură a urbei, întâlnirile „Agorei, cum se cheamă originala

„publicație sonoră”, sunt urmărite cu atenție. Juristul Tiberiu Vanca, animatorul acțiunilor, a reușit să formeze un nucleu de intelectuali gata să susțină „paginile orale”, dar, mai ales, a știut să aducă la Brad oaspeți nu numai din județul Hunedoara, ci și din alte centre ale țării. Ecoul educativ al „Agorei” a dobândit de la o ediție la alta, profunzimi evidente.

Organizatorii, cu sprijinul constant al Consiliului de educație politică și cultură socialistă din Brad, s-au străduit să demonstreze că „spațiul civic al micilor orașe are rezerve de inteligență”, că „evenimentul cultural dacă este lucrat cu migală și responsabilitate, strânge comunitatea în jurul său”. După 20 de apariții, primul număr datează din 14 decembrie 1976 – „Agora” și-a probat calitățile ei formativ-educative de forum unde se dezbat, succint, fără divagații fastidioase, probleme capabile să contribuie la lărgirea orizontului de înțelegere al publicului. Rubricile propuse spectatorilor sunt alese cu grijă, ținându-se cont de actualitatea chestiunilor și de solicitările anterioare. Tiberiu Vanca, eseist de talent, este de altfel semnatarul unor editoriale substanțiale și la obiect, medicul Virgil Trufașu popularizează elemente de ultimă oră din domeniul științelor, Traian Bozdoc, inginer, face cunoscute folosindu-se de argumentele diapozitivelor, frumusețile rezultate din cercetări speologice, profesoara Georgeta Bodiciu alcătuiește o densă revistă a revistelor, medicul Sorin Costina prezintă universul picturii, profesorul Ionel Golcea este autorul unor pertinente comentarii literare, tehnicianul Ștefan Balasz, caricaturist, schițează cu linii satirice, unele aspecte mai puțin laudabile din existența orașului. Curent se prezintă noutăți din industrie, informații juridice, iar unele alocuțiuni sunt dedicate evenimentelor politice de mare importanță. Expunerile se succed pe un fond muzical expresiv, ales cu grijă, care dă o culoare aparte, alături de versuri, întregului spectacol.

Se pune, pentru cel care ia contact întâia oară cu „Agora”, o întrebare. Oare într-un asemenea montaj, chiar atât de judicios gândit, cu intervenții sobre și consistente, dar atât de concise, nu există primejdia scăpării din vedere a unor nuanțe necesare? Ne-a răspuns, credem destul de convingător, tehnicianul Nicolae Trif, care spunea că „secvențele „Agorei” nu trebuie să epuizeze neapărat o temă, ci să urmărească stimularea interesului publicului, determinându-l să-și completeze, prin căutări proprii, fondul de informații. Apoi, după parcurgerea sumarului, se desfășoară de regulă discuții vii, care ne ajută să ne aprofundăm cunoștințele”.

Seriozitatea, entuziasmul și priceperea cu care organizatorii „Agorei” chibzuiesc viitoarele programe ne întăresc convingerea că atât conținutul cât și mesajele acestor noi „numere” ale revistei vor răspunde exigențelor politico-educative. În acest sens diversificarea în continuare a paletei tematice,

atragerea și a altor specialiști la susținerea dezbaterilor, permanentul dialog cu viața și oamenii, în fine, valorificarea perseverentă a binecunoscutelor tradiții științifice și culturale din Brad, pot conferi revistei vorbite „Agora” dimensiuni superioare.

Dumitru Nicu

* * *

**Revista „ROMÂNIA LITERARĂ” –
nr. 35 din 31 august 1978**

REVISTĂ LITERARĂ CU PUBLIC

Comitetul de cultură și educație socialistă al orașului Brad a organizat la 29 august, în sala Casei de cultură, cel de al 21-lea număr al revistei de cultură cu public „Agora” în cadrul căreia între cele 16 teme ale programului au fost incluse următoarele: „Figura muncitorului în lirica lui Aron Cotruș”, „Scriitori în acțiune de documentare”, „Pe marginea romanului Revelionul de Paul Georgescu”, „Ibsen și problematica marilor creații”, „Viața monografiilor – George Bacovia de Mihail Petroveniu” „Revista revistelor”. Temele au fost dezvoltate de Tiberiu Vanca, Felicia Neag, Ionel Golcea, Mihai David, Stela Stănescu, Georgeta Bodiciu, Ana Maria Stoica și alți membri ai revistei „Agora”.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” -
nr. 6477 din 1 septembrie 1978.**

„AGORA” – LA A 21-A EDIȚIE

Înscrisă cu succes în manifestările de masă ale Festivalului Național „Cântarea României”, revista vorbită „Agora” de la Brad, condusă de Tiberiu Vanca și-a desfășurat zilele acestea cea de a 21-a ediție. Numărul din august al „Agorei” a prilejuit Feliciei Neag o alocuțiune în care a vădit un bun meșteșug al comunicării despre figura muncitorului în lirica lui Aron Cotruș, iar Stela Stănescu aduce prin studiul „Mihail Petroveanu – George Bacovia” o rubrică

nouă: „Viața monografiilor”, sensibilă aplecare spre limbajul poetic, cucerind prin sinceritate, acuratețe și siguranță stilistică. Cald și deosebit de comunicativ s-a dovedit Traian Bozdoc cu rubrica sa „România Pitorească”, iar rubrica de teatru a lui Mihai David cunoaște o bună adeziune la public.

Numărul din august al „Agorei” aduce participanților încă o noutate care dovedește că revista are mari rezerve de expresie: primul vernisaj al unei expoziții de pictură, prin care Emil Țegean, artist amator, dovedește că a depășit granițele amatorismului, fiind despărțit de arta majoră doar prin faptul că pictura este un strălucit hobby față de munca profesională (inginer chimist).

Prestații egale, la bun nivel artistic și stilistic, au oferit publicului și Georgeta Bodiciu, Ștefan Balasz, Sorin Costina, Ana Maria Stoica și Virgil Trufașu.

* * *

**PROGRAM RADIO-TV –
din 21 iunie 1977**

8:40 ATENEU – Așezămintele culturale – școală a educației socialiste.

Festivalul „Cântarea României” – amplă desfășurare a puterii de creație a societății noastre.

Agora – o inițiativă culturală în orașul Brad jud. Hunedoara - expresie a democrației culturii socialiste. Emisiune de Radu Felix.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” -
nr. 6208 din 19 octombrie 1977**

AGORA

Revista de cultură cu public „Agora” din Brad programează mâine orele 18 în sala Casei de cultură, o manifestare, a 11-a de la apariție. Rubricile revistei: editorial, proză, poezie, biologie, minerit, medicină, pictură, muzică, teatru, drept, caseta pentru caricaturi, film.

* * *

Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –

nr. 6494 din 21 septembrie 1978

NESTEMATE DURATE LA FOCUL PASIUNII.

La câțiva pași de vestitul Muzeu mineralogic din Brad, unde ochiul rămâne statornic fascinat de bogăția de culori și forme a adâncurilor, se află Casa de cultură. Prezent la unul dintre tradiționalele acte de cultură – revista sonoră cu public „Agora” – remarci, alături de apropierea în spațiu a celor două instituții, și o altă paralelă de valoare: acele nestemate spirituale pe care modestele „alocuțiuni a câte cinci minute”, le aduc cu generozitate unui public, la fel de generos prin receptivitate. Se realizează aici, în aceste întruniri lunare, așteptate și necesare spiritual publicului lor statornic, la fel de generos prin receptivitate, unul dintre dezideratele majore ale Festivalului Cântarea României – sub genericul căruia se desfășoară împletirea organică a muncii cu creația. Și aceasta în dublu sens: pe de o parte dezvoltând, prin fiecare temă abordată, noi și noi chipuri ale bogăției spirituale românești, ale frumuseților țării și oamenilor ei, iar pe de altă parte prin relevarea unor potențe spirituale profunde, a unor pasiuni, care, prin „Agora”, prin glas și aripi îndrăznețe.

Lecțiile „Agorei” se imprimă adânc în sufletul spectatorului, fiindcă vibrează la același glas al iubirii pentru fiecare imagine, idee sau cuvânt ales și spus. Fie că e o continuare a preocupărilor profesionale (Felicia Neag, Ionel Golcea, Georgeta Bodiciu, Virgil Trufașu, Stela Stănescu, Mihai David, ș.a.), fie că reprezintă o altă valență spirituală la fel de profund cultivată și șlefuită de pasiune (Sorin Costina, Ștefan Balasz, Traian Bozdoc), tabletele „Agorei” plac și conving.

O pledoarie sobră pentru mesajul uman al câtorva pânze nemuritoare, prezentate de cineva care cu puțin timp înainte, în sala de operații făcea să învingă viața, prin dragostea de om și priceperea profesională, are o valoare și o semnificație aparte. La fel impresionează mesajele unor vremi demult apuse, reînviată prin imagini și comentarii adecvate, ori chipurile de o măreție rară, ale țării, aduse de obiectivul și alese de ochiul călătorului îndrăgostit de natura patriei.

„Agora” înseamnă, la Brad, pasiune. Înseamnă dragoste de frumos, de cultură, de idei, de ridicare spirituală și cinstire a neamului.

Despre edițiile sonore ale „Agorei” se pot spune, și se spun, peste tot, lucruri bune. Pentru toate, un cuvânt de mulțumire inimosului ei inițiator, Tiberiu Vanca, și nu în ultimul rând laude Consiliului de educație politică și

cultură socialistă al oraşului Brad, care patronează o asemenea aleasă manifestare spirituală ce răspunde prin conţinutul ei militant imperativelor Festivalului muncii şi creaţiei „Cântarea României”. ...

Ileana Lascu Mureşanu

* * *

**Revista „ORIZONT” –
nr. 43 din 26 octombrie 1978
(Rubrica PANORAMIC)**

Suntem informaţi despre încă o manifestare artistică „Agora” sub egida Consiliului de educaţie politică şi cultură socialistă al oraşului Brad.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6543 din 17 noiembrie 1978**

În Brad a luat fiinţă o interesantă revistă literar-artistică vorbită – „Agora”.

(În grupajul „Arta, cultura, învăţământul – în continuă dezvoltare”)

* * *

**Periodicul „ÎNDRUMĂTORUL CULTURAL” –
nr. 11 din 1978**

**Sub titrajul „IDEI, INIȚIATIVE”
„AGORA”**

Sub egida Consiliului de educaţie politică şi cultură socialistă al oraşului Brad, pe lângă Casa de cultură apare o revistă lunară ce din punct de vedere al conţinutului nu se deosebeşte de revistele din peisajul publicistic naţional decât prin forma apariţiei sale. Varianta brădeană, însă, spre deosebire de revistele tradiţionale, realizate prin tehnica tiparului, se desfăşoară prin viu

grai, direct în fața publicului. Propunem ascultătorilor un număr de zece, șaptesprezece, sau mai multe rubrici la fiecare apariție, în funcție de colaborările ce le avem. Și-au dat concursul redactori ai revistelor „Steaua” și „Tribuna” din Cluj-Napoca, scriitori și esteticieni. Rubricile noastre sunt: editorial, proză, poezie, medicină, biologie, minerit, carnet plastic, muzică, teatru, drept, sport, revista revistelor, o casetă pentru caricatură, pelicula „Agorei” și Pretext pentru România pitorească

Fiecare redactor are la dispoziție cinci minute, în care prezintă un eseu caracterizat prin capacitate de sinteză, sugestii metaforice, și calități stilistice care să realizeze un astfel de „tot”, încât spectatorului din sală să i se ofere în cele aproape două ore, sau peste, de expunere, tot atâtea ore de spectacol, un spectacol nu numai agreabil, ci și educativ.

Revista este riguros pregătită. Nu se improvizează. Manifestarea este condusă de o bandă sonoră cu o foarte scurtă cortină muzicală, o poezie în lectura colaboratorilor noștri (fie din poezia autorului de care se ocupă redactorul nostru de specialitate în rubrica sa, fie de alt autor) și intervențiile crainicului care anunță redactorul și subiectul eseului ce se va prezenta în fața publicului. Un amănunt de atmosferă: publicul nu aplaudă, iar admirabila sa liniște contribuie în mod exemplar la reușita spectacolului. Avem un public deosebit de sensibil – muncitori, funcționari, intelectuali, pensionari, etc.

În primele optsprezece numere ale revistei s-au prezentat două sute treizeci și una de alocuțiuni. Revista a fost posibilă datorită inițiativei unui grup de animatori culturali sprijiniți și încurajați cu admirabilă consecvență de autoritățile locale. Inițiatorii au știut că orașul adăpostește o mulțime de talente, că acestea așteaptă doar condițiile care să le desăvârșească, că este suficient să ridici o singură tribună, iar dacă aceasta se va vădi a fi serioasă, vocea lor, discretă la început, va deveni puternică și fertilă.

Acum constatăm cu satisfacție că în jurul revistei s-a format un bun grup de esești și credem că în condițiile manifestării aceluiași spirit de exigență vom reuși să înfiripăm o adevărată școală de eseu. O școală a eseului, acesta este aportul pe care-l pregătim înfloririi spirituale a orașului nostru. Echipă avem.

Cei care au trudit la realizarea revistei – în ordine alfabetică – sunt: Ștefan Balasz, Georgeta Bodiciu, Traian Bozdoc, Sorin Costina, Tiberiu Dăioni, Mihai David, Augustin Fritea, Ionel Golcea, Aurel Holhoș, Dumitru Hârza, Nestor Lupei, Emil Mărginean, Felicia Neag, Mircea Nedopaca, Virgil Trufașu și Tiberiu Vanca – redactori – Cristina Băianț, Carmen Ciugudean, Mircea Golcea, Bianca Leucean, Maricica Macovei, Adina Manta, Iulian

Miclea, Emilian Radovici, Viorel Tătaru, Felicia Steavu și Nicolae Vârtan, colaboratori.

Tiberiu VANCA.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6584 din 5 ianuarie 1979**

„AGORA” SLUJEȘTE FRUMOSUL PRIN CUVÂNT ȘI IMAGINE.

Titlul acestor însemnări nu ne aparține. Este moto-ul invitațiilor prin care „Agora” – revistă de cultură cu public din orașul Brad – își anunță fiecare număr. El exprimă, în esență, ceea ce se vrea – și ce a devenit – „Agora pentru viața spirituală a acestei așezări miniere din Apuseni. Pentru că revista vorbită de la Brad, apărută sub egida „Festivalului Național Cântarea României”, slujește cu devotament frumosul, chemând spre el tot mai mult oamenii acestor locuri.

Prezenți la cel de al XXV-lea număr, am trăit, alături de publicul realizator și susținător, clipa de fior pe care ți-o dăruie arta adevărată, frumosul redat prin cuvânt ales, prin imagine și muzică. „Agora” a pătruns în conștiința publicului brădean fără stridente, firesc, așa cum este tot ce se întâmplă pe vetrele calde miniere. „Celor care au pus bazele acestui eveniment de cultură – mărturisește mentorul și animatorul revistei, juristul Tiberiu Vanca – le place să spună că ei nu fac nimic altceva decât să-și deseneze gândurile în inimile oamenilor, a concetățenilor lor, cu convingerea că mesajul pe care-l transmit ar putea ajunge și în fața marelui public. Durată la 14 decembrie 1976, revista noastră și-a propus să colecteze inteligența locală pentru a o așeza în slujba educării maselor, a incitării acestora la creație, la muncă politică, la promovarea principiilor eticii și echității.”

Și au așezat-o! Lunar, o sală a Casei de cultură din Brad găzduiește un public atent și receptiv, mai numeros de la o ediție la alta. Din rândul lui 10-15 persoane, de o vădită competență, poposesc cinci minute în fața microfonului. Un subiect din aria culturii, a științei, artei „curge” în inimi, cucerește, îndeamnă. Da! Îndeamnă. Câți dintre realizatorii de azi ai revistei „Agora” nu au fost mai ieri simpli spectatori.

După 24 de apariții, revista și-a probat calitățile formativ-educative de forum care prin problemele pe care le dezbate, contribuie la lărgirea orizontului

de cunoaștere și înțelegere a publicului. Care sunt aceste probleme? Iată sumarul ediției a XXV-a: „Voci și Concerte” (Tiberiu Vanca), „Din proza satirică a lui Paul Georgescu” (prof. Ionel Golcea), „Viața monografiilor” – Tamara Gane – Lermontov (prof. Stela Stănescu), „Scabia” (Virgil Trufașu), Argument pentru România pitorească „Lacul Gâlcescu” (geolog Traian Bozdoc, care stârnește emoție la fiecare ediție), „Descifrând lumea miraculoasă a Thalzei: Slawomir Mrozc – Emigranții” (Theodor Vasile), „Miezuri de roman – Sărbătoarea Jocului” (Ana Maria Stoica), „Civilizația secolului XX – Calculatoarele electronice” (Emilian Radovici), „A.B.C. Coregrafic” (maestru coregraf Constantin Lungu), „Inscripții pe bolta de azur a universului – Asteroizi și comete” (prof. Ioan Făgădar), „1907 în arta plastică – (Película „Agorei””, „Tentative de spargere la casa mioritei” (Tiberiu Vanca), Revista revistelor (Virgil Trufașu), „Din tainele casetei cu caricaturi” – Ștefan Balasz), Cortina muzicală „Prin Munții Apuseni” de Marțian Negrea, Andantino cu variațiuni de Schubert. Sonorizare, recitatori, filmări, crainici: Gheorghe Tripe, Emilian Radovici, Carmen Ciugudean, Cristina Baianț, Felicia Steavu, Nicolae Vârtan, Maricica Macovei, Daniela Todea.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine? Încercăm să răspundem prin câteva mărturisiri ale participanților: „Manifestările Agorei – îndrumate de Comitetul orașenesc de partid și sprijinite de activul casei de cultură, atrag un public numeros, receptiv, polarizând interesul unor categorii diverse de spectatori, participanți atenți la un veritabil act de cultură.” (Adrian Popescu – Revista Steaua); „Există în psihologia mondială, un sentiment de agorafobie. De când mă aflu aici am impresia că acesta se poate schimba în unul de agorafilie” (Valentin Tașcu – critic literar); „Reușiți să faceți din aceste seri o sărbătoare a spiritului, un dialog elevat, o faptă intelectuală deosebită.” (Mircea Vaida – scriitor). „S-a format un gust, o emulație, am captat tineretul dornic de a se informa în știință, artă. Și nu numai atât. Cred că-l formăm pentru a-i preda ștafeta, pentru ca „Agora” să crească în putere, în profunzime, să atragă la actul de cultură publicul larg” (prof. Ionel Golcea). Așa să fie! E urarea noastră la început de an nou, când „Agora” pășește spre anul patru al existenței sale.

Lucia Liciu

* * *

**Revista „FLACĂRA” –
nr. 4 din 25 ianuarie 1979**

Pe meleagurile Hunedoarei, la Brad, originala revistă cu public „Agora”, care „slujește frumosul prin cuvânt și imagine”, organizează azi cel de al 26-lea număr. Desprindem din sumar: în seria Civilizația secolului XX, două alocuțiuni, „Capsula timpului” și „Modelul matematic al fericirii” (ținute de Emilian Radovici și Imre Kiss), „Cum îți poți bate cuie în tălpi și dacă merită” (Tiberiu Vanca), Argument pentru România pitorească „Groapa ruginoasă” (Traian Bozdoc), etc. În banda sonoră va citi Geo Bogza.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6606 din 31 ianuarie 1979**

„AGORA” – ANUL IV

Cu numărul 26 din ianuarie, revista de cultură cu public „Agora” din Brad a intrat în anul IV al existenței sale. În dorința de a continua primenirea modalităților de expresie, numărul din ianuarie a inaugurat o rubrică nouă – linia de teatru „Agora” – în cadrul căreia Lucian Bumbea a realizat cu succes „Monologul lui Zefir” din „Trandafirii roșii” de Zaharia Bârsan. Bun și consistent a fost și debutul în revistă al redactorului Kiss Imre. Intrarea în noul an a „Agorei” s-a făcut sub bune auspicii.

* * *

**Cotidianul „Drumul socialismului” –
nr. 6629 din 27 februarie 1979**

„AGORA” 27

Sala de festivități a Casei de cultură din Brad a devenit neîncăpătoare publicului dornic de a participa la cel de al 27-lea număr al revistei de cultură „Agora”, la desfășurarea căruia și-a adus o valoroasă contribuție poetul și romancierul Radu Felix.

Ultimele două numere au relevat continuul efort al realizatorilor de a îmbunătății atât conținutul cât și ținuta manifestărilor. S-a remarcat preocuparea pentru înscrierea momentului în fondul de timp alocat fiecărei rubrici și grija pentru o cât mai judicioasă utilizare a acestuia.

Numărul din februarie a găzduit 18 materiale, probând că o astfel de programare nu încarcă manifestarea, dimpotrivă, o completează, asigurându-i paleta de diversificare specifică fiecărei reviste de cultură cu pronunțat caracter literar, științific și artistic.

În mai puțin de două ore, semnalul sonor al revistei i-a adus în fața publicului pe Tiberiu Vanca, Ionel Golcea, Felicia Neag, Stela Stănescu, Virgil Trufașu, Sorin Costina, Traian Bozdoc, Lucian Bumbea, Ana Maria Stoica, Emilian Radovici, Kiss Imre, Ioan Făgădar, Georgeta Bodiciu, Radu Felix - vechi și mai noi colaboratori ai „Agorei”, în prezența spectatorilor generoși în aprecieri.

* * *

Săptămânalul „LUCEAFĂRUL” –

nr. 9 din 1979

„AGORA” – 27

Sala de festivități a Casei de cultură din Brad județul Hunedoara, a adăpostit joi 22 februarie 1979 cel de al 27-lea număr al revistei de cultură cu public „Agora”.

La realizarea numărului din februarie și-a dat concursul poetul Radu Felix care a citit din poemele sale.

Cu cele 18 rubrici ale sale, revista locală dovedește preocuparea de a cuprinde o gamă cât mai variată din marile probleme ale spiritualității. Critica literară este prezentă cu trei rubrici (proză, poezie și monografiile critice). O cronică dramatică, și separat, dorința de a realiza cu mijloace actoricești momente ale dramaturgiei naționale, completează intenția de a utiliza îndeletnicirile Thalyei în realizarea unui act de cultură. Miezuri de roman se întitulează rubrica ce găzduiește creația originală de proză. Artele plastice sunt slujite de rubrica „carnet plastic”, realizat prin imagine și comentariu. Revista cultivă de asemenea, eseul, găzduiește o rubrică de „România pitorească” și cinci cronici științifice (medicină, astronomie, cibernetică, informatică și

diverse), precum și „Revista revistelor”, o încercare de orientare a publicului local spre revistele literare și cultural științifice ale țării.

* * *

**Cotidianul „STEAGUL ROȘU” (Petroșani) –
nr. 8252 din 16 martie 1979**

„AGORA”, SAU REVISTA CULTURALĂ VORBITĂ.

În sala cinematografului „7 Noiembrie” din Petroșani, s-a desfășurat ieri după amiază un interesant spectacol al ideilor, cum ar putea fi sintetizată o mai veche inițiativă de la Brad, revista cultural vorbită „Agora”. Ea activează în ediții mensuale la Casa de cultură din Brad. Aproape două ore cei prezenți în sală au urmărit o succesiune de momente, susținute de intelectuali din orașul Brad, orientate spre o largă arie tematică, inițiativa culturală dorindu-se un corespondent, prin oralitate al oricărei alte reviste scrise. Prezența „Agorei”, care a ajuns la a 27-a ediție) la Petroșani a avut un caracter de schimb de experiență. (T.S.)

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI”
din 17 martie 1979**

„AGORA” LA PETROȘANI.

Cunoscuta revistă de cultură „Agora”, tradițională manifestare a orașului Brad, a poposit recent la Petroșani. În sala cinematografului „7 Noiembrie”, în prezența a peste două sute de cetățeni și-au prezentat articolele Tiberiu Vanca, Ionel Golcea, Felicia Neag, Stela Stănescu, Virgil Trufașu, Sorin Costina, Lucian Bumbea, Traian Bozdoc, Ana Maria Stoica, Emilian Radovici, Imre Kiss, Ioan Făgădar, Georgeta Bodiciu, Ștefan Balasz.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
din 1 aprilie 1979.**

REUNIUNI CULTURAL- ARTISTICE

„Amfiteatrul artelor” de la Casa de cultură din Deva, ediția lunii martie, i-a avut ca invitați pe Mihai Cimbru, de la Direcția județeană de poștă și telecomunicații cu interesanta expunere „Pictura românească în filatelie”, precum și corul pionierilor școlii de muzică și arte plastice dirijat de profesor Nicolae Icobescu.

„Agora” de la Brad ajunsă la cel de al 28-lea număr, l-a avut ca invitat pe criticul de artă Ion Itu, redactor la revista „Astra”.

Editorialul artistic de la Casa de cultură din Hunedoara a cuprins printre altele evoluția unor formații artistice de frunte ale județului – de pildă grupul folk „Canon” (Ioan Evu, Brudy Hampel, Mircea Goian și Grațian Ordeanu) precum și arhitectul Liviu Oros

* * *

**Revista „TRIBUNA” –
nr. 14 din 5 aprilie 1979**

„AGORA” – O INTERESANTĂ INIȚIATIVĂ.

La 15 martie 1979 , orele 15, sala cinematografului „7 Noiembrie” din Petroșani a găzduit prima „ediție specială” a revistei de cultură cu public „Agora” a Comitetului de cultură și educație socialistă al orașului Brad.

Manifestarea s-a organizat la cererea activului cultural din județ justificată de interesul suscitât de prestigiul evenimentului de cultură din Brad, de dorința lucrătorilor din cultură de a cerceta atât modul de desfășurare cât și instrumentele de lucru ale redactorilor revistei. Acest număr al „Agorei”, 27 bis (revista a avut 27 de apariții la Brad și întâia sa ediție specială la Petroșani), a fost urmărit alături de publicul petroșenean, de către toți președinții comitetelor de cultură și educație socialistă, de către directorii caselor de cultură și bibliotecarii din județ.

După epuizarea celor șaptesprezece articole ale revistei s-a organizat o întrunire cu realizatorii „Agorei” și activul de cultură participant, în cadrul

căruia s-au făcut aprecieri, s-au formulat întrebări și s-au dat răspunsuri. Inițiatorul și organizatorul revistei, Tiberiu Vanca, a asigurat asistența că „Agora”, așa cum a fost cunoscută ediția sa specială din Petroșani, nu trebuie privită ca o experiență încheiată, ci, dimpotrivă, un act de cultură cu fiecare număr perfectibil, că multe din gândurile de la început își mai așteaptă încă împlinirile, că ele se vor realiza pe măsură ce revista își va găsi redactori care să le realizeze, că este deschisă tuturor inițiativelor ce i-ar putea asigura dezvoltarea. La închiderea întrunirii, Octavian Floca, vicepreședinte al Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Hunedoara, a accentuat că elementul definitoriu al modului în care „Agora” servește și influențează obștea este entuziasmul ce l-a trezit publicului său și că nici o altă manifestare de cultură din județ n-a fost în măsură să realizeze un astfel de climat.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6661 din 5 aprilie 1979**

(Extras dintr-un interviu acordat ziarului de către Aurel Benea, secretar al Comitetului orașenesc al P.C.R.)

* * *

**PREOCUPĂRI SUSȚINUTE PENTRU PERMANENTIZAREA
ACTIVITĂȚII CULTURAL – ARTISTICE**

„ – Acțiunile și manifestările inițiate de noi și organizate de noi sunt multe și diverse. Pot enumera în acest sens „Dialogul pe aceeași scenă”, revista vorbită „Agora”, „Festivalul cultural-artistic Zarand”, „Săptămâna literar-muzicală brădeană”, – toate stabilite în calendarul cultural al orașului. Desigur, organizăm și alte manifestări: cu ocazia unor evenimente aniversare, duminici cultural sportive, spectacole în întreprinderi, participarea la marile serbări populare de la Muntele Găina, la întâlnirile tineretului cu istoria de la Costești. În luna mai al acestui an ne-am propus organizarea unui mare spectacol de sunet și lumină la Mesteacăn.

* * *

AGORA – REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

La Brad, în județul Hunedoara, mare suplețe în orientarea propagandei culturale și de partid a creat posibilitatea de a se ivi o inițiativă originală. Titlul ei AGORA și subtitlul –REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC. Șezătoarea se deschide cu un editorial, realizat la un nivel eseistic elevat! Continuă cu un eseu succint pe o temă filozofică, politică sau culturală, cu un grupaj de cronici la principalele apariții editoriale; cu rubrici variate de știință.

Sunt intercalate excursii în lumea Thalyei, făcute cu mijloace ale conceptului și ale expresiei actricești; dar și excursii pitorești, cu aparatul de luat vederi, în lumea fabuloasă a pădurilor carpatice; se prezintă creații literare originale și se analizează mișcare literară din revistele scrise. Disciplinată organizatoric de regula celor cinci minute, întregă această deschidere culturală se supune unor principii severe ale muncii intelectuale, în care valoarea științifică și rigoarea se află mereu pe primul plan.

Firește, nici o idee și nici o structură organizatorică nu pot rezista în sine, în afara unui grup uman de animatori, care să le valideze. AGORA Bradului are acest avantaj superb. Oamenii ei (Ionel Golcea, Felicia Neag, Virgil Trufașu, Ana Maria Stoica, Sorin Costina, Traian Bozdoc, Lucian Bumbea, Emilian Radovici, Dumitru Hurubă, Imre Kiss, Ioan Făgădar, Georgeta Bodiciu, ca să-i enumăr doar pe cei care au susținut rubricile ultimului număr), puși în valoare de ideea organizatorică a juristului Tiberiu Vanca el însuși creator de program, colaborând și cu personalități din alte centre, au izbutit în cele 28 de ediții, să strângă în jurul lor un public însetat de cultură și să stârnească un interes care a depășit de mult granițele orașului și ale județului, furnizând un exemplu ce poate interesa toată aria vieții culturale naționale.

Ion ITU.

* * *

**Revista de partid „TRIBUNA MUNCII DE PARTID” –
nr. 2 din 1979**

**ANTRENAREA INTELLECTUALILOR LA ACTIVITATEA
CULTURAL-EDUCATIVĂ DE MASĂ.**

(extras)

Nota distinctă a creației intelectualilor din orașul Brad o constituie revista sonoră cu public „AGORA”, formulă inedită și de mare efect, unde într-un interval de timp relativ scurt, pe fondul unei reușite cortine muzicale sunt abordate probleme de interes general: literatură, plastică, medicină, știință și tehnică, umor, etc. Polarizând interesul unor categorii diverse de spectatori, manifestările AGOREI atrag un public numeros și receptiv atent la un veritabil act de cultură.

Pregătită cu deosebit spirit de răspundere de către un nucleu puternic de oameni, nu numai entuziaști dar și de o mare seriozitate profesională, revista constituind un eveniment cultural deosebit în viața orașului și-a propus să valorifice bogatele tradiții și disponibilități spirituale ale producătorilor bunurilor materiale.

Invitații AGOREI – personalități ale vieții literar-artistice din țară și județul Hunedoara, muncitori, țărani și alte categorii sociale, surprinși plăcut de sobrietatea și calitatea alocuțiunilor prezentate au devenit o prezență activă, permanentă a revistei, semn al prețuirii muncii și strădaniei organizatorilor.

Animatori de bază al vieții cultural-artistice din oraș, în postură de creatori și interpreți, instructori de formații – profesori, medici, ingineri, juriști, economiști etc. – au dat o notă distinctă întregului act educațional.

Aurel Benea, secretar al comitetului orășenesc

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6689 din 9 mai 1979**

„AGORA” 29

Cel de al 29-lea număr al revistei de cultură cu public „Agora” din Brad poate fi apreciat ca unul dintre cele mai închegate. Linia de teatru – fragment din actul 2 al piesei lui Mihail Sebastian „Steaua fără nume”, a adus în fața publicului alături de mai vechiul realizator al acestei rubrici, Lucian Bumbea, pe Stratica Petrișor, debutant în „Agora”, care a cucerit prin siguranța mijloacelor utilizate în realizarea personajului constituind o plăcută surpriză.

Invitatul de onoare al numărului 29 a fost Nicolae Stoe, redactor șef la revista „Astra” cu alocuțiunea „Despre rostirea poetică – folclor și poezie”. Apreciind în încheiere numărul revistei la care a participat, invitatul menționa printre altele: „Lucrarea dumneavoastră este o lucrare statornică ce se adresează atât contemporanilor noștri cât și celor ce vor urma. Cei ce faceți această revistă cât și cei ce o frecvențați meritați toate felicitările. Este după cum cunosc eu o inițiativă unică, una ce ne obligă pe cei ce vă suntem oaspeți să ducem vestea acestei deosebite strădanii.”

* * *

**Revista „ORIZONT” –
nr. 23 din 7 iunie 1979**

„AGORA” – REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

În arhaicul centru minier, din Munții Zarandului, la Brad, o mână de entuziaști se adună, lunar, de 30 de luni, pentru înfăptui la olaltă, un splendid spectacol de cultură, o „Agora” sincretică, în care profesori, juriști, ingineri, muncitori, tineri scriitori, ca într-un efort spiritual comun, caută să impună auditorilor generoși forme și nuanțe noi în prezentarea valorilor culturii, artei și științei.

Condusă cu multă tragere de inimă de juristul și publicistul Tiberiu Vanca, având aportul unor condeie de esești valoroși, precum Ionel Golcea, Stela Stănescu, Lucian Bumbea, Felicia Neag, de prestigioși oameni de artă, cultură, știință precum Virgil Trufașu, Sorin Costina, Traian Bozdoc, Imre

Kiss, Ioan Făgădar, Georgeta Bodiciu, Stratica Petrișor, sau de aportul unor tineri scriitori precum Ana Maria Stoica, Dumitru Hurubă, Nicolae Crepcea. „Agora” de la Brad semnifică nu numai o întâlnire cu cultura între spirite eminente, dintr-un centru minier cu vechi tradiții, ci, mai cu seamă un dialog fremătător și uman țesut între cei puși să se exprime și un auditoriu menit spre o elevație a spiritului și spre o emulație în teritoriul vast și veșnic în primenire al culturii acestei patrii.

Dumitru SARDEȘ

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6715 din 8 iunie 1979**

AGORA 30

Cronica numărului 30 al revistei de cultură cu public din Brad a adus la eveniment și iubitorii de frumos din Vața de Jos (cenaclul literar „Orizont” condus de profesor Sabin Selagea) și Vârfurile (județul Arad). Folcloristul Laurențiu Iuga din Vârfurile aprecia că revista din Brad are în localitățile Hălmăgiu, Hălmăgel, Vârfurile și Gurahonț simpatizanți ce în curând se vor alinia la realizarea numerelor „Agorei”.

Au participat cu alocuțiuni în „Agora” scriitorii timișoreni Ion Arieșanu, redactor șef al revistei „Orizont”, Aurel Țurcuș redactor la aceeași revistă, scriitorul Aurel Berinde și pictorul Marcel Olinescu din București.

„Se desprind din evenimentul la care am participat trei simboluri – aprecia printre altele scriitorul Ion Arieșanu: 1) al perseverenței – faptul că într-un oraș mic cum este Bradul, o revistă vorbită poate rezista patru ani; 2) al calității, al caratelor și 3) al personalităților prezente în sumarul numărului 30 al „Agorei”. N-a fost puțin să descopăr că aici nu totul se construiește, ci pe metalul acesta atât de rar care este spiritualitatea și revelația întâlnirii dată de prezența operelor lui Lucian Blaga, Cervantes, Dimitrie Anghel, Nicolae Tonița, Nicolae Grigorescu și Alfred Einstein.

* * *

Cotidianul „ROMÂNIA LIBERĂ” –

nr. 10769 din 12 iunie 1979

SEMNAL

Revista de cultură cu public „Agora” din Brad a ajuns la cea de a 30-a manifestare. În cei patru ani de existență, ea a prilejuit întâlnirea publicului cu creații folclorice de valoare precum și cu opera unor mari scriitori.

* * *

Revista „ORIZONT” –

nr. 24 (586) din 14 iunie 1979

VIAȚA LITERARĂ

Tot într-un centru miner, la Brad, în cadrul revistei vorbite „Agora” de pe lângă Casa de cultură, scriitorii Ion Arieșanu și Aurel Țurcuș au prezentat două mici studii privind „Arta naivă în Banat și un reprezentant al ei, Viorel Cristea” și respectiv „Miorița în Apuseni”.

* * *

Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –

nr. 6736 din 3 iulie 1979

AGORA 31

Numărul 31 al revistei cu public „Agora” din Brad s-a remarcat prin trei momente: 1-afluență mare de public, 2 – debutul poetei Teodora Lung care a dovedit o remarcabilă maturitate stilistică și un registru afectiv deosebit, și 3 – participarea la realizarea acestui număr a publiciștilor George Arion și Adi Cusin (revista „Flacăra”) cu alocuțiunile „Englezește fără profesor” și „Condiția poetului în lumea de azi”. Pelicula ultimului număr a prezentat filmul „Agora în drum spre celesta curte a spiritualității naționale.”, realizat cu concursul televiziunii române.

* * *

**Cotidianul „ROMÂNIA LIBERĂ” –
nr. 10796 din 13 iulie 1979**

**LA BRAD, PE UN MUNTE DE AUR,
DAR MAI DE PREȚ DECÂT AURUL**

Șerpuind spre vârfuri de culmi sau însoțind firul unei limpezi curgeri de apă de-a lungul văilor domoale ale Munților Metaliferi, șoseaua ce se bifurcă direct din „Europa 15” și urcă spre Brad se numește și astăzi „Drumul aurului”.

Legenda spune, și istoria pare să o confirme, că pe acest drum coborau carele romane cu osiile scârțâind sub povara metalului prețios scos la lumina zilei din măruntaiele pământului sau cernut de pe albiile râurilor. Date arheologice și riguroase calcule făcute de specialiști atestă că, în scurtul răstimp al stăpânirii romane, numai din zona Bradului au fost duse la Roma 150.000 kg. de aur. Ce gol imens trebuie să fi lăsat acesta în sufletele localnicilor care încă de pe atunci știau că, dintr-un singur gram de aur nativ, se poate trage un fir mai subțire decât firul de păr tăiat în patru, dar lung de un kilometru și mai știau că tot dintr-un singur gram se poate bate o folie atât de subțire încât să acopere dintr-una și călărețul și calul!

La Brad, în Muzeul aurului, parcurgi încăpere după încăpere lăsându-ți pașii și gândurile în seama celor doi „ghizi” – Gheorghe Lupea și Ileana Grosu – de fapt amândoi tehnicieni la Intreprinderea Minieră Barza. „Iarba de aur”, „Fluturile de aur”, „Ursulețul de aur” sau „Vulpea de aur” tot atâtea închipuiri miniaturizate alcătuite de „imaginația naturii” – pentru cine?! te vei întreba – în adâncurile oarbe ale pământului și, în sfârșit, în mărime naturală, celebra „Șopârlă de aur”. Apoi date despre istoria mineritului și despre întinderea de acum a galeriilor din renumitul triunghi aurifer. Și fără îndoială te vei gândi că viața aici, la Brad, s-a clădit pe un munte de aur, că fiecare zi a orașului își întemeiază rosturile pe abnegația profesională, moștenită din tată în fiu, a celor care coboară și astăzi în adâncuri pentru a scormoni tonele de zăcământ în căutarea sclipitoarelor grăunțe de metal.

Dar poate e nevoie să stai câteva minute în curtea Liceului „Avram Iancu” din Brad. Acolo s-ar putea foarte bine să nimerеști la o oră de educație fizică. O oră ca toate orele de gimnastică, vei spune la început, până în momentul în care vei auzi vocea autoritară a profesorului dându-le copiilor lecții de mers mândru și demn. „Cu fruntea sus și cu pieptul scos înainte ca și cum fiecare din voi ar împinge o statuie a Iancului prin aerul dimineții!”

Copiii aveau uniforme albastre ca cerul Apusenilor, iar umerii le erau zvelți ca aripile vulturilor. Statuia Iancului, din curtea liceului avea, însă, umerii de piatră și cântărea – de bună seamă – în inima și simțirea profesorului de educație fizică, mai mult decât toți munții de aur ai lumii, la un loc.

Și poate e nevoie să te lași cuprins de farmecul unei „joie la târg” a Bradului. Ziua care reînvie la fiecare mijloc de săptămână splendoarea inegalabilă, și probabil, unică în lume a târgurilor de țară din Apuseni. Brusc, ca printr-o întoarcere în alt veac, cei câțiva metri pătrați ai pieței orașului devin un fel de miraculos creuzet al genezei în perimetrul căreia vei întâlni toate componentele fundamentale ale amalgamului din care s-a cristalizat matricea spirituală a acestor locuri. O lume pestriță ca lumea tuturor târgurilor de țară, dar în al cărei iureș privire atentă descoperă savoare scenelor burlești ale „mâncătorilor de virșli” dar și poezia plină de nostalgie de pe chipurile moșilor vârstnici care mai vând leuci și loitri de car, roți de lemn și greble, sau cozi de sape, toate păstrând încă inefabilul acelei „lucrături din mână”, neatinsă de morbul stilizării sau al artizanării turistice.

* * *

S-ar părea la o primă vedere, că nu există o legătură anume între o vizită la un muzeu, contemplarea unei ore de educație fizică în curtea unui liceu, timpul risipit prin furnicarul unei piețe și participarea la o manifestare culturală atât de interesantă prin conținutul său și atât de originală prin forma sa, cum este revista de cultură cu public „Agora” din Brad. În realitate ceea ce te-ar putea ajuta să deslușești temeiurile adânci care au determinat apariția unei asemenea inițiative cu totul deosebite, acolo, în orașul de pe malurile Crișului Alb, și nu în altă parte, sunt tocmai imaginile, aparent disparate și, oarecum, caleidoscopale desprinse din filmul unei zile obișnuit. Ziua în care firește ai fi putut afla că la Brad, în fiecare unitate economică funcționează trei formații artistice cu activitate permanentă. Ziua în care dacă ai fi zăbovit mai mult în prejma primarului Loghin Dineș, ai fi aflat cât de important și hotărâtor, într-un fel, este aportul Bradului la realizarea angajamentelor suplimentare pe anul 1979. Și s-ar mai fi putut să iei cunoștință de modul în care cei peste 700 ingineri, economiști, profesori, sau medici și alți intelectuali din Brad își consacră o bună parte din timpul liber unor activități culturale educative de masă, la Biblioteca orașenească, la Clubul muncitoresc din Gurabarza sau la Casa orașenească de cultură. Legată prin mii și mii de fire invizibile de toate acestea „Agora” este însă (datorită spiritului întreprinzător și în permanentă ardere a celui care o conduce, Tiberiu Vanca) un adevărat sanctuar al cugetului,

unde aurul simțirii se prelucrează la cele mai înalte temperaturi. Forma – pe cât de inedită, pe atât de atractivă și convingătoare. În sensul că revista de cultură fiind și având o riguroasă periodicitate, aceea de lunar, „Agora” înlocuiește foșnetul paginii tipărite, cu emoția solemnă – nu lipsită de oarecare prețiozitate – a alternării unor alocuțiuni scurte, de maximum cinci minute, după un protocol ce tinde, și chiar reușește, să se transforme într-un ritual al comunicării. Și astfel fie că se prezintă un eseu de înaltă vibrație ideatică asupra condiției umane (Imre Kiss – „Omul cibernetic”) sau se consemnează un tulburător debut actoricesc (Stratica Petrișor). „Agora” înseamnă înainte de orice, lucrare temeinică la înălțarea firii și înnobilarea conștiinței.

Este ceea ce-i asigură succesul și viabilitatea așezând-o în rândul neobișnuitelor fapte firești în stare să sugereze că la Brad aspirațiile oamenilor se adapă din aceleași izvoare care urcă seve de nemurire în Gorunul Iancului de la Țebea. Iar împlinirile lor par să fie cu mult mai de preț decât aurul din muntele de aur închiptuit de legendă.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6750 din 19 iulie 1979**

AGORA 32

Credincioasă profilului de revistă de cultură cu apariție lunară, confruntată cu dificultățile ce le ridică sezonul estival, cu concediile, revista și-a scos ultimele trei numere în numai 35 zile (31 mai; 21 iunie și 5 iulie următorul număr – al 33-lea – fiind programat la 30 august a.c.) Cele trei apariții se numără printre cele mai bune realizări a echipei redacționale.

O admirabilă pagină de poezie, sub semnătura lui Ioan Evu, a propus ascultătorilor șase poeme ce-i acreditează, în termeni emoționali, universul poetic. Emoționant și dens „Discursul lui Horea” al scriitorului Gheorghe Suci, realizat cu mijloace actoricești de către Lucian Bumbea. Solidă și inteligent echilibrată alocuțiunea lui Ioan Făgădar. Surprinzătoare și încărcată de inedit prestația lui Virgil Trufașu. Un număr legat care aduce în fața ascultătorilor 17 rubrici, între care trei alocuțiuni de critică literară, trei rubrici de creație literară originală, cronică dramatică și o fericită linie de teatru, cronică plastică, o propunere privind „România pitorească”, revista revistelor,

astronomie, medicină, cibernetică, editorial și un eseu intitulat „Cui se adresează basmul”.

La desfășurarea revistei a asistat Theodor Gheorghiu, redactor la revista așezămintelor de cultură „Îndrumătorul cultural.”

* * *

**Revista „FLACĂRA” –
nr. 29(1258) din 19 iulie 1979**

REVISTE

Un fapt de cultură care merită să fie cunoscut se desfășoară de trei ani în orașul minier Brad. Este vorba de „Agora” - revistă de cultură cu public - o revistă inedită în ceea ce privește modul ei de existență. Lunar, în fața unei săli întotdeauna pline cu un public divers, câțiva bărbați și câteva femei - de meserii și vârste diferite - țin alocuțiuni de maximum 5 minute despre probleme culturale și științifice. Spațiul dintre aceste scurte cuvântări este punctat muzical. Întreaga manifestare este înregistrată pe bandă de magnetofon și păstrată ca o mărturie a credinței acestor contemporani ai noștri că „spațiul civic al micilor orașe are rezerve de inteligență ce cu ușurință pot urni mari și suave întreprinderi spirituale, apoi că evenimentul cultural, dacă este lucrat cu migală și responsabilitate strânge comunitatea în jurul său pregătind-o pentru nevoile patriei”.

Animatorul acestei suave întreprinderi spirituale este juristul Tiberiu Vanca. Învingând inerții și prejudecăți, el a reușit să închege un colectiv redacțional, entuziast și bine pregătit, capabil să compună cu meșteșug paginile sonore ale revistei. Să răsfoim împreună sumarul numărului 31, pentru a vedea că întradevăr „Agora” „slujește frumosul prin cuvânt și imagine”: Ionel Golcea – *Recitind pe Cezar Petrescu*; Felicia Neag – *Tudor Arghezi – poet al omului*; Virgil Trufașu – *Acupunctura*; Sorin Costina – *Tonitza*; Traian Bozdoc – *Argument pentru România pitorească*; Lucian Bumbea – *Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei* – Tennessee Williams – *Orfeu*; Ana Maria Stoica – *Miezuri de roman*; Dumitru Hurubă – *Vizita bătrânului domn* (proză scurtă); Teodora Lung – *Debut poetic*; Imre Kiss – *Omul secolului XX – Măsura cantității de informație*; Lucian Bumbea, Stratica Petrișor – *Tennessee Williams – Orfeu în infern* (fragment); Tiberiu Vanca – *Propuneri pentru*

geneza mitului; Ioan Făgădar - Inscricții pe bolta de azur a universului – Principii de radioastronomie; Georgeta Bodiciu – Revista revistelor; Pelicula „Agorei” – Șapte minute cu cineclubul Zarand.

După cum se vede, „Agora” este o revistă cu o sferă largă de cuprindere, care poate să se adreseze în egală măsură tinerilor și vârstnicilor, precum și celor mai diferite profesii. Totodată, ea este receptivă la problemele cetății, se face ecoul lor cu o mare responsabilitate, dovedind că nimic din ceea ce se desfășoară în prezent în această țară sau pe alte meleaguri nu are de ce să lase indiferentă colectivitatea de aici. Viața Agorei spulberă imaginea învechită a orașelor de provincie unde nu se petrece nimic și acreditează imaginea unui oraș socialist unde efervescența culturală este o urmare firească și o completare fericită a creșterii sale economice.

Un lucru trebuie reținut: nici un moment Agora nu s-a transformat într-un loc privilegiat unde câțiva inițiați se adună și oficiază un ritual numai de ei înțeles. Dimpotrivă, prin toate mijloacele se caută – și se reușește – trezirea interesului unui public cât mai larg din care oricând se pot recruta noi colaboratori. Mai trebuie menționat faptul că la Agora sunt invitați numeroși oameni de cultură și știință de pe întregul cuprins al țării, ca o firească recunoaștere a apartenenței la același spațiu cultural.

Această revistă sonoră prin care „oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei” se integrează firesc în mișcarea amplă a Festivalului „Cântarea României”, dovedindu-se încă odată de ce uriașe resurse de talent și putere creatoare dispune poporul nostru. Nu ne rămâne decât să le urăm succes acestor oameni inimoși din orașul Brad care nu au așteptat cu mâinile încrucișate să li se ofere de-a gata o posibilitate de exprimare, o șansă de a li se face auzită vocea în cuprinsul românesc și s-au apucat pur și simplu de treabă și și-au inventat ei înșiși o astfel de modalitate, surprinzătoare poate, dar eficientă și care nu lasă să se piardă valori, întreținând un minunat climat intelectual în această parte a țării.

George Mareș

* * *

**Revista „ORIZONT” –
nr. 27 (589) din 5 iulie 1979**

Oferă publicului său cititor un număr de șase alocuțiuni din cele rostite în „Agora” nr 30 din 31 mai 1979. – punând la dispoziția revistei noastre paginile sale 4 și 5, după cum urmează:

„AGORA”

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC – BRAD

Deschidem aceste două pagini ale Orizontului, Revistei de cultură cu public – „Agora” – din Brad. Concepută acum trei ani, pentru a înfăptui un veritabil spectacol de cultură, o revistă vorbită sincretică, „Agora” de la Brad semnifică nu numai o întâlnire între spirite eminente, dintr-un centru minier cu vechi tradiții, ci, mai cu seamă, un dialog între cei puși să se exprime și un auditoriu generos.

TUDOR ARGHEZI – POET AL OMULUI

Expresie a clarificării produse în conștiința poetului din momentul în care materialismul dialectic și istoric a devenit și filozofia sa, poemul „Cântare omului” este scris în opoziție cu toate vechile cosmogonii, antropogonii și sociogonii, inclusiv cu Cartea Facerii; e antiteza lor, replică pe care o dă Arghezi reprezentărilor religioase ale creării universului, apariției omului, constituirii și evoluției societății. Hesiod, Platon, Lucrețiu, Ovidiu, Dante Milton ... toți autori de poeme și teorii relative la originea lumii, a vieții individuale și sociale, au plătit, într-o măsură mai însemnată sau mai redusă, tribut fideismului, înfățișând omul ca și cum ar fi ieșit din mâinile unui creator cu virtuți divine și istoria lui, istoria societății ca o desfășurare a gândului dumnezeiesc. Înfățișând crearea universului în trecut, aceasta depășindu-i obiectul, poemul lui Tudor Arghezi realizează o amplă și vibrantă evocare lirică a principalelor stadii evolutive, parcurse de umanitate în zbuciumata-i existență, de la desfacerea din animalitate până la epoca noastră, când omul ia cu asalt cerurile călăuzit de concepția materialistă, valorificându-i datele artistic, într-un chip personal, creator, poetul statornicește marile momente ale devenirii omului în viziuni de neuitat.

Poemul deschide cu o plastică viziune a destinului uman biologic. Însoțindu-l „ca un păianjen negru ce-ți umblă împrejur”, umbra simbolizează neantul din care porcede și în care este din nou înghițit omul.

Ce e dar omul? „Praf și pulbere ce-l suflă vânturile?” ființa lui este trecătoare, zămisliță fiind „din frământarea țărâniei cu scuipat”. Constatarea aceasta îi declanșează în suflet poetului un sentiment de mânie frenetică. Cu cât sunt mai umile originile omului, cu atât e mai vrednică de admirație ridicarea lui pe treapta la care se află .

Ideea atât de scumpă poetului, a însemnătății existenței mărunte, desconsiderate, frecventă în întreaga sa operă, generează în „Cântare omului”

cea mai înălțătoare dintre viziunile create vreodată de Arghezi: viziunea supunerii de către firavul om pieritor a forțelor colosale, incomensurabile, din cosmos. Dezvăluind diferite etape ale încleștării dintre om și forțele potrivnice, „Cântare omului” dezmente filozofia zădărniceii și neputinței. Destinul omenesc nu este moartea, ci lupta. Prin luptă a devenit omul om, și tot prin luptă își desăvârșește această calitate.

Secretul biruințelor umane stă în posesia unei arme neprevăzute de „creator” spune cu ironie Arghezi: „Cel ce făcuse lumea, Iehova sau Satan, Nu prevăzuse mintea și-n minte un dușman”.

Mintea îl face pe om invulnerabil. Înfrângând necunoscutul, supunându-și natura, umanizând-o, omul își apropie treptat însușiri socotite veacuri îndelungi ca fiind atribute ale divinității. Identificându-l pe Dumnezeu, Arghezi proclamă, ca ideal al omului, omul însuși, recunoscând cea mai specific umană dintre atitudini în actul lui Prometeu.

Fără să evoce marile epoci de civilizație, T. Arghezi, reține din istoria umanității numai datele și fenomenele cu valoare simbolică, consacrand grupuri de cântece fiecărei etape decisive a drumului parcurs de omul devenit omenire spre totala și definitivă lui emancipare de orice formă de sclavie.

În revoluția socială dusă până la capăt, poetul „Cântării omului” vede nu numai condiția emancipării celor mulți de sub apăsarea exploatareii ci, implicit, o condiție a descătușării sufletești.

Cu un imn de slavă înălțat omului, „care gândește singur”, care își pune toate nădejdiile în propriile puteri și, numai cu ajutorul lor, străbate infinitul, „pe aripi în țării”, se încheie patetic „Cântare omului”.

Ideea ce se desprinde din acest cânt, ce încununează întregul poem, e aceea că omul, renunțând după îndelungate și epuizante rătăcirii, la căutarea divinității, s-a descoperit pe sine însuși. Finalul poemului transmite într-o adevărată erupție de optimism, un mesaj de încredere nețârmurită în omul eliberat, în neîntreruptul mers al umanității, la noi asalturi asupra necunoscutului.

Felicia Neag

MOMENTUL DON QUIJOTE

Miguel de Cervantes Saavedera a construit o lume al cărei pilon de rezistență este tristul dar iscusitul hidalgo Don Quijote de La Mancha, inegalabil prin frumusețea aspirațiilor ce i-au călăuzit pașii deloc tremurați, cel ce și-a asumat riscul, întru nimic ușor, de a prefigura căile nebătătorite pe care

demnitatea umană ar putea prinde contur desăvârșindu-se. Operă ce deschide drumul romanului realist, „Iscusitul hidalgo Don Quijote de la Mancha” depășește cu mult cadrul strict românesc trebuitor unei lucrări corespunzătoare acestui gen, constituindu-se într-un discurs filozofic realizat cu firele subțiri ale epicului, înlăuntrul căruia se instalează comod, fără stridente, lăsându-se desăvârșită una din cele mai valoroase trăsături formativ temperamentuale ale umanității, generozitatea.

Alonso Quijano, alias „Iscusitul hidalgo Don Quijote de La Mancha”, așa cum a fost înțeles și comentat de o mare parte din specialiști, a adus în limbajul convențional o unitate de măsură pentru evenimente și situații a căror ușoară derivă este hilarul, încetățenindu-se astfel și expresia devenită uzuală, deopotrivă la îndemâna tuturor, „donquijotismul”. Dar nu este de ajuns, pentru că tristul mesaj al acestei cărți nu se oprește aici. El se constituie în intenția de a urmări pas cu pas aventura încărcată de tragism a generozității, teză confirmată de împrejurarea că umorul de lectură nu este unul încărcat de descătușări euforice, cât unul ce doare, unul pe care cititorul îl admite doar pentru că există și nu pentru stimularea în vreun fel a buneii dispoziții. Este aventura generozității manifestă în carte prin lupta curajoasă pe care eroul o duce împotriva trufiei aristocratice, lăcomiei fără margini a negustorilor, abuzurilor clasei conducătoare și meschinăriei clerului, alături de o mare deschidere spre interesele celor oprimați. Se fotografiază cu încetinitorul, modul în care generozitatea deviază în neputință, lăsând a se înțelege, că alunecarea aceasta în imposibilitate, realizată în carte prin desenul gros, aproape sumbru al hilarului, se datorește ignorării condițiilor în care se duce lupta, a momentului în care aceasta se desăvârșește. Generozitatea există, umanitatea are nevoie de ea, apare și subiectul ce își propune să o realizeze, dar fie pentru că a ignorat realitatea istorică și raportul dintre obiectul luptei și mijloacele utilizate, fie că le-a refuzat, actele sale de bunăvoință eșuează, generozitatea ca modalitate de acțiune își pierde forța de penetrație, nu se împlinește astfel cu capacitatea de a realiza mutația ce și-a propus, mai mult nici măcar nu reușește să pătrundă în câmpul raporturilor sociale în slujba cărora și-a așezat puterea, rămânând astfel un simplu act de intenție și nimic mai mult. Impactul cu zădărnicia este fluxul intenție faptă, admirabil lucrat de Cervantes în pasajul asaltului asupra morilor de vânt, cel ce a lăsat omenirii o a doua modalitate de a defini neconcordanța dintre program și mijloace: „lupta cu morile de vânt”. Punctul acesta (impactul), în care eroicul eșuează în ilar, este „momentul Don Quijote”, cel care nu este nimic altceva decât generozitatea desfigurată de neputință, fiind în același timp groapa comună în

care se macerează întrând în derizoriu ideile și idealurile de multe ori ardente ale omenirii.

Tiberiu Vanca

SPAȚIUL NEUITĂRII

De un ceas mă plimb, lume multă și în dreapta și în stânga, și surâd și mă întristez, privesc chiar aiure, dar nimeni nu observă, deși unii merg câte doi sau singuri, cred că nici asta nu mai contează, de aceea cer un foc, gest absolut înafara etichetei, dar cine mi-l dă nu observă deosebirea, e ziuă, soare mult, căldură, numai în oameni e frig. Cineva râde în spatele meu, stau la coadă într-o cafenea, o femeie mică cu ochi albaștrii, pare că a băut ceva, nu se simte, mai mult se vede, zice, m-am îmbătat de provincie, dar nu mușc, zice, și iar râde. Nu mușc, râd pentru că am stat o lună în provincie și abia acolo, după zece ani de bucureșteancă, am înțeles mentalitatea capitalei. Auzi, zice, din cauza reducerii consumului de hârtie, al meu nu mai vrea să scrie nici un rând, dar eu cred că ar putea fi lenea motivul adevărat pentru care n-ar mai vrea să scrie, și mai zice că suedezii, nici ei nu mai taie pădurile, reîntoarcerea la natură, chestie cu poluarea exagerată, la noi nu stă problema chiar așa de grav, dar oricum e mai bine să fim pregătiți, iar eu mă uit foarte atentă la o reclamă de Cicola, e ceva să fii așa de convins și să încerci să-i convingi în gura mare și pe alții, eu poate sunt și mai nebună decât ea, mai știi? Nu lua în considerare ce spun, am un temperament melancolic, toată ziua mă contrazic, deci nu-i adevărat că sunt cum am spus. Vezi? Parcă patinează oamenii, așa par, priviți prin geamul murdar și ud de ploaie, pe urmă când ies parcă sar, eu sunt la etajul cinci, mereu la cinci, a devenit o obsesie, de aici oamenii par mai preocupați, de ce s-or fi agitând astfel? Mi-ar plăcea să am o companie, e tare greu să fii singur, dar nu reușesc să-mi devină deprindere un prieten, noi femeile uităm întotdeauna și atunci miroase a iasomie. Ha, ha, ha, asta mi-a spus-o ieri cineva, zice femeia cu ochi albaștri, și cred că o știa de la altcineva. Doamne! câte vorbe, mâine am examen și-mi vine să râd, nici măcar n-am terminat de repetat materia, și pe urmă vine altă materie, la noroc, la noroc! ia informația! acolo afli de toate, dar iar râde vecina mea cu ochi albaștri, care parcă ar fi băut ceva, și lângă ea sunt trei tipi ca niște detectivi occidentali și afară sunt multe mașini și sună o sirenă. N-am destulă putere în degete, nu-s destul de agilă, dar ... ia stai! Astea sunt niște însușiri despre care am mai auzit, parcă ale voinței, și eu mâine dau examen. Azi ar trebui, nu mâine, acum am vervă, am fler, am tras un loz și am câștigat șase lei prima dată în viața mea și Veronica m-a rugat să-i scriu, ce să-i scriu? Că mă plimb ceasuri întregi printre oameni, că ei nici

nu mă văd, că mă calcă pe picioare și eu îmi cer scuze ca să mă audă, cred că nici dacă le-aș trage un pumn n-ar simți. Nu văd, nu aud, nu simt. Am intrat într-un bar și am așteptat o jumătate de oră ca să mă vadă și pe mine tânărul barman. La început masa se clătina, acum nu se mai clatină, unii și-au întors curioși capetele, probabil e o tradiție să se clatine câte o masă, n-am făcut altceva decât că am îndoit o hârtie în șase și am pus-o sub piciorul mai scurt. Mi-am cumpărat un inel nici măcar nu-i de argint, așa cum e la modă, mă gândisem să iau de la mama mânerele de argint ale unor străvechi cuțite, e șic să dai un polonic și două mânere de argint și să primești un inel, doi cercei și o brățară. Nu te ascunde după degete, zice femeia cu ochi albaștri, eu sunt pentru, dar în ultimul timp nu mai pot să citesc nimic, mă dor ochii de prea mult efort, am obosit de prea multă cafea, mama avea dreptate. Am zis atunci că ea era foarte tânără ca să priceapă că anii trec, nu se mai întorc, n-ar să mai fie frumoasă, nu va mai avea inimă să culeagă lalele dimineața la ora cinci pentru o femeie care se plânge că n-a fost prima. E foarte important să fii primul, dar e formidabil să ajungi primul din mai mulți, chiar dacă la început nu se întrezărea o astfel de perspectivă. Dorința, perseverența sunt calități indispensabile, chiar și un dram de egoism cum zice Nuni, dacă nu pricepi, să fii sănătoasă, de câte ori să repet că oamenii sunt răi, interesați, josnici și prefăcuți. Și iar florăreasa, cu flori de toate culorile, de doi lei am primit un braț de flori galbene, bănuți de aur, surori minione ale astrului verii, gingașe dar nu atât de distinse ca să mai poată rămâne alături de minunatele prințese olandeze și de reginele misteriosului orient. O să plimb bănuții de aur, până seara tot mor, vor fi deci martori tăcuți la tot ce fac și gândesc. Credeam că nu mai sunt florărese, asta se potrivea cu vremea când tata era tânăr și mergea adesea la cafeneaua unde se adunau unii care-mi seamănă. Eu ce să fac? privesc intimidată inelul de tinichea și mai trag câte un fum, cu discreție, stând singură la masa din barul cocoțat la cucurigu. Vin și pleacă tot felul de oameni, se așează la alte mese, la a mea nimeni. Mi-ar plăcea să vină cineva și la masa mea. Tânărul barman îmi aduce în sfârșit băutura promisă, gin, trecuseră de atunci atâția și atâția ani și numai din vina barmanului care-mi oferea rom și lichior și eu n-am nici un pic de imaginație, azi dimineață am mâncat o înghețată fină și scumpă, acum beau gin și unde-i Nuni ca să-mi poarte de grijă. Trebuie tehnică, zice femeia cu ochi albaștri, eu am absolvit literale, dar n-am simțit atracție pentru nimic. Vezi? în orașul acesta toți sunt plini de talente și diferite ocupații. Știi, Valerică, dragul de el, merge cum curge apa ca să rămână director, ce? nu știai? S-a lăsat noaptea și tânărul barman a aprins luminile. E atât de tânăr pentru o treabă atât de superstițioasă, pare curios, nu-i așa? zice femeia cu ochi albaștri. Ieri când am trecut prin holul facultății m-au privit, o! mulți ochi, nu sunt frumoasă, iar

celelalte însușiri dacă le am, ei n-aveau de unde să le știe. Sau, și ei ghicesc? Aș vrea să gădesc strada pe care circulau numai trăsură și unde locuiau niște țigănci și ele aveau puterea să te ducă, să te tot ducă, și când reveneai, nu mai găseai nimic din ce-ai lăsat, și unii și alții s-ar fi bucurat. Unul are o emblemă curioasă pe șold și pe umăr, altul are părul foarte lung și crede cu seninătate în lumea cealaltă, și atunci mă întreb de ce degenerează atât de repede toate noțiunile, toate credințele, toate speranțele. Ce țigănoasă ești, parcă n-ai avea vârstă, ești o fugară? ai dansat ieri seara sau ai avut un accident, mă întreabă femeia cu ochi albaștri și revine cu foarte mare insistență, pe urmă zice pa, și la plecare pipăie șoldul emblematic al tânărului care se sărută cu fata în rochie vișinie și lungă. Nu fii vulgară ,a țipat, dar degeaba, Veronica nu-i aici ca să vadă și să se îngrozească. Am plecat. Nu mai aveam de ce să stau, luminile s-au aprins, îi văd pe toți, m-ar putea vedea toți, nu sunt oglinzi, nu suferă nimeni, pe trotuare aceiași lume, acum în lumina artificială orbitoare, nu mai era soarele și mi se făcuse atât de foame!!!

Ana Maria Stoica

ANONIMA

Într-o zi șeful intră în birou și-i spus domnișoarei Arina Scobitorescu:

- Domnișoară, aveți un ochi care mă ucide. Vă rog să mă iertați că vă spun, însă nu mai pot...

Arina, simțită cum era, își întoarse privirile către providența aflată dincolo de tavan și exclamă cu un fel de spaimă:

- Vai, domnu Silveanu!

Nu prea înțelese ea chestia cu ochiul, însă dacă șeful folosisse expresia ... El era un om cult și chiar poliglot. Nu vorbise el acum o săptămână cu o delegație din China? E drept că prin semne, dar nu oricine știe să facă gesturi în limba chinezească, nu? Pornind de la această realitate, precum și de la faptul că în ultimul timp avuse câteva eșecuri de răsunet în dragoste, domnișoara Arina ajunsese la concluzia că momentul nu trebuia scăpat. În acest sens, de câte ori intra șeful în birou, îl privea languros. El îi zâmbea și se apleca peste umărul ei ca să-și dea seama dacă ea făcea corect o adunare din două cifre, timp în care obrazul său îl atingea pe al ei. Părțile respective de cap ardeau ca două flăcări olimpice ... Între timp ajunseseră la pertu:

- Nu mai pot fată fără tine, îi zicea el în pauza de la ora zece.

- Nici eu fără tine, se auzea ecoul din gura ei.

Când tanti Valy, femeia de serviciu, deschidea ușa biroului, avea impresia că o lovește în față un damf de fericire. Se rezema de perete ca să-și revină.

Trecură câteva săptămâni. Arina se transformase într-o scobitoare, iar el arăta ceva mai rău decât ea. Parcă se topeau văzând cu ochii. Se dădu alarma ... Toți salariații începură să discute asupra cazului. Părerii, care de care mai năstrușnice se întretăiau prin aerul îmbâcsit de fum de prin birouri. Se propuneau soluții se făceau pronosticuri ... Și până la urmă toată lumea căzu de acord că aiuriții nu trebuiau lăsați de capul lor, ci treziți din reverie în cel mai scurt timp posibil. Însă ei nu vedeau și nu auzeau nimic. Orbiți de propriile flăcări, pluteau inconștienți pe marea iubirii, uitând de situații, dosare, radiere și bibliorafuri. Toate acestea stăteau aruncate pe birourile lor în cea mai perfectă dezordine.

- Dragule, șoptea Arina între două cafele și câteva duzini de sărutări, oare noi când mai lucrăm?

- Lasă, zicea el mângâind-o pe obrazii dați cu feluri și feluri de alifii și culori.

Dialogul era urmat de un nou episod palpitant, care ținea până dădea peste ei tanti Valy. Aceasta profund impresionată de sentimentele materializate în fața ei, se întorcea înapoi din ușă, împiedcându-se de cinci ori până reușea să facă un singur pas.

Dragostea dintre Arina Scobitorescu și Dorin Silveanu era pe punctul să devină una dintre acele legături sentimentale care sunt folosite drept puncte de referință în existența umană. Salariații, în discuțiile lor, găseau o serie întregă de similitudini între ceea ce se petrecea între cei doi colegi și marile cupluri de iubire ale lumii, respectiv: Antoniu și Cleopatra, Tristan și Isolda, Romeo și Julieta și cel mai recent caz, mecanicul de la lift și vânzătoarea de răcoritoare. Bineînțeles că și ultimii doi, conform unei tradiții misterioase, întâmpinaseră o serie de greutăți încercând să-și îndeplinească visul. Deci, din această familie de celebrități urma să facă parte și cuplul Arina Scobitorescu și Dorin Silveanu. Însă destinul, folosindu-se de tanti Valy, a anunțat într-o dimineață în biroul lor:

- La ora zece, să fiți la tovarășu director...

În acel moment, Dorin și Arina avură certitudinea că sub picioarele lor se producea o alunecare de teren. Dorin chiar avu impresia că se clatină biroul ... Prinse cu mâinile de marginile lui și întrebă becul din tavan:

- A fi, sau a nu fi?

Întrebarea îi chinui pe amândoi până ce sună telefonul și vocea macabră a centralistei – așa li se păru în acel moment – îi anunță că era ora zece și erau așteptați.

Dorin o sărută pe Arina, Arina îl sărută pe el și ieșiră pe ușă cu aerul nefericiților ce parcurgeau ultimii metri spre eșafod.

Intrară.

- Stați, le zise directorul.

Se așezară pe câte un colț de scaun și încercară să crape podeaua cu privirile.

- Am primit o anonimă, îl auziră pe director. Vă privește pe amândoi. V-am chemat să v-o citesc.

- Ascultați: „Domnu tovarăș director, io-s o femeie fără multă carte, da așa cu mintea asta a mea puțină, cred că ce face domnu tovarăș Silveanu și domnișoara tovarășă Arina, nu se cade. Io vă spui drept: atâtea pupături n-am văzut de când m-a lăsat bunul Dumnezeu pe fața pământului, măcar că-s bătrână. Amu, că să pupă, n-ar fi bai, da mai fac și alte alea. Io, să mă orbească Cel-de-sus, că asta-i vorbă mare, de am ceva cu ei, da dracu o mai văzut oameni să se strângă atâta în brațe în vremea serviciului. Pe altă lăturaș vrea să vă mai spui că râd toți de pe la biraie de ei, că domnu tovarăș Silveanu e om cu familie, cu două fete mari, poate știți, și ... Adică, ce să vă mai spui ? Matale știți mai bine, așa că dă-i afară pe amândoi că ne facem de toată minunea lumii și nici nu mai cutez să intru în birăul lor ... Io vă spui cinstit că-s doi oameni fără rușine și răspect față de o femeie bătrână, că de măturat trebuie să mătur, nu ? la cam asta am vrut să spui și mi-i ierta de cutezare, că ...”

Dumitru Hurubă

ÎN VĂPAIA LUNII

„Bărăganul e, poate, cea mai lungă călătorie a unui gând cuprins de dorul de a cânta.

Satul meu înconjurat de ape și măracini, pus în răscrucea drumurilor, clocotind în negură de pelin își sprijină oasele pe salcâmi din care luna mai își construiește altare de miresme și împunge cerul cu degetele uscate ale fântânilor cu cumpănă.

În anii mei cei mai frumoși, bunica m-a suit pe un cal de grâu, eu l-am spălat în gărla Buzăului, în Balta Amară și-n Ciulnița, l-am hrănit cu lapte de

alior, l-am culcat sub poduri, l-am învelit cu o jumătate de piersică să nu-l muște lupii și-am colindat împreună toate satele...

Bărăganul e o țară fără de popas. Iar pentru mine poarta de intrare în eternitatea bucuriei.”

Mirificele ținuturi ale Dunării de jos, întinderile brăilene, patria lui Terente și-a Chirei Chiralina, intrate în nemurire prin strălucita artă literară a scriitorului român de limbă franceză, Panait Istrati, și-au găsit după o jumătate de secol – în Fănuș Neagu, cel mai subtil cântăreț, un prozator liric de o remarcabilă sensibilitate.

Ultimul său volum înmănușează cele mai ilustrative creații din volumele de început: Ninge în Bărăgan, Cantonul părăsit, Dincolo de nisipuri, Vară buimacă, ș.a.

Cele 27 de titluri ale volumului ne situează în universul fabulos danubian, romantizat de prozator și prin preferarea anumitor subiecte și prin rezolvarea conflictelor sociale.

Se mișcă în această lume spirite primare, impulsive, pătimeșe, ce ne amintesc de eroi din proza lui Sadoveanu, Slavici și Panait Istrati. Eroii nuvelor lui Fănuș Neagu intră în scenă pe neașteptate, precipitați, presați de timp, de anumite vești, presentimente sau cauze, ca de exemplu:

- vestea că vine gârla mare (Dincolo de nisipuri);
- graba obținerii unei moșteniri (Moștenirea);
- presentimentul morții (Fântâna);
- dragostea tăinuită, nepermisă (Ninge în Bărăgan).

Graba eroilor, precipitarea aceasta duc e adesea la fapte reprobabile: incendiu – în Cocoșul roșu – crimă în Moștenirea, ș.a. Dacă în cazul prozei lui Sadoveanu s-a zis că natura devine o veritabilă cutie de rezonanță a simțămintelor umane, la Fănuș Neagu ea însăși conferă scrisului substanța lirică: la proza de sugestie contribuie considerabil și mitologia danubiană, amestecul acela de real și miraculos.

Într-o seară, Doina, șofer la lăptăria din Luncă îl cunoaște pe Matei Matei, cel pe care-l credea artistul de cinema Argova. Fericirea îi inundă sufletul. Matei nu poate împărtăși bucuria admiratoarei. Acesteia nu-i parvenise încă cumplita veste că fiica ei, Atige căzuse cu o parteneră de joacă într-un puț sec de la marginea satului, unde patru câini hămesiți de foame le sfâșiaseră.

„În clipa aceea răsări luna. Atârna pe cer ca o limbă de câine...” (Luna ca o limbă de câine)

Unele nuvele par să reprezinte valorificarea unor experiențe de viață ale scriitorului: Cantonul părăsit.

Cu un remarcabil succes, prozatorul utilizează elementul folcloric și tradiția nescrisă. Demnă de reținut, pe linia aceasta, este nuvela Ninge în Bărăgan în care, pe un fundal de tradiție străveche se conturează cu pregnanță și chipul Vicăi, desprinsă din câteva episoade dramatice, de mare tensiune.

Chiriac, argatul din Cocoșul roșu, ne amintește atât de bine de Sofron din nuvela Pădureanca de Ion Slavici.

Un fin interpret al sufletului infantil se dovedește a fi Fănuș Neagu în povestirile Căii albi din orașul București, Înainte de bătălie, și În zori, de ploaie.

Proza lui Fănuș Neagu are ca trăsături de bază oralitatea și metaforismul, cea din urmă cu o extraordinară capacitate de sugestie și concentrare de înțelesuri.

Cu prospețimea ei, cu farmecu-i inedit, și nespusa-i bogăție de limbaj proza lui Fănuș Neagu constituie unul din pilonii de bază ai literaturii noastre contemporane.

Ionel Golcea

PRIVAȚIUNEA INFORMAȚIONALĂ

Omul ca ființă rațională este rezultatul actului educațional. Creierul unui nou născut, din punct de vedere intelectual, se poate asemui cu un depozit de materie primă nestructurată. Din această materie primă, din aproape, în aproape, se construiește edificiul psihologic al individului. Am putea spune că, structura de rezistență, aspectul general al acestui edificiu, este datorat în cea mai mare parte mediului și dobândit prin educație iar „mobilarea interioară” este rezultatul actului autoeducațional. Evident un edificiu inexistent nu poate fi mobilat. Altfel spus, o privațiune informațională totală în primii ani de viață înseamnă inerție intelectuală și deci moarte! Moarte pentru că una din triada existenței – substanță, energie, informație – lipsește.

Dovada tristă a acestui adevăr se poate exemplifica prin experimentul întreprins de împăratul Franței Frederic al II-lea (1190-1250). Vrând să afle ce limbi vor vorbi după maturizare copiii de origine diferită, ținuti în izolare, fără să se pronunțe în prezența lor nici un cuvânt, a realizat următorul deznodământ tragic: toți cei 18 copii supuși izolării au murit pe rând înaintea împlinirii vârstei de doi ani.

Alte multe întâmplări diverse subliniază importanța mediului socio-cultural în dezvoltarea psihicului. Sunt cunoscute cazurile de așa-numiții „copii-lup”, care crescuți de animale sălbatice, nu au putut fi aduși la condiția umană. Oricum importanța celor „7 ani de acasă” este demonstrată cu prisosință de istoria omenirii.

Din punct de vedere informațional legătura omului cu mediul se realizează prin organele sale de simț (văz, auz, miros, gust, simț tactil). S-a constatat practic și experimental că prin diminuarea aferenței senzoriale pe anumite canale, se creează o aviditate crescută de informații pe restul canalelor neafectate. În stare de privațiune crește valoarea persuasivă a informațiilor primite de subiect. În astfel de situații psihicul absoarbe cu predilecție informații din domenii „refuzate” în stare de conștiență. În stare de privațiune senzorială psihicul funcționează „subalimentat” (sau în gol), prelucrând informații istorice depozitate în creier, asemănător cu abstenența substanțială (cura de slăbire), când organismul consumă din resursa proprie de substanță. Rezultatul unui psihic subalimentat sunt halucinațiile.

Privațiunea informațională (senzorială) dirijată poate afecta edificiul psihic. Acest fapt este demonstrat elocvent, pe de o parte de rezultatele utilizării substanțelor psihotrope, halucinogene (alcool, hașiș, marijuana, LSD, praful îngerilor, etc.), iar pe de altă parte de tehnici psihologice „pure”, de influențare persuasivă. Iată ce declară faimosul Charles Manson, asasinul lui Sharon Tate, „apostolul” unei secte religioase: „eu pot convinge pe oricine de orice lucru, dacă repet aceasta foarte des și dacă subiectul nu are nici o altă sursă de informație.”

Asigurarea unei aferenței informaționale optime pe tot parcursul vieții omului este deosebit de importantă, ea determină starea de sănătate psihică. O responsabilitate de prim plan revine în acest sens părinților și sistemului de învățământ care trebuie să clădească edificii psihologice solide și suplă ce pot să adăpostească suflete nobile, fericite.

Kiss Imre

* * *

**Revista „CRONICA” –
nr. 35 (709) din 31 august 1979**

AGORA

Interesanta și originala „revistă de cultură cu public” care „apare” sau, mai propriu spus, „se aude” la Casa de cultură din Brad - Hunedoara, a ajuns la nr. 33 din cel de al patrulea an al existenței sale. Consecvența preocupării organizatorilor și seriozitatea asigurată conținutului acestei manifestări fac e ca producțiile ei să aibă un nucleu constant de aderenți care participă cu interes la discuțiile literar-artistice și la recitării poezilor. Deviza „Agora slujește frumosul prin cuvânt și imagine” cu complementarea idee „În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei” concentrează un veritabil program de artă și cultură angajată. Nr. 33 care s-a desfășurat de curând, a confirmat încă odată, nu numai hărnicia ci și spiritul selectiv al celor ce realizează revista vorbită. Menționăm prezența lui Dan Tărchilă, secretar al Asociației Scriitorilor din Brașov, cu un eseu despre „Meșterul Manole”, poemele lui Valeriu Bârgău, carnetul plastic de Sorin Costina, prozele aduse de Dumitru Hurubă, Ana

Maria Stoica precum și cele șaptesprezece imagini „Intarsie prin diapozitiv” din lucrările lui Ioan Almășan.

N. Irimescu

* * *

**Cotidianul „ROMÂNIA LIBERĂ” –
nr. 10837 din 31 august 1979**

SEMNAL

La Casa de cultură din Brad, județul Hunedoara, s-a desfășurat ieri cel de al 33-lea număr al revistei de cultură cu public „Agora”.

* * *

**Revista „CONTEMPORANUL” –
nr. 35 (1712) din 31 august 1979**

SCRISORI DE LA CITITORI

Fondată în peisajul rodnic al primei ediții a Festivalului național Cântarea României, revista de cultură cu public „Agora” din Brad, județul Hunedoara, care și-a propus să valorifice vocația de comunicare în public a localnicilor, asumându-și în același timp misiunea de a face e educația culturală și estetică a publicului, a trecut neobservată juriilor prestigioasei manifestări. Nu ne-am alarmat, socotind că, probabil este necesar să facem mai mult. Drept urmare ne-am unit eforturile pentru creșterea calitativă și diversificarea activității noastre. Totuși, deși ne-am adresat multor foruri, nu am participat nici la ediția a doua a festivalului ca adevărați competitori. Ni s-a spus că regulamentul nu are capitolul „Reviste vorbite”. Dar oare viața trebuie să se ia după regulamente sau regulamentele trebuie să reflecte viața? Suntem noi de vină că am inventat o nouă formă de muncă culturală?

S-a scris despre noi în repetate rânduri în „Contemporanul”, „Steaua”, „Orizont”, „Flacăra”, „Luceafărul”, „Tribuna”, „România literară”, în ziarele locale „Drumul socialismului” și „Steagul roșu”. S-au difuzat 13 emisiuni radio de către posturile din București și Timișoara și am fost prezenți pe micul ecran. Prin urmare „Agora” a trezit interes. Iată de ce considerăm că, prin prevederile regulamentului, vom avea ocazia să luăm parte la ediția a treia a Festivalului Național Cântarea României.

Nu dorim ca rândurile noastre să fie greșit interpretate. Nu alergăm după onoruri, ci dorim din toată inima să contribuim, modest, cu acest inedit instrument de cultură – revista cu public – la diversificarea paletii de acțiuni educative, să probăm faptul că într-un oraș mic cum este Bradul există, ca pretutindeni în țară, oameni iubitori de frumos, dornici să contribuie la lărgirea orizontului de cunoaștere și înțelegere al tuturor.

Sperăm că scrisoarea noastră va fi găzduită de „Contemporanul”, și avem speranța că forurile răspunzătoare vor lua măsurile de rigoare. Credem că festivalului trebuie să-i fie deschise toate porțile pentru punerea în valoare a spiritului creator al maselor, pentru încurajarea inițiativelor locale.

*Tiberiu Vanca – Redactor coordonator al revistei
de cultură cu public „Agora” din Brad*

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” -
nr. 6797 din 14 septembrie 1979**

AGORA 33

Numărul 33 al Agorei a fost girat de personalitatea dramaturgului Dan Tărchilă – secretar al Asociației Scriitorilor din Brașov – participant în program cu eseul „Meșterul Manole” din seria „Zidarul”. La realizarea acestui număr a colaborat și poetul Valeriu Bârgău, cu poemele: „Alfabetul straniu în care vă vorbesc”, „Soarele de deasupra lui Shakespeare” și „Împușcarea organistului”. Din cele 16 alocuțiuni semnalăm: editorialul „În lumea celor care hotărăsc” și proza „Galeria cu personaje la vremea celor trei tăceri succesive” (Tiberiu Vanca), comentariul de proză (Damian Necula); „Ispita într-o dimineață ploioasă” (Ionel Golcea), comentariul de poezie „Profil liric Constanța Buzea (Felicia Neag), agendă medicală „Obezitatea” (Virgil Trufașu), carnet plastic „Nicolae Grigorescu” (Sorin Costina), argument pentru România Pitorească „Muntele Găina” (Traian Bosdoc), descifrând lumea miraculoasă a Thalyei „Jocul de-a vacanța (Lucian Bumbea și Stratica Petrișor, miezuri de roman „Scrisoare” (Ana Maria Stoica), proză scurtă „Buletin de știri” (Dumitru Hurubă), civilizația secolului XX „Bariera timpului” (Emilian Radovici), „Radiația termică a universului” (Ioan Făgădar), revista revistelor (Georgeta Bodiciu).

Și macheta revistei a cunoscut înnoiri. Începând cu acest număr banda sonoră este asociată cu imagini.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” -
nr. 6826 din 18 octombrie 1979**

AGORA 34

Cel de-al 34-lea număr al revistei – desfășurat în cadrul festivalului „Sarmis 79 – a evidențiat preocuparea realizatorilor pentru continua diversificare și îmbogățire a manifestării. Rubrica de proză a sondat universul românesc al prozatorului Ion Lăncrănjan („Suferința urmașilor”), iar cea de poezie a adus debutul Adinei Bendea cu „Emil Botta – Întunecatul Aprilie – și cronica Feliciei Neag „George Topârceanu – Rapsodii de toamnă”. O

admirabilă incursiune în universul lui Serghei Esenin a oferit publicului Stela Stănescu. De notat cronică dramatică și fragmentul din Guilherme Figueiredo („Vulpea și strugurii”), prezentat de Lucian Bumbea și Stratica Petrișor. Cu „Colonizarea spațiului cosmic”, „Redundanța – informație negativă?” și „Obiectele zburătoare neidentificate”, în realizarea lui Emilian Radovici, Kiss Imre și Ioan Făgădar, rubricile de știință au incitat interesul participanților. Coloana sonoră a numărului din septembrie a fost asociată cu imagini „Pietre semiprețioase din colecția lui Marcel Tiberiu Zavornic.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” -
nr. 6839 din 2 noiembrie 1979**

AGORA 35

Sumar bogat, ținută elevată și colaboratori noi – iată caracteristica celui de al 35-lea număr al „Agorei”. La realizarea lui au participat A.I. Brumar, redactor la revista „Astra”, cu eseu „Lângă Zeu” – o emoționantă realizare a unor fapte mai puțin cunoscute privitoare la viața lui Avram Iancu, și criticul de artă Adrian Silvan Ionescu cu „Întreprinderea artei moderne o problemă insolubilă?”. Lăcrămioara Onciul a debutat sub bune auspicii, alături de mai vechiul titular al rubricii, Lucian Bumbea, realizând o atractivă „linie de teatru”. Rubricile literare și artistice au fost susținute de Ionel Golcea, Felicia Neag, Stela Stănescu, Adina Bendea, Ana Maria Stoica, Nicolae Crepcea, Sorin Costina și Georgeta Bodiciu, iar cele de știință de Emilian Radovici, Kiss Imre, și Ioan Făgădar. Editorialul a fost semnat de Tiberiu Vanca.

* * *

**Programul RADIO-TV –
nr. 44 din 3 noiembrie 1979**

17,30. Emisiune literară: „Agora” – revistă vorbită, o inițiativă , devenită tradiție în orașul Brad, jud. Hunedoara, sub genericul Festivalului Național „Cântarea României”.

* * *

**Revista „ROMÂNIA LITERARĂ” –
nr. 45 din 8 noiembrie 1979**

Mențiuni radiofonice: Opinia publică de joia trecută, investigând gândurile și înfățișând munca celor de la Fabrica de pâine Titan București și, imediat pe al doilea program, Emisiunea literară, dedicată „Agorei” revistă vorbită din orașul Brad, județul Hunedoara.

* * *

**Cotidianul „SCÂNTEIA TINERETULUI” –
nr. 9507 din 18 decembrie 1979**

„AGORA” – UN ACT DE CULTURĂ

Pentru o localitate liniștită, între ape și drumuri, între păduri și dealuri, a cărei istorie coboară până la rădăcinile neamului, cum este orașul Brad, orice manifestare culturală devine un eveniment. Un eveniment al orașului și al fiecărui locuitor al său. Nu prin raritatea unor astfel de manifestări ci prin înclinarea spre cultură, prin pasiunea și setea cunoașterii și a destinderii culturale a minerilor și a celorlalți locuitori ai orașului. Orice formație artistică sosită la Brad atrage la Casa de cultură toate vârstele orașului, ca altă dată marile târguri de primăvară, de vară și de toamnă din jurul bradului-arbore din care își trage orașul legenda numelui. De câțiva ani încoace orașul își are echipele sale artistice, formațiile sale teatrale și de instrumentiști care înviorează serile și sărbătorile orașului, le dau culoare și vibrație sărbătorească, le conferă sensuri noi și le luminează.

Între cele mai interesante și atractive manifestări culturale însă, care polarizează în ultimul timp în, tot mai mare măsură atenția localnicilor și nu numai a lor, este revista vorbită „Agora”, autentic act de cultură, unică, din câte știm în țară, ca gen. Ea a fost inițiată în urmă cu trei ani de juristul și omul de literatură Tiberiu Vanca, inimosul ei susținător și animator, nu din vreun interes personal ci din pasiune pentru literatură și artă, din dragoste și responsabilitate cetățenească pentru continua dezvoltare spirituală a orașului său. Pentru că revista „Agora”, așa cum și-a propus, urmărește dincolo de divertismentul artistic al fiecărei întruniri, cultivarea gustului pentru frumos,

pentru poezie și proză, pentru cultură în general la tineri la toate vârstele și stimularea în același timp a creației originale, a talentelor acestora.

Au avut loc până acum, 36 de numere. La fiecare din ele au fost invitați și au participat mari personalități ale științei și culturii, scriitori de prestigiu din toată țara, nelipsind firește poeții și scriitorii din cenaclurile literare din județ. Banda de magnetofon care imprimă toate participările, pentru a le retransmite apoi pe cele mai interesante, în tot orașul prin stația de radio amplificare, a reținut până acum sute de piese literare, poezii, fragmente de roman, povestiri, eseuri, scenete etc. Informații științifice, opinii culturale, comunicări. Sub patronajul Consiliului orașenesc de educație politică și cultură socialistă, revista vorbită „Agora” a dobândit o statornică și meritată audiență la publicul larg, răspunde tot mai bine, prin varietatea programului și calitatea conținutului său, exigențelor consumatorilor de cultură.

Cel mai recent număr al său – 36, de pildă – a cuprins nu mai puțin de 21 de subiecte, între care: editorialul „Familia spirituală” de Tiberiu Vanca, „Ion Caraion – Lacrimi perpendiculare” de poetul Valeriu Bârgău, „Omul secolului XX – „Comunicare neorală” de Kiss Imre, „Cartea de poezie – Emil Botta – Vineri”, de Adina Bendea, „Moda ca formă a culturii materiale din secolul XIX românesc”, de Adrian Silvan Ionescu și alte studii și creații originale prezentate de autorii: Neculai Chirica, Ana Maria Stoica, Tiberiu Dăioni, Lola Stere Chiracu, Mariana Pândaru, Georgeta Bodiciu, etc. Medicul Lucian Bumbea și Lăcrămioara Onciul au prezentat o prelucrare scenică după „Arnold și Bach”, de Tudor Mușatescu, un alt medic, Virgil Trufașu, a prezentat ultimele noutăți medicale privind tratamentul obezității, profesorul Ion Făgădar a vorbit despre unele aspecte privind obiectele zburătoare neidentificate, Emilian Radovici, despre telecomunicațiile viitorului. Un număr pe cât de încărcat pe atât de interesant, care a satisfăcut și satisface de fiecare dată gusturile și pretențiile celor câtorva sute de spectatori constanți ai „Agorei”.

Romulus Lal

* * *

Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –

nr. 6901 din 15 ianuarie 1980

SERILE DE LIBRĂRIE

Sub egida Consiliului oraşenesc de cultură și educație socialistă Brad, revista de cultură cu public „Agora”, în colaborare cu Centrul de librării Deva au inițiat o acțiune dedicată iubitorilor de carte. Este vorba de „Serile de librărie”. Găzduite marți, de trei ori pe lună, de către Librăria din strada Minerului din Brad, serile vor cuprinde recenzii de carte și expoziții cu vânzare ale noutăților editoriale. Prima manifestare are loc astăzi 15 ianuarie orele 17:30.

* * *

Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” -

nr. 6903 din 17 ianuarie 1980

„SERILE DE LIBRĂRIE”

„Serile de librărie” inaugurate marți, la Brad, sub egida Consiliului oraşenesc de educație politică și cultură socialistă, anunță în viața spirituală a așezării zărăndene o nouă suită de manifestări culturale de larg ecou. Organizate de revista locală de cultură cu public „Agora” și Centrul de librării Deva, „serile” de la Brad vor prilejui iubitorilor literaturii ca, de trei ori pe lună, să se întâlnească la librăria de pe strada Minerului, nu numai cu noutăți editoriale, ci și cu apreciate acțiuni cu cartea. Din „Serile de librărie” nu vor lipsi recenziile, schimburile de impresii bibliografice între participanți, întâlnirile cu scriitori, lansările de arte, testările și sondajele privind circulația cărții, librăria devenind o veritabilă „agora”, loc al îndeletnicirilor de nobilă spiritualitate.

Inaugurarea „serilor” de la Brad a coincis cu aniversarea a 130 de ani de la nașterea Luceafărului poeziei românești, ceea ce a conferit manifestării momente de aleasă înălțare sufletească. După ce profesorul Felicia Neag a relevat locul poeziei eminesciene în dezvoltarea spiritualității românești, publicul a trăit clipe de adâncă emoție ascultând poeme din fonoteca de aur, în inegalabila interpretare a lui George Vraca.

* * *

**Cotidianul „PRAVDA” –
nr. 20 din 20 ianuarie 1980**

PAGINI ALE REVISTEI VORBITE

În ziua în care sala Casei de cultură este destinată organizatorilor revistei vorbite „Agora” se adună aici tineri și bătrâni, din toate cartierele orașului. Muncitori și ingineri, gospodine și elevi așteaptă cu interes momentul se va ridica cortina și pe scenă va apare Tiberiu Vanca pentru a face cunoscute alocuțiunile numărului vorbit.

Tiberiu Vanca, jurist și literat, patriot al orașului minier Brad, unul ce se pierde prin pădurile și dealurile Carpaților Apuseni, a propus în urmă cu trei ani autorităților din domeniul culturii organizarea „Agorei”.

Treizeci și șase de numere ale „Agorei” sunt rezultatul muncii sutelor de entuziaști, ai celor pentru care revista a constituit o preocupare generală în ultimii trei ani. Paginile revistei propun o analiză operativă, o imagine a evenimentelor din domeniul artelor, a vieții sociale, a realităților de fiecare zi ale orașului. A devenit o tradiție invitarea la numerele „Agorei” a unor personalități, artiști, activiști culturali, oameni de știință, propagandiști.

De la punctul de corespondență bucureștean, am luat legătura telefonică cu Bradul, cerând relații asupra sumarului ultimului număr vorbit, al treizeci și șaselea: Familia spirituală, poezii semnate de către poetul Valeriu Bârgău, rubrica „omul secolului XX” și o expunere susținută de un etnograf.

S. Petuhov

(n.a. - Traducerea aparține Doamnei profesor Stela Stănescu)

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6907 din 22 ianuarie 1980**

AGORA 37

Cu numărul 37, revista brădeană a încheiat cel de al IV-lea an al activității sale. La realizarea ultimului număr au colaborat Octavian Băncilă, conferențiar la Universitatea din București („Ontologia umanului la Kierkegard, Heidegger, Jaspers, Mounier și Blaga”), scriitorul Iv Martinovici

cu poeme din volumul în pregătire „Imnuri către inocență”, poetul Marin Negoită cu un grupaj de sonete, Virgil Mihai redactor la revista „Echinox” cu eseul „Limbaș clasic, limbaș modern”, și studenții în filologie ai Universității din București, Tiberiu Dăioni, Gheorghe Achim cu două inspirate alocuțiuni.

* * *

**Cotidianul „SCÂNTEIA” –
nr. 11637 din 22 ianuarie 1980**

Hunedoara: La Brad au fost inaugurate „Serile de librărie”, în cadrul cărora revista locală vorbită „Agora” și Centrul de librării Deva organizează de trei ori pe lună acțiuni care prilejuiesc prezentări de cărți, întâlniri cu scriitori, lansări de carte. (Sabin Cerbu)

* * *

**Cotidianul „SCÂNTEIA” –
nr. 11643 din 29 ianuarie 1980**

Hunedoara: Revista vorbită „Agora” de la Brad, care a intrat în al cincilea an de activitate, a prezentat în fața a numeroși participanți al 37-lea număr al său. (Sabin Cerbu)

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6925 din 12 februarie 1980**

AGORA 38

Aflată la ora certitudinilor, ediția din ianuarie a revistei „Agora” din Brad a găzduit 18 cronici, articole, recenzii și eseuri. Din sumar n-au lipsit cartea de proză și poezie, viața monografiilor, carnetul plastic, agenda medicală, cronică dramatică și separat linia de teatru (scenă din actul I al piesei

„Patima roșie” de Mihail Sorbu, admirabil interpretată), cartea de publicistică, o rubrică de estetică, revista revistelor, trei rubrici de creație literară originală (proză scurtă și poezie), trei rubrici de știință și nelipsitul editorial.

* * *

**Revista „ROMÂNIA LITERARĂ” –
nr. 7 din 14 februarie 1980**

BUCURII ESENȚIALE

(extras)

...Nu în altă parte decât în tărâmul acestei realități trebuie așezată și actuala ediție a Lunii cărții la sate, devenită de acum o nobilă tradiție. Faptul că în acest an ea s-a deschis oficial în județul Hunedoara, la Ulpia Traiana Sarmisegetusa, sporește semnificația unuia dintre cele mai frumoase gesturi oficiale de prețuire a cărții, a celor ce scriu și a celor ce le citesc deopotrivă. Pe toate drumurile județului apoi, în toate locurile în care am poposit cu prilejul acestor ample manifestări, am întâlnit aceiași mare receptivitate și căldură, ... De la întâlnirile rodnice cu (n.a. se referă la un masiv grup de scriitori ce a bătut plaiurile hunedorene) ... la copii cu garoafe roșii din Sarmisegetusa, de la muncitorii de la Electrocentrale Mintia, care ne-au așezat pe masă coșulețe cu flori proaspete, în toate culorile exuberante ale primăverii și până la atmosfera sobră a revistei vorbite „Agora” din Brad, pretutindeni aceiași bucurie esențială a comunicării. La Vața de Jos, bunăoară, după șezătoarea literară în cadrul căreia tineri și bătrâni, țărani, muncitori și cărturari au umplut sala până la refuz, profesorul Sabin Selagea, care ne cunoaște bine pe toți din cărțile noastre, ne înfățișează în cuvinte emoționante, de o aleasă intelectualitate, cenaclul din localitate. Așadar într-o comună ca aceasta, o mână de oameni găsește răgazul și ceasul de grație să-și adune frunțile bătute de gânduri, de idei, de proiecte, asupra paginilor scrise. Cenaclul lor se cheamă „Orizont”, iar, dintre ei, Gheorghe Sireteanu are un volum în lucru, ... Nicolae Crepcea s-a văzut de mai multe ori confirmat în paginile revistelor literare.

În încheierea acestei fertile întâlniri, ... poetul Petre Ghelmez mulțumește în numele nostru ... mărturisind că ne-am simțit ca acasă.

Radu Ciobanu

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6954 din 16 martie 1980**

REVISTE VORBITE HUNEDORENE

„Agora”. Numărul 39 al revistei brădene „Agora” i-a avut ca invitați pe Aurel Benea, secretar al Comitetului orășenesc de partid Brad, Ion Lungu, redactor la revista „Tribuna” din Cluj-Napoca, poetul Ioan Evu din Hunedoara. „Agora” a avut în seara zilei de 13 martie și un „bis” la Casa de cultură din Deva. Au citit poezie și proză Ioan Evu, Dumitru Hurubă și Ana Maria Stoica. Alte rubrici au fost susținute de Virgil Trufașu (medicină), Ioan Golcea (istorie literară), Bianca Leucian (estetică), Felicia Neag (critică literară), Ștefan Balasz (caricaturi), Stela Stănescu (viața monografiilor).

* * *

Revista „RITMURI” - numărul din martie 1980

Din revistele vorbite hunedorene: „Agora”³⁷ – Brad. Încheind cel de al IV-lea an de activitate, ultimul număr cuprinde o diversificare a tematicii. Spicuium câteva aspecte: Octavian Băncilă – conferențiar la Universitatea din București: „Ontologia lui Kierkegard, Heidegger, Jaspers, Mounier și Blaga”, Iv Martinovici: – poeme din volumul în pregătire „Imnuri către inocență”, Marin Negoită cu grupaj de sonete, Virgil Mihai, (redactor la Echinox) cu eseu „Limbaj clasic – limbaj modern”.

* * *

**Cotidianul „ROMÂNIA LIBERĂ” –
nr. 11028 din 11 aprilie 1980**

ÎNTÂMPLĂRI FRUMOASE

În târgurile în care altădată nu se întâmpla nimic, astăzi au loc întâmplări frumoase. Că altă dată nu se întâmpla nimic este un fel de a spune, fiindcă Sadoveanu însuși, autorul formulei devenită celebră ne arată în cărțile

sale ce drame cumplite se petreceau în acele locuri în care aparent nu se întâmpla nimic. Și poate că dintre toate cea mai dureroasă întâmplare era frângerea visului. Ființa umană era astfel atacată în esența sa și supusă anulării. Și câte locuri „unde nu se întâmpla nimic” existau în țara noastră, într-un trecut nu atât de îndepărtat, încât oamenii din generațiile mai vârstnice să nu și-l amintească!

Un asemenea târg era și Brad, în văile Munților Apuseni. Târg al aurului pentru cei bogați și târg al sărăciei pentru moți, pentru cei ce-și spuneau durerea în versuri, ca pe un prelung oftat: „Munții noștri aur poartă! Noi cerșim din poartă în poartă.”. Localitatea dintre munți a rămas neschimbată în timp, până în anii noștri, când valul prefacerilor sociale și economice a adus și aici un suflu nou. A spune astăzi însă că, în cutare sau cutare loc în România au apărut cartiere noi de locuințe, că industria modernă își anunță prezența tot mai hotărât, că nepoții neștiutorilor de carte de altădată învață gratuit în școli noi, dotate cu laboratoare pe care înaintașii lor nu le-au visat, este un lucru atât de obișnuit, încât sensibilitatea noastră nu-l mai reține decât ca pe ceva ce se-nțelege de la sine. E de la sine înțeles, își spune gândul nostru confortabil, că asemenea întâmplări frumoase, care sunt cartierele noi și elegante, fabricile noi, școlile, casele de cultură, bibliotecile și atâtea altele să aibă loc în mod curent, acolo unde altădată nu se întâmpla nimic. Mă întreb însă, dacă nu cumva, gândind doar așa, comoditatea noastră nu este prea mare. Uităm poate prea ușor sacrificiile care s-au făcut pentru ca aceste întâmplări frumoase să aibă loc în mod curent. Sacrificii care s-au făcut și care se fac încă pentru ca, în zidirea frumoasă și înaltă a unei societăți, nimic nu vine de la sine, ci totul se clădește din muncă.

Dar poate că dintre toate aceste întâmplări frumoase, care au loc astăzi în locurile în care altădată nu se întâmpla nimic, cea mai plină de înțeles este zborul viguros al visului, împlinirea personalității umane. M-am gândit la acest lucru mai mult ca oricând, în iarna care a trecut, când împreună cu un grup de scriitori ce se întâlnea în cadrul „Lunii cărții la sate” cu publicul cititor am luat parte la o ediție specială, de seară, a revistei cu public „Agora”, la Casa de cultură a orașului Brad, mai precis la ascultarea numărului 38 bis 1, pentru că dacă îndeobște suntem obișnuiți să citim revistele, revista „Agora” se ascultă.

În fond despre ce este vorba? Așa cum se și spune în invitația pe care îndrăgostiții de cultură și gând ales o primesc din partea revistei, „Agora slujește frumosul prin cuvânt și imagine” și de asemenea „În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei”.

- Revista noastră, revistă vorbită, a luat ființă la 14 decembrie 1976 – ne spune redactorul coordonator al revistei, juristul și omul de cultură Tiberiu Vanca, fiu de învățător în a treia generație. Am întâlnit înțelegere și simpatie din partea din partea organelor de partid și de stat ale orașului și un public atașat, dornic să se instruiască, să fie la curent cu noutățile din domeniul științei și culturii, să cultive ideile umaniste ale societății noastre. Colaboratorii revistei sunt profesori, ingineri, tehnicieni, muncitori, elevi, și soldați. Publicul – cei mai frumoși oameni ai orașului, din toate categoriile sociale. Strungarul Mateș Gheorghe de pildă n-a lipsit de la nici una din cele 38 de ediții, de până acum ale revistei.

Am văzut și eu, împreună cu colegii mei scriitori, în acea seară, sala arhiplină cu oameni veniți să asculte revista „Agora”. Am ascultat și noi și ne-am bucurat de frumusețea gândurilor exprimate, de aleasa cultură a colaboratorilor, de limbajul lor firesc și substanțial, de căldura cu care sunt spuse lucrurile. Rând pe rând în fața microfonului, dispunând de un timp limitat de numai cinci minute, însoțit de un fond muzical adecvat, ori de imagini proiectate pe micul ecran al sălii, de la Tiberiu Vanca, vorbind despre „Obiceiul cultural” și până la Felicia Neag care în cadrul rubricii „Pe un picior de plai” a prezentat „Poezia lui Nicolae Labiș”, de la paginile de proză cu un verb bine stăpânit, ale Anei Maria Stoica și până la argumentul, atât de sensibil, pentru România pitorească, al lui Traian Bosdoc, „Chemarea anotimpului”, însoțit de splendide imagini color, surprinse de autor în Munții Apuseni, colaboratorii au susținut un adevărat recital al gândului cu bătaie înaltă și demnă, plin de adânci înțelesuri pentru civilizația modernă a țării noastre.

În Brad, în acea seară datorită zborului frumos al visului, datorită înaltelor trăiri de spirit ale oamenilor, am simțit cum raporturile dintre marile orașe și micile localități încep să se schimbe, cum aceea idee mare, exprimată cu atâta generozitate în programele de dezvoltare a țării noastre, ridicarea pe înalte trepte de civilizație a tuturor zonelor țării, prinde contur tot mai puternic. Cucerirea demnității spiritului uman este una din cuceririle cele mai de seamă ale societății noastre, una din cele mai frumoase întâmplări ale acestor zile.

Petre Ghelmez

* * *

Revista „ROMÂNIA LITERARĂ” –

nr. 17 din 24 aprilie 1980

REVISTA DE CULTURĂ CU PUBLIC „AGORA”

Consiliul educației și culturii socialiste a orașului Brad, a organizat în colaborare cu Cenaclul „Ecou românesc”, a șasea ediție specială a revistei de cultură cu public „Agora”. Manifestarea a avut loc în sala Intreprinderii „Suveica” din Șoseaua Colentina, București. Programul a cuprins o serie de expuneri dintre care: Cartea de proză – „Fascinație” de Laurențiu Fulga, „Din lirica lui Aron Cotruș”, Viața monografiilor – André Maurois – „Lelia”, „Linie de teatru – Mihail Sebastian – Steaua fără nume”, Revista revistelor. Au fost invitați să participe Tiberiu Vanca, Ionel Golcea, Mihaela Stoianovici, Felicia Neag, Stela Stănescu, Radu Bărbulescu, Ana Maria Stoica, Aurelia Tatomir, Traian Bosdoc, Lucian Bumbea, Georgeta Bodiciu. Paginile revistei au produs o analiză a unor opere literare și o imagine a evenimentelor din domeniul artelor.

* * *

Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –

nr. 7041 din 27 iunie 1980

SEARĂ CULTURAL ȘTIINȚIFICĂ

Correspondentul nostru Traian Bosdoc ne informează că la Casa de cultură din Brad, revista de cultură cu public „Agora” și Clubul de speologie „Zarand” au organizat zilele trecute o interesantă seară cultural științifică, în cadrul căreia a conferențiat, despre „Comportament și evoluție umană” Dr. Cantemir Rîșcuția, membru în Comisia europeană de antropologie. În încheiere a fost prezentat un montaj de diapozitive din diferite regiuni carstice.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7049 din 6 iulie 1980**

AGORA – REVISTA IUBITORILOR DE CULTURĂ

Cu numărul 44, revista vorbită de cultură „Agora”, a Consiliului de educație politică și cultură socialistă Brad, și-a încheiat prima parte a stagiunii 1980.

Entuziaștii iubitori ai culturii din Brad au avut ca oaspeți criticii literari, de artă și cercetători de la revista „Orizont” Timișoara și Institutul de lingvistică și istorie literară din Cluj-Napoca, care au susținut intervenții valoroase de un real interes.

La același nivel s-au situat și contribuțiile redactorilor locali ai revistei – profesori, medici, ingineri, juriști, tineri – pe o largă diversitate de teme.

Ingenioasă, interesantă, plăcută și utilă, revista vorbită brădeană constituie o experiență bună și, într-un fel, singulară, prin specificul ei. Nutrim speranța că, din toamnă, va fi îmbunătățită și dotarea tehnică a revistei, cu instalații de sonorizare-iluminare.

Tiberiu Istrate

* * *

**Revista „ORIZONT” –
nr. 28 din 10 iulie 1980**

PANORAMIC

Tradiționala manifestare culturală de la Brad, revista vorbită „Agora”, a învederat și la recenta ediție, din 3 iulie (nr. 44 anul 5) că își împlinește exemplar nobila deviză, aceea „de a sluji frumosul prin cuvânt și imagine”. Tiberiu Vanca, redactorul coordonator al revistei, a întocmit un program judicios constituit din 18 „alocuțiuni a câte cinci minute”, susținute de Adriana Babeți, redactor la „Orizont”, Coriolan Babeți, critic de artă, Ion Istrate, Nicolae Mocanu – cercetători la Institutul de lingvistică și istorie literară al Academiei R.S.R. – precum și de brădenii Sabin Selagea, Mircea Bele, Livia Fumurescu, Felicia Neag, Virgil Trufașu, Sorin Costina, Lucian Bumbea, Ana

Maria Stoica, Emilian Radovici, Bianca Leucian, Rodica Nuțișoara, Georgeta Bodiciu.

* * *

**Cotidianul „ROMÂNIA LIBERĂ” –
nr. 11122 din 31 iulie 1980**

AGORA – FILE DE CARNET

Răspunzând unei invitații neobișnuite, aceea de a participa la redactarea și difuzarea unei reviste, formulare ce m-a intrigat, am ajuns la Brad. Un oraș minier al Zarandului în preajma căruia se găsește unul din punctele de convergență a memoriei noastre istorice, Țebea. Amintirea – o formă sublimată a prezenței – lui Iancu, a tribunilor săi, înnouratul gorgan din care Horea a chemat moțimea la revoltă, această extraordinară densitate de martori tăcuți și expresivi ai momentelor de redeșteptare și demnitate a neamului transformă împrejurimile Bradului într-un sanctuar natural ce te obligă la momente de scrutare și cumpănire de sine. Brad, un oraș modern păstrând totuși elementele specifice care îl fac inconfundabil, chiar printre alte localități cu același destin minieresc și aceeași așezare montană: Muzeu Aurului, monumentala clădire a Liceului „Avram Iancu”, Casa de cultură adăpostită într-o clădire-palat, semn peste ani ai unor vremi în care aurul stimula capricios fantezia, străduțele liniștite și târgul de joi cu ciubere, lână și fructe de pădure aduse din munții ce străjuiesc în apropiere aurul și inima Țării Moților. Dar ceea ce este cu totul și totul din Brad s-a dovedit a fi chiar subiectul, motivul invitației ce mi-a adresat-o Tiberiu Vanca, un entuziast, un ghem de energie și putere de convingere, un om cu idei generoase și cu o nestrămutată încredere în necesitatea culturii.

Revista vorbită „Agora se editează în fiecare lună în orașul Brad reprezentând o formă originală, vie, eficientă, de manifestare culturală având colaboratori stabili și de o evidentă probitate gazetărească. Paginile ei se oferă asistenței în fața unei săli atente, interesate, de o sinceritate și participare intelectuală și afectivă demnă de invidiat. Sunt prezentate, comunicări, recenzii, eseuri, informații, comentarii, versuri, imagini proiectate, texte dramatizate, rubrici de larg interes și aderență la un public ce simte necesitatea unei forme, hai să-i spunem – ceremoniale, de participare la actul cultural. Un prim rezultat al apariției celor 45 de numere, un rezultat convingător, ușor

detectabil este faptul că în jurul grupului de animatori ai revistei s-a format un cerc larg de oameni interesați a se informa, a participa, a consolida un gest cultural. Sunt muncitori, intelectuali de diferite profesii, tehnicieni și elevi.

„Agora” revista vorbită cu public, devine, în cel mai pur înțeles al său, o ilustrare perfectă a spiritului democratic în cultură. Exercițarea dreptului de a te exprima într-un mediu adecvat, pregătit, dornic să asculte, constituie un factor stimulator, competitiv în realizarea unui nivel artistic și științific al expunerilor, capabil să pulverizeze orice formă, orice urmă de provincialism.

Am ascultat pe redactorii „Agorei”, prezentându-se în fața „abonaților” revistei într-o ținută solemnă, pătrunși de însemnătatea oficerii culturale, expunând cu pasiune și convingere, convingând și pasionând la rândul lor. Seriozitate, calitate, emoție, sunt trei termeni care în uzura lor lingvistică, nu pot decât să descrie nu și să închipuie climatul de emulație intelectuală înstăpânit în sala Casei de cultură din orașul Brad la momentul editării „Agorei”. Există pasiune, există fervoare, există dăruire pentru adevăr, frumos, pentru cultură, și, mai ales pentru întreținerea unei stări de înaltă responsabilitate față de devenirea umană. Există și o coincidență, în Brad a funcționat o editură, editură care a tipărit prima traducere în românește din Malraux. Condiția umană se împlinește la dimensiuni demne, pe potriva aspirațiilor și setei de cultură ce animă redacția „Agorei”. Este o pildă, este în fond un obișnuit răspuns pe care-l dau contemporanii noștri din Brad unei vechi întrebări: poate omul să fie mai bun, mai generos, decât s-a obișnuit să fie? Răspunsul este: poate!

Luptând cu obișnuința, cu inerția, oamenii se strâng în „Agora” și încearcă să înțeleagă de ce trebuie să fim mai buni și mai generoși decât ne închipuim că suntem. Altfel spus, încearcă să se autodepășească. Minunat și omenesc lucru.

Eugen Uricaru

* * *

Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –

nr. 7086 din 19 august 1980

SERILE DE LIBRĂRIE

La Brad continuă cu succes manifestările din cadrul serilor de librărie. Cele două seri din luna august au găzduit – pe lângă obișnuitele lansări de carte – expoziții de grafică (patru lucrări de grafică în peniță ale artistului plastic sibian Gh. Pârcălăboiu) și întâlnirea cu graficianul Marcel Olinescu – care a prezentat două din mapele sale de gravură printre care „Suita aurului”. La Sanatoriul din Brad, membrii „Agorei” au susținut un număr special al revistei vorbite cu public (nr. 44 bis).

* * *

Revista „ORIZONT” –

nr. 35 din 28 august 1980

PANORAMIC

Revista vorbită „Agora” a orașului Brad se află la cea de a 45-a ediție. Din sumar „alocuțiuni a câte cinci minute”, versuri, proză etc. „Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

* * *

Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –

nr. 7152 din 4 noiembrie 1980

AGORA 47

„Agora”, revista brădeană de cultură cu public, a ajuns la cel de al 47-lea număr. Printre invitații ultimei ediții s-au numărat George Radu Chirovici, redactor șef la „Contemporanul”, scriitorii hunedoreni Neculai Chirica și Valeriu Bârgău, căruia i s-a lansat recentul volum de versuri „Alfabetul straniu în care vă vorbesc”. Pe lângă prezentarea prozei lui Mihail

Sadoveanu și poeziei lui Nichita Stănescu, au fost dezbătute teme medicale, de teatru etc.

* * *

**Revista „ASTRA” –
nr. 4 din 1980 (trimestrul IV, 1980)**

Nota noastră: Revista brașoveană având de publicat eseu „Propuneri pentru geneza mitului” propune o prezentare a autorului și a revistei „Agora” în termenii de mai jos:

„În orașul minier Brad din Județul Hunedoara, se dezvoltă cu mult succes o formă culturală nouă și plină de interes: revista vorbită „Agora”. Ea are un public al său, masiv și statornic, are un protocol organizatoric bine fixat, care-i dă suplețe și personalitate, are un colectiv de entuziaști și un animator de reală profesionalitate. Structura operațională a revistei cuprinde rubrici de eseuri și cronici, comentarii de artă, secvențe de artă, lecturi din creațiile originale în proză și poezie, note de călătorie, informații și comentarii asupra Universului ș.a.m.d., întotdeauna urmărite de un public numeros și realizate la o ținută intelectuală remarcabilă. Continuitatea acestei forme culturale, de acum cu o experiență de câteva zeci de ediții, ne este readusă în atenție și prin coincidența de preocupări dintre profilul acestei pagini și unul din axele revistei „Agora” – interacțiunea dintre Om-Pământ-Univers, preocupare ilustrată și de articolul pe care ni-l trimite de la Brad inițiatorul și animatorul revistei „Agora” Tiberiu Vanca.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7177 din 3 decembrie 1980**

AGORA 48

Revista de cultură cu public de la Brad și-a desfășurat activitatea pe luna noiembrie bucurându-se de un număr bogat și elevat în conținut și prezentare, având o participare frumoasă, receptivă, atentă ca la fiecare ediție.

* * *

**Revista „CÂNTAREA ROMÂNIEI” –
nr. 1 din ianuarie 1981**

Instructoarea Bianca Leucian (Brad) vorbește cu justificată mândrie despre o manifestare unicat în țara noastră, care are un succes deosebit pentru locuitorii orașului, la care au început să se adauge și alți iubitori de cultură din județul Hunedoara, chiar din orașe mai îndepărtate: „AGORA” – revista lunară de cultură cu public (sala Casei de cultură a devenit neîncăpătoare!), în care oralitatea se îmbină armonios cu imaginea și exemplificarea artistică. Dintre rubricile revistei, spicuiem: editorial, personalități în „Agora”, carnet plastic, agendă medicală, civilizația secolului XX, schițe monografice, medalioane de creatori, revista revistelor, etc. Totul se desfășoară sub forma unor șezători literar-artistice originale sau ca un spectacol sincretic, coparticipativ, având un neobosit și competent animator în persoana lui Tiberiu Vanca și un scop generos: continua înălțare spirituală a orașului Brad.

* * *

**Revista „TRIBUNA” –
din 22 ianuarie 1981**

BRAD – UN ORAȘ DIN APUSENI

(extras)

O manifestare cultural-educativă și artistică de excepție o constituie revista de cultură cu public „AGORA”, prima de acest gen din țară.

*Dineș Loghin,
prim secretar al Comitetului orășenesc de partid BRAD.*

* * *

**Cotidianul „SCÂNTEIA TINERETULUI” –
nr. 9852 din 28 ianuarie 1981**

PE CÂȚIVA QUADRAȚI

„Agora”, interesanta revistă cu public ce se desfășoară la Casa de cultură a orașului Brad, a ajuns cu manifestarea de mâine, la al 50-lea număr. Felicitări și succes în continuare.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7227 din 1 februarie 1981**

AGORA 50

Revista de cultură cu public din Brad și-a desfășurat cel de al 50-lea număr. Ediția jubiliară a „Agorei” s-a bucurat de o caldă primire, programul ei fiind pregătit și susținut cu competența și responsabilitatea recunoscută a oamenilor revistei, care slujesc frumosul prin cuvânt și imagine.

* * *

**Revista „ROMÂNIA LITERARĂ” –
nr. 6 din 5 februarie 1981**

AGORA 50

Consiliul de educație politică și cultură socialistă a orașului Brad a inițiat la Casa orășenească de cultură, al 50-lea număr al caietului literar-artistic „Agora”. Din sumarul acestei ediții: Cartea de proză – „Pumnul și palma” de Dumitru Popescu, prezentată de Ionel Golcea; „Tragicul shakespearian” de Bianca Leucian; Recital de poezie din Mihail Eminescu în recitarea Feliciei Trifan; Poemele „Corolă pentru pace” și „Legământ de fidelitate” de Nastasia Maniu; „Revista revistelor” de Georgeta Bodiciu; „Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei” (la I.L. Caragiale) de Lucian Bumbea; „Carnet plastic”

(Brâncuși) de Sorin Costina; „Pe un picior de plai” („Luceafărul”) în prezentare Felicie Neag; „Sentimentul vieții la Victor Felea” de Nastasia Maniu. Redactor prezentator, Tiberiu Vanca.

* * *

**Revista „CONTEMPORANUL” –
nr. 6 din 6 februarie 1981**

O REVISTĂ VORBITĂ

Cu ediția din luna ianuarie revista cu public „Agora” din Brad (fondator Tiberiu Vanca) a ajuns la numărul 50. O cifră – bilanț pentru cei cinci ani de prezență neîntreruptă în abatajele de suflet și de conștiință ale minerilor de aici. Un răstimp de statornică pledoarie pentru nevoia și actualitatea acestei forme de comunicare directă cu publicul, pe teme ale vieții noastre politice, literare, artistice, științifice și civice (...) S-au scurs mai mult de cinci ani de când „paginile” acestei publicații fără tiraj se gândesc, se scriu și se rostesc în fața unor auditori, rămași aceiași ca interes și pasiune. Și gândul care-i înaripează astăzi deopotrivă pe toți realizatorii revistei este convingerea că nobila misiune la care s-au angajat se înfăptuiește cu fiecare ediție. Se înfăptuiește, pentru că un colectiv de oameni, reuniți aici prin chemarea aceleiași iubiri de patrie, transfigurată în pasiune și râvnă creatoare, și-a propus să facă din spațiul de răgaz al brădenilor un veritabil act de cultură.

Sabin Selagea

* * *

**Revista „SĂPTĂMÂNA CULTURALĂ A CAPITALEI” –
nr. 7 din 13 februarie 1981**

Revista vorbită din Brad – „Agora” – a ajuns la numărul cincizeci.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7302 din 30 aprilie 1981**

AGORA 53

Astăzi după-amiază la Casa de cultură din Brad se desfășoară cel de al 53-lea număr al revistei de cultură cu public „Agora”

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7316 din 17 mai 1981**

VIAȚA LITERARĂ HUNEDOREANĂ

Numărul 53 al revistei vorbite „Agora” prezintă o tematică densă: Sabin Selagea (recenzie la volumul „Babilonul de nisip” de Nicolae Stăiculescu), Felicia Neag (considerații pe marginea volumului „Manifest pentru sănătatea pământului” de Adrian Păunescu), Bianca Leucian („Tragicul shakespearean – în perspectiva juxtapunerii tragic-comic”), Sorin Costina („Ansamblul brâncușian de la Tg. Jiu”), Lucian Bumbea („Despre repertoriu”), Virgil Trufașu („Diverse medicale”), Tiberiu Vanca („Sfârșitul petrecerii” – proză), Emilian Radovici („Viața extraterestră – o ipoteză?”), Lucian Bumbea („Considerații privind dramaturgul Tudor Mușatescu”), Georgeta Bodiciu („Revista revistelor”), Felicia Trifan a recitat „Pasărea” de Ioan Evu și „Dăscălița” de Octavian Goga.

Marcel Lapteș

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7334 din 7 iunie 1981**

VIAȚA LITERARĂ HUNEDOREANĂ

Din numărul 54 al revistei vorbite „Agora”, spicuim: Sabin Selagea – Editorialul „Copiii”, Ioan Vasiiu a citit câteva poeme, Ionel Golcea a fost

prezent cu o recenzie a romanului „Dragostea și revoluția” de Dinu Săraru, Felicia Neag, la rubrica „În memoriam”, a prezentat câteva considerații literare pe marginea romanului lui Marin Preda „Cel mai iubit dintre pământeni”.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7352 din 28 iulie 1981**

VIAȚA LITERARĂ HUNEDOREANĂ

Numărul 55 al revistei cu public „Agora” din Brad a adus în fața publicului brădean o interesantă și diversificată tematică. Și-au adus contribuția: Sabin Selagea, Ionel Codreanu, Cantemir Rîșcuța, Ionel Golcea, Bianca Leucian, Sorin Costina, Lucian Bumbea, Virgil Trufașu, Ana Maria Stoica, Dumitru Hurubă, Emilian Radovici, Tiberiu Vanca, Stratica Petrișor, Augustin Fritea, Georgeta Bodiciu și Felicia Trifan.

Marcel Lapteș

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7358 din 5 iulie 1981**

Revista de cultură cu public „Agora” Brad își continuă cu aceeași laudabilă hărnicie activitatea. Remarcăm la numărul 56 contribuția constant valorică a lui Sabin Selagea, Ionel Codreanu, Felicia Neag, Bianca Leucian, Sorin Costina, Lucian Bumbea, Virgil Trufașu, Felicia Trifan, Tiberiu Vanca, Emilian Radovici, și Nicolae Heinrich.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7405 din 29 august 1981**

Joi 27 august, a avut loc la Casa orășenească de cultură din Brad, cel de al 57-lea număr al revistei de cultură „Agora”.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7429 din 26 septembrie 1981**

VIAȚA LITERARĂ HUNEDOREANĂ

Numărul 58 al revistei de cultură cu public „Agora” a adus în fața publicului brădean o problematică interesantă, de stringentă actualitate. Sabin Selagea a prezentat editorialul „Sentimentul vieții”, Ionel Codreanu a făcut o nobilă pledoarie pentru pace „Popoarele spun nu Cursei înarmărilor”, Ionel Golcea, prezentarea cărții „Arhipelag”, a scriitorului Mircea Iorgulescu, Bianca Leucian a supus atenției un studiu de folclor. Mai menționăm: Constantin Pascu – „Noi românii”, Sorin Costina – „Țăranii lui Paul Gherasim”, Ely Oprișa – „Franz Liszt”, Virgil Trufașu „Medicamentul viitorului”, Nicolae Crepcea – „Poeme”, Felicia Trifan „Recital de poezie”, Ana Maria Stoica – „Impresii”, Emilian Radovici – „Enigma de la Tungus”, Nicolae Heinrich – „Factori de risc în procesul educațional”, Marin Stan – „Depresiunea Brad, origine și structură geologică”, Tiberiu Vanca – „Dezlegare” – proză, Georgeta Bodiciu – „Revista revistelor” și Ștefan Balasz „Din tainele casetei cu caricaturi”.

Marcel Lapteș

* * *

**Revista „FLACĂRA” –
din 29 octombrie 1981**

MONUMENTE ÎN SUFERINȚĂ

Jur-împrejurul mormântului lui Avram Iancu de la Țebea – după cum ne semnaleză Tiberiu Vanca, inițiatorul revistei vorbite Agora din Brad – se vântură ideea vopsirii lui în trei culori diferite. Încă nu știm cui i s-a năzărit această idee însă ținem să subliniem faptul că unii dintre cei ce ne fac viața ternă ar trebui să fie ceva mai atenți când se hotărăsc să pună mâna pe cutiile cu vopsea. Un monument ce a stat mai mult de un veac neatins de idei nefericite mai poate dura sub soarele țării încă un veac nevopsit.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 461 din 3 noiembrie 1981**

AGORA 59

Numărul 59 al revistei de cultură cu public din Brad a avut ca editorial „Etica poeziei” (Sabin Selagea), rubricile de folclor, poeme, cartea cu proză, miezuri de roman și eseu. Au fost susținute de Bianca Leucian, Nicolae Crepcea, Ionel Golcea, Ana Maria Stoica și Tiberiu Vanca. Carnetul plastic, letopisețul geografic local, civilizația secolului XX, revista revistelor și „tainele” casetei cu caricaturi au fost realizate de Sorin Costina, Marin Stan, Felicia Trifan, Emilian Radovici, Nicolae Heinrich, Georgeta Bodiciu și Ștefan Balasz.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7473 din 17 noiembrie 1981**

EDIȚIE SPECIALĂ

Revista de cultură cu public „Agora” din Brad a susținut o ediție specială, prilejuită de întâlnirea de lucru cu tema „Metode inedite promovate în activitatea cultural-artistică de masă”. Acțiunea, organizată de Centrul județean de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă, s-a bucurat de audiență.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7484 din 29 noiembrie 1981**

REVISTE DE CULTURĂ CU PUBLIC

„Agora” 60. Numărul 60 al revistei de cultură cu public „Agora” din Brad a coincis cu aniversarea a cinci ani de la organizarea acesteia. Revista

„Tribuna” din Cluj-Napoca, folosind prilejul aniversar, felicită „Agora prin semnăturile lui Mircea Vaida, Dumitru Dem Ionașcu, Eugen Uricaru și Vasile Lucaciu, ultimul recenzând placheta „Agora”, editată de Comitetul județean de cultură și educație socialistă în culegerea „Pământ străbun”. Bine întâmpinat de publicul local, jubileul a prilejuit un număr echilibrat, la desfășurarea căruia și-a dat concursul Mircea Vaida, prezent cu alocuțiunea despre Mircea Eliade.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7667 din 4 iulie 1982**

AGORA 68

„Agora” 68 a beneficiat de un editorial înscris în cerințele umane ale păcii, de un peisaj literar cu chipuri și fapte din Zarand, iar universul liric l-a dat poezia lui Esenin. Cunoscutele rubrici ale revistei de cultură cu public din Brad au fost susținute cu competența și calitatea recunoscute.

* * *

**Cotidianul „ROMÂNIA LIBERĂ” –
nr. 11767 din 31 august 1982**

SEMNAL

Revista de cultură cu public „Agora”, organizată de Consiliul de educație politică și cultură socialistă al orașului Brad, a ajuns, în cel de al șaptelea an de existență, la numărul 69. Redactorul său coordonator este Tiberiu Vanca.

* * *

**Revista „ROMÂNIA LITERARĂ” –
nr. 41 din 7 octombrie 1982**

„AGORA” LA AL 70-LEA NUMĂR

Consiliul de educație politică și cultură socialistă al orașului Brad a organizat cel de al 70-lea număr al revistei de cultură cu public „Agora”.

Au participat cu articole, poezii, proză, „revista revistelor”, etc., Tiberiu Vanca, Radu Bogdan, Sorin Costina, Constantin Pascu, Eugen Burza, Ionel Golcea (care a prezentat un medalion Agârbiceanu), Felicia Neag (care a vorbit despre „cununa de aur” atribuită la Stuga – Iugoslavia lui Nichita Stănescu), Dumitru Ciur (Arthur Rimbaud – „Poezia iluminărilor”), Lucian Bumbea, Ely Oprișa, Rodica Supuran, Ana Maria Stoica, Virgil Trufașu, Emilian Radovici, Nicolae Heinrich, Marin Stan, Georgeta Bodiciu.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7760 din 22 octombrie 1982**

„AGORA” – 70

„Agora” – revista de cultură cu public organizată de Consiliul orașenesc de educație politică și cultură socialistă Brad – a realizat cea de a 70-a apariție lunară. Revista a avut și 10 ediții speciale, dintre care ultima, în septembrie, printr-un program televizat.

Fondată la 14 decembrie 1976, revista și-a respectat cu strictețe programul, apărând de regulă în ultima joi al fiecărei luni, exceptând lunile iunie și iulie.

„Agora” n-ar fi fost posibilă fără admirabilul aport al colaboratorilor din Brad și Deva, fără spiritul de dăruire manifestat de către aceștia, fără risipa de energie pe care n-au precumpănit nici o clipă să o presteze. Ionel Golcea, Felicia Neag, Virgil Trufașu și Sorin Costina sunt cei care au semnat încă din numărul unu al revistei; noii veniți, dintre care unii cu state vechi de serviciu: Ana Maria Stoica, Dumitru Hurubă, Emilian Radovici, Marin Stan, Georgeta Bodiciu, Dumitru Ciur, Ely Oprișa, Constantin Pascu, Rodica Supuran și Nicolae Heinrich sunt cei ce-și propun să ducă mai departe și dacă este posibil

să înalțe în calitate această ctitorie. Revista nu putea aspira la 70 de luni de apariție, fără îndrumarea și sprijinul administrației locale, fără aportul minunatului său public. Iată de ce apariția și realizarea „Agorei” trebuie privită ca o realitate ce-și justifică existența prin efortul unui foarte larg cerc de iubitori de cultură.

Să reflectăm la numerele anilor ce vor urma, să depunem efortul necesar pentru a realiza salturi calitative care să desăvârșescă acest, să-i spunem, doar începutul.

Tiberiu Vanca

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7782 din 17 noiembrie 1982**

O VALOROASĂ COLECȚIE DE ARTĂ LA BRAD

Colecția de artă adăpostită de imobilul din Brad strada Lenin nr. 22, alcătuită prin eforturile medicului Sorin Costina, întrunește calitățile și funcțiile colecțiilor de artă particulare, prin valoarea indiscutabilă a exponatelor sale.

Vorbind despre colecționarul Sorin Costina, criticul și colecționarul de artă Coriolan Babeți, mărturisea că acesta s-ar situa printre colecționarii cu cel mai exact simț al valorii. La fel istoricul și criticul de artă Radu Bogdan, vorbind despre colecția Sorin Costina spunea că este surprinzător că o astfel de ctitorie a prins rădăcini într-un oraș cum este Bradul.

Într-adevăr, colecția cuprinde multe lucrări valoroase, ale unor artiști plastici reprezentativi. Astfel se face că un Horea Bernea este prezent în colecție cu 31 de lucrări, Paul Gherasim cu 10 lucrări, Octav Grigorescu cu 9 lucrări, Barbu Nițescu cu 4 lucrări, Ion Grigorescu cu 3 lucrări, Marcel Chirnoagă cu 3 lucrări, Georgeta Năpăruș cu 3 lucrări, Gheorghe Bițan cu 2 lucrări, Bota Marianov cu 2 lucrări. Între lucrările colecției găsim de asemenea, tablouri semnate de Ion Pacea, Ion Gânju, Marin Gherasim, Mihai Horea, Eugen Tăutu, Corneliu Baba, Margareta Sterian, Silvan Ionescu și alții, în total 103 lucrări. Faptul că Horea Bernea, artist plastic bucureștean, cel ce domină colecția cu cele 31 de lucrări ale sale, nu este nicăieri atât de bogat reprezentat ca la Brad, precum și împrejurarea nu lipsită de importanță că este un artist de o mare seriozitate și sobrietate, o marcantă personalitate a plasticii românești

contemporane este revelator pentru încrederea, pentru opțiunile artistului pe finețea și exactitatea gustului la artă a colecționarului, pentru calitatea colecției.

Orașul Brad adăpostește așadar, o importantă colecție de artă. Am oferit iubitorilor de artă hunedoreni câteva repere în temeiul cărora vor putea lesne realiza judecăți de valoare proprii, vizitând acest așezământ de cultură. Mulțumim autorului acestui eveniment cultural, medicului Sorin Costina pentru eforturile pe care le depune pentru a ne oferi spre contemplare o valoroasă colecție de artă românească.

Tiberiu Vanca

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7797 din 4 decembrie 1982**

CARNET CULTURAL – „CA LA REVISTĂ”

Cu spectacolul „Ca la revistă”, animatorii de cultură din Brad au probat convingător cum se poate face un program reușit, au demonstrat că oameni de talent există atât pe frontul interpretării cât și al realizării (scenariu, regie, scenografie). Spectacolul semnat de Lucian Bumbea a depășit nivelul artei amatoare. Scenarist, regizor, scenograf și interpret, autorul acestui notabil efort dovedește talent și capacitatea de a clădi o bună echipă de revistă.

O plăcută surpriză au oferit interpreții – din rândul cărora se detașează Liviu Dărăban, cu reale calități vocale, participarea în spectacol al formației vocal instrumentale „Ritmic” (Gheorghe Salanț, Nicolae Bulz, Cornel Vasii și Matei Covaci).

Momentele umoristice – autor și interpret Lucian Bumbea – având sprijinul lui Vasile Morar, au convins însă puțin (textele n-au izbutit întotdeauna să mobilizeze publicul). O fericită excepție a constituit-o cupletul „Disco”, care a antrenat sala. Spectacolul s-a prezentat de trei ori în mai puțin de o lună, cu sala arhiplină. Maistrul mecanic Pavel Hurșan mărturisea că s-a aflat în sală la toate trei spectacolele, din dorința de a reîntâlni interpreții și admirabila atmosferă de eveniment artistic realizat de aceștia.

Tiberiu Vanca

* * *

**Revista „CÂNTAREA ROMÂNIEI” –
nr. 2 din februarie 1983**

AGORA 70

Cu ediția din 30 septembrie 1982, „Agora” revista de cultură cu public organizată de către Consiliul de educație politică și cultură socialistă a orașului Brad a realizat cea de a 70-a apariție lunară în fața publicului brădean. Fondată în la 14 decembrie 1976, revista și-a respectat cu strictețe programul.

Propunându-și să realizeze servituțile oricărei reviste de cultură din cele ce apar în tehnica tiparului, cu deosebirea că revista de la Brad se realizează pe calea oralității, organizându-și aparițiile într-o manieră ritualică ce-i dublează funcționalitatea apelând, deci, și la substanța spectacolului, „Agora” nu putea să facă tradiție dacă nu-și trata obligațiile cu talent și răspundere.

„Agora” nu s-a mulțumit să fie o simplă tribună locală, spațiile sale fiind frecventate și de numeroși invitați din rândul unor reputați oameni de cultură ai țării.

„Agora” n-ar fi fost posibilă fără admirabilul aport al colaboratorilor săi din Brad și din Deva, fără spiritul de dăruire manifestat de aceștia, fără risipa de energie pe care n-au precumpănit nici o clipă să o presteze. Ionel Golcea, Felicia Neag, Virgil Trufașu și Sorin Costina sunt cei ce au semnat încă din numărul unu al revistei; noii veniți dintre care unii cu state vechi de serviciu; Ana Maria Stoica, Dumitru Hurubă, Emilian Radovici, Marin Stan, Georgeta Bodiciu, Dumitru Ciur, Ely Oprișă, Constantin Pascu, Rodica Supuran și Nicolae Heinrich, sunt cei ce-și propun să ducă mai departe și, dacă este posibil, să înalțe în calitate această ctitorie. Revista nu putea atinge 70 de apariții lunare fără sprijinul organelor administrației locale și județene fără aportul minunatului său public.

La numărul 70 reflectăm la aparițiile anilor ce vor urma, hotărâți să depunem efortul necesar pentru a consolida această inițiativă, pentru a realiza salturi calitative care să desăvârșească, acest, să-i spunem, doar ... început.

Tiberiu Vanca

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7880 din 13 martie 1983**

AGORA 75

Slujind frumosul prin cuvânt și imagine, revista de cultură cu public „Agora”, din Brad, a ajuns la cel de al 75-lea număr. Cu editorialul semnat de Sebastian Dina, cu cartea de proză în analiza profesorului Ionel Golcea, cu rubricile „Pe un picior de plai”, „Carnet plastic”, „Civilizația secolului XX”, „Terra incognita”, „Filă de istorie zărăndeană”, ș.a., Felicia Neag, Sorin Costina, Florica Tod, Marin Stan, Tiberiu Vanca, Emilian Radovici și ceilalți statornici susținători ai revistei vorbite au dat contur valoros numărului aniversar.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7925 din 5 mai 1983**

AGORA 77

Sebastian Dina (cu editorialul „România și problemele mari ale contemporaneității”), Felicia Neag, Tiberiu Vanca, Ionel Golcea, Dumitru Ciur, Sorin Costina, Ely Oprea, Virgil Truțașu, Emilian Radovici, Marin Stan, Georgeta Bodiciu, Traian Bosdoc, și alți șapte colaboratori statornici ai revistei cu public „Agora” din Brad, au făcut din nr. 77 al acesteia o manifestare culturală de largă audiență.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 7954 din 8 iunie 1983**

AGORA 78

Numărul 78 al revistei cu public din Brad a avut ca invitați oameni ai muncii de la depoul C.F.I. al U.U.M.R. Criscior. Cele 20 de intervenții în cadrul unor rubrici de larg interes au fost bine apreciate. La rubrica „Personalități în „Agora”. A participat Ion Adam, redactor la ziarul „Scânteia”.

* * *

**Revista „FLACĂRA” –
nr. 28 (1466) din 15 iulie 1983.**

EVENIMENT – AGORA DIN BRAD LA NUMĂRUL 80

Despre „Agora”, revistă de cultură cu public, revistă care nu poate fi citită, dar poate fi audiată, și, datorită imaginilor proiectate cu un simplu epidiascop, poate fi chiar și vizionată, s-a scris și fără îndoială se va mai scrie, încă. În ceea ce ne privește, joi, 7 iulie, ne-am numărat printre invitații celui de al 80-lea număr, prilej cu care ne-am insinuat, ca să spunem așa, în viața acestei reviste unice în țara noastră. Să reproducem pentru început sumarul revistei cu numărul 80, sumar care a debutat cu un editorial intitulat România și marile probleme ale contemporaneității. Autorul editorialului profesorul de istorie Sebastian Dina, care a vorbit despre Tineretul și pacea lumii. Profesorul de limbă și literatură română, Ionel Golcea, semnatarul rubricii Cartea de proză, a reînviat personalitatea scriitorului brădean Adam Bolcu, prominentă figură a vieții culturale artistice și politice din Transilvania începutului secolului XX. Colega sa, profesoara Felicia Neag, semnatară rubricii Pe un picior de plai, a făcut o trecere în revistă a poeziei lui Mircea Vaida, el însuși brădean. Un alt profesor, dar de limba franceză, Dumitru Ciur, a prezentat în cadrul rubricii Peisaj liric, un succint portret al poetei Marina Țvetaeva, apoi, firește, câteva poeme ale acestei mari poete din Bulgaria contemporană. A urmat rubrica intitulată Carnet plastic, susținută de Sorin Costina, un împătimit colecționar care a vorbit despre pictura lui Eugen Tăutu. Ely Oprișa, asistentă medicală, a continuat, în cadrul rubricii Dicționar muzical, cu cea de a patra relatare despre viața și opera lui Johann Strauss. Aflată în vacanță, studenta politehnistă Teodora Lung a prezentat, în rubrica Poezie, trei din cele mai recente poeme ale sale. Agenda medicală, o altă rubrică a revistei, a fost susținută de medicul Virgil Trufașu cu câteva comentarii de sezon despre Binefacerea mării. O foarte interesantă rubrică intitulată, Îmi amintesc, susține de o bună bucată de vreme medicul Nicolae Florea, care, revenit în orașul său de baștină ca pensionar, a fost de urgență cooptat de redactorii Agorei și de publicul statornic al revistei care gustă suita unor spumoase întâmplări ai cărei eroi sunt, alături de povestitor, mari personalități ale vieții medicale clujene. Am audiat în continuare două rubrici semnate de doi profesori de matematică, Emilian Radovici și Nicolae Heinrich (Civilizația secolului XX și Pedagogie contemporană), după care profesoara de istorie, Florica Tod, a dat glas rubricii File de istorie zărândeală vorbind despre Avram Iancu și confruntarea sa cu Kemeny Farkas, colonel maghiar în armata generalului Bem. Următoarele trei

rubrici cu care cel de al 80-lea număr al Agorei s-a încheiat, au fost Viața orașului, semnată de juristul Tiberiu Vanca, redactorul coordonator al revistei, Din marea literatură a lumii semnată de profesorul Dumitru Ciur care a făcut o prezentare a poeziei lui René Char, și revista revistelor semnată de profesoara Georgeta Bodiciu. Adăugând acestor nume încă două, Bianca Leucian și C. Oprișa al căror merit este acela că au asigurat coloana sonoră și respectiv coloana de imagini vom avea, în mare, structura extrem de echilibrată a unei veritabile reviste în care redactorii își susțin alocuțiunile pe o durată de numai cinci minute. Dar firește, nu numai structura revistei ne-a impresionat, ci aplombul jurnalistic al redactorilor, care în viața lor de toate zilele, au, după cum se vede, cu totul și cu totul alte preocupări profesionale. Dar ceea ce ne-a impresionat mai mult și mai mult este faptul că, iată, în Brad oraș prea puțin remarcat pe harta cultural artistică a țării, o mână de oameni, entuziaști (acesta este cuvântul deși pare că s-a cam perimat), se întâlnesc lună de lună, confirmând cele două motto-uri ale revistei: „Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine și În „Agora” oamenii împletesc cununi de lauri patriei.

În concluzie, ca semn de prețuire a cununilor împletite patriei în „Agora” din Brad, revistele noastre ar putea publica, din când în când, unele din rubricile pe care acești oameni le semnează nu numai cu numele lor, ci chiar cu sufletul lor iubitor de frumos și adevăr.

Victor Niță

* * *

**Cotidianul „SCÂNTEIA” –
nr. 12729 din 27 iulie 1983**

**OAMENII, AURUL VIU AL CETĂȚII –
ÎNSEMNĂRI DIN ORAȘUL BRAD**

De la Deva spre Brad șoseaua urcă trudnic, strecurându-se printr-un defileu de verdeață. Insule în Țara de Piatră, satele apar meteoric și dispar tot așa, ascunse după mari cataracte vegetale. Undeva deasupra, sus de tot, pe linia șerpuită ce unește Munții Metaliferi cu cerul, gredere și screpere mușcă și netezesc pământul roșiatic, cuprifer. Pe aici vor trece în curând trenuri. Din loc în loc, gigantice semne de exclamare – pilonii viaductelor – înțeapă, sau mai curând sprijină văzduhul. Brusc, greaua cortină de stânci se dă la o parte și

orașul apare alb, strălucitor, ca un dar al munților îmbunați de oameni. O ciudată senzație de indecizie mă cuprinde: știam că așezarea e veche de când lumea și, iubitor de istorie, îmi lăsasem gândurile să fugă cu două milenii în urmă. Orașul e însă tânăr. Și în construcțiile, și în oamenii lui. De la Ion Vlad, energicul primar al localității aveam să aflu că azi sunt mai mulți elevi (5100) decât întreaga populație a anului 1930. De ce aș ascunde că raportul mi s-a părut simbolic? Stau deci de vorbă cu primarul care, înconjurat de un stat major de specialiști, mă bombardează cu informații și cifre. Sunt aici 19173 de locuitori. Din ei și din navetiștii din jur se alcătuiește un detașament muncitoresc de 12000 de oameni. Asta presupune, desigur, considerabile dotări industriale, care-mi sunt enumerate telegrafic, cu o mândrie nereținută. La Brad sunt, așadar, două întreprinderi minere. Una exploatează minereuri prețioase, cealaltă cărbuni. În apropiere se finalizează o mare investiție ce va pune în valoare un bogat zăcământ cuprifera. O uzină de utilaj miner completează firesc șirul. Cu încetul împing discuția spre ceea ce mă interesează cu adevărat: aurul viu, oamenii, orizontul spiritual. Obțin astfel brusc o definiție concisă a calității moșului. Acesta a fost, este și va fi, îmi spune foarte sigur de sine primarul, muncitor, harnic, cântăreț. De primele două calități mă convinsesem mai înainte. Extinzându-i puțin sensurile, aveam să mă conving și de realitatea celei de-a treia. Într-adevăr, moșul își cântă (mai bine zis își celebrează) locurile, viața, istoria. În oraș sunt 166 de formații artistice, cu 2200 de artiști amatori. În ediția precedentă a Festivalului național „Cântarea României”, nouă din ele au fost distinse cu medalia de aur. Șansele formațiilor din Brad nu par mai mici nici la actuala ediție. Iar toate aceste succese s-au conturat în condițiile în care orașul nu dispune încă de așezămintele culturale vizate. O casă de cultură modernă, încăpătoare, care să poată găzdui mari spectacole, turnee ale unor ansambluri și teatre cu renume, este visul mărturisit al gospodarilor orașului. Important este că oamenii nu se lasă totuși furați de vise și utilizează cu maximum de randament și actualele dotări.

La Casa de cultură se desfășoară în seara aceleiași zile al 78-lea număr al revistei de cultură cu public – Agora. Din succinte însemnări din presă știam câte ceva despre acest inedit periodic vorbit ce apare cu regularitate începând din decembrie 1976. Dintr-o mai veche declarație de principii a lui Tiberiu Vanca, inițiatorul acestui original act de cultură, reținusem câteva cuvinte frumoase: „Agora vrea să aducă două majore dovezi: odată că spațiul cultural civic al micilor orașe are rezerve de inteligență ce cu ușurință pot urni mari și suave întreprinderi spirituale, apoi că evenimentul cultural, dacă este făcut cu migală și responsabilitate, strânge colectivitatea în jurul său, pregătind-o pentru nevoile patriei”. La fața locului m-am convins că această frază e nu numai

frumoasă, ci și adevărată. Agora a adunat în „redacția” ei colaboratori competenți și pasionați care pot vorbi în deplină cunoștință de cauză despre literatură, plastică, istorie, teatru, știință, pedagogie, muzică, ș.a. Profesorul Ionel Golcea este, de pildă, un comentator avizat al prozei Hortensiei Papadat – Bengescu. Felicia Neag o cunoscătoare a universului arghezian. Doctorul Sorin Costina (deținătorul unei excepționale colecții de pictură) știe să-și explice cu farmec opțiunile artistice. Matematicianul Emilian Radovici e familiarizat cu tainele televiziunii în culori. Dumitru Ciur e un cititor pătrunzător a lui Odysseus Elytis. Am reținut aici doar câțiva dintre realizatorii unui număr al revistei. Cu egală îndreptățire ar fi trebuit amintite și inspiratele notații lirice ale Rodicăi Supuran, memorialistica vie a lui Nicolae Florea și altele.

Oricum, și aceste exemple pot înlesni câteva concluzii. Una privește complexitatea construcției spirituale avute în vedere. Agora nu are un sumar restrâns, îngust; ea este gândită ca o „revistă de cultură” adresată unor largi și diferite categorii de ascultători. Strâns legată de acest aspect mi se pare a fi existența unei reale solidarități întru cultură a fiilor orașului care-și cultivă spiritul în pofida îndepărtării de marile centre. Cealaltă concluzie pune în chip normal problema calității, a autorității morale și intelectuale a colaboratorilor. E vizibil că aceștia nu fac simple acte de popularizare. Ei vor să educe, să-și modeleze spiritual concetățenii plecând pentru aceasta de la nivelul performanțelor, al marilor opere. Opțiunea nu e greșită, nici vorbă, dar felul aplicării ei poate da uneori naștere la discuții. Există un anume esoterism al „articolelor”, un vag aer savant ce impietează asupra comunicării reale. Lucrurile profunde pot fi spuse și limpede, primii câștigați fiind beneficiarii acestor inedite spectacole. Cred că și arta de alegere a subiectelor ar putea fi în unele cazuri regândită, avându-se mai decis în vedere realitățile locului, tradițiile culturale românești. Bune mi s-au părut, de exemplu, însemnările Floricăi Tod despre „Martiriul lui Ioan Buteanu”. Aceste file de istorie zărândeasă n-ar trebui să lipsească din sumare. De asemenea s-ar cuveni acordată o atenție mai susținută Tribunei opiniei publice, prin intermediul acesteia Agora având șansa să intervină direct în viața orașului. Să educe, să formeze civic, moral locuitorii! E necesară apoi o deschidere mai hotărâtă spre publicul larg, eventual prin deplasări la cluburi muncitorești, cămine culturale ori alte instituții. Edițiile speciale (până acum au fost 11) ar putea deveni „obișnuite”, fără ca prin aceasta audiența Agorei să scadă. Dimpotrivă!

Totul trebuie făcut și conceput cu grijă pentru realizările și profilul impus până acum. Agora poate rămâne „solemnă” (și e bine că este așa, căci însuși numele său implică responsabilitatea, gravitatea), dar un plus de inteligență, fantezie, de cercetare a dorințelor concetățenilor poate duce la

aflarea unor puncte de mai intensă vibrație a colaboratorilor și publicului în interiorul aceleiași solemnități. Că se poate aceasta au dovedit-o numerele Agorei în cadrul cărora, în prezența unui public numeros, și-au exprimat opiniile scriitori ca Dan Tărchilă, Mircea Vaida, Ion Lungu, Ion Arieșanu, Eugen Uricaru, Adrian Popescu, Nicolae Mocanu, Iv Martinovici, ș.a., care au plecat din Brad cu durabile impresii. Dar eficiența, trăinicia acțiunii spirituale desfășurate prin intermediul Agorei o pot măsura în deplină cunoștință de cauză numai localnicii. Unul din ei, tânărul strungar Gheorghe Mateș, mi-a mărturisit după acordul final al acelei ediții: „Frecventez Agora de la al patrulea număr. Și când am lipsit (în 1980 am fost într-o excursie în Polonia), cu gândul am fost aici. Pentru mine, pentru mulți locuitori ai Bradului, Agora e un spațiu generos de cultură, o școală completă a spiritului. Azi mi-am luat o recuperare pentru a putea fi prezent aici.” Sunt cuvinte care dau măsură unei iubiri. Sunt nu mai puțin, cuvinte care arată că prețioase și fertile întreprinderi spirituale pot apărea oriunde „oamenii cetății vor, așa cum ne încredințează programul Agorei, să îndeplinească cununi de lauri patriei”

Ioan Adam

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 8053 din 2 octombrie 1983**

„Agora” brădeană și-a desfășurat cel de al 82-lea număr. Manifestare reușită, cu rubrici bine primite de public, în care „Dicționarul muzical” (Ely Oprișa), ciclul de poeme „Provizii de singurătate” (Ioan Vasiu), Jurnalul lui Nicolae Florea și momentul folk al Anei Posa au dat o notă de inedit și o frumusețe aparte. Și de această dată „Agora” a slujit frumosul prin cuvânt și imagine.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 8107 din 4 decembrie 1983**

„Agora” 84 a fost număr festiv. Revista de cultură cu public din Brad a aniversat cu acest număr șapte ani de la debut în viața spirituală a orașului și a județului. Editorialului – dedicat numărului aniversar – , i-au urmat momente în care au fost prezente manifestări de omagiere a 65 de ani de la făurirea statului național unitar român. Ionel Golcea a prezentat cartea scriitorului Radu Ciobanu „Heralzii”, Felicia Neag – poezia unirii, iar Florica Tod a dedicat filele din istoria Zarandului tot unirii. Rubricile susținute de Sorin Costina, Ely Oprișa, Emilian Radovici, Nicolae Florea ca și de mentorul „Agorei” – Tiberiu Vanca – au întregit fericit numărul 84 al revistei.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 8143 din 17 ianuarie 1984**

AGORA

Și prin numărul 85, revista brădeană de cultură cu public „Agora” și-a onorat locul pe care-l ocupă în viața spirituală a orașului. S-a remarcat alocuțiunea Feliciei Neag, care la rubrica „In memoriam” a vorbit despre personalitatea și creația poetului Nichita Stănescu, iar Rodica Tilianu a recitat din creația proprie un poem închinat memoriei poetului. De mare interes s-au bucurat eseul prezentat de Nestor Lupei „Cărți despre Zarand”, rubrica „Eveniment”, în care Sorin Costina a vorbit despre muzica populară în colecția document, poemul lui Patrice de la Tour du Bin intitulat „Copii din Septembrie”, în traducerea și lectura lui Dumitru Ciur.

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 8155 din 31 ianuarie 1984**

AGORA

Seria manifestărilor revistei de cultură cu public „Agora” a ajuns la numărul 86. Și de această dată realizatorii revistei au oferit iubitorilor de cultură și artă din Brad posibilitatea de a-și îmbunătăți cunoștințele cu noi informații din viața literar artistică românească și universală. Între rubricile care s-au bucurat de interes am reținut editorialul „Omagiu”, prezentat de Felicia Neag, dedicat aniversării zilei de naștere a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Proza Unirii” alocuțiune susținută de Ionel Golcea, intervențiile lui Dumitru Ciur. Interesante au fost: eseuul lui Nestor Lupei „Cărți despre Zarand” și poemul în proză al Rodicăi Tilianu, care la rubrica de poezie intitulată „Incertitudini” dovedește certe calități.

* * *

**Revista „FLACĂRA” –
nr. 11 (1552) din 15 martie 1985**

AGORA – 100

Acum aproape 10 ani, la Brad, o mână de oameni inimoși, iubitori de artă și de literatură, năzuind cu toată puterea ființei lor să anume viața artistică a orașului, au înființat o revistă lunară de un tip special. Special, pentru că revista, în loc să fie tipărită, a fost editată în viu grai. Mai exact spus la Brad a luat ființă o revistă vorbită, o revistă al cărei rubrici, dedicate poeziei, artelor plastice, muzicii, istoriei, politicii interne și internaționale, problemelor de sănătate, arheologiei, limbii române, folclorului, filmului, teatrului, și firește, vieții la zi a Bradului, erau susținute în fața unui public ce lua cu asalt, literalmente, sala Casei de cultură a orașului. Să adăugăm acestor prime amănunte de-altfel suficient de cunoscute în lumea presei noastre, și faptul că rubricile erau rostite de-a lungul a cinci minute. Cinci minute! Reporterul, pentru epuizarea unui subiect în numai cinci minute, fie ele și vorbite, trebuia să aibă un aplomb și o putere de sinteză remarcabilă. Deși neprofesioniști în sensul strict al cuvântului, reporterii, oameni ai muncii din Brad, mineri,

profesori, medici, tehnicieni, precum și invitații revistei, oameni de artă și literatură din diverse mari orașe ale țării, au reușit să se încadreze în baremul neiertător al celor cinci minute. Revista s-a numit de la bun început „Agora”. Tot astfel se mai numește și astăzi, Agora, pentru că de acum zece ani și până în clipa de față, revista a fost și este mereu prezentă, în fiecare ultimă zi de joi a lunii, la întâlnirea sa cu publicul. Lunar, cu excepția sezoanelor estivale, Agora s-a rostit și se rostește cu pasiune, cu entuziasm, cu bucurie în fața unui public tot mai avid și tot mai apt să se înfrupte din tezaurul de frumusețe și adevăr al vieții. Joi 28 martie, revista vorbită „Agora” se va rosti pentru a suta oară în fața publicului său, minunații mineri ai Bradului, drept pentru care lor și revistei lor, le urăm tradiționalul Noroc Bun!

Victor Niță

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 8516 din 31 martie 1985**

LA SĂRBĂTOAREA „AGOREI”

Revista de cultură cu public „Agora” din Brad și-a sărbătorit joi, 28 martie 1985, apariția cu numărul 100.

Numărul jubileu al revistei a avut un bogat conținut, înscris în contextul profundelor bucurii și satisfacții pe care le încearcă întregul popor la realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția de președinte al Republicii Socialiste România.

Au prezentat creații originale și alocuțiuni de omagiu activiști de partid, mineri zărândeni, profesori, oameni de cultură din Brad și din alte orașe ale țării.

Deși este la nr. 100, „Agora” are încă intacte prospețimea și culoarea obrazilor, privirea luminoasă și unghiul de iscodire al ochilor, aria largă și, în același timp, riguroasă a sufletului, trăirea vie și trepidantă, golfurile de liniște mediativă. Din toate acestea, desigur, se pricepe că „Agora” este chiar maturitatea spirituală și experiența de existență umană zidite între copertile imagine ale unei manifestări adolescente și ritmice de cultură. Așadar, „Agora” este – mai mult decât orice – o poezie complexă, modernă și mereu nouă semnată îndeosebi de asociații de autori.

Revista este un spectacol colectiv pentru colectivitate. Este un produs al spiritului a cărui constantă se definește, în primul rând, prin aceea că el se elaborează și se consumă în tăcere. Cum zice poetul folclorului nostru: „Sufletul tace ca luna...”

„Agora” are disciplina fermă a versului fix, este o operație de foraj, o prospecție adâncă în necesitățile spirituale ale orașului Brad. De aceea ea știe să facă și lucrul cel mai greu, să surprindă emoția neașteptată! În orice caz, de câte ori vin la revista „Agora”, îmi spun: „Nu trăim numai pentru pâine!”

Ca un adept al poemului concentrat, îmi place revista „Agora”, fiindcă este un ... poem concentrat și, se știe, întotdeauna săgeata ușoară zboară mai repede și mai departe.

Marin Negoită

* * *

**Revista „CONTEMPORANUL” –
nr. 16 din 12 aprilie 1985**

SPIRIT ACTIV ȘI NOVATOR

Respect mult oamenii care au idei. Oamenii cu inițiative. Oamenii care caută mereu altceva, noutatea. Oamenii care n-au astâmpăr, efortul de a gândi, de-a concepe și de-a realiza, în perimetre tematice cuprinzătoare și-n straine noi, manifestări cultural-artistice cu sensuri profunde, circumscrise sigur în sfera activismului și coparticipării, a noii calități.

Asemenea oameni energici, novatori, entuziaști, dornici de permanente competiții în domeniul creativității, într-un continuu și dinamic dialog cultural artistic cu masele, stimulându-le pe acestea, stârnind orgolii celorlalți educatori, am întâlnit în județul Hunedoara. Nu întâmplător agenda culturală hunedoreană a căpătat în ultimul timp virtuți multiple, diversitate, valoare, eficiență.

Un exemplu convingător de neobosit și competent animator cultural este juristul Tiberiu Vanca. Punându-se în slujba unui scop generos – educația multilaterală a oamenilor muncii din orașul Brad – și colaborând creator cu colectivul casei de cultură din localitate, a „inventat” o manifestare unică în peisajul cultural al țării (și despre care pe drept cuvânt s-a mai vorbit în

„Contemporanul”): revista vorbită „Agora”, cu periodicitate lunară, în care oralitatea se îmbină armonios cu imaginea și exemplificarea artistică. Totul se desfășoară sub forma unor spectacole sincretice originale, „sumarul” rubricilor fiind, în general, următorul: editorial, personalități în „Agora”, carnet plastic, cronică, omul secolului XX, schițe monografice, medalioane de creatori, revista revistelor, etc. Sala casei de cultură a devenit neîncăpătoare pentru marele public avid să „citească” revista brădeană. Este un mare privilegiu pentru oricine să poată spune: „Am văzut și eu ... Agora!”

Hunedoreni ne-au demonstrat un adevăr simplu, dar, pe care, uneori, îl uităm: în orice colț de țară, peste tot există talente robuste, inteligente vii, vocații, deschidere către marile frumuseți ale muncii, culturii și artei, trebuie doar ca cineva, un om cu idei, cu inițiativă, să le catalizeze, să le potențeze fertil, să le pună în stare de perpetuă creație. Iar acest cineva nu poate fi decât animatorul cultural neobosit competent, responsabilul militant pentru fericirea oamenilor de lângă el ...

Vlad Andrei

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 9045 din 14 decembrie 1986**

„AGORA”, LA ZECE ANI DE ACTIVITATE

Revista vorbită „Agora” de la Brad a împlinit zece ani de activitate. Un jubileu frumos, al unei inițiative lăudabile care, la data apariției, a stârnit un deosebit interes pentru modul ei inedit de realizare. O revistă poate fi și vorbită, nu neapărat scrisă. Ne-am bucurat pentru existența și rezistența ei în timp, dovadă a lucrului temeinic făcut în care s-a picurat dragoste și dăruire.

Numărul oaspeților care au participat la întâlnirile revistei cu un public stabil și avizat a fost impresionant. Între numele de rezonanță ale culturii românești s-au numărat: Ioan Alexandru, George Arion, Octavian Băncilă, Radu Ciobanu, Petre Ghelmez, Ion Lungu, Vasile Netea, Marcel Olinescu, Mircea Sântimbreanu, George Timcu, Dan Tărchilă și alții. De fiecare dată s-au spus vorbe frumoase. Și acestea n-au fost deloc puține. N-au fost vorbe de circumstanță, ci fărâme de simțire, de sinceritate, vorbe care au fost urmate de o temeinică cunoaștere a revistei în întreaga țară. Multe instituții de cultură din

județ, din diverse colțuri ale patriei au preluat de la Brad această modalitate de contact cu publicul, cu multiple valențe educaționale. Au apărut nume noi, dar „Agora” a rămas cea dintâi.

Fiecare număr a oferit o posibilitate de pătrundere în laboratorul publicației, a redactorilor și colaboratorilor ei, al fenomenului cultural – artistic și științific românesc și local. „Păstrăvul” schubertian și mai apoi „Rapsodia română” de George Enescu, care au alcătuit coloana sonoră a revistei vorbite, un liant durabil și expresiv, au condus publicul prin apele limpezi ale acestui râu de munte ce se numește „Agora”, spre gurile sale de vărsare purtând nume de rubrici: Editorial, Consemnări, Civilizația secolului XX, Pedagogie contemporană, Revista revistelor, Maeștrii ai picturii românești etc.

Rubrici, voci în Agora ale unui mănunchi de oameni inimoși, buni cunoscători ai fenomenului cultural-științific. Ei, scormonitorii de nou. Ei, care prin ceea ce au întreprins, au sporsit „a lumii taină”, ne-au făcut să cunoaștem mai mult, să devenim mai sensibili, mai receptivi, la frumosul artistic, la rigoarea informației științifice.

„Agora” a împlinit zece ani de activitate. La acest frumos jubileu, îi urăm viață lungă, un public tot mai numeros, avid de cunoaștere!

Minel Bodea

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6670 din 15 iunie 1979**

**CÂNTAREA ROMÂNIEI –
rezultatele fazei județene a creației literare
și arte plastice de amatori înscrise în ediția a II-a
a Festivalului Național „Cântarea României”**

Poezie:

Locul I: Eugen Evu, Traian Filimon, Ioan Evu, Valeriu Bârgău, Ionel Drăgănescu.

Locul II: Maria Dincă (Petroșani), C.Gh. Naidin (Deva), Valeria Zamfir (Petroșani), Ionel Amăriuței (Călan), Miron Țic (Deva), Martin Seghedi (Hunedoara), Ioan VasIU (Orăștie).

Locul III: Mircea Andraș (Petroșani), Marin Stan (Brad), Nicolae Crepcea (Vața de Jos).

Mențiuni: Gheorghe Nistor (Hunedoara), Rachela Barcan (Petroșani), Mira Iordănescu Bălănică (Petroșani), Ioan Pascal Vlad (Petroșani), Ioan Iovănescu (Hunedoara), Otilia Ignat (Hunedoara), Ladislau Daradics (Deva).

Poeți populari:

Locul I: Nicolae M. Isac (Hunedoara), Maria Oprea (Zdrapți), Dumitru Nechifor (Petrila)

Locul II: Sânziana Moldovan (Băița).

Mențiune: Ioan Buștea (Ilia).

Proză:

Locul I: Natalia Man (Petroșani)

Locul II: Silviu Guga (Călan)

Locul III: Ana Maria Stoica (Deva), Ștefan Nagy (Petroșani)

Publicistică, Eseu:

Locul I: Tiberiu Vanca (Brad).

Critică literară:

Locul I: Mircea Moloț (Hunedoara).

Reportaj:

Locul I: Cornel Armeanu (Deva), Valeriu Bârgău (Hunedoara).

Teatru:

Locul I: Gheorghe Negraru (Petroșani), Carol Drozd, Dumitru Hurubă, Petrișor Ciorobeia (Deva).

Locul II: Ion Marinescu (Călan).

Mențiune: Ion Coman (Petroșani).

Teatru pentru copii și teatru de păpuși:

Locul I: Gligor Hașa (Deva), Costin Iliescu (Petroșani).

Artă plastică:

Pictură Naivă:

Ion Arca (Dâncu Mare), Gheorghe Banu (Brad), Xenia Bursan (Orăștie), Ristea Farca (Brad), Petru Găvan (Petroșani), Vasile Stoenescu (Hunedoara), Gheorghe Turlea (Brad).

Pictură:

Gabriela Brănescu (Hunedoara), Lidia Bejan (Petroșani), Torino Ciunaev (Deva), Constantin Coclitu (Călan), Maria Dincă, Virgil Lascu (Petroșani), Simion Făget, Gyorgy Alexandru (Deva), Paraschiva Măran, Iosiv Nagy, Dorin Nedelcu (Petroșani), Ovidiu Petca, Helga Poraicu (Deva), Victor Păun, Adrian Sasu (Petroșani), Constantin Zgâmbău (Hunedoara).

Grafică:

Ioan Banetti, Liviu Căprar (Petroșani) Halasz Tiberiu, Marian Filip (Lupeni), Nyulasz Baltazar (Petroșani), Horațiu Oprea (Deva), Maria Popa (Lupeni), Szalay Csila (Petroșani).

Sculptură:

Simion Cristea (Deva), Iosif Lucaci, Ilie Muntean (Hunedoara), Schmidt Ladislau (Petrila).

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6723 din 17 iunie 1979**

CENACLU ȘI CETATE

Sunt astăzi douăzeci și cinci de ani de când a luat ființă cenaclul „Ritmuri” din Deva. E un răstimp respectabil – altfel zis un sfert de veac – în care cenaclul și-a dobândit treptat un loc de prestigiu nu numai în viața spirituală a municipiului său de reședință, ci chiar a județului Hunedoara. Îndeosebi festivalul național „Cântarea României” a deschis noi și generoase perspective membrilor săi care au devenit niște prezențe familiare și bine primite în rândul oamenilor muncii de la orașe și sate cu diferite prilejuri nu neapărat festive. Pentru publicul prieten al literelor, „Ritmuri” întrunește de acum atributele unei instituții de cultură iar pentru membrii săi a devenit demult o necesitate, ceea ce explică faptul că oamenii din alte localități vin anume la Deva pentru a participa la reuniunile cenaclului.

De vârste și profesii diferite, cu experiențe artistice de asemenea diferite, toți acești oameni au reușit să imprime întâlnirilor de lucru o atmosferă

de sinceritate și seriozitate, de camaraderie, principialitate și exigență. Ionel Amăriuței a debutat în 1973 cu volumul claviaturi, Traian Filimon, în 1978, cu volumul Curcubeu în Decembrie iar lansarea cărții lui Gligor Hașa – Legende strămoșești – a avut loc recent, concomitent cu o foarte bună primire din partea criticii. Carol Drozd, Petrișor Cioroba, Dumitru Hurubă – fiecare cu câte o piesă de teatru – și Tiberiu Vanca, cu eseu, s-au clasat pe locul întâi în cadrul etapei județene a festivalului național „Cântarea României” iar Florina Jianu a fost distinsă cu o mențiune la concursul de debut al Editurii „Albatros”. Alți poeți, ale căror nume nu mai sunt noi pentru familiarii presei literare – Constantin Gheorghe Naidin, Marin Negoită, Aurelian Sârbu sau Miron Țic, se află în pragul debutului editorial. De vreo doi ani încoace cenaclul parcurge o perioadă fastă, deosebit de fertilă, la care contribuie și faptul că i s-au adăugat o seamă de talente proaspete, în care membrii mai vechi își pun îndreptățite speranțe. Creațiile propuse de un timp încoace sunt de o calitate remarcabilă. Reuniunile bilunare de vineri sunt animate și substanțiale. Integrarea în viața municipiului nu mai e demult un deziderat. Cenaclul e al cetății iar cetatea întâia treaptă pe care cenaclul pășește în patrie. Sunt toate acestea izbânzi și motive de satisfacție cu care cenaclul „Ritmuri” și-a întâmpinat sărbătoarea de azi. O sărbătoare care depășește dimensiunile unui moment aniversar, dobândind importanța unui act de cultură semnificativ pentru viața spirituală de azi a municipiului.

Radu Ciobanu

* * *

**Cotidianul „DRUMUL SOCIALISMULUI” –
nr. 6724 din 19 iunie 1979**

CENACLUL LITERAR „RITMURI” DIN DEVA LA 25 DE ANI

Duminică la Casa de cultură din Deva a avut loc adunarea festivă prilejuită de împlinirea a 25 de ani de la înființarea cenaclului literar „Ritmuri” din Deva. La adunare au participat numeroși iubitori ai literaturii din municipiu și județ, reprezentanți ai unor organizații de masă și obștești, scriitori din țară, redactori de la radio și televiziune.

Scriitorul Radu Ciobanu, conducătorul cenaclului sărbătorit, a trecut în revistă activitatea cenaclului în cei 25 de ani de existență, modul în care membrii acestuia participă la viața spirituală a Devei și județului, integrarea lor

în Festivalul național al muncii și creației „Cântarea României”. Au adresat cuvinte de salut Dumitru Dem Ionașcu, din partea cenaclurilor hunedorene și Vladimir Pop, din partea Centrului județean de librării. Petre Stoican, președintele Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă a felicitat colectivul cenaclului cu ocazia acestui eveniment. Un grup de pionieri a oferit participanților flori și au transmis cenacliștilor urări de noi succese.

În continuare s-a desfășurat un recital poetic la reușita căruia au contribuit membrii cenaclului „Ritmuri” Ionel Amăriuței, Dorina Brândușa, Miron Țic, Constantin Gheorghe Naidin, Tiberiu Vanca, precum și invitații Eugen și Ioan Evu, Ion Mircea, George Timcu, Letiția Vladislav, Liliana Ursu, și Mircea Vaida. Recitalul s-a încheiat printr-un aplicat duel epigramistic realizat de Dumitru Hurubă și Petrișor Ciorobea.

SUMARELE „AGOREI”

„AGORA” LIBERĂ

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ ÎN GRAFIE SONORĂ

14 decembrie 1976, anul 1, nr. 1

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Agora
▪ Ionel Golcea	* La moartea lui André Malraux
▪ Felicia Neag	* Tudor Arghezi – Cuvinte potrivite.
▪ Nestor Lupei	* Univers comun, plante și animale.
▪ Aurel Holhoș	* Tendințe noi în industria minieră
▪ Augustin Fritea	* Victor Babeș
▪ Sorin Costina	* Colecționari români – Mișu Weinberg.
▪ Mihai David	* Umanizarea unui mit – Meșterul Manole în viziunea lui Lucian Blaga.
▪ Tiberiu Vanca	* Hulitul și slăvitul „drept”.
▪ Emil Mărgineanu	* Gheorghe Dima – locul și rolul în literatura muzicală românească.
▪ Aurel Holhoș	* Baschet – scurt istoric.
▪ Mihai David	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Caseta pentru caricatură.

* * *

„Urmărind arta poetică argheziană putem afirma că aceasta a produs o cotitură în lirica noastră. Altfel s-a scris înainte și în alt mod după aceea.” (Felicia Neag – Tudor Arghezi – Cuvinte potrivite – fragment)

AGORA
REVISTĂ SONORĂ DE CULTURĂ

18 ianuarie 1977, anul 2, nr. 2

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Despre frumoasa rostire
▪ Ionel Golcea	* Romancierul D.R. Popescu
▪ Felicia Neag	* Ștefan Augustin Doinaș
▪ Nestor Lupei	* Prezența cosmosului în dinamica terestră.
▪ Aurel Holhoș	* Probleme psihosociale ale întreprinderilor miniere în condițiile progresului tehnic.
▪ Augustin Fritea	* Medalion I.C.Cantacuzino.
▪ Sorin Costina	* Colecționari români – colecția Zambaccian.
▪ Emil Mărginean	* Dinu Lipati.
▪ Mihai David	* „Jocul de-a măcelul” de Eugen Ionescu.
▪ Tiberiu Vanca	* Despre ranguri
▪ Aurel Holhoș	* Lenin și activitatea sportivă
▪ Mihai David	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Despre caricatură și râs.

* * *

„Liniile ferme ale personalității umane și-au făcut apariția în momentul în care oamenii au dobândit capacitatea de-a râde de propriile defecte. Dacă este adevărat – și este – că „Ridendo castigant mores” și că omenirea se desparte de trecutul ei răsând, nu este nimic mai adevărat că și componentul ei de bază – individul – se descoperă pe sine răsând.” (Ștefan Balasz – *Despre caricatură și râs* – fragment)

AGORA
REVISTĂ SONORĂ DE CULTURĂ

24 februarie 1977, anul 2, nr. 3

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Despre statui
▪ Ionel Golcea	* Recitind pe Geo Bogza
▪ Felicia Neag	* Nicolae Labiș
▪ Nestor Lupei	* Discurs despre munți
▪ Aurel Holhoș	* Perspectiva progresului tehnic în industria extractivă a minereurilor nefroase din România.
▪ Augustin Fritea	* Medalion Elie Mecinicov
▪ Sorin Costina	* Femeia în pictura românească clasică.
▪ Emil Mărgineanu	* Enescu desenator.
▪ Mihai David	* Anton Pavlovici Cehov – Livada cu vișini
▪ Tiberiu Vanca	* Dosare.
▪ Aurel Holhoș	* Scurt istoric al jocurilor olimpice.
▪ Virgil Trufașu	* Revista revistelor
▪ Ștefan Balasz	* Despre grafica militantă
▪ Ionel Golcea	* Catrene la o singură statuie.

* * *

„Au fost cetate, leagăn de legendă și izvor de cântec. Aici s-a înfiripat pustiitoarea jale, doruri doinite și suav curs de baladă. Ne-au oferit: frunza, fluierul, cavatul, tulnicul și cimpoiul cu toate cântecele lor. Vatră de meșteșug și vast laborator de inginerie țărănească. S-au înfrățit mai pe urmă cu scrisul, unduindu-se și sub moale curs de penel.” (Nestor Lupei – *Discurs despre munți* – fragment)

AGORA
REVISTĂ SONORĂ DE CULTURĂ

31 martie 1977, anul 2, nr. 4

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Deschidere spre frumos
▪ Dumitru Hârza	* Nicolae Ceaușescu – Itinerar african 1977
▪ Ionel Golcea	* „Frumoșii nebuni ai marilor orașe” de Fănuș Neagu
▪ Felicia Neag	* Profil liric Nichita Stănescu.
▪ Nestor Lupei	* Prolog la cunoașterea și funcțiile solului.
▪ Aurel Holhoș	* Considerații cu privire la supratensiunile atmosferice.
▪ Augustin Fritea	* Medalion Louis Pasteur.
▪ Sorin Costina	* 1907 oglindit în arta plastică.
▪ Emil Mărgineanu	* Eminescu și muzica.
▪ Mihai David	* Sofocle – Edip rege
▪ Tiberiu Vanca	* Despre căsătorie.
▪ Aurel Holhoș	* Participarea sportivilor români la jocurile olimpice moderne.
▪ Virgil Trufașu	* Revista revistelor
▪ Ștefan Balasz	* Despre anecdotă.

* * *

„Pasteur a reușit să mobilizeze microbii împotriva microbilor. Întâi îi îmblânzea, după aceea îi folosea ca o minunată armă de luptă împotriva propriilor semeni.” (Augustin Fritea – *Medalion Louis Pasteur* – fragment)

AGORA
REVISTĂ SONORĂ DE CULTURĂ

28 aprilie 1977, anul 2, nr. 5

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Itinerarii afective
▪ Ionel Golcea	* Pagini din proza independenței.
▪ Felicia Neag	* Profil liric Marin Sorescu
▪ Nestor Lupei	* Formarea și zestrea minerală a solurilor.
▪ Aurel Holhoș	* Exploziile nucleare în tehnica minieră.
▪ Augustin Fritea	* Microbii dușmani. Microbii prieteni.
▪ Sorin Costina	* Câte ceva despre Ștefan Luchian
▪ Emil Mărgineanu	* Caracterul umanist al creației lui George Enescu.
▪ Mihai David	* Aurel Baranga – Mielul turbat.
▪ Tiberiu Vanca	* Pledoarie la chipul femeii.
▪ Aurel Holhoș	* Voleyul românesc.
▪ Virgil Trufașu	* Revista revistelor
▪ Ștefan Balasz	* Despre muze.

* * *

Frecvența edițiilor noastre:

„Agora” vă conferă calitatea de invitat permanent.

* * *

„Cum ați putut iubi atât de strâmb? Pentru că voi, ciudații noștri înaintași, ați iubit socotind că obiectul dragostei voastre este mai prejos decât voi. Acolo, în alcovurile iubirii, distanțele se năruie, acolo vorbele poartă dulci dovezi de dragoste, jurăminte, acolo totul este dăruire și uitare. Cu seniorială superioritate copiii ies strâmbi și răi. Se pare că de aceea inegalitatea a durat și a durut.” (Tiberiu Vanca – *Pledoarie la chipul femeii* – fragment)

AGORA
REVISTĂ SONORĂ DE CULTURĂ

14 mai 1977, anul 2, nr. 6

În program, alocuțiuni de câte trei minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Igienei puterii.
▪ Ionel Golcea	* Fănuș Neagu – Cronici afurisite.
▪ Felicia Neag	* Evocare – A.E. Baconsky.
▪ Nestor Lupei	* Compoziția și structura solurilor.
▪ Aurel Holhoș	* Noutăți din industria minieră mondială.
▪ Augustin Fritea	* Medalion – Robert Koch
▪ Sorin Costina	* Omagiu maestrului Corneliu Baba.
▪ Mărgineanu Emil	* Antologie de cântece Ioan Căianu
▪ Mihai David	* Corneliu Leu – Femeia fericită.
▪ Tiberiu Vanca	* Cititorul de legi
▪ Virgil Trufașu	* Revista revistelor.
▪ Stefan Balasz	* Arta colajului.
▪ Radu Ciobanu (scriitor)	* Memoria lirică a secolelor.
▪ Radu Felix (scriitor)	* Cuvinte de grație.

* * *

Număr realizat cu concursul Cenaclului „Ritmuri” și Centrului de Bibliotecă Deva, cu ocazia lansării volumului de poezie „Memoria lirei” de Radu Felix.

Lectura versurilor: Maricica Macovei, Cristina Baiant, Carmen Ciugudean și Nicolae Vârtan.

* * *

„În revista Tribuna, în articolul „Locuri pentru eternitate”, Vasile Sălăjan scrie: „Țeaba tuturor anotimpurilor; a învăța să trăiești realitatea istoriei aici, în grădina-sanctuar, ascultând respirația arborilor-martori...”

* * *

„...Avram Iancu odihnește alături, lângă el odihnesc Buteanu și Simion Groza, viteazul popă din Rovina și-și repacează ostenitele oseminte un larg șir de eroi din bătăliile mai noi ale neamului...” (Virgil Trufașu – *Revista revistelor* – fragment)

AGORA
REVISTĂ SONORĂ DE CULTURĂ

23 iunie 1977, anul 2, nr. 7

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Ctitorii de limbă
▪ Felicia Neag	* Din lirica lui Ioan Alexandru.
▪ Ionel Golcea	* Marin Sorescu – „Trei dinți din față”
▪ Nestor Lupei	* Biocenoza solului.
▪ Aurel Holhoș	* Noutăți din industria minieră mondială (2)
▪ Augustin Fritea	* Războiul malariei
▪ Sorin Costina	* Moment Alexandru Ciucurencu în plastic românească.
▪ Emil Mărgineanu	* Medalion Mihail Jora
▪ Tiberiu Vanca	* Lumea pașilor pierduți.
▪ Virgil Trufașu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Variațiuni despre gust și jocul culorilor.
▪ Ioan Buta	* Contractul.

* * *

„A stat, așadar, în atenția scriitorului, pe lângă discreditarea unui anumit limbaj literar și urmărirea unor destine umane, traumatizate moral, căci lipsa celor trei dinți din față ai lui Val semnifică tocmai dura sa experiență de viață.” (Ionel Golcea – *Trei dinți din față* de Marin Sorescu – fragment)

AGORA
REVISTĂ SONORĂ DE CULTURĂ

7 iulie 1977, anul 2, nr. 8

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Nostalgia vâltorii
▪ Ionel Golcea	* Alexandru Ivasiuc – Iluminări.
▪ Felicia Neag	* Profil liric – Ana Blandiana
▪ Nestor Lupei	* Funcțiile solului.
▪ Aurel Holhoș	* Noutăți din industria minieră mondială (3)
▪ Augustin Fritea	* Paul Ehrlich în lupta pentru sănătate
▪ Mărgineanu Emil	* Medalion – Sabin Drăgoi.
▪ Mihai David	* Vasile Rebreanu – Iubirile cascadorului.
▪ Tiberiu Vanca	* Codul prieteniei.
▪ Virgil Trufașu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Argument pentru anecdotă.

* * *

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

* * *

„... cea mai importantă lucrare a lui Sabin Drăgoi rămâne opera „Năpasta”, lucrare ce a trezit un puternic ecou în viața muzicală românească.

... în „Năpasta”... compozitorul a folosit melodii autentice populare (zece melodii de colind și un cântec de joc). Dar meritul compozitorului constă în faptul că, ori de câte ori nu folosește citatul folcloric, melodiile proprii sunt create într-un veritabil spirit popular.” (Emil Mărgineanu – *Medalion Sabin Drăgoi* – fragment)

AGORA
REVISTĂ SONORĂ DE CULTURĂ

30 august 1977, anul 2, nr. 9

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Ionel Golcea	* Marin Preda – Viața ca o pradă
▪ Felicia Neag	* Emil Botta – Un dor fără de spațiu.
▪ Mihai David	* Ecce homo! Ecce opus!
▪ Nestor Lupei	* Epilog la structura și funcțiile solului.
▪ Sorin Costina	* Profil plastic – Dumitru Ghiață.
▪ Emil Mărgineanu	* Medalion – Wolfgang Amadeus Mozart.
▪ Mihai David	* Camil Petrescu – Jocul ielelor.
▪ Virgil Trufașu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Începuturile reclamei comerciale.
▪ Ionel Golcea	* Cinci minute – Cronică rimată.

* * *

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

* * *

„Poate nici un pictor român nu este legat atât de profund de arta populară cum este Ghiață. Nu atât datorită tematicii lucrărilor sale, cât modului în care le-a creat. El surprinde de la început liniile de forță ale realului asimilându-le de la început și nu printr-o succesiune de reducere. Caracterul decorativ este doar aparent, comunicând o concepție despre natură și om.”
(Sorin Costina – *Profil plastic – Dumitru Ghiață* – fragment)

AGORA
REVISTĂ SONORĂ DE CULTURĂ

22 septembrie 1977, anul 2, nr. 10

În program, alocuțiuni de câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Aerul tare al practicilor sacerdotale.
▪ Ionel Golcea	* Dinu Săraru – Clipa
▪ Felicia Neag	* Un romantic al secolului XX – Alexandru Philippide.
▪ Nestor Lupei	* Botanistul Alexandru Borza.
▪ Augustin Fritea	* Paul Ehrlich în lupta pentru sănătate (2)
▪ Sorin Costina	* Profil plastic: Steriadi
▪ Mihai David	* D.R. Popescu – Piticul din grădina de vară.
▪ Pelicula „Agorei”	* Scurt metraj documentar – Matrice.
▪ Tiberiu Vanca	* Temperatura obiectelor.
▪ Virgil Trufașu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Despre farmecele apei.

* * *

„În final activistul de partid, Dumitru Dumitru, personaj simbol – sumă de aspirații ale societății noastre contemporane – după ce prin ținuta sa morală, calm și răbdare, dezarmează pe oportuniști și dușmanii noii vieți, se întoarce acasă, în singurătate, trăgând concluzii.

N-am ratat clipa, n-am ratat nimic, clipa a fost a noastră...” (Ionel Golcea – Dinu Săraru – *Clipa* – fragment)

AGORA
REVISTĂ SONORĂ DE CULTURĂ

20 octombrie 1977, anul 2, nr. 11

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Scris hunedorean
▪ Ionel Golcea	* Francisc Munteanu – Dacă toți copiii ar fi la fel
▪ Felicia Neag	* Simbolul luminii în poezia lui Lucian Blaga
▪ Nestor Lupei	* Unele bogății și frumuseți ale pământului românesc
▪ Virgil Trufașu	* Medici scriitori, scriitori medici.
▪ Sorin Costina	* Profil plastic – Iser.
▪ Mihai David	* D.R. Popescu – Acești îngeri triști.
▪ Pelicula „Agorei”	* Culorile muzicii.
▪ Tiberiu Vanca	* Această crimă n-a fost pedepsită.
▪ Virgil Trufașu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Statuile și monumentele locurilor publice.
▪ Cinci minute cu:	* Comicul Liviu Oros.

* * *

„Capabili încă de tandrețe și de iubire, Ion și Silvia, reprezintă două momente ale adevărului, recondiționând frumusețea sufletului omenesc suferind, dar nu înjosindu-se.

Așa sunt cei doi îngeri în scenele de intimitate adâncă și sinceră, când se detașează de noi, lăsându-ne stingheriți și oarecum vinovați pentru toate păcatele lumii. Poate ne-ar și acuza, dar o demnitate abia bănuită, puternic conturată însă, îi va opri.” (Mihai David – D.R. Popescu – *Acești îngeri triști* – fragment)

AGORA
REVISTĂ SONORĂ DE CULTURĂ
24 noiembrie 1977, anul 2, nr. 12

În program, alocuțiuni de câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Amintiri.
▪ Ionel Golcea	* Sorin Titel – Pasărea și umbra.
▪ Felicia Neag	* Nicolae Dragoș – Poezia militantă.
▪ Nestor Lupei	* Emil Racoviță
▪ Virgil Trufașu	* Lepra
▪ Sorin Costina	* Profil plastic: Șirato
▪ Mihai David	* Lucian Blaga – Cruciada copiilor
▪ Pelicula „Agorei”	* Ritmuri în pictură
▪ Tiberiu Vanca	* Schelărie de vis.
▪ Virgil Trufașu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Una pe zi, de Matty

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

29 decembrie 1977, anul 2, nr. 13

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Invitație la revelion
▪ Anghel Dumbrăveanu
(redactor șef adjunct
la revista Orizont)	* Despre poezie
▪ Mircea Vaida
(redactor la
revista Tribuna)	* Actualitatea lui Ioan Budai Deleanu
▪ Ionel Golcea	* Marcel Petrișor-Crișan
▪ Felicia Neag	* Poezia datinilor de Anul Nou
▪ Nestor Lupei	* Nicolae Paulescu fiziolog în circulația
mondială a științei.
▪ Virgil Trufașu	* Durerea.
▪ Sorin Costina	* Profil plastic – Camil Ressu
▪ Mihai David	* Lucian Blaga – Avram Iancu.
▪ Pelicula „Agorei”	* Datini din străbuni.
▪ Virgil Trufașu	* Revista revistelor
▪ Ștefan Balasz	* Rolul decorativ al apei în peisajul urbanistic.
▪ Anghel Dumbrăveanu
și Mircea Vaida	* Dialog cu publicul spectator

* * *

Participanților le va fi înmănat caietul jubiliar „AGORA”

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

19 ianuarie 1978, anul 3, nr. 14

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Sfârșitul copilăriei
▪ Ionel Golcea	* Omagiu lui Ion Alexandru Voinești
▪ Felicia Neag	* Mihai Eminescu sau vocația duratei.
▪ Nestor Lupei	* Lucian Blaga interpret al evoluționismului.
▪ Virgil Trufașu	* Primum non nocere
▪ Sorin Costina	* Theodor Aman precursor al picturii moderne românești.
▪ Ștefan Balasz	* Frumusețea, un vechi vis al omenirii.
▪ Mihai David	* Alexandru Voitin – „Horia”
▪ Pelicula „Agorei”	* Ritmuri în pictură.
▪ Tiberiu Vanca	* Inginerie de idei.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.

* * *

Invităm publicul la primul test „Agora”

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

23 februarie 1978, anul 3, nr. 15

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Obiectele ucigând imagini.
▪ Ionel Golcea	* Truman Capote – Alte glasuri, alte încăperi
▪ Felicia Neag	* Recitind pe George Lesnea.
▪ Nestor Lupei	* Vasile Pârvan – Ținută de pedagog.
▪ Virgil Trufașu	* Un medicament octogenar – Aspirina.
▪ Sorin Costina	* Medalion Corneliu Medrea.
▪ Mircea Nedopaca	* Din tainele adâncurilor – Descoperiri ale speologilor brădeni..
▪ Emil Mărgineanu	* Despre polifonie, cu exemplificări din:
„Fugind treceam păduri” de Hans Leo Hassler
în interpretarea corului de cameră „Cantilena” din Brad.
▪ Mihai David	* Modalități de expresie în teatrul contemporan.
▪ Pelicula „Agorei”	* Nicolae Grigorescu
▪ Tiberiu Vanca	* Bărbat jucând pietricele.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
30 martie 1978, anul 3, nr. 16

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Reportaj cu activistul 543
▪ Ionel Golcea	* Peter Neagoe – Sfântul din Montparnasse
▪ Felicia Neag	* Poetul Zaharia Stancu
▪ Ștefan Balasz	* Despre chioșcuri, stâlpi și accesorii diverse
▪ Virgil Trufașu	* Medicamente și tratamente
▪ Sorin Costina	* Academismul românesc (1)
▪ Emil Mărginean	* Genuri corale.
▪ Mihai David	* Lev Tolstoi – Cadavrul viu.
▪ Traian Bozdoc	* Pretext la chipul României Pitorești – Casa de Piatră
▪ Pelicula „Agorei”	* Ritmuri în pictură.
▪ Tiberiu Vanca	* Ceasul rău al tămăduitorului.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.

* * *

Agora pune la dispoziția publicului spațiile sale pentru materiale ce respectă condițiile de formă și fond specifice revistei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

25 aprilie 1978, anul 3, nr. 17

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Triptic pentru demență
▪ Dumitru D. Ifrim –
membru în Consiliul
Legislativ al M.A.N.	* Încotro?
▪ Ionel Golcea	* George Bălăiță – Ucenicul neascultător.
▪ Felicia Neag	* Un poet al plaiurilor zărândene – Vlaicu Bârna.
▪ Ștefan Balasz	* Câte ceva despre estetica străzii.
▪ Virgil Trufașu	* Toxicomania.
▪ Sorin Costina	* Academismul românesc (2).
▪ Mihai David	* Teatrul religios în evul mediu.
▪ Traian Bozdoc	* Pretext pentru România Pitorească – Muntele Bedeleu.
▪ Pelicula „Agorei”	* Mirabila culoare.
▪ Tiberiu Vanca	* Tribunalele Opiniei Publice.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi..

* * *

Accesul publicului la manifestările Agorei se face pe bază de afiș.
Invitațiile au doar caracter de informare. Cei ce doresc să primească materialele informative
„Agora” la domiciliu sunt rugați să-și depună adresele la Casa de Cultură.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
25 mai 1978, anul 3, nr. 18

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Faetonul pentru vise
▪ Adrian Popescu -
redactor rev. Steaua	* Aspecte ale poeziei tinere
▪ Petru Poantă
redactor rev. Steaua	* Revista „Steaua” – Profil
▪ Valentin Tașcu
redactor rev. Steaua	* Despre proza tânără.
▪ Ionel Golcea	* Radu Selejan – Aurul lui Bruda
▪ Tiberiu Dăioni	* Atitudini moderne în lirica lui A.E. Baconsky –
Cadavre în vid.
▪ Ștefan Balasz	* Estetica industrială.
▪ Virgil Trufașu	* Tratatamentul morții.
▪ Sorin Costina	* Ion Țuculescu (1).
▪ Mihai David	* Teatrul medieval.
▪ Traian Bozdoc	* Pretext pentru România Pitorească – Piatra Trascăului
▪ Pelicula „Agorei”	* Orașul inefabil.
▪ Tiberiu Vanca	* Apatice stafiile plângeau.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Lansare de carte	* Volumul de poezie „Floarea Soarelui” de Valeriu
Bârgău, prezintă scriitorul Neculai Chirica
▪ Cuvinte de grație	* Spațiu la dispoziția oaspeților.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

22 iunie 1978, anul 3, nr. 19

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Doruri
▪ Ionel Golcea	* Pagini din proza pașoptistă
▪ Felicia Neag	* Ion Brad – Transilvanie cetății fără somn.
▪ Ștefan Balasz	* Despre imprimare
▪ Virgil Trufașu	* Gândire modernă în tratamentele medicale.
▪ Sorin Costina	* Ion Țuculescu (2)
▪ Mihai David	* Omagiu Henrik Ibsen
▪ Traian Bozdoc	* Pretext pentru România pitorească –
Pledoarie pentru Padiș.
▪ Ana Maria Stoica	* Mieșuri de roman – Dezlegare.
▪ Pelicula „Agorei”	* Muzeul Stork
▪ Tiberiu Vanca	* Memoria afectivă a străzii.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

Nu aplaudați! Le-ați putea strica liniștea!

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
6 iulie 1978, anul 3, nr. 20.

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Cum a fost demontat Dumnezeu bucată cu bucată.
▪ Ionel Golcea	* Proza pașoptistă (2)
▪ Felicia Neag	* Poezia lui Anghel Dumbrăveanu
▪ Ștefan Balasz	* Despre monumentele votive.
▪ Virgil Trufașu	* Fumatul și cancerul.
▪ Mihai David	* Ibsen și drama istorică.
▪ Ana Maria Stoica	* Mieziuri de roman: Reversul medaliei.
▪ Pelicula „Agorei”	* Constantin Brâncuși.
▪ Tiberiu Vanca	* Linii severe și ușor tremurate pentru jocuri.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Lansare de carte	* Volumul de poezie – „Curcubeu în decembrie” de Traian Filimon. Prezintă Stela Stănescu.
▪ Traian Filimon	* Cuvinte de grație.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

29 august 1978, anul 3, nr. 21

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Scriitor în documentare.
▪ Ionel Golcea	* Paul Georgescu – Revelionul.
▪ Felicia Neag	* Figura muncitorului în lirica lui Aron Cotruș.
▪ Virgil Trufașu	* Somnul
▪ Ștefan Balasz	* Ceva despre Napoleon și egiptologie
▪ Sorin Costina	* Ion Țuculescu (3).
▪ Mihai David	* Ibsen, problematica marilor creații.
▪ Traian Bozdoc	* Pretext pentru România pitorească: Muntele Ceahlău.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Mihail Petrovean - George Bacovia.
▪ Ana Maria Stoica	* Mieziuri de roman – Peripețiile domnișoarelor „S”
▪ Pelicula „Agorei”	* Henri Catargi.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Tiberiu Vanca	* Gânduri la un vernisaj.
▪ Vernisaj „Agora”	* Expoziția de pictură Emil Țegean – Prezintă pictorul Ion Cârjoi
▪ Emil Țegean	* Cuvinte de grație.

* * *

Începând cu acest număr difuzăm fișierul afectiv „Agora”, poate pentru:

- a dizolva rezervele sau neîncrederea celor ce n-au participat, încă, la dezbaterile noastre.
- credința că nelipsitul și generosul nostru auditor nu și-a risipit timpul, că alături de noi au pus cu vrednicie bazele unui ales eveniment de cultură.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
28 septembrie 1978, anul 3, nr. 22

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Ieșirea din singurătate.
▪ Ionel Golcea	* Ion Boloș – Fântâna vulturilor.
▪ Felicia Neag	* Peisajul autohton în lirica lui Ion Pillat.
▪ Ștefan Balasz	* Ideea literelor mobile
▪ Virgil Trufașu	* Vârsta cronologică, vârsta biologică.
▪ Sorin Costina	* Gheorghe Petrașcu (1)
▪ Mihai David	* Contribuția lui Ibsen la revoluționarea artei teatrale
▪ Traian Bozdoc	* Pretext pentru România pitorească – Peștera.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Adrian Marino – Opera lui Alexandru Macedonski.
▪ Ana Maria Stoica	* Mieșuri de roman – Visul unei nopți de august.
▪ Pelicula „Agorei”	* Pictura votivă brâncovenească.
▪ Tiberiu Vanca	* Semănătorul.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Revista propune poezii semnate de George Țârnea.	

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

* * *

„Această inițiativă de a realiza o revistă cultural științifică vorbită, cu rubrici răspunzând dorinței oamenilor de a cunoaște cât mai multe lucruri s-a născut la Brad... Formula, să recunoaștem, este inedită, și în trei ani de când există, și-a dovedit cu prisosință eficiența. ...pe podium urcă cel puțin zece persoane de o vădită competență, fiecare având la dispoziție cinci minute pentru a vorbi despre un subiect dinainte stabilit. ...invitații trebuie să sintetizeze datele unei teme, să incite audiența, să-i transmită un mesaj persuasiv, utilizând un limbaj, după caz, precis, riguros sau liric... „Agora” și-a probat calitățile formativ-educative de forum unde se dezbat, succint, fără divagații fastidioase, probleme capabile să contribuie la lărgirea orizontului de înțelegere al publicului.” (*Contemporanul*, nr. 32/1978, articol semnat de Dumitru Nicu).

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

26 octombrie 1978, anul 3, nr. 23

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Despre o anume sănătate publică
▪ Ionel Golcea	* Vasile Rebreanu – Un caz de iubire la Hollywood
▪ Felicia Neag	* Ioan Alexandru – Imne.
▪ Sorin Costina	* Gheorghe Petrașcu (2).
▪ Mihai David	* Talleyrand – Viața ca teatru.
▪ Traian Bozdoc	* Pretext pentru România pitorească – Cheile Oltețului
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – I.D. Bălan – Octavian Goga.
▪ Ioan Făgădar	* Inscipții pe bolta de azur a universului – Structura sistemului solar.
▪ Pelicula „Agorei”	* Baladă pentru independență.
▪ Tiberiu Vanca	* Tinerețea și bătrânețea instituțiilor publice.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Banda sonoră propune poezii din lirica lui Ioan Alexandru în lectura autorului.	

* * *

Fișier afectiv „Agora”:

„Am asistat la o seară fermecătoare, o seară cum nu mi-am putut imagina că există aici unde am copilărit și unde mi-aș fi dorit să existe și atunci așa ceva. Adunându-vă aici, reușiți să faceți din aceste seri o sărbătoare a spiritului, un dialog între prieteni, printr-o discuție, elevată ce nu coboară sub o anumită medie, o faptă intelectuală deosebită.” (Mircea Vaida, poet și eseist, participant la „AGORA” XIII)

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
20 noiembrie 1978, anul 3, nr. 24

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial XXIV
▪ Ionel Golcea	* Recitind pe Ioan Slavici
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Adrian Păunescu –
„Pământul deocamdată”.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor: Vera Călin – Byron
▪ Virgil Trufașu	* Abuzul de cafeină.
▪ Traian Bozdoc	* Pretext pentru România pitorească –
Toamna pe Valea Bulzeștilor
▪ Theodor Vasile	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei: Antonio Buero
Vallejo – Generoasa fundație (lectura Nicolae Vârtan).
▪ Nicolae Nicolae	* Trei poeme (lectura Cristina Băianț)
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman: Ar fi putut fi odată.
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului – Dezvoltarea
concepțiilor despre univers.
▪ Pelicula „Agorei”	* Umbră, lumină, culoare.
▪ Tiberiu Vanca	* Ecuație pentru înstrăinare.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Viorel Poenar	* Rubrică cedată Uzinei de Utilaj Minier și
Reparații Criscior - Industrie - Artă.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.

* * *

Banda sonoră propune ascultătorilor poezii din volumul
„Pământul deocamdată” de Adrian Păunescu.

* * *

În „Agora oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

28 decembrie 1978, anul 3, nr. 25

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Voci și concerte
▪ Ionel Golcea	* Din proza satirică a lui Paul Georgescu
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai: Geo Bogza – Orion
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor: Tamara Gano – Lermontov
▪ Virgil Trufașu	* Scabia
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Gheorghe Petrașcu (3)
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească:
Lacul Câlcescu.
▪ Theodor Vasile	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei:
Slawomir Mrozec – Emigranții.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezi de roman – Sărbătoarea jocului (1).
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Calculatoarele
electronice.
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului:
Asteroizi și comete.
▪ Pelicula „Agorei”	* 1907 în arta plastică.
▪ Tiberiu Vanca	* Tentative de spargere la „Casa Mioriței”.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ În banda sonoră va citi din opera sa Geo Bogza.	

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

25 ianuarie 1979, anul 4, nr. 26

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Localuri și credințe.
▪ Ionel Golcea	* Ștefan Bănuțescu – „Cartea milionarului”.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai: Geo Bogza – „Orion” (2).
▪ Stela Stănescu	* <i>Viața monografiilor: Alexandru Balaci</i> – „Leopardi”
▪ Virgil Trufaș	* Tratamente prin frig.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – George Petrașcu (4).
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească –
Groapa Ruginoasă
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei –
Eugen O’Neill – „Lungul drum al zilei către Noapte”.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezure de roman: Sărbătoarea jocului (2).
▪ Constantin Lungu	* A.B.C. Coregrafic.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Capsula timpului.
▪ Imre Kiss	* Civilizația secolului XX – Modelul matematic
al fericirii.
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru – Monologul lui Zefir
din „Trandafirii roșii” de Zaharia Bârsan.
▪ Pelicula „Agorei”	* Arta medievală românească.
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului:
Geneza pământului și viața în univers.
▪ Tiberiu Vanca	* Cum îți poți bate cuie în tălpi și dacă merită.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ În banda sonoră Geo Bogza	va citi din marile sale poeme.

* * *

Fișier afectiv:

„Prezenți la cel de al XXV-lea număr, am trăit, alături de publicul realizator și susținător, clipa de fior pe care ți-o dăruie arta adevărată, frumosul redat prin cuvânt ales, prin imagine și muzică.” (Lucia Liciu – Drumul Socialismului, nr. 6584 din 5 ianuarie 1979)

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

22 februarie 1979, anul 4, nr. 27

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* De ce plâng poeții.
▪ Ionel Golcea	* Matei Gavril – Noapte definitivă
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Marile probleme ale existenței în poezia lui Eugen Jebeleanu.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Dan Grigorescu – Shelley.
▪ Virgil Trufașu	* Epidemiile de gripă.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – George Petrașcu (5).
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească – Munții Rodnei
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – Eugene O’Neill – „Din jale s-a întrupat Electra”.
▪ Ana Maria Stoica	* Mieșuri de roman – O întâmplare așa sau altfel.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Șocul crizei.
▪ Imre Kiss	* Civilizația secolului XX – Informația, copilul teribil al secolului.
▪ Viorel Poenar	* Civilizația secolului XX – Civilizația satului.
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru – Barbu Delavrancea – „Apus de Soare”, monologul lui Ștefan Cel Mare.
▪ Pelicula „Agorei”	* Măgura
▪ Tiberiu Vanca	* Frescă cu paji și bufoni devorând speranțele lungi ale omenirii.
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului – Enigme ale universului.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Radu Felix (redactor la Radio România – scriitor)	* Citește din poemele sale

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Ediție specială pentru publicul din Municipiul Petroșani

15 martie 1979, anul 4, nr. 27/bis

În program, alocuțiuni de câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Faetonul de vise
▪ Ionel Golcea	* Peter Neagoe – Sfântul din Montparnasse
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Ioan Alexandru – Imne.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor: Tamara Gane – Lermontov.
▪ Virgil Trufașu	* Epidemiile de gripă.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Colecționarul Zambaccian.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – Eugene O’Neill – „Lungul drum al zilei către noapte”
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească – Groapa Ruginoasă.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezi de roman – O întâmplare așa sau altfel.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Capsula timpului.
▪ Imre Kiss	* Civilizația secolului XX – Informația, copilul teribil al secolului.
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru – Barbu Ștefănescu Delavrancea – „Apus de soare” – Monologul lui Ștefan Cel Mare.
▪ Pelicula „Agorei”	* Sculptorul Anghel.
▪ Tiberiu Vanca	* Cum îți poți bate cuie în tălpi și dacă merită.
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului – Evoluția concepțiilor despre univers.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei de caricaturi.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

29 martie 1979, anul 4, nr. 28

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Conceptul de familie muncitorească.
▪ Ion Itu – redactor
la revista „Astra” -
critic de artă.	* Un simbol filozofic românesc – Harap Alb.
▪ Ionel Golcea	* Dumitru Radu Popescu – Virgule.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Marile probleme ale existenței
în opera lui Eugen Jebeleanu (2).
▪ Stela Stănescu	* Viața Monografiilor – Lucian Raicu Nicolae Labiș.
▪ Virgil Trufașu	* O epidemie ocultă – Hipertensiunea.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – George Petrașcu (6)
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească – Munții Rodnei.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei –
Friedrich Dürrenmat – „Fizicienii”.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Spațiul neuitării (1)
▪ Dumitru Hurubă	* Miezuri de roman – Scrisoare.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – O atitudine ciudată.
▪ Imre Kiss	* Civilizația secolului XX – Omul privit ca sistem
cibernet.
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru – Tudor Mușatescu –
„Sosesc deseară” – Monologul lui Sache.
▪ Pelicula „Agorei”	* Arta Miceniană.
▪ Tiberiu Vanca	* Decor cu ramuri și frunziș de fag în care leșină
un lup alsacian.
▪ Nicolae Nicolae	* Poeme (citite de Cristina Baianț)
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului –
Viața în spațiul extraterestru.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
26 aprilie 1979, anul 4, nr. 29

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Radiografia clipei.
▪ Nicolae Stoe – redactor
șef la rev. „Astra”	* Despre rostirea poetică – folclor și poezie.
▪ Ionel Golcea	* Constantin Țoiu – Galeria cu viță sălbatică.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – A.E. Baconsky –
Corabia lui Sebastian.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – N. Ciobanu – Ionel Teodoreanu.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Ateroscleroza.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Nicolae Tonița.
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească – Valea Poșaga.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei:
Mihail Sebastian – „Steaua fără nume”.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Spațiul neuitării (2)
▪ Dumitru Hurubă	* Miezuri de roman – Samson Basculă.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Ce se întâmplă cu clima.
▪ Imre Kiss	* Omul secolului XX – Funcționarea omului cibernetic.
▪ Lucian Bumbea și
Stratica Petrișor	* Linie de teatru – Mihail Sebastian
„Steaua fără nume” – fragment din actul 2.
▪ Pelicula „Agorei”	* Andreescu .
▪ Tiberiu Vanca	* Întoarcerea fiului nerisipitor.
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului –
Cosmologia modernă și problemele ei.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

31 mai 1979, anul 4, nr. 30

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Întâmplările pâinii
▪ Ion Arieșanu – redactor
șef la revista
„Orizont” Timișoara	* Viorel Cristea – Un reprezentant al picturii naive din
Banat.
▪ Aurel Turcuș – redactor
la revista „Orizont”
Timișoara	* Miorița în munții Apuseni.
▪ Ionel Golcea	* Fănuș Neagu – În văpaia lunii.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Tudor Arghezi, poet al omului.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Teodor Vârgolici –
Dimitrie Cantemir.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Migrena.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Nicolae Tonitza (2).
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească –
Cheile Runcului.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei –
Lucian Blaga – Meșterul Manole.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Spațiul neuitării (3).
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Anonima.
▪ Nicolae Crepcea	* Poemele: „Păsări albe flutură pe cerul înalt”,
„Vorbiți-mi de pace”, „Tata”.
▪ Imre Kiss	* Omul secolului XX – Privațiunea informațională
și consecințele ei.
▪ Lucian Bumbea și
Stratica Petrișor	* Linie de teatru: Lucian Blaga – Meșterul Manole.
▪ Pelicula „Agorei”	* Caietele de front ale lui Grigorescu.
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului –
Astronomia și teoria relativității.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

21 iunie 1979, anul 4, nr. 31

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Veghetorii de raporturi.
▪ George Arion – redactor
la revista „Flacăra”.	* Englezește fără profesor
▪ Ady Cusin – redactor
la revista „Flacăra”	* Condiția poetului în lumea de azi.
▪ Ionel Golcea	* Recitind pe Cezar Petrescu
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai: Tudor Arghezi poet al omului.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Tudor Vianu – Schiller.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Acupunctura.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Tonitza (3).
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească –
Podul natural și Zătanul
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei –
Tennessee Williams – „Orfeu în infern”.
▪ Ana Maria Stoica	* Mieșuri de roman – Spațiul neuitării (4).
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – „Vizita bătrânului domn”.
▪ Teodora Lung	* Debut – „Minune pe muntele Olimp”;
„Adevăratul pământ”.
▪ Imre Kiss	* Omul secolului XX – Măsura cantității
de informație.
▪ Lucian Bumbea și
Stratica Petrișor	* Linie de teatru – Tennessee Williams –
„Orfeu în infern” (fragment).
▪ Tiberiu Vanca	* Propuneri pentru geneza mitului.
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului – Principii
de radioastronomie.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Pelicula „Agorei”	* Șapte minute cu cineclubul „Zarand” Brad.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei

„Agora „, slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

5 Iulie 1979, anul 4, nr. 32

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Bolnavi de aur.
▪ Dumitru Nicu, redactor
la revista
„Contemporanul”	* Istoria – știință interdisciplinară.
▪ Ionel Golcea	* Despre proza eminesciană.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Tudor Arghezi –
Versuri pentru copii.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Lucian Raicu –
Nicolae Labiș (2).
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Diverse tratamente.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Nicolae Grigorescu
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească – Cheile Poenii
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei –
Teatrul lui Al. Mirodan.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezi de roman – Spațiul neuitării (5).
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – „Un loz”.
▪ Ioan Evu	* Poemele: Râul ascuns; Pe Strei în sus;
Cântecul unui laș; Ceafa; Vine trenul cu miei.
▪ Imre Kiss	* Civilizația secolului XX – Conținutul semantic
al informației.
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru – Gheorghe Suciuc – „Horea” (discurs).
▪ Tiberiu Vanca	* Cui se adresează basmul.
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului –
Universul omogen și izotrop.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

30 august 1979, anul 4, nr. 33

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – În lumea celor care hotărăsc.
▪ Dan Tărchilă,
dramaturg – secretar
al Asociației Scriitorilor
din Brașov	* Personalități în „Agora” – Meșterul Manole,
din seria „Zidarul” – eseu.
▪ Valeriu Bârgău	* Poemele: Alfabetul straniu în care vă vorbesc;
Soarele de deasupra lui Shakespeare; Împuşcarea
organistului.
▪ Ionel Golcea	* Damian Necula – Ispita într-o dimineață ploioasă.
▪ Felicia Neag	* Profil liric – Constanța Buzea
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Obezitatea.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Nicolae Grigorescu (2).
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească – Muntele Găina.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalei –
Mihail Sebastian – „Jocul de-a vacanța”.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Scrisoare.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă.
▪ Emanoil Radovici	* Civilizația secolului XX – Bariera timpului.
▪ Lucian Bumbea și
Stratica Petrișor	* Linie de teatru– Mihail Sebastian „Jocul de-a
vacanța” (scenă din actul 1)
▪ Tiberiu Vanca	* Galeria cu personaje la vremea celor trei tăceri
succesive.
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului – Radiația
termică a universului.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ioan Almășan	* Șaptesprezece imagini „Intarsie pe diapozitiv”

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

27 septembrie 1979, anul 4, nr. 34

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Scrisoarea de grație a animatorului.
▪ Ionel Golcea	* Ion Lăncrănjan – Suferința urmașilor.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – George Topârceanu – „Rapsodii de toamnă”.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Ștefan Bitan – Serghei Esenin
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Nicolae Grigorescu (3).
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească – De la Brezoi la Petroșani.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Guilherme Figuerede – „Vulpea și strugurii”.
▪ Ana Maria Stoica	* Mieșuri de roman – Un arici, doi arici.
▪ Teodora Lung	* Poemele: Pământ; Culori; Plânsul Anei în anul 2000.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Colonizarea spațiului
▪ Kiss Imre	* Omul secolului XX – Redundanța, informație negativă.
▪ Lucian Bumbea și	* Linie de teatru: Guilherme Figuerede –
▪ Stratica Petrișor	„Vulpea și strugurii” (scenă din actul 2).
▪ Adina Bendea	* Debut în „Agora”: Emil Botta – Întunecatul April.
▪ Ioan Făgădar	* Inscricții pe bolta de azur a universului – Obiectele zburătoare neidentificate.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Marcel Tiberiu Zavornic	* Prezintă pe bandă video 34 imagini cu pietre semiprețioase din colecția personală.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
25 octombrie 1979, anul 4, nr. 35

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

- Tiberiu Vanca * Editorial – Amenințat cu raiul, a leșinat.
- A.I. Brumaru – redactor la revista „Astra” * Personalități în „Agora” – Lângă Zeu.
- Victor Atanasiu – redactor la „Scânteia Tineretului.” * Personalități în „Agora” – Vocile debutului.
- Ionel Golcea * Cartea de proză – Italo Calvino – Orașele invizibile.
- Felicia Neag * Pe un picior de plai – Un poet al fenomenelor vitale – Gheorghe Pituț.
- Stela Stănescu * Viața monografiilor – André Maurois – Prometeu sau viața lui Balzac.
- Sorin Costina * Carnet plastic – Războiul de independență reflectat în opera lui Nicolae Grigorescu.
- Lucian Bumbea * Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – Tudor Mușatescu.
- Ana Maria Stoica * Miezi de roman – Flori de câmp.
- Nicolae Crepcea * Poemele: Statornicie; Surâde patriei câmpia; Eu când spun dor.
- Emilian Radovici * Civilizația secolului XX – Transporturile viitorului.
- Kiss Imre * Omul secolului XX – Puterea cuvântului.
- Adina Bendea * Cartea de poezie - Emil Botta – Pe-o gură de rai.
- Lucian Bumbea * Linie de teatru – „Madona” de Tudor Mușatescu (scenă din actul 1).
- Ioan Făgădar * Inscipții pe bolta de azur a universului – Izvoare milenare referitoare la O.Z.N.-uri.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Marcel Tiberiu Zavornic * Pietre semiprețioase din colecția personală proiectate video.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

29 noiembrie 1979, anul 4, nr. 36

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

- Tiberiu Vanca * Editorial – Familia spirituală.
- Romulus Lal – redactor la Scânteia Tineretului * Personalități în „Agora” – Vocile debutului.
- Neculai Chirica (scriitor). * Personalități în „Agora” – Probleme privind religia daco-geților.
- Valeriu Bârgău * Personalități în „Agora” – Ion Caraion – Lacrimi perpendiculare (leul care rânjește).
- Ionel Golcea * Cartea de proză – Ștefan Zweig – Orele astrale ale omenirii.
- Tiberiu Dăioni * Iv Martinovici – poet orfic.
- Felicia Neag * Pe un picior de plai – Marea autobiografie de Alexandru Căprariu.
- Mariana Pândaru * Poeme: Blazon de familie; Cântec de greier; Radiografie; Mușcătura de șarpe; Ferigi înzăpezite; Fântânile cu salamandre; Cu noaptea în cap.
- Stela Stănescu * Viața monografiilor – Șerban Cioculescu – I.L. Caragiale.
- Virgil Trufașu * Agendă medicală – Tratatul obezității
- Adrian Silvan Ionescu * Artă: Moda ca formă a culturii materiale. Secolul XIX românesc.
- Lucian Bumbea * Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – Mircea Ștefănescu.
- Ana Maria Stoica * Mieșuri de roman – Întâlnirea.
- Emilian Radovici * Civilizația secolului XX – Telecomunicações viitorului.
- Kiss Imre * Omul secolului XX – Comunicarea neorală
- Lucian Bumbea și Lăcrămioara Onciu * Linie de teatru – Birlic, prelucrare după Arnold și Bach de Tudor Mușatescu. Scenă act 3.
- Adina Bendea * Cartea de poezie – Emil Botta – Vineri

Anotimpurile Agorei

- Ioan Făgădar * Inscripții pe bolta de azur a universului – Obiectele zburătoare neidentificate cu fascicule de lumină stratificată.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.

* * *

Imagini:

Bucureștiul secolului XIX –
Vestimentație și obiecte de podoabă, incursiune în expoziția itinerantă
organizată de Adrian Silvan Ionescu
în București, Constanța și Bacău.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

- Ediție dedicată bimileniului mineritului în Zarand -
14 decembrie 1979, anul 4, nr. 36 bis

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Motiv pentru o legendă crepusculară.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – România în viziunea lui Alecu Russo.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Vlăicu Bârna, un poet al plaiurilor zărândene
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Șerban Cioculescu – I.L. Caragiale.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Mișcarea înseamnă sănătate
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească – Munții Mehedinți
▪ Tiberiu Vanca	* Compendiu după textele genezei – Lectura: Lucian Bumbea, Stratica Petrișor, Lăcrămioara Onciu și Gheorghe Petcovschi
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Cucerirea spațiului cosmic.
▪ Kiss Imre	* Omul secolului XX – Conducere și previziune
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru – Gheorghe Suciuc – Horea. (monolog).
▪ Teodora Lung	* Poeme: Nu l-am ascuns; În 2000 de cataracte.
▪ Ioan Făgădar	* Inscricțiuni pe bolta de azur a universului – Comete și meteoriți.
▪ Bianca Leucian	* Despre umor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

27 decembrie 1979, anul 4, nr. 37

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

- Tiberiu Vanca * Editorial – Întâia între construcții este țara.
- Anghel Dumbrăveanu - * Personalități în „Agora” – Despre poezie.
red. șef adj. la
Revista „Orizont”.
- Mircea Șerbănescu - * Personalități în „Agora” – Subiect la alegere
scriitor
- Octavian Băncilă - * Personalități în „Agora” – Ontologia umanului la:
conferențiar la Kierkegard, Heidegger, Jaspers și Blaga.
- Universitatea București
- Iv Martinovici - * Personalități în „Agora” – Poeme din volumul în
scriitor pregătire „Imnuri către inocență”.
- Tiberiu Dăioni * Mizarul Pralea
- Ionel Golcea * Cartea de proză – Dan Claudiu Tănăsescu –
Iarna căzută în genunchi.
- Felicia Neag * Pe un picior de plai – Mihai Beniuc – Elegii.
- Stela Stănescu * Viața monografiilor – Viața lui Maupassant.
- Virgil Trufașu * Agendă medicală: Mișcarea înseamnă sănătate.
- Sorin Costina * Carnet plastic – Nicolae Grigorescu – perioada
de maturitate.
- Traian Bozdoc * Argument pentru România pitorească –
Pe drumuri de iarnă.
- Marin Negoită * Poeme – Ora lirică; Larva cu ochi căprui; Clipa;
Ultimele cinci secunde.
- Lucian Bumbea * Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei –
Constantin Tănase.
- Tiberiu Vanca și * Destăinuirile îngerului, (scenă) în interpretarea
Elena Știrbu autorului și a Elenei Știrbu.
- Gheorghe Achim * Roland Barthes și plăcerea textului.
- Ana Maria Stoica * Miezuri de roman – Miracol.
- Dumitru Hurubă * Proză scurtă – Inspectorul și câinele.

Tiberiu Vanca

- Emilian Radovici * Civilizația secolului XX – Laserii.
- Kiss Imre * Omul secolului XX – Creativitatea, factor al progresului.
- Lucian Bumbea și Lăcrămioara Onciu * Linie de teatru – Ion Băieșu – Tanța și Costel
- Ioan Făgădar * Inscripții pe bolta de azur a universului – Mesaje din univers.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor
- Adina Bendea * Legenda Ifigeniei în literatura universală
- Ștefan Balasz * Din tainele casetei cu caricaturi.
- Marcel Tiberiu Zavornic * Proiecție video – Pietre semiprețioase din colecția proprie.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

31 ianuarie 1980, anul 5, nr.38

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Istrate –
redactor șef la
cotidianul „Drumul
Socialismului”	* Personalități în „Agora” – „Agora” marginalis.
Editorial.
▪ Marin Negoită	* Poemele: Patria din testamente; Zăpada românească;
Pe un cal să pleci.
▪ Ion Cârjoi	* Miracolul vieții .
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Ion Maxim – Popas în Afrodizia.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Un contemporan de durată
eternă.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Lelia sau viața lui George Sand
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Poemul medicinei.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Locul lui Nicolae Grigorescu
în cultura românească.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei –
Mihail Sorbul – Patima Roșie.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Anotimpuri.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Greieri.
▪ Tiberiu Vanca	* Cartea de publicistică – George Radu Chirovici –
1 din 4.000.000.000.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Spionajul industrial.
▪ Kiss Imre	* Omul secolului XX – Timpul
▪ Lucian Bumbea și
Stratica Petrișor	* Linie de teatru – Mihai Sorbul – Patima
roșie (scenă din actul 1).
▪ Bianca Leucian	* Despre tragedie
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului –
Problema civilizațiilor extraterestre.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.

- Tiberiu Marcel Zavornic * Proiecție video – Pietre semiprețioase din colecția proprie.

* * *

„Serile de librărie”, organizate de către Revista de cultură cu public „Agora” în colaborare cu Centrul de Librării din Deva, din 15 și 22 ianuarie 1980, au găzduit recenzii și cuvinte omagiale rostite de către Lucian Bumbea, Sorin Costina, Felicia Neag și Tiberiu Vanca.

Serile lunii februarie sunt programate în 5, 12, și 19, în zile de marți, orele 17³⁰.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Ediție extraordinară – A treia ediție specială

5 februarie 1980, anul 5, nr. 38 bis/1

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Aurel Benea	* Editorial – Demnitatea de a fi
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Reportajul la Geo Bogza.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Nicolae Labiș – Poetul unei generații.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Andre Maurois – Prometeu sau viața lui Balzac.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Profesiunea de medic.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Viața lui Andreescu.
▪ Traian Bosdoc	* Argument pentru România pitorească – Chemarea anotimpului.
▪ Teodora Lung	* Poeme – Pământuri modelate; Poezie; Iarna;
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – Vadim Korostâliev – Cred în tine.
▪ Ana Maria Stoica	* Mieziuri de roman – Balta albastră.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Telex .
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Omul și apa.
▪ Kiss Imre	* Omul secolului XX – Dialog cu calculatorul.
▪ Tiberiu Vanca	* Eseu – Obiceiul cultural.
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru – Vadim Korostâliev – Cred în tine (scenă din partea a 2-a)
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului – Privire în istoria universului.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Tiberiu Marcel Zavornic	* Pietre semiprețioase din colecția personală.

* * *

„Treizeci și șase de numere ale „Agorei” sunt rezultatul muncii sutelor de entuziaști, a celor pentru care revista a constituit o preocupare primordială în ultimii trei ani. Paginile revistei propun o analiză operativă, o imagine a evenimentelor din domeniul artelor, a vieții sociale, a realităților de fiecare zi a orașului. A devenit o tradiție invitarea la numerele „Agorei” a unor personalități: artiști, activiști culturali, oameni de știință, propagandiști.” (Pravda, 20 ianuarie 1980, sub semnătura lui S. Petuhov).

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununii de lauri patriei.

* * *

Numărul de față a fost organizat în cinstea și cu prezența pe scaunele ascultării a unui număr de 22 de membri ai Uniunii Scriitorilor din România, a căror listă o anexăm.

**SCRIITORI - PARTICIPANȚI LA „AGORA” 38 BIS/1
DIN 5 FEBRUARIE 1980**

Ana Blandiana	*	redactor la „România Literară”
Bologh Iozef	*	redactor la cotidianul „Elöre”
Iohanes Bulhardt	*	redactor la revista „Neuer Literatur”
Radu Ciobanu	*	scriitor
Dan Deșliu	*	scriitor
Anghel Dumbrăveanu	*	secretar al Asociației Scriitorilor Timiș
Nicu Filip	*	scriitor
Petru Ghelmez	*	redactor șef la revista „Tribuna României”
Traian Iancu	*	director în Uniunea Scriitorilor din România
Ileana Mălăncioiu	*	scriitor
Mihai Minculescu	*	redactor la revista „România Literară”
Constantin Nisipeanu	*	scriitor
Nicolae Prelipceanu	*	redactor la revista „Tribuna”
Marius Robescu	*	scriitor
Romulus Rusan	*	scriitor
Dan Tărchilă	*	secretar al Asociației Scriitorilor Brașov
Mircea Tomuș	*	secretar al Asociației Scriitorilor Sibiu
Eugen Evu	*	scriitor
Neculai Chirica	*	scriitor
Dumitru Dem. Ionașcu	*	scriitor
Iv Martinovici	*	scriitor
Constantin Bărbuceanu	*	scriitor

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Ediție specială pentru iubitorii de adevăr și frumos din orașul Călan – a treia ediție specială

7 februarie 1980, anul 5, nr. 38 bis

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Aurel Benea	* Editorial – Demnitatea de a fi.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Din proza eminesciană
▪ Felicia Neag	* Un contemporan în durată eternă: Eminescu.
▪ Stela Stănescu	* André Maurois – Prometeu sau viața lui Balzac
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Poemul medicinei
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Steriadi, un reprezentant al impresionismului românesc.
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească – Iarna în munți.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – Guilherme Figueiredo – Vulpea și strugurii.
▪ Ana Maria Stoica	* Mieșuri de roman – Balta albastră.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Telex.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Evoluția climei
▪ Kiss Imre	* Omul secolului XX – Limbajul comportamental
▪ Tiberiu Vanca	* Tentative de spargere la Casa Mioriței.
▪ Lucian Bumbea și Stratica Petrișor	* Linie de teatru – Guilherme Figueiredo Vulpea și strugurii (scenă din actul 2).
▪ Ioan Făgădar	* Inscripții pe bolta de azur a universului – Semnale din univers.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Despre tragedie
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Tiberiu Marcel Zavornic	* Proiecție video – Pietre semiprețioase din colecția personală.

* * *

Apariția „Agorei” și evenimentele legate de conținutul revistei au fost consemnate și comentate în presa internă de aproximativ cincizeci de ori (România liberă, Scânteia tineretului, Scânteia, Drumul Socialismului, Steagul Roșu, Contemporanul, Flacăra, Orizont, România literară, Tribuna, Luceafărul, Cronica și a făcut obiectul unei emisiuni de televiziune și a cincisprezece emisiuni radio.

* * *

Consemnăm un extras din articolul semnat de S.Petuhov în ziarul Pravda din 20 ianuarie 1980: „Treizeci și șase de numere ale „Agorei” sunt rezultatul muncii sutelor de entuziaști, a celor pentru care revista a constituit o preocupare primordială în ultimii trei ani. Paginile revistei propun o analiză operativă, o imagine a evenimentelor din domeniul artelor, a vieții sociale, a realităților de fiecare zi ale orașului. A devenit o tradiție invitarea la numerele „Agorei” a unor personalități, artiști, activiști culturali, oameni de știință, propagandiști.”

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC.

28 februarie 1980, anul 5, nr. 39

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Aurel Benea	* Demnitatea de a fi.
▪ Ioan Lungu – redactor
la Revista Tribuna	* Personalități în „Agora” – Avram Iancu și Curtea
de la Viena – eseu.
▪ Ioan Evu	* Poeme: Esperanto, Tratat despre rugină, Ca niște
copii, Așteptau să răsară soarele, Psalm.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Povestitorul Ion Creangă.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Tudor Arghezi – poet
al plugului.
▪ Stela Stănescu	* Viața Monografiilor – Alexandru Balaci – Dante.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Profesiunea de medic.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Început în opera lui Andreescu
▪ Teodora Lung	* Poeme: Ars Poetica, Incursiune, Fragment
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalei:
Vadim Korostâliev – Cred în tine.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Balans.
▪ Gheorghe Sireteanu	* Proză – La poarta furtunilor (fragment).
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Omul și apa.
▪ Kiss Imre	* Omul secolului XX – Teoria cutiei negre.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Categoria estetică a tragicului.
▪ Adina Bendea	* Eseu – Legenda Ifigeniei în literatura universală.
▪ Silvia Faur	* Poeme: Dans blând, Cântec ud.
▪ Lucian Bumbea și
Stratica Petrișor	* Linie de teatru – Vadim Korostâliev – Cred în tine
(scenă din partea a 2-a)
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Petru Toda	* Instantanee din Peștera Urșilor (descoperire a
grupului de speologi „Zarand” din Brad)

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

13 martie 1980, anul 5, nr. 39 bis-1

A cincea ediție specială, dedicată iubitorilor de adevăr și frumos din municipiul Deva

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Spiritul de echipă (eseu)
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Povestitorul Ion Creangă.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Profil liric: Ana Blandiana
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor –Alexandru Balaci –Dante
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Mișcarea este viață.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Războiul de independență în opera lui Nicolae Grigorescu.
▪ Traian Bosdoc	* Argument pentru România pitorească – Chemarea anotimpului.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – Lucian Blaga – „Meșterul Manole”.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Romanță.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – „Dame în tangou”.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Einstein, o nouă viziune asupra universului.
▪ Kiss Imre	* Omul secolului XX – Arta conducerii
▪ Teodora Lung	* Poeme: Incursiune; Ars poetica; Fragment pentru pian .
▪ Bianca Leucian	* Categoria estetică a tragicului
▪ Adina Bendea	* Cartea de poezie – Emil Botta – „Pe-o gură de rai”.
▪ Lucian Bumbea și Stratica Petrișor	* Linie de teatru – Lucian Blaga – „Meșterul Manole”, scenă din actul 2.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Tiberiu Marcel Zavornic	* Pietre semiprețioase din colecția personală în prezentare video.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca.

* * *

Anotimpurile Agorei

„Treizeci și șase de numere ale „Agorei” sunt rezultatul muncii a sute de entuziaști, a celor pentru care revista a constituit o preocupare primordială în ultimii trei ani. Paginile revistei propun o analiză operativă, o imagine din domeniul artelor, a vieții sociale, a realităților de fiecare zi ale orașului. A devenit o tradiție invitarea la numerele „Agorei” a unor personalități: artiști, activiști culturali, oameni de știință, propagandiști. („Pravda”, numărul din 20 ianuarie 1980, sub semnătura lui S. Petuhov).

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

27 martie 1980, anul 5, nr. 40

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Ilie Leahu	* Editorial: Don Quijote în Agora – lectura: Stratica Petrișor
▪ Eugen Evu – scriitor	* Poeme: Teatrul de păpuși, Pitagora, Lui Petru Romoșan, Rugăciunile lui Don Quijote, Viața vopsită.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Laurențiu Fulga – Fascinație
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Tudor Arghezi – Poezia miracolului cotidian.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Vieții ani și anilor viață
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Spațiu și culoare în opera lui Andreescu.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – August Strindberg – Domnișoara Iulia
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Răbdare.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – A venit Fanache.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Einstein, o nouă viziune asupra universului.
▪ Kiss Imre	* Omul secolului XX – Ritmuri biologice.
▪ Ioan Evu	* Baladă.
▪ Lucian Bumbea și Stratica Petrișor	* Linie de teatru – August Strindberg – Domnișoara Iulia (scenă din actul 2).
▪ Silvia Faur	* Poeme – Ciclu Brâncuși: Domnișoara Pogany, Sărutul, Masa tăcerii, Poarta sărutului, Muză dormind, Cumințenia pământului, Cucoșul, Coloana fără sfârșit.
▪ Tiberiu Vanca	* Eseu – Spiritul de echipă.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Grigore Verdeș	* Expune imagini din Muzeul Aurului Brad.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

A șasea ediție specială,
realizată la București în colaborare cu
Cenaclul „Ecol Românesc”
12 aprilie 1980, anul 5, nr. 40 bis

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Obiceiul cultural.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Laurențiu Fulga – Fascinație
▪ Mihaela Stoianovici	* Poeme: Suflet zdrențuit, Prin țara umbrelor, Interzis a iubi.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Din lirica lui Aron Cotruș.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – André Maurois – Lélia sau viața lui George Sand.
▪ Radu Bărbulescu	* Poeme: Uneori, Exil, Noapte de ceară,
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Pictorul Țuculescu.
▪ Ana Maria Stoica	* Mieșuri de roman – Întoarcerea în sine.
▪ Cristina Chiș	* Poeme: Dovezi ale existenței mele, Pledoarie pentru poezie.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Expansiune umană în spațiul cosmic și limita timpului.
▪ Kiss Imre	* Omul secolului XX – Relația om mediu.
▪ Aurelia Tatomir	* Poeme: Tânăra fată, Gând.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Condiția estetică a tragicului.
▪ Traian Bosdoc	* Pretext pentru România pitorească – Chemarea anotimpului.
▪ Antoaneta Lucasciuc	* Eseu – Jurnal de călătorie prin tunelul timpului.
▪ Lucian Bumbea și Elena Știrbu	* Linie de teatru – Mihail Sebastian – Steaua fără nume (scenă din actul 2).
▪ Mariana Andrei	* Poeme: Binecuvântarea pământului, Primii zori.
▪ Tiberiu Vanca	* Poem în proză: Tentative de spargere la Casa Mioriței.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Valeriu Postăvaru	* Epigrame.
▪ Grigore Verdeș	* Prezintă imagini din muzeul Aurului Brad.

* * *

Tiberiu Vanca

„Treizeci și șase de numere ale „Agorei” sunt rezultatul muncii sutelor de entuziaști, a celor pentru care revista a constituit o preocupare primordială în ultimii trei ani. Paginile revistei propun o analiză operativă, o imagine a evenimentelor din domeniul artelor, a vieții sociale, a realităților de fiecare zi ale orașului. A devenit o tradiție invitarea la numerele „Agorei” a unor personalități: artiști, activiști culturali, oameni de știință, propagandiști.”
S.Petuhov – Pravda din 20 ianuarie 1980.

* * *

Amfitrion: Constantin Banu
Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununii de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagini

AGORA

REVISTA DE CULTURĂ CU PUBLIC

A șaptea ediție specială dedicată participanților
la faza republicană a Olimpiadei de istorie, Deva 1980

9 aprilie 1980, anul 5, nr. 40 bis –2

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Obiceiul cultural – eseu
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Reportajele lui Geo Bogza.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Alexandru Balaci – Dante.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Războiul de independență în opera lui Nicolae Grigorescu.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Einstein, o nouă viziune asupra universului.
▪ Teodora Lung	* Poeme: Castanii, Primăvara, Autoportret, Cântec pentru dispăruți.
▪ Traian Bosdoc	* Argument pentru România pitorească – Chemarea anotimpurilor.
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru – Zaharia Bârsan – Trandafirii roșii – monologul lui Zefir
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Tiberiu Marcel Zavornic	* Prezintă imagini din colecția personală de pietre semiprețioase.

* * *

„Între cele mai interesante și mai atractive manifestări culturale... care polarizează în ultimul timp, în tot mai mare măsură, atenția localnicilor și nu numai a lor, este revista vorbită „Agora”, autentic act de cultură, unică, din câte știm, în țară, ca gen. Ea a fost inițiată în urmă cu trei ani..., din pasiune pentru literatură și artă, din dragoste și responsabilitate cetățenească pentru continua dezvoltare spirituală a orașului... Pentru că revista „Agora”, așa cum și-a propus, urmărește, dincolo de divertismentul artistic al fiecărei întruniri, cultivarea gustului pentru frumos, pentru poezie și proză, pentru cultură în general... și stimularea, în același timp, a creației originale a talentelor...” (Romulus Lal – Scânteia tineretului din 18 decembrie 1979).

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

24 aprilie 1980, anul 5, nr. 41

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Cultură și răgaz.
▪ Ioan Vasiu	* Poeme: Poetul santinelă, Crez, Fanfara, Anotimp, Noaptea orașului.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Nicolae Neagu – Înțelesul de pierdere noaptea.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Tudor Arghezi – Pamfletar.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Ovidiu Drimba – Ovidiu.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Tratamente de plăcere.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Locul și rolul lui Andreescu în pictura românească.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalei – Teatrul lui Mircea Ștefănescu.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Simplă proză.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Monștrii civilizației.
▪ Kiss Imre	* Omul secolului XX – Itinerar lăuntric.
▪ Bianca Leucian	* Încercare de definire a conceptului de mit.
▪ Lucian Bumbea și Elena Știrbu	* Linie de teatru – Profesorul de franceză, de Tudor Ștefănescu. Scenă din actul 2.
▪ Teodora Lung	* Poeme: Cântec pentru dispăruți, Autoportret, Primăvara, Castanii.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Grigore Verdeș	* Imagini din Muzeul aurului Brad.

* * *

„Am văzut și eu, împreună cu colegii mei scriitori, în acea seară, sala arhiplină cu oameni veniți să asculte revista „Agora”. Am ascultat și noi și ne-am bucurat de frumusețea gândurilor exprimate, de aleasa cultură a colaboratorilor, de limbajul lor firesc și substanțial, de căldura cu care sunt spuse lucrurile.” – România liberă din 11 aprilie 1980, extras din articolul „Întâmplări frumoase”, semnat de Petre Ghelmez.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
29 mai 1980, anul 5, nr. 42

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

- Dumitru Dem Ionașcu – scriitor * Personalități în „Agora” – Editorial – Minerul și implicarea sa în literatura universală.
- Mircea Vaida - redactor la revista Tribuna, scriitor * Personalități în „Agora” – Munții Apuseni Spațiu real și spațiu poetic.
- Francisca Ionașcu – actor la Teatrul de Stat Petroșani. * Personalități în „Agora” – Recită din Tudor Arghezi, Cuvinte potrivite: Inscripție pe o casă de țară, Ogor pustiu, În nori de aur, Cântare omului.
- Ionel Golcea * Cartea de proză – Tudor Arghezi prozator
- Felicia Neag * Pe un picior de plai – Profil liric: Alexandru Macedonski.
- Stela Stănescu * Viața monografiilor – Mihnea Gheorghiu - Shakespeare.
- Virgil Trufașu * Agendă medicală – Medicamente și risc.
- Sorin Costina * Carnet plastic – Expoziția de la Râmnicu Vâlcea, un eveniment de importanță națională.
- Lucian Bumbea * Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – Mihai Eminescu, teatru.
- Elena Știrbu (lecturează) * Proză – Simplă ipoteză privind declinul moral al Minodorei, de Tiberiu Vanca.
- Emilian Radovici * Civilizația secolului XX – Mesaje către univers.
- Kiss Imre * Omul secolului XX – Nevoia de comunicare
- Bianca Leucian * Încercare de definire a conceptului de mit.
- Lucian Bumbea și Lăcrămioara Onciu * Linie de teatru – Eminescu, de Mircea Ștefănescu, scenă din actul 1
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Ștefan Balasz * Din tainele casetei cu caricaturi.
- Grigore Verdeș * Instantanee din Muzeul Aurului Brad.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

„...am luat parte la o ediție specială, de seară, a revistei cu public „Agora”, ... La Brad, în acea seară, datorită zborului frumos al visului, datorită înaltelor trăiri de spirit ale oamenilor, am simțit cum raporturile dintre marile orașe și micile localități încep să se schimbe, cum acea idee mare, exprimată în programele de dezvoltare ale țării noastre, ridicarea pe înaltele trepte de civilizație a tuturor zonelor țării noastre, prinde contur tot mai puternic. Cucerirea demnității spiritului uman este una dintre cele mai frumoase întâmplări ale acestor zile.” (Petre Ghelmez – România liberă, din 11 aprilie 1980).

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

19 iunie 1980, anul 5, nr. 43

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	*	Editorial – Profesiune și funcție în social.
▪ Valentin Tașcu, redactor la revista „Steaua”	*	Personalități în „Agora” – Poezia Stelei
▪ Aurel Sasu, cercetător Institutul de Lingvistică al Academiei Române.	*	Personalități în „Agora” – Probleme actuale ale moștenirii literare.
▪ Eugen Uricariu, redactor la revista „Steaua”	*	Personalități în „Agora” – Marin Preda.
▪ Ionel Golcea	*	Cartea de proză – Puia Florica Rebreanu – Pământul bătut de părintele meu.
▪ Felicia Neag	*	Pe un picior de plai: Un poet al Munților din Apus – Mircea Vaida.
▪ Stela Stănescu	*	Viața monografiilor – Jules Verne de Dinu Moroianu
▪ Virgil Trufașu	*	Agendă medicală – Alcoolul și sănătatea
▪ Sorin Costina	*	Carnet plastic – Viața lui Constantin Brâncuși
▪ Mircea Bele	*	Sociologia literaturii – Ce este sociologia literară.
▪ Lucian Bumbea	*	Din lumea miraculoasă a Thalyei – Un dramaturg mai puțin cunoscut: Bogdan Amaru.
▪ Elena Știrbu	*	Nuța conversând cu o voce (pe un text de Tiberiu Vanca.)
▪ Emilian Radovici	*	Civilizația secolului XX – Era matematică.
▪ Kiss Imre	*	Omul secolului XX – Gândirea simbolică.
▪ Bianca Leucian	*	Estetică – O reinterpretare a mitului lui Oedip în „Oedip salvat” de Radu Stanca.
▪ Lucian Bumbea și Bogdan Amaru	*	Linie de teatru – „Goana Lăcrămiara Onciu după fluturi”, scenă din actul 2.
▪ Stejere Ionescu	*	Poeme – Omul planetă, Doar pământul, Om, Noi.
▪ Georgeta Bodiciu	*	Revista revistelor.
▪ Romfeld Akos	*	Diaporamă: Poem în alb albastru.
▪ Cornel Oprișă	*	Coloana cu imagini – Flori.

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

3 iulie 1980, anul 5, nr. 44

În program alocuțiuni a câte cinci minute

- Sabin Selagea * Editorial – Muncă și noblețe
- Adriana Babeți, redactor * Personalități în „Agora” – Un experiment
la revista Orizont literar.
- Coriolan Babeți, * Personalități în „Agora” – Ipoteze critice.
critic de artă
- Ion Istrate, cercetător * Personalități în „Agora” – Poșta redacției
științific la Institutul după douăzeci de ani
de Lingvistică
- Nicolae Mocanu, * Personalități în „Agora” – Poeme: Ultima scrisoare.
cercetător științific la Institutul de Lingvistică
- Mircea Bele * Sociologie literară – Sociologia literaturii,
știința literaturii.
- Livia Fumurescu * Cartea de proză – Vladimir Solouhin – Sentința
- Felicia Neag * Pe un picior de plai – Emil Giurgiuca, profil liric.
- Virgil Trufașu * Agendă medicală – Perspective medicale.
- Sorin Costina * Carnet plastic – Brâncuși, opera de început.
- Lucian Bumbea * Din lumea miraculoasă a Thalyei – Victor Eftimiu –
Cocoșul negru.
- Nicolae Mocanu, * Personalități în „Agora” – Școala lingvistică clujană.
cercetător științific
- Ana Maria Stoica * Miezuri de roman – Vara târzie.
- Emilian Radovici * Civilizația secolului XX – Poluarea.
- Bianca Leucian * Estetică – Implicații mitice la „Zamolxe”
de Lucian Blaga.
- Lucian Bumbea și * Linie de teatru – Tudor Mușatescu, Titanic vals,
Rodica Nuțișoara scenă din actul 2.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor
- Romfeld Akos * Coloana de imagini – Monumente de arhitectură
din Viena

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

Anotimpurile Agorei

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Ediție dedicată personalului sanitar de la Sanatoriul Brad

A opta ediție specială

12 august 1980, anul 5, nr. 44 bis

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Veghetorii de raporturi
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – La centenarul „Amintirilor” lui Ion Creangă.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – Alexandru Balaci – Dante Aligheri.
▪ Mircea Bele	* Sociologie literară – Sociologia literaturii și știința literaturii.
▪ Bianca Leucian	* Implicații mitice în „Zamolxe” de Lucian Blaga
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Vieții ani și anilor viață.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Mesaje către univers.
▪ Teodora Lung	* Poeme: Egoism, Meșterul, Noaptea de vară, Geții.
▪ Tiberiu Vanca	* Tentative de spargere la Casa Mioriței – poem în proză
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Un loz.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei de caricaturi.
▪ Tiberiu Marcel Zavornic	* Coloana cu imagini – Pietre semiprețioase din colecția personală.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

„Revista vorbită „Agora” se editează în fiecare lună în orașul Brad, reprezentând o formă originală, vie, eficientă, de manifestare culturală, având colaboratori stabili și de o evidentă probitate gazetărească. Paginile ei se oferă ascultătorilor în fața unei săli atente, interesate, de o sinceritate și participare intelectuală și afectivă demnă de invidiat. Sunt prezentate ... rubrici de larg interes și aderență la un public ce simte necesitatea unei forme... ceremoniale, de participare la actul cultural. (Eugen Uricariu, în România liberă, nr. 11122 din 31 iulie 1980).

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

28 august 1980, anul 5, nr. 45

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Aurel Benea	* Editorial – Cuget despre viitor
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Gheorghe Sireteanu – Comoara Crăișorului
▪ Mircea Bele	* Sociologie literară – Sociologia literaturii și știința literaturii.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Implicații mitice și legendare în „Meșterul Manole” de Lucian Blaga
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Pilule medicale.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Brâncuși – Complexul monumental de la Buzău.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – „Cezar și Cleopatra”, de George Bernard Shaw.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Simfonia fantastică.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Nervoșii
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Pedagogia părinților (lectura Virgil Trufașu).
▪ Teodora Lung	* Poeme: Egoism, Meșterul, Noapte de vară, Geții .
▪ Lucian Bumbea și Stratica Petrișor	* Linie de teatru – Căldura umedă a singurătății de Lucian Bumbea.
▪ Tiberiu Vanca	* Eseu – Coșmarul sărbătorilor.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Coloana cu imagini	* Cojocari contemporani.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

„Revista vorbită „Agora” se editează în fiecare lună în orașul Brad, reprezentând o formă originală, vie, eficientă, de manifestare culturală, având colaboratori stabili și de o evidentă probitate gazetărească. Paginile ei se oferă ascultătorilor în fața unei săli atente, interesate, de o sinceritate și participare intelectuală și afectivă demnă de invidiat. Sunt prezentate ... rubrici de larg interes și aderență la un public ce simte necesitatea unei forme ... ceremoniale, de participare la actul cultural. (Eugen Uricaru – România liberă, nr. 11122 din 31 iulie 1980).

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
25 septembrie 1980, anul 5, nr. 46

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Aurel Benea	* Editorial – Cuget despre viitor.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Marin Preda – Cel mai iubit dintre pământeni.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Poetul Gheorghe Tomozei.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Ovoidul în opera lui Brâncuși.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – Albert Camus – Caligula
▪ Ileana Mălăncioiu	* File de poezie: Sora mea de dincolo, Mi-a fost frică, Sora mea împărăteasa, În neștire, Inocență – în lectura Feliciei Trifan
▪ Mircea Bele	* Sociologie literară – Sociologia literaturii și știința literaturii.
▪ Gheorghe Suciu	* Pagini de proză – „Botează-mă cu pământ” în lectura lui Tiberiu Vanca.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Tragicul în creația lui Eschil.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Simfonia fantastică.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Cazul Smilea.
▪ Jean de La Fontaine	* Fabule: Hoții și măgarul, Bărbatul între două vârste și cele două pretendente, Băiatul și învățătorul – în lectura lui Nicolae Vârtan.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Evaluarea șansei
▪ Tiberiu Vanca	* Eseu – Argument pentru sănătatea discursului.
▪ Lucian Bumbea și Stratica Petrișor	* Linie de teatru – Albert Camus , scenă din actul 1
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Coloana de imagini	* Ceramică.

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

„Un prim rezultat al apariției celor 45 de numere, un rezultat convingător, ușor detectabil, este faptul că în jurul grupului de animatori ai revistei s-a format un cerc larg de oameni interesați în a se informa, a participa, a consolida un gest cultural. Sunt muncitori, intelectuali, de diferite profesii, tehnicieni și elevi.” (Eugen Uricaru, în „România liberă” din 31 iulie 1980)

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA

30 octombrie 1980, anul 5, nr. 47

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Bradul, zâmbet de miner
▪ George Radu Chirovici -
redactor șef
la „Contemporanul”	* Personalități în „Agora” – Sentimentul transilvan.
▪ Neculai Chirica –
scriitor	* Personalități în „Agora” – Daco-geții sub semnul
soarelui
▪ Valeriu Bârgău – scriitor	* Personalități în „Agora” – Despre poezia tânără.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Mihail Sadoveanu.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Un pământ numit România,
de Nichita Stănescu.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Tratamentul bătrâneții.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Thornton Wilder –
Orașul nostru.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Sofocle – Concepția tragică.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Proces verbal.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Telepatia, problemă
științifică.
▪ Lucian Bumbea,
Stratica Petrișor și
Rodica Nuțișoara	* Linie de teatru – Tudor Mușatescu – A murit Bubi,
scenă din actul 2.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Tiberiu Vanca	* Recenzie la volumul: „Alfabetul straniu în care
vă vorbesc” de Valeriu Bârgău – lansarea volumului
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie din poeziile lui Valeriu Bârgău:
Arheologie, Armatele pământului, Catedrala scufundată,
Intrarea în muzeu, Arta poetică.
▪ Valeriu Bârgău	* Seară de autografe.
▪ Coloana cu imagini	* Broderie medievală românească.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

Anotimpurile Agorei

„Agora”, revista vorbită cu public, devine, în cel mai pur înțeles al său, o ilustrare perfectă a spiritului democratic în cultură. Exercițarea dreptului de a te exprima într-un mediu adecvat, pregătit, dornic să asculte, constituie un factor stimulat, competitiv, în realizarea unui nivel artistic și științific al expunerilor, capabil să pulverizeze orice formă, orice urmă de provincialism. (Eugen Uricaru – România liberă, din 30 iulie 1980).

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

27 noiembrie 1980, anul 5, nr. 48

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Sensuri ale curajului socialist.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Mihail Sadoveanu (2)
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Emil Brumaru – Dulapul îndrăgostit.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Situația personajului în teatrul lui Euripide.
▪ Mircea Bele	* Sociologie literară – Elemente de sociologie literară în estetica lui Constantin Dobrogeanu Gherea.
▪ Vasile Molodeț	* Folclor muzical hunedorean – Govitul miresei.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Odihna activă.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei „Act venețian” de Camil Petrescu.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie – „Trebuie spus” de Maria Banuș, „Copilul meu să nu mă cauți” de Magda Isanos, „Mărturisire” de Ileana Mălăncioiu, „Când arborii aveau ochi” de Ana Blandiana.
▪ Tiberiu Vanca	* Proză: Timpul delurenilor – fragment de roman.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Dirijabilul, un vehicul ce revine în actualitate.
▪ Lucian Bumbea,
Stratica Petrișor și
Bianca Leucean	* Linie de teatru – Mihail Sorbul – Patima roșie, scenă din actul 3
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Coloana cu imagini	* Tehnică populară românească.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

„Am ascultat pe redactorii „Agorei”, prezentându-se în fața „abonaților” revistei într-o ținută solemnă, pătrunsă de însemnătatea oficeriei culturale, expunând cu pasiune și convingere, convingând și pasionând la rândul lor. Seriozitate, calitate, emoție, sunt trei termeni care, în uzura lor lingvistică, nu pot decât să descrie, nu și să închipuie climatul de emulație intelectuală înstăpânit în sala Casei de Cultură din orașul Brad la momentul editării „Agorei”. (Eugen Uricaru – România liberă, din 31 iulie 1980).

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
18 decembrie 1980, anul 5, nr. 49

În program, alocațiuni a câte cinci minute:

▪ Aurel Benea	* Editorial – Dreptul de a fi.
▪ Daniel Drăgan,
redactor șef „Astra”	* Personalități în „Agora” – Zidurile Meșterului
Manole (eseu).
▪ Sabin Selagea	* Sentimentul Anului Nou.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Octavian Paler – Caminante.
▪ Stela Stănescu	* Pe un picior de plai – Tudor Arghezi.
▪ Bianca Leucian	* Tragicul în creația lui Racine.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Constantin Brâncuși – Motivul păsării.
▪ Școala Generală
Vălișoara	* Dubașii
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Stresul.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei –
Paul Foster – Elisabeta I-a
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Sărbători fericite.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Decembrie.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie: Geo Dumitrescu –
Fabula cu maimuța, Libertatea de a trage cu pușca.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Proiecte la scară planetară
▪ Tiberiu Vanca	* Țara Oașului și a Maramureșului – reportaj.
▪ Lucian Bumbea și
Stratica Petrișor	* Linie de teatru – Tudor Mușatescu – Obligații
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Mircea Bâtcă	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Coloana cu imagini	* Pavel Terțiu – Măști.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca.

* * *

„Există pasiune, există ferveoare, există dăruire pentru adevăr, frumos, pentru cultură și, mai ales, pentru întreținerea unei stări de înaltă responsabilitate față de devenirea umană. Există și o coincidență – la Brad a funcționat o editură, editură care a tipărit prima traducere în românește din Malraux. Condiția umană se împlinește în dimensiuni demne, pe potriva aspirațiilor și setei de cultură ce animă redacția „Agorei”. Există o pildă, este în fond un obișnuit răspuns pe care îl dau contemporanii noștri din Brad unei vechi întrebări, poate omul să fie mai bun, mai generos, decât s-a obișnuit să fie? Răspunsul este: poate!” (Eugen Uricaru – România liberă, din 31 iulie 1980.).

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

29 ianuarie 1981, anul 6, nr. 50

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial „Agora” 50.
▪ Nastasia Maniu	* Sentimentul vieții la Victor Felea – eseu
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Dumitru Popescu – Pumnul și palma.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Luceafărul – capodoperă a creației eminesciene.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Tragicul shakespearian.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Nevroza astenică.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Brâncuși – De la „Sărutul” la „Poartă”.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – Ion Luca Caragiale – Năpasta.
▪ Ana Maria Stoica	* Mieșuri de roman – Dansul.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Proces verbal.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie: Mihail Eminescu – Luceafărul.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Roboții.
▪ Nastasia Maniu	* Poeme: Corolă pentru pace, Legământ de fidelitate, Idilă.
▪ Tiberiu Vanca	* Tabletă – Profesia de țăran.
▪ Lucian Bumbea și Stratica Petrișor	* Linie de teatru – Ion Luca Caragiale, Năpasta, scenă din actul 1
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Mircea Bâtcă	* Din tainele casetei de caricaturi.
▪ Coloana cu imagini	* Un maestru al creației populare: Nicolae Cernea.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca.

* * *

„Luptând cu obișnuința, cu inerția, oamenii se strâng în „Agora” și încearcă să înțeleagă de ce trebuie să fim mai buni și mai generoși decât ne închipuim că suntem. Altfel spus, încearcă să se autodepășească. Minunat și omenesc lucru.” (Eugen Uricaru – România liberă, din 31 iulie 1980).

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC .

26 februarie 1981, anul 6, nr. 51.

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Omenia
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Augustin Buzura – Vocile nopții.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Centenar Minulescu
▪ Tiberiu Dăionii	* Eseu – Poezia orfică.
▪ Nastasia Maniu	* Sentimentul vieții la Victor Felea.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – „Macbeth” de William Shakespeare.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Brâncuși de la „Sărut” la „Poartă”.
▪ Lucian Bumbea	* Descifrând lumea miraculoasă a Thalyei – Lebăda de pe Avon – Shakespeare.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Alergia
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Capcana
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Proces verbal (2).
▪ Nastasia Maniu	* Poeme – Sat transilvan, Poem la Hunedoara, Poezia ca un râu.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie: „Foaie” de Adrian Păunescu, „Sfârșitul războiului” de Ioan Alexandru.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Viața extraterestră, o ipoteză.
▪ Tiberiu Vanca	* Jurnal – Veleitara.
▪ Lucian Bumbea și Stratica Petrișor	* Linie de teatru – Somnoroasa aventură, de Teodor Mazilu.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Porțile de fier.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
26 martie 1981, anul 6, nr. 52

În program, alocuțiuni de câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Sub zodia luminii (1).
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Fănuș Neagu – Insomnii de mătase.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Centenar Octavian Goga.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – William Shakespeare – Hamlet.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Sarmizegetusa Regia.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Dramaturgi.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Tablete și comprimate.
▪ Ana Posa	* Moment folk – Soarele apune.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Exercițiul.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie – Ștefan Augustin Doinaș – „Mistrețul cu colți de argint”, Tudor Arghezi – „Bună dimineața primăvară”.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Viața extraterestră, o ipoteză.
▪ Tiberiu Vanca	* Tabletă – Dosarele inteligenței.
▪ Lucian Bumbea și Stratica Petrișor	* Linie de teatru – „Suferință în doi”, de Ion Băieșu.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Petrodvoreț.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

„Ingenioasă, interesantă, plăcută și utilă, revista brădeană constituie o experiență bună și, într-un fel, singulară prin specificul ei.” (Tiberiu Istrate – Drumul Socialismului, nr. 7049 din 6 iulie 1980)

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

**MESAJUL AGOREI CĂTRE
IUBITORII DE ADEVĂR ȘI FRUMOS**

Suntem o echipă de treizeci de mii de oameni, ocupați cu gospodărirea „timpului istoric” al ultimelor două decenii ale mileniului doi, pe vatra cu doruri a locului numit Brad. O fărâmbă din durata universului, pe care avem dreptul să ne așezăm semnătura, făcând-o identificabilă în lunga și orgolioasă vârstă a „Terrei”. Avem posibilitatea să creăm o atmosferă de lucru și conviețuire de irepetabilă frumusețe, sau dimpotrivă, abandonându-ne în blazare, să lăsăm vremea să curgă anonimă și surie, pierzând-o iremediabil. Să ostenim pentru prima varianta. Timpul nostru istoric a deschis nebănuite perspective pentru valorificarea tuturor talentelor, pentru așezarea lor în slujba culturii românești. „Agora” a strâns în jurul său o sumă de iubitori de adevăr și frumos, făcând să le unduiască lucrul pe toate meridianele (Pravda din 20 ianuarie 1980), dar ei știu și mărturisesc deschis că populația orașului ascunde încă multe și spectaculoase talente și așteaptă ca oamenii aceștia minunați să facă cuvenitele demersuri pentru afirmare. Dar, atmosfera de cuviință spirituală specifică marilor evenimente de cultură se realizează nu atât prin prestația grupurilor de creatori, care în ciuda oricăror eforturi rămân restrânse, cât prin entuziasmul maselor de participanți, rezerva de talente ce infuzează putere, spectaculozitate și original dinamism oricărei manifestări spirituale.

De aceea:

- Să nu atentăm la timpul nostru de viață, ținându-l departe de evenimente, pentru că numai acestea ne pot releva locul și momentul în care potențiale talente și ardente doruri pot intra în slujba umanității.
- Să nu-i furăm patriei priceperea și foloasele ce i le-am putea da dacă am face un efort minim pentru a ne descoperi pe noi înșine.
- Să nu cădem victime credinței că am putea fi considerați după diplome sau poziție socială. Dacă diploma nu presupune și creație (și așa este) ea cere, în schimb, curiozitate și evident, locuri în care să ne oferim cu generozitate informațiile din depozitul nostru spiritual.
- Să ne îndrumăm copiii spre cultură și spre creație, ei ne judecă și ne urmează nu atât după cantitatea și spuma sfaturilor, cât mai ales după ținuta faptelor.
- Să trudim pentru numele orașului nostru. Să fie acesta un exemplu de abordare responsabilă a ridicării vieții de fiecare zi la cel mai înalt standard de spiritualitate.

AGORA

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
30 aprilie 1981, anul 6, nr. 53

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Sub zodia luminii.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – „Babilonul de nisip” de Nicolae Stăiculescu.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Adrian Păunescu – „Manifest pentru sănătatea pământului.”
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Tragicul shakespearian din perspectiva juxtapunerii tragic-comic.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Ansamblul de la Târgu Jiu.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Despre repertoriu.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Medicale... diverse.
▪ Tiberiu Vanca	* Proză – Sfârșitul petrecerii (fragment).
▪ Ana Maria Stoica	* Mieziuri de roman – Concert la patru mâini.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Întâlnire.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie: Octavian Goga – „Dăscălița”, Ioan Evu – „Pasărea”.
▪ Ana Posa	* Moment folk – Dragoste tu ești
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Viața extraterestră, o ipoteză (3).
▪ Lucian Bumbea și Stratica Petrișor	* Linie de teatru – „O cât sufăr pentru tine”, de Ion Băieșu.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Tiberiu Vanca	* Scrisoare deschisă – Monumente! Monumente!
▪ Coloana de imagini	* Potsdam – Sans-Souci.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

„Structura operațională a revistei cuprinde rubrici de eseuri și cronici, comentarii de artă, secvențe de teatru, lecturi din creațiile originale în proză și poezie, note de călătorii, informații și comentarii asupra universului ș.a.m.d., întodeauna urmărite de un public numeros și realizate la o ținută intelectuală remarcabilă.” (Astra, nr. 4/1981).

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

28 mai 1981, anul 6, nr. 54

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Copiii.
▪ Stelian Vasilescu,
redactor rev. „Familia”	* Personalități în „Agora” – Promisiune editorială –
Acei bărbați de încredere.
▪ Ioan Vasiu	* Poeme: Fanfară, Nevoia de fluturi, Exod de primăvară,
Improvizații de sezon, Provizii de singurătate, Crez.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Dinu Săraru – „Dragostea
și revoluția”.
▪ Felicia Neag	* În memoriam – Marin Preda – „Cel mai iubit dintre
pământeni”.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Tragicul la Goethe.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Ansamblul din Târgu Jiu
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Actorul creator
și critic.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Genetica viitorului
▪ Ana Maria Stoica	* Miezi de roman – Oamenii.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Schepsis.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie – George Coșbuc – „Fata
morarului”, Romulus Vulpescu – „În fiecare zi”.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Găurile negre în univers.
▪ Lucian Bumbea și
Stratica Petrișor	* Linie de teatru – „O, cât sufăr pentru tine!”
de Ion Băieșu.

Răspunsuri la scrisoarea deschisă publicată în „Agora” nr. 53 din 30 aprilie 1981:

▪ Bușor Marian	* Punctul de vedere al Consiliului Popular al comunei
Baia de Criș
▪ Aurel Benea	* Răspuns la „Tribuna opiniei publice”: Punctul de vedere
al Consiliului Popular al orașului Brad.
▪ Tiberiu Vanca	* Tribuna opiniei publice – Răsplată pentru animator
(scrisoare deschisă).
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Coloana de imagini	* Turist la Moscova.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

18 iunie 1981, anul 6, nr. 55

În program, alocațiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Cosmosul subteran
▪ Ionel Codreanu	* Prestigiul României în lume.
▪ Cantemir Rîșcuția	* Antropologie – Comportamentul ca manifestare primordială a vieții și bază a evoluției.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – „Novele din popor” de Ioan Slavici – Centenar
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Modalități mitice în dramaturgia contemporană.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Lucian Grigorescu.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Momentul teatrului? – răspuns lui Adrian Dohotaru
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Riscurile fumatului.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie: „Meșter valah” de Nicolae Labiș, „Muzeul satului” de Marin Sorescu.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Muntele.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Schepsis (2)
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Arta calculatoarelor
▪ Tiberiu Vanca	* Tribuna opiniei publice – Cum apărăm nedezvolații – Scrisoare deschisă.
▪ Lucian Bumbea și Stratica Petrișor	* Linie de teatru – „Reminiscențe din trecut” de Tudor Mușatescu.
▪ Augustin Fritea	* Răspuns la „Tribuna Opiniei Publice”: Răspunsul Spitalului Unificat Brad.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana de imagini	* Moscova.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

2 iulie 1981, anul 6, nr. 56

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Gustul pâinii.
▪ Ionel Codreanu	* Contribuția României la cauza dezarmării
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai: Eugen Jebeleanu în timp.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Modalități mitice în dramaturgia contemporană. (2)
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Muzeul Brukenthal.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – „Eminescu” de Mircea Ștefănescu.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Sănătatea.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie – „Meșter valah” de Nicolae Labiș, „Muzeul satului” de Marin Sorescu, „Foaie” de Adrian Păunescu.
▪ Tiberiu Vanca	* Proză – Să nu uităm nicicând trandafirul.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Luna – colonie cosmică.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Prima școală a copilului – Familia.
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru – „Cum se doarme la spectacole” de Ion Băieșu.
▪ Coloana de imagini	* Moscova.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
27 august 1981, anul 6, nr. 57

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Elogiu cărții.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Eugen Jebeleanu – „Deasupra zilei”.
▪ Bianca Leucian	* Estetică – Modalități mitice în dramaturgia contemporană.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Muzeul de artă contemporană din Galați.
▪ Teodora Lung	* Poeme: Numele meu este asemenea, Fapt Divers, Mare.
▪ Eli Oprișă	* Muzică – George Enescu, geniu al culturii românești.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Schepsis (3).
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie: Dorul, Romanță, și Blestemul iubirii, de Nina Casian
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Sateliții artificiali.
▪ Ioan Grosu	* Răspuns la Tribuna Opiniei Publice: Răspunsul Inspectoratului Județean pentru Protecția Muncii la scrisoarea deschisă din „Agora” nr. 55.
▪ Tiberiu Vanca	* Proză – Talpă de fier.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana de imagini	* Nicolae Grigorescu.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

24 septembrie 1981, anul 6, nr. 58

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Sentimentul vieții.
▪ Ionel Codreanu	* Curier politic – Popoarele spun NU cursei înarmărilor.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Mircea Iorgulescu – „Arhipelag”.
▪ Bianca Leucian	* Folclor – Dezvoltarea interesului pentru creația populară.
▪ Constantin Pascu	* Eseu – Noi românii.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Țăranii lui Paul Gherasim.
▪ Eli Oprea	* Muzică – Franz Liszt.
▪ Virgil Truțașu	* Agendă medicală – Medicamentul viitorului.
▪ Nicolae Crepcea	* Poeme: Niciodată această iubire, Eminescu, Țăranul, Șoarecele de bibliotecă, Idilă.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie: Miorița.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Impresii.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Enigma de la Tungus
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Factorii de risc în procesul educațional.
▪ Marin Stan	* Letopiseț geografic local – Depresiunea Brad – origine și structură geologică.
▪ Tiberiu Vanca	* Proză – Dezlegare.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Coloana cu imagini	* Întâlnire cu arta populară.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
29 octombrie 1981, anul 6, nr. 59

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Etica poeziei
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Fănuș Neagu – „Cartea cu prieteni”.
▪ Bianca Leucian	* Folclor – Caracterul creației populare.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Muzeul din Lipova.
▪ Nicolae Crepcea	* Poeme – O, iată-mă, vin pe cal sălbatic, Doinire, Migrare, Revedere.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie – Dorul, Romanță, Blestemul iubirii, de Nina Cassian.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezure de roman – Tristețe.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Istoria universului – Geneza.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Arta autoeducării.
▪ Marin Stan	* Letopiseț geografic local – Depresiunea Brad Relieful, cadrul primordial al activității umane.
▪ Tiberiu Vanca	* Eseu – Planeta.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Coloana cu imagini	* Povestea roții.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

„Un grup de entuziaști, temeinic pregătiți, de o severă exigență în domeniul culturii, animați de dorința de a servi societatea, înarmați cu aspectomate, magnefoane, microfoane, și invitații program, realizează lunar în „Agora” brădeană seri de rafinare a spiritului, luptând astfel împotriva indiferenței, blazării și neputinței spirituale.” (Balogh Iozsef – „Elöre” din 19 februarie 1980).

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

13 noiembrie 1981, anul 6, nr. 59/bis

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial – Scrisul ca viață.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Eugen Jebeleanu – „Deasupra zilei”
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Jebeleanu azi.
▪ Stela Stănescu	* Viața monografiilor – André Maurois – „Lélia sau viața lui George Sand.”
▪ Bianca Leucian	* Estetică – „Oedip salvat” de Radu Stanca
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Camil Ressu.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Strada și țărâna.
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească – Drumuri fără nume.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Medicale diverse.
▪ Ioan Evu	* Poeme: Ninsori la Clopotiva, Priveliștile iederei, Mic tratat despre copilăria lumii, Fum de noiembrie, Cântecul meu laș, Fereastră pe apă.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie: Miorița (varianta Vasile Alecsandri).
▪ Tiberiu Vanca	* Tabletă – Țăranul
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Enigma de la Tungus
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Ideile preconceptuate, ca bumerang.
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru – Ion Băieșu – Cum se doarme la spectacole.
▪ Eli Oprișa	* Muzică – Franz Liszt
▪ Tiberiu Vanca	* Eseu – Planeta.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi .
▪ Tiberiu Marcel Zavornic	* Coloana cu imagini – Pietre semiprețioase.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
26 noiembrie 1981, anul 6, nr. 60

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Șantier „Agora”
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Eugen Uricaru – „Așteptându-i pe învingători”
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Octavian Goga – poet al năzuințelor populare.
▪ Bianca Leucian	* Folclor – Caracterele creației populare (2).
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – „Flori” de Ion Pacea.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – „Vizita bătrânei doamne”.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Apă și sănătate.
▪ Sabin Selagea	* Eseu – Frumos și sublim în sentimentul patriei.
▪ Traian Bozdoc	* Argument pentru România pitorească – Drumuri fără nume.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Jurnal.
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie – Heliade Rădulescu – Sburătorul.
▪ Eli Opișă	* Muzică – Franz Liszt – Opera.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Istoria Universului – formarea sistemului solar.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Contaminarea de pe calea undelor.
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru – Leonida Teodorescu – „Morandina” – dialog din actul 1.
▪ Marin Stan	* Letopiseț geografic local – Depresiunea Brad – Clima, factor de importanță majoră vieții.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Coloana cu imagini	* Theodor Aman.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

Cu prilejul împlinirii a cinci ani de la apariție, revista de cultură cu public „Agora”, mulțumește colaboratorilor și prietenilor pentru încrederea și dragostea cu care s-au dăruit idealurilor promovate de către revistă, pentru neostenita veghe pe tărâmul spiritualității.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

29 decembrie 1981, anul 6, nr. 61

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sabin Selagea	* Editorial: Pacea
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Paul Anghel – Noaptea otomană
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – In memoriam Nicolae Labiș
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Ion Alin Gheorghiu – Flori
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Aurel Baranga –
Opinia publică
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Din nou despre stres
▪ Augustin Fritea	* Muzică – Dimineața după nuntă de Ion Voicu
▪ Ely Oprișă	* Muzică – Iohannes Brahms
▪ Felicia Trifan	* Recital de poezie – Ioan Alexandru – Lumină
▪ Teodora Lung	* Poeme – Iarna; Sky; Entuziasm; Cădere;
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – „.....”
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Istoria universului – Planetele
sistemului solar
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Probleme pentru părinți,
problemele părinților.
▪ Tiberiu Vanca	* Eseu – Imensa lume, lume strâmtă
▪ Lucian Bumbea și
Vasile Moraru	* Linie de teatru – „Conversație” – prelucrare după
o schiță de Charles Perrault
▪ Marin Stan	* Letopiseț geografic local – Depresiunea Brad – Rețeaua
albastră.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Ștefan Balazs	* Din tainele casetei cu caricaturi
▪ Coloana cu imagini	* 1907 în arta plastică

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

„Mă simt în „Agora” ca acasă. Discuțiile sunt calde și competente, oamenii inteligenți și sensibili. ... salut „Agora” la cel de al 60-lea număr al acestei originale reviste vorbite, mă declar solidar aspirațiilor ei și îi doresc o neistovită călătorie în timp.” (Mircea Vaida – „Tribuna” nr. 48 din 26 noiembrie 1981).

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

28 ianuarie 1982, anul 7, nr. 62

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Dumitru Popescu – „Pumnul și palma”.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Mihai Eminescu în conștiința noastră.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Studiu 2
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Puterea cuvântului.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Plante medicinale.
▪ Eli Oprișă	* Muzică – Wolfgang Amadeus Mozart.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Istoria universului.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Influența psihicului.
▪ Marin Stan	* Letopiseț geografic local – Depresiunea Brad – plantele și animalele.
▪ Lucian Bumbea,
Vasile Morar și
Florică Balazs	* Linie de teatru „ Elefantul, vrăbiuța și bursucul”
de Dan Mihăilescu și Grigore Pop.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Tiberiu Vanca	* File de jurnal – Erezii științifice.
▪ Ștefan Balazs	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Coloana cu imagini	* Constantin Brâncuși.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

„Va stăruii „Agora” în acest curajos demers de cultură? Întrebare inițială! Și dacă am formulat-o totuși, acum, când au trecut cinci ani „de la răsfoirea primei file” a revistei vorbite, depozitară de artă, de viață înaltă, cu atât de largă generozitate susținută de oameni de bună simțire românească și cultură din Brad, e numai pentru a oferi și altora prilejul unei reflecții, iar mie, prilejul unei admirații. Fără „Agora”, unică în felul ei, oamenii locului ar fi mai săraci spiritual, mai izolați, mai lipsiți de posibilitatea de a privi lumea și dincolo de ei.” (Dumitru Dem Ionașcu – „Tribuna”, nr. 48 din 26 noiembrie 1981.)

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

25 februarie 1982, anul 7, nr. 63

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Morala comunistă
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Radu Petrescu – „Ce se vede”
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – „Ultimele sonete închipuite ale lui Shakespeare” în traducerea imaginară a lui Vasile Voiculescu.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Teodor Mazilu – „Mobilă și durere”
▪ Eli Oprișa	* Muzică – Ludwig van Beethoven, Simfonia 5
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – „Magie” de Ion Gânju.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Plante medicinale (2).
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – 1982 – alinierea planetelor.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Conflictul între generații.
▪ Marin Stan	* Letopiseț geografic local – Depresiunea Brad – populația și așezările umane.
▪ Lucian Bumbea și Vasile Morar	* Linie de teatru – Teodor Mazilu – „Mobilă și durere” scenă din actul 3.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Mircea Bâtcă	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Coloana cu imagini	* Nicolae Tonitza.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
25 martie 1982, anul 7, nr. 64

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Morala comunistă (2)
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – 1907 în proza românească.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Poemul „1907” de Tudor Arghezi.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Georg Büchner – Moartea lui Danton.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Corneliu Baba – Natură statică.
▪ Eli Oprea	* Muzică – Ciprian Porumbescu
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Jurnal de călătorie
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Centrale nucleare.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Surmenajul intelectual în procesul de învățare.
▪ Marin Stan	* Letopiseț geografic local – Depresiunea Brad – Pagini ale dezvoltării economice.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Drumul iernii către flori.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

29 aprilie 1982, anul 7, nr. 65

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Morala comunistă (3).
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Ana Blandiana – Cea mai frumoasă dintre lumile posibile.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Post scriptum
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – O expoziție de grup.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Tratamente prin muzică.
▪ Eli Oprișu	* Muzică – Gherase Dendrino – „Lăsați-mă să cânt”
▪ Ana Maria Stoica	* Mieziuri de roman – Este.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Jurnal de călătorie.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Naveta spațială.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Curiozitatea.
▪ Marin Stan	* Letopiseț geografic local – Depresiunea Brad – Istorie și turism.
▪ Lucian Bumbea și Stela Tomotaș	* Linie de teatru – „Al optulea păcat” de Tudor Mușatescu, scenă din actul 3.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Matti	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Invitație la Izvoarele.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
27 mai 1982, anul 7, nr. 66

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Morala comunistă (4).
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – „Pierdut în Balcani” de Fănuș Neagu
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Poezia lui Radu Boureanu
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Miracolul luminii în poezia lui Eminescu.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Georgeta Năpăruș – Compoziții
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Obezitatea la copil.
▪ Eli Oprișu	* Muzică – Franz Schubert.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Întâmplare.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Utilizarea hidroenergiei în România.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Instinct și inteligență.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Sicriul plutitor.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Marile lacuri ale văilor.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

17 iunie 1982, anul 7, nr. 67

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Sub semnul revalorificării creatoare – Eseu.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – „Linia și sfera” de Radu Ciobanu.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – O posibilă lectură a poemului „Luceafărul” de Mihai Eminescu
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Miracolul luminii în poezia lui Eminescu (2).
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Octav Grigorescu – Scenă grotescă.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Mens sana in corpore sano.
▪ Eli Opișă	* Dicționar muzical – Mihail Jora.
▪ Tiberiu Vanca	* Poezie: – „Meteorologică”, „Apele râurilor”, „Discurs despre patrie”, „Discurs despre soare”.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Fără casă, fără masă.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Electricitatea atmosferică, o nouă sursă de energie.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Știință și ignoranță.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Balaurii din Komodo.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Nell Cobar	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Din țara Dornelor, pe drumurile Bucovinei.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

1 iulie 1982, anul 7, nr. 68

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Conflicte și războaie comice sfidând binefăcătoarea pace.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Florian Dudaș – Zarandul – chipuri și fapte din trecut.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Nichita Stănescu laureat al marelui premiu internațional „Cununa de aur”
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Universul liric al poeziei lui Serghei Esenin.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Expoziția Cristian Paraschiv
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Igiena vacanței.
▪ Eli Opișă	* Dicționar muzical – Giuseppe Verdi
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Fără casă fără masă (2)
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – fragment din romanul „Moravagine” de Blaise Cendrars
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Știința în slujba păcii.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Puterea exemplului
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Platoul marilor cascade.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Itinerar carstic românesc: Huda lui Papară.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

26 august 1982, anul 7, nr. 69

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Tinerețea, văzută prin miezul celor dintâi probleme ale sale.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Marin Sorescu – Viziunea viziunii.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Nichita Stănescu (2)
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Lautréament – Măștile poetului
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Vanda Mihuleac – Artă și ecologie.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Medicale diverse.
▪ Eli Oprișă	* Dicționar muzical – Giuseppe Verdi (2).
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – André Malraux, fragment din „Les conquérants”
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Un zeu modern – automobilul.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Lacul judecății.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Coloana cu imagini	* Nicolae Tonitza.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

26 septembrie 1982, anul 7, nr. 69 bis

- A zecea ediție specială –

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Erori, dureri și ilar în casa provocatorilor de războaie.
▪ Radu Bogdan –	* Personalități în „Agora” – Colecția de artă Sorin Costina. critic de artă
▪ Cantemir Rîșcuția – antropolog	* Personalități în „Agora” – Etnoantropologie și continuitate etnică.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Eugen Uricaru – Așteptându-i pe învingători.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai: Nicolae Labiș – poetul unei generații.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Universul liric al poeziei lui Serghei Esenin.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Expoziția Cristian Paraschiv
▪ Eli Opișa	* Dicționar muzical – Gherase Dendrino.
▪ Rodica Supuran	* Poezie – „Spațiu neeuclidian”, „Lumină”, „Fractura”.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Vieții ani și anilor viață
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Enigma de la Tungus.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Arta autoeducării
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – fragment din „Miracle de la rose” de Jean Genet.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalysi – Teodor Mazilu – „Mobilă și durere”
▪ Lucian Bumbea și Vasile Morar	* Linie de teatru – „Mobilă și durere” de Teodor Mazilu, scenă din actul 3.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Platoul marilor cascade.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Balasz	* Din tainele casetei cu caricaturi.
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Casa de piatră.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

30 septembrie 1982, anul 7, nr. 70

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Cenaclul Flacăra al Tineretului revoluționar la Țebea.
▪ Radu Bogdan – critic de artă	* Personalități în „Agora” – Centenar Andreescu
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Personalitatea lui Radu Bogdan, exeget avizat al lui Andreescu.
▪ Constantin Pascu	* Eminescu și moții.
▪ Eugen Burza	* Cei mai iubiți dintre pământeni – Avram Iancu.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Centenar Agârbiceanu
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Nichita Stănescu (3).
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Arthur Rimbaud – Poezia iluminărilor.
▪ Lucian Bumbea	* Din lumea miraculoasă a Thalyei – Lope de Vega.
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Frederic Chopin
▪ Rodica Supuran	* Poezie – Un ciclu de poeme.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezi de roman – Animalele.
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – „Le sursis” de Jean Paul Sartre – fragment de roman.
▪ Virgil Truțașu	* Agendă medicală – Medicale diverse (2).
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Orașe submarine.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Drumul spre știință.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Deșertul orașelor și reptilelor dispărute.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Coloana de imagini	* Artă populară.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununii de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
28 octombrie 1982, anul 7, nr. 71

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Toamna ca martor (file de jurnal)
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Ion Agârbiceanu (2)
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Poezia lui Zaharia Stancu.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Rimbaud – Poezia iluminărilor
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Sibiu – Octombrie 1982 – geometrie și sensibilitate (cronică de expoziție).
▪ Ana Maria Stoica	* Miezi de roman – Fragment.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Musca
▪ Ioan Vasii	* Poezie din ciclul „Autumnale”.
▪ Rodica Supuran	* Poezie – Treceți
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Capcanele logicii.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Aptitudine și talent
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Céline - D’un chateau à l’autre (fragment)
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Lacul aurului.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Itinerar carstic românesc: Peștera Muierilor, Cheile Galbenului.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

18 noiembrie 1982, anul 7, nr. 71 bis

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Rolul și importanța electoratului – Eseu.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Florian Dudaș – Zarandul – Chipuri și fapte din trecut.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Alain Bosquet – poet al planetei.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Grafica militantă românească.
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Alfred Alexandrescu.
▪ Rodica Supuran	* Poezie – „Trecători”.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Aforisme medicale.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Cibernetică și alegerile.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Conștiința civică în acțiune.
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – „L’invité”, de Simone Bouvoir.
▪ Tiberiu Vanca	* Viața orașului – „Ca la revistă” – Cronică de spectacol.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Toamnă în Zarand.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Ediție jubiliară – decembrie 1976 - noiembrie 1982

25 noiembrie 1982, anul 7, nr. 72

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Radu Felix,
redactor Radiodifuziune	* Editorial – Moment politic de actualitate.
* Personalități în „Agora” – Moment poetic inedit.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Mircea Ștefănescu –
Stăpânul Soarelui.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Un poet al Transilvaniei:
George Coșbuc.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Simbolismul poeziei lui Alexandru Blok
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Ion Grigorescu.
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Frederic Chopin (2).
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă ... (Ghici)
▪ Rodica Supuran	* Poezie – „Tăceri”.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Percepte medicale.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Transplantul de inteligență.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Erori în educație.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Fiordurile planetei.
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Felicien Marceau –
„En de secretes noces” – fragment.
▪ Tiberiu Vanca	* Colecții și colecționari de artă – rol
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Dumitru C.	* Recenzie – „E târziu pe steaua polară”, de Radu Felix.
▪ Traian Bozdoc	* Coloana de imagini – Întâlnire cu mirabila toamnă.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

30 decembrie 1982, anul 7, nr. 73

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – Republica.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Ana Blandiana – Proiecte de trecut.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia lui Rainer Maria Rilke
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Expoziția centenarului Andreescu.
▪ Eli Oprișa	* Dicționar muzical – Maria Tănase.
▪ Rodica Supuran	* Poezie – Trecători (2).
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală –
Poeme de Paul Eluard.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeasă – Luptele revoluționare
din 1848-1849 în Țara Zarandului.
▪ Virgil Truțașu	* Agendă medicală – Îmbătrânirea.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Luna, perspective.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Inteligență, ereditate
și societate.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Atolurile.
▪ Tiberiu Vanca	* Viața orașului – Ioan Alexandru la Brad.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Itinerar carstic românesc:
Podul natural de la Ponoare – Zătonul.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

27 ianuarie 1983, anul 8, nr. 74

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Aurel Benea	* Editorial – Un om între oameni.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Antoaneta Iordache – Singurătatea poveștilor pentru copii.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – La aniversarea lui Eminescu.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia lui Constantin Kavafis
▪ Rodica Supuran	* Poezie – Intersecții.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Marginalii la expoziția centenarului Andreescu.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Noutăți medicale.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Jean Jacques Schreiber – Sfidarea mondială.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Despre personalitate.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Orașul grădină.
▪ Tiberiu Vanca	* Scrisoare din America.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Poeme de Pierre Jean Jouve
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Cheile Aiudului.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

24 februarie 1983, anul 8, nr. 75

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sebastian Dina	* Editorial – 1933-1983 – glorios semicentenar muncitoresc
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Victor Papilian – Bogdan Infidelul
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Un poet al Transilvaniei: George Coșbuc.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Flaviu Dragomir.
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Ivan Nicolaevici Glinka.
▪ Rodica Supuran	* Poeme – Intersecții (2)
▪ Virgil Truțașu	* Agendă medicală – Noutăți medicale (2)
▪ Florica Tod	* Filă de istorie zărandeană – 1948 – Ioan Dragoș în Țara Zarandului.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – O alternativă absurdă.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Test de inteligență.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Misterioasa insulă Cracatoa
▪ Tiberiu Vanca	* Gabriel Garcia Marquez – Toamna Patriarhului: Tiranul și masele.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Mobilierul popular românesc.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
31 martie 1983, anul 8, nr. 76

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sebastian Dina	* Editorial – România și marile probleme ale contemporaneității.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Vasile Băran – Pluta Meduzei.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Un eveniment editorial – Poezii populare de G. Dem. Teodorescu.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Petru Romoșan – Roza canina.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Galeria „Arcade”
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Mihail Ivanovici Glinka.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Virozele respiratorii.
▪ Rodica Supuran	* Poezie – Intersecții (3)
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Valorificarea deșeurilor.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Liderul și micro-grupul social.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeală – Avram Iancu și Emeric Hatvany
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Perla Pacificului.
▪ Tiberiu Vanca	* Gabriel Garcia Marquez – Toamna patriarhului (2).
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Charles Baudelaire – Poezii.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Constantin Brâncuși.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

28 aprilie 1983, anul 8, nr. 77

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sebastian Dina	* Editorial – România și problemele mari ale contemporaneității – Noua ordine economică internațională.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Un eveniment editorial – Poezii populare de G. Dem. Teodorescu.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Hortensia Papadat Bengescu – Fecioarele despletite.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia lui Saint-John Perse.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Expoziția lui Ion Stendl
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Johann Strauss.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Piramidonul.
▪ Nicolae Florea	* Jurnal – Îmi amintesc
▪ Rodica Supuran	* Poeme.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Soarele, sursă de energie.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Intuiția în procesul învățării.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeasă – Înfrângerea lui Hatvany.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Explorând fântâna morții.
▪ Ioan Mihălțan	* Drumuri pe meridiane – Țara dimineților liniștite.
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Poeme de Guillaume Apollinaire
▪ Tiberiu Vanca	* Gabriel Garcia Marquez – Toamna patriarhului (3).
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Drumuri prin Padiș (1)

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

26 mai 1983, anul 8, nr. 78

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sebastian Dina	* Editorial – România și marile probleme ale contemporaneității – Securitatea internațională.
▪ Ion Adam – redactor la ziarul „Scânteia”	* Personalități în „Agora” – Ion Nomadul Pilat
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Hortensia Papadat Bengescu – Concert din muzică de Bach.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – În universul arghezian de la Mărțișor.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Odhysseás Elytis și ipostazele planetare ale poeziei.
▪ Valeriu Bârgău – scriitor	* Personalități în „Agora” – Dana Dumitriu – Prințul Ghica.
▪ Ioan Vasiu	* Poezie – Poeme de dragoste.
▪ Rodica Supuran	* Poezie – Ad-hoc.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Schiță cu măgari.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Retrospectiva Ion Jalea.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Recitindu-l pe Avicena.
▪ Nicolae Florea	* Jurnal – Imi amintesc (2).
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Televiziunea în culori.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Abstractizarea în procesul învățării.
▪ Eli Oprișa	* Dicționar muzical – Johann Strauss (2)
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeasă – Martiriul lui Ioan Buteanu.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Leif cel fericit.
▪ Tiberiu Vanca	* Tribuna opiniei publice – Blândul Ioan Dudaș, sau recurs la legea junglei.
▪ Rubrică rezervată	* Răspuns la Tribuna opiniei publice:
1. Miliția județului Hunedoara
2. Direcția Județeană de Drumuri și Poduri.

- Dumitru Ciur * Traducere din literatura universală – André Breton – Poeme.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Traian Bozdoc * Coloana cu imagini – Drumuri prin Padiș (2).

* * *

Invitați în „Agora”: Oameni ai muncii de la Depoul C.F.I. Gura-Barza.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

23 iunie 1983, anul 8, nr. 79

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sebastian Dina	* Editorial – România și marile probleme ale contemporaneității – Dreptul popoarelor la pace, la viață.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Hortensia Papadat Bengescu – Drumul ascuns.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Symbolismul, expresie a sensibilității omului modern.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia lui Giuseppe Ungaretti
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Marin Gherasim – Cupola
▪ Eli Opișa	* Dicționar muzical – Johann Strauss (3).
▪ Rodica Supuran	* Poezie – Ad-hoc (2).
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Robert Desnos – Poezii.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeală – Martiriul lui Ioan Buteanu (2).
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Bolile venoase – Educație fizică și sport.
▪ Nicolae Florea	* Jurnal – Îmi amintesc (3).
▪ Emilian Radovici	* Resursele planetei și dezvoltarea civilizației.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Despre memorie.
▪ Marin Stan	* Terra incognita – Zbuciumul deșertului.
▪ Tiberiu Vanca	* Viața orașului – Vitralii.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Traian Bozdoc	* Coloana cu imagini – Padiș (3)

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

7 iulie 1983, anul 8, nr. 80

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sebastian Dina	* Editorial – România și marile probleme ale contemporaneității – Tineretul și pacea lumii
▪ Victor Niță – redactor la revista „Flacăra”	* Personalități în „Agora” – Cetăți istorice descoperite prin fotografiile aeriene.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Povestitorul Adam Bolcu
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Mircea Ivănescu – Poesii nouă.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia Marinei Țvetaeva
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Eugen Tăutu
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Johann Strauss (4).
▪ Teodora Lung	* Poezie – „Pași”, „Pete în palmă”, „În fugă”.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Binefacerile mării.
▪ Nicolae Florea	* Jurnal – Îmi amintesc (4)
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Energia geotermică.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Metode de instruire
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeală – Avram Iancu și Kemeny Farkas.
▪ Tiberiu Vanca	* Viața orașului – Felicitări Maricela
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – René Char – Poezie.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Cornel Oprea	* Coloana cu imagini – Vitralii.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

25 august 1983, anul 8, nr. 81

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sebastian Dina	* Editorial – 23 August, sărbătoarea națională a României.
▪ Marcel Petrișor – scriitor	* Personalități în „Agora” – Raportul dintre știință și cultură în contemporaneitate.
▪ Ionel Golcea	* Limba noastră – Cum scriem, cum vorbim.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Poezia românească în ultimele două decenii.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia lui Gheorgios Seferis
▪ Ion Frățilă	* Comunicare – Alexandru Ioan Cuza la Deva.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Expoziția lui Ion Cârjoi.
▪ Eli Opișa	* Dicționar muzical – Johann Strauss (5).
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Chinurile insomniei.
▪ Nicolae Florea	* Jurnal – Îmi amintesc (5).
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Cronică științifică.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărădeană – Oastea moșilor și comandanții ei.
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Poeme de Henri Michaux.
▪ Teodora Lung	* Poezie – „Tărâm singur”, „Doină”, „Dor”.
▪ Coloana cu imagini	* Mobilier popular românesc.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

29 septembrie 1983, anul 8, nr. 82

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sebastian Dina	* Editorial – România și marile probleme ale contemporaneității – Madrid 1983 – Securitatea internațională.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Constantin Mateescu – Anonim flamand.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Poezia militantă în poezia română.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia Anei Ahmatova.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Poiana lui Bucurei.
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Johann Strauss (6).
▪ Virgil Trușău	* Agendă medicală – Victimele inocente ale fumatului.
▪ Nicolae Florea	* Jurnal – Imi amintesc (6)
▪ Ana Posa	* Moment folk – „Rămâi cu mine”.
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Moment poetic.
▪ Ioan Vasile	* Poezie: Poeme din ciclul „Provizii de singurătate”.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Probleme demografice mondiale.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Lecții de instruire programată.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândească – Comitatul român al Zarandului
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Jacques Audiberti – Poeme.
▪ Tiberiu Vanca	* Despre crimă – eseu
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Constantin Brâncuși.

* * *

Colectivul de redacție: colaboratorii de la rubricile 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 17;
Sorin Costina și Bianca Leucian, redactori coordonatori adjuncți.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
27 octombrie 1983, anul 8, nr. 83

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sebastian Dina	* Editorial – România și marile probleme ale contemporaneității – Madrid 1983 Securitatea europeană (2)
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Tudor Octavian Mihai – Stăpânul și sluga lui.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Caracterul militant al poeziei românești.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia lui Evgheni Evtușenko
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Poiana lui Bucurei (2).
▪ Dumitru Hurubă	* Proză scurtă – Inundație.
▪ Ioan Vasiu	* Poezie – Colete de melancolie.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Vitaminele.
▪ Nicolae Florea	* Jurnal – Imi amintesc (7)
▪ Eli Oprișa	* Dicționar muzical – Johann Strauss (7)
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Efecte
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Inteligență și creativitate.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeală – Comitatul Român al Zarandului.
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Poeme de Jacques Prevert.
▪ Tiberiu Vanca	* Foileton – Apocalipsa legumelor.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Tabăra de sculptură de la Căsoaia.

* * *

Colectivul de redacție: colaboratorii de la rubricile 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16;
Sorin Costina și Bianca Leucian – redactori coordonatori adjuncți.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

24 noiembrie 1983, anul 8, nr. 84

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tiberiu Vanca	* Editorial – „Agora”, șapte ani de la apariție
▪ Sebastian Dina	* Unirea, visul de veacuri al românilor.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Radu Ciobanu – Heralzii
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Poeți ai Unirii.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia lui Georg Trakl.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Muzeul de la Constanța.
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Arthur Rubinstein – Confesiuni.
▪ Ana Maria Stoica	* Miezuri de roman – Ciorovăiala.
▪ Augustin Guran	* Proză – Cartea de aventură – Cota 1001 în alertă.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Sănătatea și mediul înconjurător.
▪ Nicolae Florea	* Jurnal – Îmi amintesc (8)
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Înregistrarea sunetului, o invenție epocală.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Învățarea prin descoperire.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeală – 1 Decembrie 1918 în Zarand.
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Poeme de Pierre Emmanuel.
▪ Tiberiu Vanca	* Viața orașului – I. Pârva – Drumuri în Țara Zarandului.
▪ Bianca Leucian	* Viața orașului – Turneul în URSS al ansamblului „Doina Crișului” al Casei de Cultură.
▪ Ana Bălan	* Folk – „Baladă pentru Charlie Chaplin” (la chitară Gheorghe Salanțiu)
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Gheorghe Petrașcu.

* * *

Colectivul de redacție: colaboratorii de la rubricile 2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 19;
redactori coordonatori adjuncți Sorin Costina și Bianca Leucian.

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
29 decembrie 1983, anul 8, nr. 85

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sebastian Dina	* Editorial – 30 Decembrie
▪ Ionel Golcea	* Limba noastră – Cum scriem, cum vorbim
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – In memoriam Nichita Stănescu.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia lui Emily Dickinson
▪ Sorin Costina	* Eveniment – Muzica populară în colecția document.
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Richard Wagner.
▪ Virgil Trușău	* Agendă medicală – Alimentația copilului și adolescentului.
▪ Nicolae Florea	* Jurnal – Îmi amintesc. (9)
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeală – Iobagii mineri în preajma revoluției lui Horea Cloșca și Crișan.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Diverse științifice.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Familie și societate
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – „Copiii lui septembrie” de Patrice de la Tour du Pin.
▪ Nestor Lupei	* Cărți despre Zarand – eseu.
▪ Tiberiu Vanca	* Ioan Pârva – Drumuri prin Țara Zarandului sau interpretarea evenimentului istoric – eseu
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Nicolae Grigorescu.

* * *

Colectivul de redacție: redactorii de la rubricile 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15; Sorin Costina și Bianca Leucian redactori coordonatori adjuncți.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

26 ianuarie 1984, anul 9, nr. 86

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Felicia Neag	* Editorial – Omagiu
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Radu Cosașu – Ficționarii
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia lui Boris Pasternak
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Tabăra de creație de la Căsoaia.
▪ Eli Oprișă	* Dicționar muzical – Richard Wagner (2).
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Prevenirea bolilor sezonului rece.
▪ Nicolae Florea	* Jurnal – Etica milei.
▪ Rodica Tilianu	* Poezie – Incertitudini.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeală – Evenimentele premergătoare revoluției lui Horea.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Motivația în învățare
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Poeme de Antonin Artaud.
▪ Nestor Lupei	* Cărți despre Zarand – eseu
▪ Tiberiu Vanca	* Necesitatea operei – eseu
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana de imagini	* Cornel Medrea.

* * *

Colectivul de redacție: colaboratorii de la rubricile 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14;.

Redactori coordonatori adjuncți: Sorin Costina și Bianca Leucian

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

23 februarie 1984, anul 9, nr. 87

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Sorin Costina	* Editorial – File din lupta eroică a feroviarilor români.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Radu Cosașu – Ficționarii (2)
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – O sută de ani de la apariția primei ediții Eminescu.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia lui Guillaume Apollinaire.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Tabăra de creație de la Căsoaia.
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Richard Wagner (3).
▪ Virgil Truțașu	* Agendă medicală – Arta de a trăi sănătos.
▪ Nicolae Florea	* Agendă medicală – Drageuri.
▪ Rodica Tilianu	* Poem în proză – Posibil început de roman.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Lumea în 1984.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Emoții și sentimente.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeală – Evenimente premergătoare revoluției lui Horea Cloșca și Crișan.
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Abraham Samson; poeme semnate de Jean Grosjean.
▪ Nestor Lupei	* Revoluția culturală în Zarand după 1848.
▪ Tiberiu Vanca	* Comentariu pe tema – Homo homini lupus
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Un maestru al artei populare: Colibaba.

* * *

Colectivul de redacție: colaboratorii de la rubricile 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16.

Redactori coordonatori adjuncți: Sorin Costina și Bianca Leucian.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununii de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

A douăsprezecea ediție specială dedicată cenaclurilor literare hunedorene.

25 martie 1984, anul 9, nr. 87 bis.

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Tod Florica	* Editorial – Mișcări premergătoare revoluției lui Horea Cloșca și Crișan.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia Mariei Țvetaeva.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Marin Sorescu – Vizuina viziunii.
▪ Tiberiu Vanca	* Recenzie – I. Pârva – Drumuri în Țara Zarandului.
▪ Nestor Lupei	* Revoluție în gândirea țărănimii zărăndene după 1848 – eseu.
▪ Eli Oprișa	* Dicționar muzical – Richard Wagner .
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Bariera timpului.
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – „Copiii lui septembrie”, fragment din poemul lui Patrice de la Tour du Pin.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor .
▪ Coloana de imagini	* Theodor Aman.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC
29 martie 1984, anul 9, nr. 88

În program, alocuțiuni a câte cinci minute:

▪ Rodica Tilianu	* Editorial – De primăvară.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză – Radu Ciobanu – Călărețul de fum
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai – Ana Blandiana – Ora de nisip.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric – Poezia lui Yvan Goll.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic – Taberele de creație (sculptură).
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Relaxarea.
▪ Nicolae Florea	* Puncte de vedere – Vinul
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Lumea în 1984 (2).
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană – Despre caracter.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeală – Evenimente premergătoare
Revoluției lui Horea, Cloșca și Crișan.
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical – Jean Fidelius
▪ Rodica Tileanu	* Poeme – „Ultima etapă”, „Zbor”.
▪ Tiberiu Vanca	* Proză – Sfântul cu gură de aur.
▪ Ioan Stănescu	* Cartea tehnică – Vasile Banciu – Rezolvări probabilistice
în procesul de producție minier.
▪ Lucian Bumbea	* Accente – Poluare și poluant în spectacolele folclorice.
▪ Nestor Lupei	* Eseu – Revoluția culturală în Zarand după 1848.
▪ Dumitru Ciur	* Traducere din literatura universală – Exil (fragment).
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Ceramică populară de Horezu.

* * *

Colectivul de redacție: colaboratorii de la rubricile: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 18.

Redactori coordonatori adjuncți: Sorin Costina și Bianca Leucian.

* * *

Redactor coordonator: Tiberiu Vanca

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

SUMARELE „AGOREI”

„AGORA” SECHISTRATA

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
26 aprilie, anul 1984, nr. 89

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial – 1 Mai – ziua muncii
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Daniela Crăsnaru – Marele premiu.
▪ Felicia Neag	* Pe-un picior de plai: Vlaicu Bârna – 70.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Retrospectiva Iser.
▪ Eli Oprea	* Dicționar muzical: Jean Sibelius (2)
▪ Virgil Truțașu	* Agenda medicală: Parazitozele intestinale.
▪ Nicolae Florea	* Idei: Ce se poate citi într-o privire ?
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Demilitarizarea spațiului cosmic.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Despre perseverență.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeală: Conscripția militară din 1784 în Zarand.
▪ Lucian Bumbea	* Accente: Cine ești dumneata, domnule Dabija ?
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Declanșarea crizei energetice.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Cornel Medrea.

* * *

Redactor fondator: Tiberiu Vanca

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
31 mai, anul 1984, Nr. 90

În cuprins:

▪ Bianca Leucian	* Aniversări în mai.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Mircea Stâncel – În căutarea timpului trăit.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Criza energetică (2).
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Medicul Carol Davilla.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Florica Tod	* File de istorie zărăndeană: Aspecte din contribuția zărăndenilor în cucerirea independenței României”.
▪ Nicolae Florea	* Idei: Firimituri pentru suflet.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Ipoteză privind dinamica Universului.
▪ Lucian Bumbea	* Accente: Să nu-i uităm pe precursori.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Despre temperament.
▪ Cornelia Circo	* Dicționar muzical: Ciprian Porumbescu (cu participarea orchestrei de cameră).
▪ Coloana cu imagini	* Portul popular românesc.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
21 iunie, anul 1984, nr. 91

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: România și marile probleme ale Contemporaneității – Securitatea europeană.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai: Recitindu-l pe Eminescu.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Criza energetică (3).
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Expoziția Octav Grigorescu.
▪ Nicolae Florea	* Idei: Căutând prin bibliotecă...
▪ Florica Tod	* File de istorie zărândeasă: Ultimatumul lui Horea. Programul Revoluției de la 1784.
▪ Virgil Trufașu	* Agenda medicală: Pielea – organ de frontieră al organismului.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Despre atenție.
▪ Cornelia Circo	* Dicționar muzical: Eminescu – muzician al poeziei, Enescu – poet al muzicii. (1).
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Ipoteze privind dinamica universului.
▪ Coloana cu imagini	* Creatorul popular Nicolae

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

5 iulie 1984, nr. 92

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: România și marile probleme ale contemporaneității .
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Centenar Panait Istrati.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai: Sufletul culturii românești.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Expoziția de arhitectură Constantin Jojac.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală: Drajeurile.
▪ Rodica Tilianu	* Poem în proză: Când soarele răsare la apus.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Criza energetică (4).
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Ipoteze privind dinamica universului.
▪ Cornelia Circo	* Dicționar muzical: Eminescu – muzician al poeziei, Enescu – poet al muzicii (2).
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Despre voință.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Creația populară Maria Spiridon.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

30 august 1984, nr. 93

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: 23 August – ziua libertății naționale a poporului român.
▪ Marin Negoită	* Poezie: Metaforele întâlnirilor noastre.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Centenar Panait Istrati (2)
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Oameni de știință din Ardeal.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Arta plastică în anii socialismului.
▪ Florica Tod	* File de istorie: P.C.R. – conducătorul maselor populare în înfăptuirea revoluției antifasciste și antiimperialiste.
▪ Nicolae Florea	* Idei: Meloterapia.
▪ Cornelia Circo	* Dicționar muzical: Muzica – parte componentă a culturii.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Avertismentul savanților.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Repere pedagogice românești.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Poziția R.S.R. în problemele păcii și dezarmării.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
25 octombrie 1984, nr. 95

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: Ecolul european al revoluției conduse de Horia, Cloșca și Crișan.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Eugen Uricariu – 1784. Vreme în schimbare.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai: Centenar Vasile Voiculescu.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan în arta plastică.
▪ Virgil Trufașu	* Agenda medicală: Pilule (2).
▪ Ștefan Popescu	* Poezie: Popas la gorunul lui Horia, 1784, Alba Iulia.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Zarandul – locul unde începe revoluția din 1784.
▪ Cosmin Chița	* Fragmente din ciclul „Horia” de Aron Cotruș.
▪ Nicolae Florea	* Idei: Comprimare.
▪ Rodica Tilianu	* Eseu: Totuși, roboții !
▪ Cornelia Circo	* Muzica: Renașterea în muzică.
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: Raymond Queneau – Explicația metaforelor, Mi-e teamă și nu prea.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Noi surse de energie (2).
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Despre atitudini.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Răscoala lui Horia.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
29 noiembrie 1984, nr. 96

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Congresul al XIII-lea al P.C.R. – generoasă deschidere spre viitorul comunist al României.
▪ Felicia Neag	* Pe un picior de plai: Patriotismul – coordonată esențială liricii românești.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Oameni de știință din Ardeal (3).
▪ Virgil Trufașu	* Agenda medicală: Pilule (3).
▪ Ionel Receanu	* Poezie: Vatra, Destăinuirea lui Ajax.
▪ Florica Tod	* File de istorie :Acțiuni de liniștire a țăranilor în noiembrie 1784.
▪ Cornelia Circo	* Muzica: Ciprian Porumbescu – Reverie.
▪ Dumitru Ciur	* Echivalențe lirice: Claude Roy – În zori ; Ivan Goll – Destăinuirea lui Ioan fără țară.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Noi surse de energie.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Emoții și sentimente.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Creații ale artei plastice românești consacrate istoriei contemporane a României socialiste.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
27 decembrie 1984, nr. 97

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Semnificația istorică a actului politic de la 30 decembrie 1947.
▪ Ionel Golcea	* Limba noastră: Cum scriem, cum vorbim ? (II)
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Oameni de știință din Ardeal (IV)
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Retrospectiva Nicolae Grigorescu.
▪ Cornelia Circo	* Folclor: Obiceiuri laice de iarnă.
▪ Cosmin Chița	* Colinzi laice din Țara Zarandului.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Lupta de la Mihăileni.
▪ Virgil Trufașu	* Agenda medicală: Alcoolul și efectul său cancerigen.
▪ Paula Bulz	* Poezie: Drumuri, Gânduri de noapte, Dac-aș putea, Testament.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Noi surse de energie (III).
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Trubadurul.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Meridiane pedagogice.
▪ Dumitru Ciur	* Echivalențe lirice: René Laporte: Greu de judecat, René Guy Cadou: Fata sălbatică.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Creatorul popular Pavel Terțiu.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

31 ianuarie 1985, nr. 98

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: Nicolae Ceaușescu – personalitate proeminentă a vieții politice interne și internaționale.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Tentația, de Platon Pardău.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Actul Unirii de la 1859 oglindit în arta plastică.
▪ Silviu Olosu	* Muzică: Unirea Principatelor Române și muzica.
▪ Ștefan Popescu	* Poezie: Epigrama - de la începuturi până astăzi.
▪ Dorin Crișan	* Istorie: Unirea Principatelor – temelia cuceririi independenței și desăvârșirii statului național român.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală: Natalitatea.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Situația țăranilor după Revoluția din 1784.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Oameni de știință din Ardeal (IV)
▪ Nicolae Florea	* Cartea de vacanță: Întâmplări cu scriitori, de Mircea Micu. (lectură).
▪ Dumitru Ciur	* Eseu: Ființa și libertatea în opera lui Jean Paul Sartre (1)
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Noi surse de energie (IV)
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Despre educația morală.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Pagini din istoria culturii românești.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

7 martie 1985, nr. 99

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: Un gând pentru cauza poporului.
▪ Ionel Golcea	* Permanențe: Chipurile lui Horia, Cloșca și Crișan.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Poziția românilor din Transilvania după cele două revoluții.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan în arta plastică (2).
▪ Dorin Crișan	* Istorie: Horia, Cloșca și Crișan – Procesul și martiriul.
▪ Ștefan Popescu	* Poezie: Jalba lui Horia.
▪ Nicolae Florea	* Idei: Quo vadis, medicina ?
▪ Silviu Olosu	* Puncte de vedere (1)
▪ Florica Tod	* File de istorie: Interogatoriul lui Crișan.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Cuceritorii Himalaiei.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Educație și mediu.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Florin Posteuță	* Film – Restaurarea – film realizat în Cetatea Făgărașului (partea I).
▪ Coloana cu imagini	* Mobilier popular românesc.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
28 martie 1985, numărul 100

În cuprins:

▪ Ionel Vlad	* Editorial – Gânduri pentru mâine
▪ Ionel Golcea	* Agora 100
▪ Adriana Babeți –
redactor la revista
„Orizont”	* Proza tinerilor, o proză tânără.
▪ Marin Negoită – scriitor	* La sărbătoarea „Agorei”
▪ Coriolan Babeți –
critic de artă	* Patru cuvinte despre cuvântul adevăr
▪ Victor Niță – redactor
la revista „Flacăra”	* Poezii
▪ Nestor Lupei	* Eseu – Din trecutul cultural al Zarandului.
▪ Nicolae Florea	* Idei – Quo vadis medicina?
▪ Dorin Crișan	* File de istorie – Horea și Iancu – unitate
revoluționară indestructibilă în conștiința națiunii.
▪ Virgil Trufașu	* Agendă medicală – Longevitatea
▪ Rodica Tilianu	* Poezie – Poduri de vis („Transparente”)
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX – Războiul stelelor
▪ Lucian Bumbea și
Vasile Morar	* Linie de teatru – Teodor Mazilu: Mobilă și durere (scenă
din actul I)
▪ Ștefan Balasz	* Despre caricatură
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Gheorghe Împărat	* Film – Var
▪ Traian Bosdoc	* Coloana cu imagini – Frunze și flori.

* * *

Colectivul de redacție: Sorin Costina, Sebastian Dina, Ionel Golcea,
Bianca Leucian, Marin Stan

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
25 aprilie 1985, nr. 101

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: 40 de ani de la victoria asupra fascismului.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Centenar Mateiu Caragiale – Craii de Curtea Veche.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Oameni de știință din Ardeal (VI)
▪ Dorin Crișan	* Istorie: Participarea României la războiul antihitlerist.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Mihai Sârbulescu.
▪ Nicolae Florea	* Idei: Un mare medic.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Au luptat împotriva fascismului...
▪ Dumitru Ciur	* Echivalențe lirice: Luc Decaunes – Indicativul prezent, Dreptul de a privi.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Submarinul – mijloc de cercetare științifică a mărilor.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Despre educație și cultură.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Gheorghe Împărat	* Film: Aurarii.
▪ Coloana cu imagini	* Creații ale artei plastice românești consacrate istoriei contemporane a României socialiste.

* * *

În „Agora” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

30 mai 1985, nr.102

În cuprins:

▪ Ioan Codreanu	* Editorial: România și marile probleme ale contemporaneității.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Școala – începuturi, dezvoltare.
▪ Dumitru Ciur	* Cartea străină: Ulisse, de James Joyce.
▪ Dorin Crișan	* Istorie: Românii în conștiința lumii.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Expoziția Ion Dimitriu.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Pe frontul de luptă pentru eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei.
▪ Cornelia Circo	* Muzică: Barocul în muzică.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Avionul românesc de pasageri ROMBAC – 1-11.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Despre disciplină.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Portul popular românesc (2) .

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

27 iunie 1985, nr. 103

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: 20 de ani de la Congresul al II-lea – ani de mărețe împliniri socialiste.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Numele trandafirului, de Umberto Eco.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Școala, începuturi – dezvoltare (2)
▪ Dorin Crișan	* Istorie: Românii în conștiința lumii (2)
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Caricaturistul Mihai Stănescu
▪ Dumitru Ciur	* Echivalențe lirice: Robert Sabatier – Dedicăția unei nave.
▪ Florica Tod	* Istorie: Eroul utecist Alexandru Rusu.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Iarna nucleară – consecință a războiului nuclear.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Educația permanentă.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Tradiții ale graficii militante românești.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

4 iulie 1985, nr. 104

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Dezarmarea – imperativ major al zilelor noastre.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Numele trandafirului, de Umberto Eco (2)
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Școala, începuturi – dezvoltare (3).
▪ Ionel Receanu	* Poezie: Eu vină n-am că sunt așa cum sunt, Se poate să nu mă-nțelegi.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Un text memorabil de Andrei Pleșu.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Formațiuni statale românești în feudalismul timpuriu (1).
▪ Mihai Marica	* Poezie: Departe într-un sat de moși, Timp obsedant.
▪ Nicolae Stoica	* Studii: Mihai Eminescu – oglindit în filatelie.
▪ Dumitru Ciur	* Echivalențe lirice: Jean Tardieu – Suită minoră, Bunul cetățean al universului.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Tradiție și autenticitate în creștături în lemn, țesături și ceramică populară.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

8 august 1985 - Ediție specială

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Nicolae Ceaușescu în conștiința lumii.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Peisaj românesc în proza lui Geo Bogza.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Ce vom exploata în viitor în Zarand .
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric: Poezia lui Ioan Alexandru.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Revoluția din 1784 în arta plastică.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
22 august 1985, nr. 105

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Epoca Nicolae Ceaușescu – mărețe înfăptuiri revoluționare.
▪ Ionel Golcea	* O nestemată folclorică: Miorița
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Plasticianul Marcel Olinescu.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Școala, începuturi – dezvoltare (4)
▪ Florica Tod	* File de istorie: Nicolae Ceaușescu – promotor consecvent al adevărilor istorice naționale.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: 40 de ani de la tragedia Hiroshimei.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.

* * *

La desfășurarea numărului 105 al revistei de cultură cu public Agora participă artistul plastic MARCEL OLINESCU.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
26 septembrie 1985, nr. 106

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Al III-lea Congres al Consiliilor Populare – realizări și certitudini.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Lumea în două zile, de G. Bălăiță.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Școala, începuturi – dezvoltare (V).
▪ Sorin Costina	* Carnet expozițional: Moda din secolul al XIX-lea la Muzeul din Constanța.
▪ Cornelia Circo	* Muzică: Barocul în muzică.
▪ I. Bălescu	* Memorii: Revolta marinarilor de pe cuirasatul Potemkin.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Formațiuni statale românești în feudalismul timpuriu (2).
▪ Nestor Lupei	* Eveniment: Semicentenarul Parcului Național Retezat.
▪ Nicolae Florea	* Idei: Inteligența artificială.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Demografia și dezvoltarea.
▪ Dumitru Ciur	* Echivalențe lirice: André Frenaud – Țăranii.
▪ Nicolae Stoica	* Filatelie: Dorința de pace exprimată prin filatelie.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Problematizarea.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Gheorghe Împărat	* Film: Minerii.
▪ Coloana cu imagini	* Ceramica de Horezu.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
31 octombrie 1985, nr. 107

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Dezarmarea – imperativ major al zilelor noastre.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Colecționarul Tiberiu Puică.
▪ Cornelia Circo	* Muzică: Barocul muzical.
▪ Cosmin Chița	* Poezie: Coarne, Revedere, Stare cabalină.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Elogiul vitejiei românești.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Noi vehicule spațiale.
▪ Nicolae Stoica	* Filatelie: Răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Problematizarea
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Gheorghe Împărat	* Film: Aurarii.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

28 noiembrie 1985, nr. 108

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: România socialistă – pentru pace, dezarmare și securitate în lume.
▪ Ionel Golcea	* Centenar Liviu Rebreanu.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Vechimea învățământului.
▪ Sorin Costina	* Carnet expozițional: Muzeul sticlei și ceramicii de la București.
▪ Ionel Receanu	* Poezie: Destăinuirile lui Ajax, Către poet.
▪ Cornelia Circo	* Muzică: Nocturna – formă muzicală.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Tricolorul românesc.
▪ Ionel Circo	* Agenda medicală: Fumatul și cancerul bronhopulmonar.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Fenomene neexplicate.
▪ Dumitru Ciur	* Echivalențe lirice: Charles le Quintrec – Drumul mării.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Modele în educație.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Cojocari contemporani (1).

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
5 decembrie 1985, nr. 108 bis

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: România socialistă – pentru pace, dezarmare și securitate în lume.
▪ Ionel Golcea	* Centenar Liviu Rebreanu.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Vechimea învățământului.
▪ Sorin Costina	* Carnet expozițional: Muzeul sticlei și ceramicii de la București.
▪ Ionel Receanu	* Poezie: Destăinuirile lui Ajax, Către poet.
▪ Cornelia Circo	* Muzică: Nocturna ca formă muzicală.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Tricolorul românesc.
▪ Ionel Circo	* Agendă medicală: Fumatul și cancerul bronhopulmonar.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Fenomene neexplicate.
▪ Dumitru Ciur	* Echivalențe lirice: Charles Le Quintrec – Drumul mării.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Modele în educație.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine.

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
26 decembrie 1985, nr. 109

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Cincinalul 1986-1990, cincinalul intensivității, calității și înaltei eficiențe.
▪ Ionel Golcea	* Centenar: Liviu Rebreanu.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Onisifor Ghibu.
▪ Sorin Costina	* Carnet expozițional: Expoziția „Prolog”.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Tricolorul românesc peste veacuri.
▪ Ionel Bălescu	* Memorii: 9 Februarie 1910 – observator direct al cometei Halley la Constanța .
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Cometa Halley.
▪ Dumitru Ciur	* Echivalențe lirice: Michel Hamoll – Prezențe solare, A doua viață.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Învățarea și dezvoltarea.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Cojocari contemporani.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
30 ianuarie 1986, nr.110

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Epoca Nicolae Ceaușescu – epoca marilor împliniri socialiste.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Frigul verii, de Alexandru Vlad
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Limba noastră în unitatea și unirea românilor.
▪ Sorin Costina	* Carnet expozițional: Expoziția „Prolog”.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Tricolorul românesc peste veacuri (3).
▪ Ionel Circo	* Agenda medicală: Sindromul SIDA.
▪ Iuliana Culda și Mariana Elena Kiss	* Folk: Moștenire, Clopotele neatârării, Ființa și averea
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Artele plastice în perioada Revoluției de la 1848 și Unirii.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
27 martie 1986, nr. 112

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: Timpul modern și valorile sociale.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Sfetnic de taină, de Ștefan Popescu.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Omul și mediul înconjurător (1)
▪ Florica Tod	* File de istorie: Tricolorul românesc peste veacuri (4)
▪ Cosmin Chița	* Poezie: Stare cabalină, Doi, Descântec, Fugărire.
▪ Ionel Circo	* Agendă medicală: Neuro-astenia.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Sunetul care ucide.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Rolul educativ al pedepsei.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Cântarea României – manifestare a muncii și creației libere a poporului român.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

26 iunie 1986, nr. 115

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Tineretul și pacea lumii.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Resursele de apă.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Sculptorul Ovidiu Maitec.
▪ Dumitru Ciur	* Eseu: Ființa și libertatea în opera lui Jean Paul Sartre (2).
▪ Florica Tod	* File de istorie: Cinci decenii de la procesul intentat militanților comuniști și antifasciști judecați la Brașov.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Accidentul de la Cernobâl.
▪ Grup cameral	* Muzică: Brahms – Dans maghiar nr. 5.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Stiluri educaționale.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Gheorghe Pătrașcu.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
8 august 1986, nr. 116

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Ziua minerului.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Perspective miniere.
▪ Cosmin Chița	* Poezii.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Despre proza artistică a lui Mircea Eliade.
▪ Rodica Tilianu	* Poeme.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Deplină concordanță între armată și întreaga națiune în înfăptuirea revoluției de eliberare socială și națională antifascistă și antiimperialistă de la 23 august 1944.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
28 august 1986, nr. 117

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: 23 August – marea sărbătoare a națiunii noastre socialiste.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Actualitatea în energetică.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Pictorul Mihai Horia (2).
▪ Florica Tod	* File de istorie: Arbori ai libertății.
▪ Dumitru Ciur	* Poeme.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: 41 de ani de la tragedia Hiroshimei.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Despre curaj.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
25 septembrie 1986, nr. 118

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Congresul al III-lea al oamenilor muncii – înalt forum al democrației revoluționare .
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Marin Gherasim.
▪ Florica Tod	* File de istorie: 600 de ani de la urcarea pe tronul Țării Românești a lui Mircea cel Bătrân.
▪ Lucian Bumbea	* Linie de teatru: Monologul lui Zefir din Trandafirii roșii, de Zaharia Bârsan.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Din istoria bombei atomice.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Drumurile adevărului.
▪ Cornelia Circo	* Muzică: Suită – Bach.
▪ Ionel Golcea	* Aniversare.
▪ Grigore Verdeș	* O viață pentru știință.
▪ Nicolae Stoica	* Un om între oameni.
▪ Rodica Tilianu	* Din suflet.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Homeostazia.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Formarea și consolidarea statului feudal Țara Românească.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
24 octombrie 1976, nr. 119

În cuprins:

- Dorin Crișan * Editorial: Mircea cel Mare – personalitate de seamă a istoriei patriei noastre.

PERSONALITĂȚI ÎN AGORA

- Ioanichie Olteanu
- Horia Stanca
- Constantin Preda
- Vasile Andru

redactori la revista “Viața Românească”

- Ionel Golcea * Cartea de proză: Mireasmă și suspin, de Vasile Rebreanu.
- Sorin Costina * Carnet plastic: Maestrul Corneliu Baba la 80 de ani.
- Nestor Lupei * Eseu: Homeostazie
- Rodica Tilianu * Poezie: Poeme.
- Florica Tod * File de istorie: La Carei flutură biruitor drapelul tricolor.
- Emilian Radovici * Civilizația secolului XX: Din istoria bombeii atomice.
- Nicolae Heinrich * Pedagogie contemporană: Funcțiile educației.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Coloana cu imagini * Maeștri ai picturii românești: Ghiață, Ciucurencu, Baba.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
27 noiembrie 1986, nr. 120

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Pentru pacea și viitorul planetei.
▪ Sorin Costina	* Carnet expozițional: Expoziția Napo.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Homeostazia.
▪ Ionel Circo	* Agenda medicală: Medicina cafelei.
▪ Cosmin Chița	* Poezie: Poeme.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Momente din lupta pentru unitate națională.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Din istoria bombei atomice.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Finalitățile educației.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Pacea și dezarmarea – cerințe vitale ale zilelor noastre.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
11 decembrie 1986, nr. 121

În cuprins:

▪ Aurel Benea	* Editorial: Agora – tribună a educației patriotice.
▪ Ionel Golcea	* Jubileu Agora
▪ Minel Bodea -
redactor la ziarul
„Drumul Socialismului”	* Consemnări: Agora – în peisajul cultural al județului.
▪ Sorin Costina	* Carnet cultural: Muzeul Satului la 50 de ani.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Astra 125.
▪ Rodica Tilianu	* Poezie: Poeme.
▪ Dorin Crișan	* Istorie: Identitate națională și culturală.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Videocaseta și impactul ei cultural.
▪ Cosmin Chița	* Poezie: Starea de tinerețe
▪ Florica Tod	* File de istorie: Momente din lupta pentru unitate națională.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Educația estetică.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Grupul CANON	* Manifest pentru pace.
▪ Coloana cu imagini	* Maeștrii ai picturii românești: Ressu, Iser, Șirato.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
29 ianuarie 1987, nr. 122

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Nicolae Ceaușescu – omul, comunistul, conducătorul nostru.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Tratatul fabulatoriu, de Mircea Nedelciu.
▪ Nestor Lupei	* Eseu: Eminescu și știința.
▪ Sorin Costina	* Caiet expozițional: Expoziția „Prolog” (2).
▪ Florica Tod	* File de istorie: Românii din Principate tot spre Transilvania privesc...
▪ Ionel Circo	* Agendă medicală: Alcoolomania și alcoolofilia.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Din istoria bombei atomice (4)
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Organizarea învățământului contemporan (1).
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: Paul Chaulot – O dată pentru toate, Versant din Cypres.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Ion Țuculescu.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta” (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
26 februarie 1987, nr. 123

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Februarie 1933.
▪ Ionel Golcea	* Partea de proză: Papaddon Exterminatorul, de Ernesto
▪ Sorin Costina	* Carnet cultural: Muzeul satului (2).
▪ Florica Tod	* File de istorie: 110 ani de la cucerirea Independenței de stat a României. O misiune diplomatică română în Crimeea.
▪ Rodica Tilianu	* Poezie: Simple imagini.
▪ Ionel Circo	* Agendă medicală: Alcoolomania (2).
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: Pierre Emmanuel: M-am recunoscut, Mormântul lui Orfeu.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Din istoria bombeii atomice (2).

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

26 martie 1987, nr. 124

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: Anul 1907 în conștiința europeană.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Anul 1907 în proza lui Rebreanu.
▪ Sorin Costina	* Caiet expozițional: Expoziția Ion Nicodim.
▪ Marinela Feier	* Actualități medicale: Bătălia împotriva colesterolului.
▪ Florica Tod	* File de istorie: 110 ani de la cucerirea independenței de stat a României. România – în stare de război cu Imperiul Otoman.
▪ Ionel Circo	* Agenda medicală: Alcoolomania (3)
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Din istoria bombeii atomice (6)
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: René Lacote – Dincolo de mine se face ziuă în lume..., Unde sfârșește pustul.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Sisteme de învățământ.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Răscoala din 1907 – oglindită în arta plastică.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
23 aprilie 1987, nr. 125

În cuprins:

- Sebastian Dina * Editorial: 1 Mai – ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc.
- Ionel Golcea * Cartea de proză: Terra mirabilis, de Anton Dumitriu.
- Florica Tod * File de istorie: 110 ani de la cucerirea independenței de stat a României. Declarația de independență.
- Emilian Radovici * Civilizația secolului XX: Arta și calculatoarele.
- Dumitru Ciur * Traduceri: Pierre Seghers – Conducta din Bassorah, Rădăcini.
- Nicolae Heinrich * Pedagogie contemporană: Sisteme de învățământ.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Coloana cu imagini * Theodor Aman.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

28 mai 1987, nr. 126

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: Aspectele diplomatice ale înfăptuirii Independenței de stat a României.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Privilegiu, de Maria Luiza Cristescu.
▪ Sorin Costina	* Carnet expozițional: Expoziția “Alternative”.
▪ Marin Stan	* Terra – frumusețe și bogăție: Un colț mirific – Insulele Canare.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Contribuția zărăndenilor la războiul de independență.
▪ Ionel Circo	* Agenda medicală: Alcoolomania (3)
▪ Mihai David	* Documentar: Țara Zarandului – vechi atestări documentare.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Sisteme de învățământ.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Mircea Nedopaca: În lumea siliciului.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

25 iunie 1987, nr. 127

În cuprins:

▪ Mihai David	* Documentar: Țara Zarandului – vechi atestări documentare (2).
▪ Sorin Costina	* Caiet expozițional: Expoziția Eugen Tăutu.
▪ Mircea Nedopaca	* Geologie: Farmecul chihlimbarului.
▪ Marinela Feier	* Actualități medicale: Diabet- perspective și realități.
▪ Marin Stan	* Terra-frumusețe și bogăție.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Societatea Transilvania (1).
▪ Cosmin Chița	* Studii: Spre o lectură inițiativă.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Matematică și probabilitate.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Sisteme de învățământ.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Mircea Nedopaca – Chihlimbar.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

2 iulie 1987, nr. 128

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Dezarmarea, cauză a întregii omeniri
▪ Sorin Costina	* Caiet expozițional: Expoziția Ilie Boca
▪ Mircea Nedopaca	* Minerale.
▪ Mihai David	* Documentar: Țara Zarandului, vechi atestări documentare (3).
▪ Marinela Feier	* Actualități medicale: Ce știm despre tratamentul cu antiagregante plachetare (1).
▪ Ștefan Popescu	* Miezi de roman: Vâltoarea. La ore târzii.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Societatea Transilvania (2).
▪ Marin Stan	* Terra-frumusețe și bogăție: Munții Retezat.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Matematică și probabilitate.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Sisteme de învățământ.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Mircea Nedopaca: Minerale.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
27 august 1987, nr. 129

În cuprins:

▪ Florica Tod	* Editorial: 23 August 1944 – începutul unei ere noi în istoria poporului român.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Glorie, de Eugen Uricariu.
▪ Mircea Nedopaca	* Frumusețile patriei: Din tainele adâncurilor.
▪ Rodica Tilianu	* Poezie: Căpriorul.
▪ Ștefan Popescu	* Mieziuri de roman: Vâltoarea, cap. II – De la Paros la scaunul Moldovei.
▪ Marin Stan	* Terra – frumusețe și bogăție: Vulcanii noroioși.
▪ Lucian Bumbea	* Puncte de vedere: Paralelisme (2).
▪ Mihai David	* Documentar: Țara Zarandului – vechi atestări documentare (3).
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: Marc Alyn – Măine, Dragostea, Timpul celorlalți, Divertismente crude.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Despre logică.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Mircea Nedopaca: Din tainele adâncurilor.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
24 septembrie 1987, nr. 130

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: Avram Iancu în conștiința națiunii.
▪ Georgina Rovența	* Studii: Un mare cercetător eminescian – Augustin Z. N. Pop.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Amintiri din prezent, de Nichita Stănescu.
▪ Marinela Feier	* Agendă medicală: Ce știm despre tratamentul cu antiagregante plachetare (2).
▪ Rodica Tilianu	* Poezie: Ai vrut să faci un popas.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Mărășești – Mărăști – Oituz.
▪ Ștefan Popescu	* Miezuri de roman: Vâltoarea, cap. II – De la Paros la scaunul Moldovei (2).
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: Guillevic – Țărănă, Sete de viață.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Sisteme de învățământ.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Mircea Nedopaca – Floră și faună.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

9 octombrie 1987 – Ediție specială –

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: România și pacea lumii.
▪ Georgina Rovența	* Studii: Un vis de tinerețe al lui Mihai Eminescu – Veronica Micle.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Terra mirabilis, de Anton Dumitriu.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Ilie Boca.
▪ Mihai David	* Documentar: Traian Mager – cronicar al evenimentelor revoluționare din Zarand în anii 1918-1919.
▪ Rodica Tilianu	* Poezie: Poem.
▪ Marinela Feier	* Actualități medicale: Cardiopatia ischemică.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Mărășești – Mărăști – Oituz: Bătălia de la Răzoare.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Planetele sistemului solar.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Învățământul japonez.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Teodor Aman.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
29 octombrie 1987, nr. 131

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial:Tineretul și pacea lumii.
▪ Marin Stan	* Terra – frumusețe și bogăție: Munții Apuseni – frumusețe și bogăție.
▪ Georgina Rovența	* Studii: Cu Augustin Z. N. Pop pe drumuri străbătute de Eminescu.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Expoziția lui Constantin Flondor.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Ziduri, ferestre, grădini – de Irina Eliade.
▪ Dorin Crișan	* Istorie: Rezistența română din Ardealul de Nord.
▪ Marinela Feier	* Actualități medicale: Cardiopatia ischemică.
▪ Cornelia Circo	* Muzică: Suită preclasică.
▪ Mihai David	* Documentar: Țara Zarandului – vechi atestări documentare
▪ Daniela Coroiu	* Psihiatrie: Studii clinico – psihologice asupra stărilor somatoforme.
▪ Ștefan Popescu	* Miezi de roman: Vâltoarea, cap. III – N-aveți nimic de spus ?
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: Luc Bérinont – Vânt de noapte; Gabriel Audisio: Rapsodii pentru iubiri terestre.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Sistemul de învățământ în R.F.G.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Marin Stan: Peisaje din Apuseni.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
26 noiembrie 1987, nr.132

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Tineretul și pacea lumii.
▪ Georgina Rovența	* Studii: Un ultim vlăstar eminescian – colonelul Gheorghe Eminescu.
▪ Ionel Golcea	* Limba noastră: Cum scriem, cum citim ?
▪ Florica Tod	* File de istorie: Conceptul de republică la români.
▪ Rodica Tilianu	* Poezie: Poem.
▪ Marinela Feier	* Actualități medicale: Hipertensiune arterială și Nifedipin.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Mistere pe planeta Marte.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Etapele educației.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Ion Stan Pătraș.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
17 decembrie 1987, nr. 133

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: Momente ale strategiei partidului în proclamarea Republicii.
▪ Cornelia Circo	* Muzică: Colinde laice.
▪ Georgina Roventă	* Studii: Amintiri despre Topârceanu.
▪ Mihai David	* Documentar: Țara Zarandului – vechi atestări documentare (7).
▪ Marinela Feier	* Actualități medicale: Tratamentul infarctului miocardic prin revascularizare.
▪ Ionel Receanu	* Poezie: Autobiografie.
▪ Florica Tod	* File de istorie: 30 Decembrie 1947.
▪ Ștefan Popescu	* Miezuri de roman: Vâltoarea - cap. IV – Stolnicii au făcut bucatele coclite.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Puncte de reper ale copilăriei mari.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Marin Stan: Arta populară.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
28 ianuarie 1988, nr.134

În cuprins:

▪ Florica Tod	* Editorial: Președintele Nicolae Ceaușescu – personalitate proeminentă a lumii contemporane.
▪ Georgina Rovența	* Studii: Cella Delavrancea – centenară.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Marguerite Yourcenar – Memoriile lui Hadrian.
▪ Sorin Costina	* Caiet expozițional: Prolog III.
▪ Dorin Crișan	* Istorie: Din aspectele fundamentale ale etnogenezei românilor.
▪ Marin Stan	* Caleidoscop: Oasele termice de pe fundul oceanelor.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Surse alternative de energie: Biogazul
▪ Mihai David	* Documentar: Țara Zarandului – vechi atestări documentare.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Vârsta neliniștilor – Pubertatea.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Mircea Nedopaca – Mănăstiri din Moldova.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
25 februarie 1988, nr. 135

În cuprins:

- Dorin Crișan * Editorial: Aspecte ale psihicului național și specificului estetic românesc.
- Georgina Rovența * Studii: Alexandru Ciura – redescoperit.
- Ionel Golcea * Cartea de proză: Ileana Mălăncioiu – Călătorie spre mine însămi.
- Pia Paleologu - * Ornament și simbol în arta orientală.
muzeograf,
Muzeul de artă al R.S.R.
- Alexandru Paleologu * Alice Voinescu.
- Emilian Radovici * Civilizația secolului XX: Limitele civilizației tehnologice.
- Marinela Feier * Agenda medicală: Probleme actuale în terapia bolii ulceroase.
- Rodica Tilianu * Poezie: Poem.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Coloana cu imagini * Mircea Nedopaca – La nord de Crișul Alb.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

31 martie 1988, nr. 136

În cuprins:

▪ Florica Tod	* File de istorie: Români din Pind.
▪ Georgina Rovența	* Studii: Sextil Pușcariu – Brașovul de altădată.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Portrete – de Florin Ciubotaru.
▪ Marin Stan	* Terra – frumusețe și bogăție: Triumf asupra frumuseților adâncurilor.
▪ Ionel Receanu	* Poezie: Cântec pentru muză.
▪ Marinela Feier	* Actualități medicale: Probleme de terapie în ulcerul gastric și duodenal.
▪ Ștefan Popescu	* Miezuri de roman: Vâltoarea, cap. IV – Stolnicii au făcut bucatele coclite
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Vârsta entuziasmului juvenil.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
29 aprilie 1988, nr.137

În cuprins:

- Florica Tod * Editorial: 1 Mai în România.
- Georgina Rovența * Studii: George Călinescu văzut de cei ce l-au cunoscut.

PERSONALITATI IN AGORA:

- Radu Constantinescu * Corinda, de Mircea Vaida
- Mircea Vaida * Corinda.

- Ionel Golcea * Cartea de proză: Orașe de silabe, de Ana Blandiana.
- Sorin Costina * Carnet plastic: Pictorul Vasile Tolan.
- Marinela Feier * Agendă medicală: Probleme de terapie în ulcerul gastric și duodenal.

- Marin Stan * Terra – frumusețe și bogăție: Cascada Iguacu.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Coloana cu imagini * Portul popular românesc.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

26 mai 1988, nr. 138

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: In memoriam.
▪ Georgina Rovența	* Studii: Sorin Titel – un poet mai puțin cunoscut.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Pictură franceză contemporană la București.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Adunarea Națională de la Blaj.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Noua tinerețe a dirijabilului.
▪ Ștefan Popescu	* Proză: Vâltoarea, cap. V – Capugiul își pierde capul.
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: Pierre Béarn – Culorile uzinei;
Claude Sernet – Omul.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Războiul pentru independență oglindit în arta plastică românească.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

Iunie 1988, nr. 139

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Nicolae Ceaușescu – contribuție de o excepțională însemnătate la îmbogățirea gândirii revoluționare.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Compunere cu paralele inegale, de Gheorghe Crăciun.
▪ Sorin Costina	* Caiet expozițional: Bienala de pictură și sculptură '88.
▪ Ștefan Popescu	* Poezie: Ultima scrisoare, Mama.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie contemporană: Impulsul curiozității.
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: Saint John Perse – Exil.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Muzeul Brukenthal.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
3 august 1988, nr. 140

În cuprins:

- Dorin Crișan * Editorial: Sub semnul revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din 23 August 1944.
- Magdalena Ratz * Studii: Poezia lui Eugen Evu.
 - Invitatul Agorei - poetul Eugen Evu - Ram cu oglinzi.
- Ionel Golcea * Eseu: Terra mirabilis.
- Cosmin Chița * Poezie: Poeme.
- Emilian Radovici * Civilizația secolului XX: Modificări ecologice în urma războiului nuclear.
- Ionel Receanu * Poezie: Cosmogonie.
- Marinela Feier * Actualități medicale: Tratatamentul medical în ulcerul gastric și duodenal.
- Mihai David * Cartea de proză: Fragmentarium clujean, de Horia Stanca.
- Ștefan Popescu * Poezie: În pragul verii, La scăldătoare, Ecce homo.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Coloana cu imagini * Monumente ale naturii în R.S.R.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
25 august 1988, nr. 141

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: 23 August – marea sărbătoare națională a poporului român.
▪ Georgina Rovența	* Studii: Elena Văcărescu.
▪ Cosmin Chița	* Eseu: Despre poezia lui Romulus Guga.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Pe baricadele revoluției din August 1944.
▪ Ionel Receanu	* Poezie: Balada apelor neștiute.
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: Angele Vannier – În viața mea...;
Louis Brauguier – Pilot.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Natura așa cum ne-o dorim.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
29 septembrie 1988, nr. 142

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: Avram Iancu în conștiința națiunii.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Tratat de inspirație, de Marin Sorescu.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Din nou despre Prolog II.
▪ Rodica Tilianu	* Poezie: Poem.
▪ Mihai David	* Istorie: Ținutul Zarandului – impresii de călătorie – Silvestru Moldovan și Nicolae Iorga.
▪ Cornelia Circo	* Muzică: Începuturile Renașterii (1).
▪ Florica Tod	* File de istorie: Oastea moșilor în timpul revoluției de la 1848.
▪ Dorel Huh	* Expoziție: Din activitatea cercului numismatic Deva.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Pagini din istoria culturii și civilizației românești.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
27 octombrie 1988, nr.143

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: Unirea din 1600 – etapă fundamentală spre Marea Unire.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Geamlic, de Paul Georgescu.
▪ Sorin Costina	* Caiet expozițional: Prolog III.
▪ Ionel Receanu	* Poezie: Rime – line.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Mihai Viteazul și românii transilvăneni.
▪ Mihai David	* Istorie: Intelectuali zărândeni în epoca luminilor.
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: Rouben Hélik – Strigăt pierdut.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie: Civilizație și cultură.
▪ Coloana cu imagini	* Muntele Găina.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
24 noiembrie 1988, nr.144

În cuprins:

▪ Georgina Rovența	* Studii: Horia Stanca – Fragmentarium clujean.
▪ Dorin Crișan	* Editorial: Unirea – unanim act de decizie al poporului român.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Un roman al Marii Uniri – Heralzii, de Radu Ciobanu
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Ștefan Popescu	* Poezie: Alba Iulia, Eroii neamului.
▪ Mihai David	* Istorie: Contribuția brădeană la lupta pentru Unire: Constituirea corpului de voluntari Horea.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Stilul brâncovenesc (1)
▪ Cornelia Circo	* Muzică: George Enescu.
▪ Florica Tod	* File de istorie: 1.XII.1918 – Constituirea Gărzii Naționale la Brad
▪ Ionel Receanu	* Poezie: Moment liric.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie: Timpul – resursă civilizatoare în etosul acțiunii umane.
▪ Coloana cu imagini	* Tezaure ale continuității poporului român.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
29 decembrie 1988, nr. 145

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: 30 Decembrie – Ziua Republicii.
▪ Georgina Rovența	* Studii: Nicolae Iorga în actualitate.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Geamlfc, de Paul Georgescu.
▪ Sorin Costina	* Caiet expozițional: Expoziția Nicolae Grigorescu între artiștii epocii sale.
▪ Dumitru Ciur	* Semnal.
▪ Ștefan Popescu	* Poezie: Peisaj, În subteran, Statuia lui Eminescu.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
26 ianuarie 1989, nr.146

În cuprins:

▪ Dorin Crișan	* Editorial: Contribuția tovarășului Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea științei și învățământului.
▪ Sebastian Dina	* Omagiu: Nicolae Ceaușescu – o viață închinată revoluției, progresului și dedicată poporului.
▪ Georgina Rovența	* Studii: Te văd ca o umbră de-argint strălucită – Moment eminescian.
▪ Georgeta Bodiciu	* Studii: Voluptate și durere în lirica eminesciană.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Geniu pustiu, de Mihai Eminescu.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Stilul brâncovenesc (2)
▪ Florica Tod	* Omagiu: Președintele Nicolae Ceaușescu – personalitate remarcabilă a lumii contemporane.
▪ Mihai David	* Eseu: Sarcini ale activității expoziționale în contextul politicii culturale.
▪ Coloana cu imagini	* Politica externă și relațiile internaționale ale P.C.R. și R.S.R.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
23 februarie 1989, nr. 147

În cuprins:

- Dorin Crișan * Editorial: Constantin Brâncoveanu în sistemul democratic european.
- Ionel Golcea * Cartea de proză: Întoarcerea spre asfințituri, de Ion Marin Almăjan.
- Sorin Costina * Carnet plastic: Stilul brâncovenesc (3)
- Rodica Tilianu * Poezie: Poem.
- Mihai David * Studii: Reflecții eminesciene asupra direcțiilor în conștiința națională.
- Florica Tod * Istorie: Sanctuarul de istorie și artă veche românească de la Strei Sângeorz.
- Ștefan Popescu * Roman: Vâltoarea, cap. III – Capugiul își pierde capul (3).
- Nicolae Heinrich * Studii: Despre psihanaliză.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Coloana cu imagini * Țesături și cusături de Săpânța.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
27 aprilie 1989, nr. 149

În cuprins:

- Dorin Crișan * Editorial: 1 Mai 1989 – 50 de ani de la marea demonstrație patriotică, antirăzboinică și antifascistă din capitală; 100 de ani de sărbătorire a Zilei solidarității internaționale a celor ce muncesc.

- Invitatul Agorei: scriitorul George Timcu cu Eseu: Rădăcinile creației artistice.
- Invitatul Agorei: scriitorul Mircea Vaida cu Omagiu: Scriitorul George Timcu la 50 de ani.

- Georgina Rovența * Moment eminescian: Lună, tu, stăpână a mării...
- Ionel Golcea * Cartea de proză: Cărțile și noaptea, de J. L. Borges.
- Sorin Costina * Carnet expozițional: Expoziția Silvia Radu.
- Rodica Tilianu * Poezie: Atunci când oglinzile sunt în noi.
- Mihai David * Documentar: Silvestru Moldovan – călător prin Țara Zarandului.

- Nicolae Heinrich * Pedagogie: Răspundere și responsabilitate socială.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Coloana cu imagini * Primăvară în Apuseni.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

25 mai 1989, nr. 150

În cuprins:

▪ Mihai David	* Documentar: Silvestru Moldovan – călător prin Țara Zarandului.
▪ Georgina Rovența	* Eminesciana: Eminescu și Slavici.
▪ Ionel Golcea	* Eminesciana: Nuvela fantastică – Sărmanul Dionis.
▪ Sorin Costina	* Carnet expozițional: Expoziția Silvia Radu.
▪ Florica Tod	* File de istorie: Vrednicia meșteșugarilor transilvăneni.
▪ Ștefan Popescu	* Poezie: Pastel de seară, Privesc și ascult, Ninge.
▪ Nicolae Heinrich	* Pedagogie: Răspundere și responsabilitate socială.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Târgul de la Găina.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA

REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976, nr. 151

– Număr omagial la centenarul morții poetului național MIHAI EMINESCU –

În cuprins:

▪ Georgina Rovența	* Omagiu: Vraja mereu proaspătă a poeziei lui Eminescu.
▪ Ionel Golcea	* Studii: Romantism și realism în „Scrisorile”
lui Eminescu.
▪ Minel Zbârcea	* Studii: Eminescu și moții.
▪ Sorin Costina	* Plastică: Chipul geniului.
▪ Rodica Tilianu	* Poezie: Poem.
▪ Georgeta Bodiciu	* Studii: Pesimism și natură în poezia lui Eminescu.
▪ Grupul vocal-
instrumental al
Casei Pionierilor	* Pe lângă plopii fără soț, La mijloc de codru des,
Sara pe deal, Mai am un singur dor.
▪ Dumitru Ciur	* Studii: Eminescu în limba franceză.
▪ Mariana Hărăguș	* Recital de poezie: Porni Luceafărul...
▪ Coloana cu imagini	* Mircea Nedopaca – Pământ românesc.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

3 august 1989, nr.152

În cuprins:

▪ Mihai David	* Documentar: Silvestru Moldovan – călător prin Țara Zarandului.
▪ Ionel Golcea	* Studii: Eminescu și Transilvania.
▪ Rodica Tilianu	* Poezie: Poem.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric: Poezia lui Serghei Esenin.
▪ Florica Tod	* Istorie: Meșteșugari transilvăneni.
▪ Ionel Receanu	* Poezie: Lioară, lioară.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

31 august 1989, nr. 153

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Revoluția din august 1944 – încununare a luptei poporului român pentru libertate și independență națională.
▪ Ionel Golcea	* Studii: Eminescu și Transilvania.
▪ Sorin Costina	* Caiet expozițional: Expoziția Prolog IV.
▪ Ionel Receanu	* Poezie: Lioară, lioară.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Omul și mediul submarin.
▪ Rodica Tilianu	* Poezie: Poem.
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri: Robert Desnos – Bogății, Paznic la Pont au Change.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
28 septembrie 1989, nr.154

În cuprins:

▪ Sebastian Dina	* Editorial: Epoca Nicolae Ceaușescu – o epocă pentru țară și popor.
▪ Sorin Costina	* Carnet plastic: Silvan la 80 de ani.
▪ Florica Tod	* Istorie: Măiestria meșteșugarilor transilvăneni.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Două decenii de la prima debarcare pe lună.
▪ Ștefan Popescu	* Poezie: La mormântul de la Putna.
▪ Nicolae Heinrich	* Eseu: Civilizația – un răspuns pozitiv la aspirațiile omului cultural
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor
▪ Dumitru Ciur	* Traduceri :Pierre Reverdy – Eu și timpul, Drum pierdut, Inimă nestatornică.
▪ Coloana cu imagini	* Ceramică de Horezu.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
26 octombrie 1989, nr. 155

În cuprins:

- Dorin Crișan * Editorial: Din epopeea rezistenței armatei române în cel de al doilea război mondial.
- Mihai David * Documentar: Săpăturile de la biserica medievală din Crișcior.

- Invitații Agorei: Dumitru Susan – veteran al Detașamentului Păuliș cu Memorii: Confesiunea unui luptător pentru patrie.

- Petrișor Ciorobea – directorul Centrului de Bibliotecă Deva * Poezie – Moment poetic.
- Ionel Golcea * Studii: Recitind „Amintirile” lui Creangă.
- Sorin Costina * Caiet expozițional: Expoziția Octav Grigorescu.
- Ștefan Popescu * Poezie: Căpitanul Ion Fătu – eroul de la Păuliș, Popas la Gorunul lui Horia.
- Marinela Feier * Agendă medicală: Actualități medicale.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Dumitru Ciur * Traduceri: Poeți francezi contemporani: Jean Cassou – Trandafirul și viața ; Lena Leclercq – Poeme nespuse.
- Coloana cu imagini * Muzeul Bruckenthal.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976

30 noiembrie 1989, nr. 156

În cuprins:

- Florentina Bodiciu * Editorial: Congresul al XIV-lea al PCR – congresul victoriei socialismului în România.
- Ionel Golcea * Cartea de proză: Fănuș Neagu – Povestiri din drumul Brăilei.
- Mihai David * Documentar: Meșteșuguri țărănești tradiționale din Țara Zarandului – Vărăritul.
- Dumitru Ciur * Peisaj liric: Poezia lui Fernando Pessos.
- Florica Tod * Studii: Vechi manuscrise din părțile Aradului și Bihorului în mari biblioteci europene.
- Emilian Radovici * Civilizația secolului XX: Einstein – 110 ani de la naștere.
- Georgeta Bodiciu * Revista revistelor.
- Coloana cu imagini * Muzeul județean Deva: Monumente istorice pe teritoriul județului Hunedoara.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

AGORA – tribună a educației patriotice, revoluționare

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

Fondată în anul 1976
7 decembrie 1989, nr.157

În cuprins:

▪ Florica Tod	* Editorial: 1 Decembrie 1918.
▪ Ionel Golcea	* Cartea de proză: Centenar Ion Creangă.
▪ Emilian Radovici	* Civilizația secolului XX: Efectul de seră.
▪ Marinela Feier	* Agendă medicală: Actualități medicale.
▪ Dumitru Ciur	* Peisaj liric: Poezia Gabrielei Mistral.
▪ Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Cântarea României – manifestare a muncii și creației libere a poporului român.

* * *

„Podoaba cea mai nobilă a unui popor este arta“ (Mihai Eminescu)

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

– Serie nouă –

Anul I , nr. 1 (158), ianuarie 1990

Sumar:

▪ Prof. Mihai David	* Unirea în publicistica eminesciană.
▪ Prof. Ionel Golcea	* Centenar Creangă.
▪ Dr. Sorin Costina	* Expoziția Doru Turcan.
▪ Preot Ioan Jorza	* Idei religioase în opera lui Eminescu.
▪ Prof. Ioan Făgădaru	* Astronomia de-a lungul timpurilor.
▪ Prof. Dumitru Ciur	* Poezia Gabrielei Mistral.
▪ Prof. Georgeta Bodiciu	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Peisaj românesc.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

– Serie nouă –

Anul I, nr. 2 (159), 23 februarie 1990

Sumar:

▪ Prof. Mihai David	* Despre AGORA.
▪ Preot Ioan Jorza	* Istoricitatea lui Iisus Hristos.
▪ Dr. Sorin Costina	* Expoziția Doru Turcan (II).
▪ Ing. Rodica Tilianu	* Poem – Roș-Alb.
▪ Prof. Dumitru Ciur	* Torino și Sfântul Giulgi – de Giovanni Arpino.
(traducere din limba franceză).
▪ Prof. Bianca Leucian	* Revista revistelor.
▪ Coloana cu imagini	* Traian Bosdoc – Drumuri de iarnă în Munții Apuseni.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

„Agora” slujește frumosul prin cuvânt și imagine

AGORA
REVISTĂ DE CULTURĂ CU PUBLIC

– Serie nouă–

Anul I, nr. 3 (160), 30 martie 1990

Sumar:

- Prof. Dorin Crișan * Despre libertate și putere.
- Preot Ioan Jorza * Istoricitatea lui Iisus Hristos.
- Prof. Ionel Golcea * Pe marginea cărții lui Constantin Noica – „Cuvânt împreună despre limba românească”.
- Prof. Ioan Făgădar * Dezvoltarea concepțiilor despre Univers.
- Ing. Rodica Tilianu * Poeme.
- Prof. Dumitru Ciur * Torino și Sfântul Giulgi – de Giovanni Arpino. (traducere în rezumat din limba franceză).
- Coloana cu imagini * Sorin Dobra: Itinerarii turistice.

* * *

În „AGORA” oamenii cetății împletesc cununi de lauri patriei.

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
Condamnați de istorie	7
Viața în infernul roșu1	2
Lagărul	13
Lagărele de muncă - Lagăre concentraționale	16
Celula	18
Munca silnică	21
Prăbușirea României	24
Terapia prin delir	29
Omul roșu	33
Rădăcini	36
Fascinația tribunei	38
Evadarea	43
Revista	54
Auditoriul	57
Pătrunderea „AGOREI” în România culturală și peste hotare	59
„AGORA” pe calea undelor	64
Emulația „AGOREI”	66
Ediții speciale	70
Colaboratori	74
Atacuri la moravurile locale	83
Apocalipsa legumelor	88
Atacuri la dictatură	90
Tiranul și masele	92
Toamna patriarhului (2)	94
Gabriel Garcia Marquez	96

Întoarcerea în socialism	99
Sechestrarea „AGOREI”	102
Demascarea	105
La închiderea ediției	114
AGORA sechestrată	116
Cuvintele de credință ale „AGOREI” către arte și oaspeții săi	120
Presa AGOREI	124
Sumarele „AGOREI”	211
Cuprins	395

Coperta: Ștefan BALASZ

Editura Călăuza v.b.

Str. Horea, nr. 30

330047 Deva, jud. Hunedoara, România

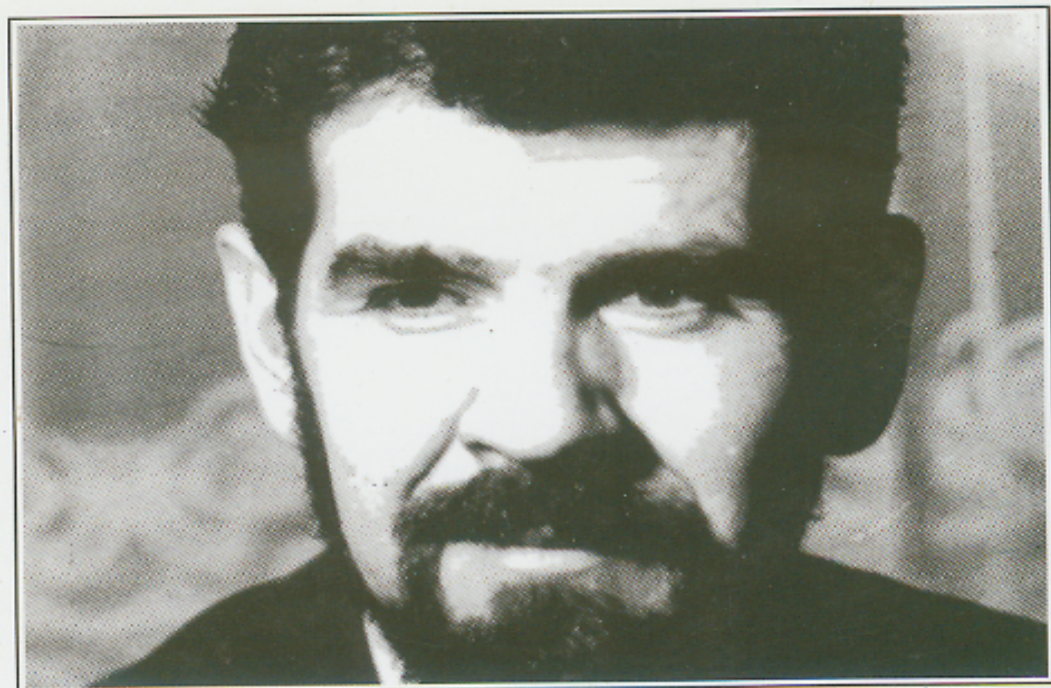
Tel.: 0254-214684; Fax: 0254-215545

E-mail: valeriu_bargau@deva.iiruc.ro

Tehnoredactor: Liviu – Mihai Șindrilaru

Tiparul executat la Tipografia „Floarea Soarelui”

Tel.: 0744-521284

Prezentul volum și-a propus recuperarea pentru memoria orașului a unui eveniment de cultură ce s-a extins pe un arc temporal de mare cuprindere, care a strâns în jurul său un public lipsit, la acea vreme, de alternative de viețuire spirituală datorită criminalei dominații roșii, un eveniment la desăvârșirea căruia au pus umărul intelectualii de marcă ai locului, și oameni de înaltă ținută spirituală din crema culturii naționale, o instituție de cultură creată și pusă în valoare de autorul cărții de față.

9 789738 438781